

ПЛАНСКА ПРОГРАМА

**ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНА И
ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11
УБ11.1 И ДУП ЗА УЗ 11, УБ 11.1-опфат
3, ОХРИД ВО ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА**

ОПШТИНА ОХРИД

Тех. бр. 13/24

Гостивар,
април, 2024 год.

ДПУП "ПОЛОГПРОЕКТ-ПРО"
ДОО Гостивар

I. ОПШТ ДЕЛ

ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ГУП ЗА УЗ 11 УБ11.1 И ДУП ЗА УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, ОХРИД ВО
ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА, ОПШТИНА ОХРИД

ФАЗА:

Проектна програма

ТЕХНИЧКИ БРОЈ:

13/24

ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА:

април, 2024 година

НАРАЧАТЕЛ:

Сандре Јанески, Охрид,

ДОНОСИТЕЛ:

Општина Охрид

ИЗРАБОТУВАЧ:

Друштво за просторно и урбанистичко планирање "ПОЛОГПРОЕКТ-ПРО" ДОО
Гостивар
ул. "Илинденска" бр.4, Гостивар
е-mail: pologproekt@gmail.com
телефонски број: 042/222-500, 042/222-501

РАБОТЕН ТИМ:

Валентина Попоска, дипл.инг.арх.
Сијче Трифуновска, диа

СОРАБОТНИК:

Васил Петкоски, дипл.инг.арх.
Елисавета Попоска, миа

УПРАВИТЕЛ:

Валентина Попоска,
дипл.инж.арх.

Деловоден број: 35020230030749

ЦЕНТРАЛНИОТ РЕГИСТАР НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, преку Регистраторот Павлинка Голејшки, постапувајќи по пријавата за упис на промена на седиште и запишување на Одлука за измена на актот за основање бр.01/23 од 13.12.2023 година на Друштво за просторно и урбанистичко планирање ПОЛОГПРОЕКТ-ПРО ДОО Гостиварско примена на член 30,39 и 41 од Законот за едношалтерскиот систем и за водење на трговскиот регистар и регистар на други правни лица ("Сл. весник на Република Македонија" бр.84/05, 13/07,150/07, 140/08, 17/11,53/11, 70/13,115/14,97/15,192/15,53/16) и член 61и 253 од Законот за трговските друштва ("Сл.Весник на РМ бр. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10 24/11,166/12 ,70/13,119/13,120/13,187/13,38/14,41/14,138/14,88/15,192/15,6/16,30/16

, го донесе следното:

/електронски издаден документ/

РЕШЕНИЕ

ЕМБС:	5588545
-------	---------

Деловодник

Прием на пријавата:	13.12.2023
Вид на упис:	Упис на промена
Одобрвање на пријавата:	13.12.2023
Деловоден број:	35020230030749
Начин на доставување:	електронски

Целосен назив на Субјектот на Упис:	Друштво за просторно и урбанистичко планирање ПОЛОГПРОЕКТ-ПРО ДОО Гостивар
Седиште:	Ул. ИЛИНДЕНСКА Бр.4 ГОСТИВАР ГОСТИВАР
Акт:	Договор : Пречистен текст од 13.12.2023 година

Видови на промени

Промена на седиште

1. Жалбата не го одлага извршувањето на решението, согласно чл. 41 од Законот за едношалтерскиот систем и за водење на трговскиот регистар и регистар на други правни лица (Сл. весник на РМ 84/05, 13/07, 150/07, 140/08, 17/11, 53/11 и 70/13).

2. Решено во Централен регистар на Република Северна Македонија на ден 13.12.2023 година.

3. Упатство за правно средство:

Против ова решение може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Комисијата за жалби преку Централниот Регистар на Република Северна Македонија, Регионална регистрациона канцеларија On-line локална канцеларија.

Овластено лице за регистрација,
Даниела Стрешеска

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.crm.com.mk/ds/validateDocument/9B08BA0F76A3EDC201BF320B2E5F405321ECF727E4819F4E2E5A072D3820B6C9>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

/електронски издаден документ/

Тековна состојба

ЕМБС:	5588545
--------------	----------------

Целосен назив на Субјектот на Упис:	Друштво за просторно и урбанистичко планирање ПОЛОГПРОЕКТ-ПРО ДОО Гостивар
Кратко име:	ПОЛОГПРОЕКТ-ПРО ДОО Гостивар
Седиште:	Ул. ИЛИНДЕНСКА Бр.4 ГОСТИВАР ГОСТИВАР
Вид на субјект на упис:	ДОО
Акт:	Договор : Пречистен текст од 13.12.2023 година
Датум на основање:	12.12.2001
*Вид на сопственост:	Приватна сопственост
Единствен даночен број:	4007001121552
Потекло на капиталот:	Недефиниран
Големина на субјектот:	мал
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар
Деловен статус:	Активен
Број на регистарска влошка:	02043749?-3-01-000

Основна главнина

Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	164.700,00
Уплатен дел MKD:	164.700,00
Вкупно основна главнина MKD:	164.700,00

Сопственици

ЕМБГ/ЕМБС:	0606965478014
Име:	ВАЛЕНТИНА ПОПОСКА
Адреса:	Ул. ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ Бр.БР.16 ГОСТИВАР ГОСТИВАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик / Основач
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	54.900,00
Уплатен дел MKD:	54.900,00
Вкупен влог MKD:	54.900,00
Вид на одговорност:	Не одговара

ЕМБГ/ЕМБС:	0608955473009
Име:	БЛАГОЈА АНАСТАСИЕСКИ
Адреса:	Ул. НИКОЛА ПАРАПУНОВ Бр.БР.8/3-25 ГОСТИВАР ГОСТИВАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик / Основач
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	54.900,00
Уплатен дел MKD:	54.900,00
Вкупен влог MKD:	54.900,00
Вид на одговорност:	Не одговара

ЕМБГ/ЕМБС:	0901955473016
Име:	ВАСИЛ ПЕТКОСКИ
Адреса:	Ул. СВЕТОЗАР ПЕПОСКИ Бр.БР.23Б ГОСТИВАР ГОСТИВАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик / Основач
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	54.900,00
Уплатен дел MKD:	54.900,00
Вкупен влог MKD:	54.900,00
Вид на одговорност:	Не одговара

Дејности

Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	71.11	Архитектонски дејности
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС		
Евидентирани се дејности во надворешниот промет		
Други дејности:	Регистрирани дејности во надворешно-трговскиот промет	

Овластувања

Овластени лица

ЕМБГ/ЕМБС:	0606965478014
Име:	ВАЛЕНТИНА ПОПОСКА
Адреса:	Ул. ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ Бр.БР.16 ГОСТИВАР ГОСТИВАР
Овластувања:	Управител без ограничување во внатрешниот и надворешниот трговски промет

Дополнителни Информации

КОНТАКТ:	
E-mail:	pologproekt@gmail.com

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Македонија.

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.crm.com.mk/ds/validateDocument/B49ACDD14DD6DD0C3AE03091DAEF952656583F5962AC5A911597F7AB4E0D750>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

Република Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
СКОПЈЕ

Врз основа на член 16 став (2) Законот за просторно и урбанистичко планирање,
Министерство за транспорт и врски издава:

ЛИЦЕНЦА
ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ
НА

Друштво за просторно и урбанистичко планирање
ПОЛОГПРОЕКТ- ПРО ДОО Гостивар

(назив, седиште, адреса и ЕМБС на правното лице)

ул. ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ бр.89 ГОСТИВАР, ГОСТИВАР
ЕМБС: 5588545

СО ДОБИВАЊЕ НА ОВАА ЛИЦЕНЦА ПРАВНОТО ЛИЦЕ СЕ СТЕКНУВА СО ПРАВО ЗА
ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ, УРБАНИСТИЧКО-ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТАЦИИ,
УРБАНИСТИЧКО-ПРОЕКТНИ ДОКУМЕНТАЦИИ И РЕГУЛАЦИСКИ ПЛАН НА ГЕНЕРАЛЕН
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

ЛИЦЕНЦАТА Е СО ВАЖНОСТ ДО: 08.01.2026 година

Број: 0103

08.01.2019 година
(ден, месец и година на издавање)

МИНИСТЕР

Горан Сугарески

Согласно член 44 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.весник на РСМ бр. 32/20, 111/23), а во врска со изработка на Планска програма за изработка на Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка, дуп Пологи-проект-про, доо Гостивар го издава следното:

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ НА ПЛАНЕРИ

За изработка на Планска програма за изработка на Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка, **со тех.бр. 13/24**, како извршители се назначуваат:

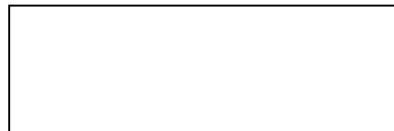
Валентина Попоска, диа, овл.бр. 0.0078
Сијче Трифуновска, диа, овл.бр. 0.0634

Соработници:

Васил Петкоски, диа, овл.бр.0.0054
Елисавета Попоска, миа

Планерите се должни Планската програма да ја изработаат согласно член 44 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.весник на РСМ бр. 32/20, 111/23), како и Правилникот за урбанистичко планирање (Сл.весник на РСМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23)

Управител,
Валентина Попоска, диа

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 67, став (10) од Законот за урбанистичко планирање,
(„Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 32 од 10 февруари 2020 г.)
Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ
ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

на

ВАЛЕНТИНА ПОПОСКА

дипломиран инженер архитект (NQF VII-1)

Овластувањето се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека лицето носител на овластувањето ги исполнува условите пропишани во овој закон и во статутот на комората

Број: **0.0078**

Издадено на: 28.01.2021 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

Проф. д-р Миле Димитровски
дипл.маш.инж.

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 16 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ бр. 199 од 30.12.2014, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18, 168/18) Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ

ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ ОДНОСНО
ПЛАНЕР-ПОТПИСНИК НА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

на

СИЈЧЕ ТРИФУНОВСКА

дипломиран инженер архитект

Овластувањето е со важност до: 23.04.2024 год.

Број: **0.0634**

Издадено на 24.04.2019 год..

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

Проф. д-р Миле Димитровски
дипл.маш.инж.

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 67, став (10) од Законот за урбанистичко планирање,
(„Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 32 од 10 февруари 2020 г.)
Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ
ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

на

ВАСИЛ ПЕТКОСКИ

дипломиран инженер архитект (NQF VII-1)

Овластувањето се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека лицето носител на овластувањето ги исполнува условите пропишани во овој закон и во статутот на комората

Број: **0.0054**

Издадено на: 28.01.2021 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

Проф. д-р Миле Димитровски
дипл.маш.инж.

ДОГОВОР

за изработка на Обединета постапка за изменување и дополнување на
ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид,
Општина Охрид

ДОГОВОРНИ СТРАНИ:

ДОНЕСУВАЧ НА ПЛАНОТ:	ОПШТИНА ОХРИД ул."Димитар Влахов" бр.57, Охрид претставувана од градоначалникот Кирил Пецаков
ИНВЕСТИТОР НА ПЛАНОТ	Сандре Јанески, Охрид и
ИЗРАБОТУВАЧ НА ПЛАНОТ:	длуп "ПОЛОГПРОЕКТ" доо, Гостивар ул."Илинденска" бр.4, Гостивар претставувано од управителот Валентина Попоска

ПРЕДМЕТ НА ДОГОВОРОТ:

Член 1

Предмет на овој Договор е регулирање на меѓусебните обврски за изработка на Обединета постапка за изменување и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид (Забелешка: Површината на планскиот опфат ќе биде утврдена со одобрување на Планската програма)

ОБВРСКИ НА ИЗРАБОТУВАЧОТ :

Член 2

Изработувачот се обврзува да го изработи урбанистичкиот план во содржина, стандарди и нормативи спрема Законот за урбанистичко планирање и подзаконските акти на водење на постапката за донесување и изготвување на Обединета постапка за изменување и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид.

Изработувачот е обврзан да го достави планот од горенаведените услови без оглед на должничко – доверителските односи помеѓу Изработувачот и Инвеститорот.

Целокупната постапка околу изработката и донесување на урбанистичкиот план ќе се води преку Системот за електронско управување со постапките за донесивање на урбанистичкии планови е-урбанизам.

Изработувачот се обврзува да достави три заверени примероци од донесениот урбанистички план во хартиена форма.

ОБВРСКИ НА ДОНЕСУВАЧОТ:

Член 3

Донесувачот - Општина Охрид се обврзува ажурно да ја води постапката за одобрување и донесување на урбанистичкиот план согласно законски предвидените рокови во Законот за урбанистичко планирање и подзаконските акти.

Донесувачот е обврзан на изработувачот да му ја достави потребната документација како налог за отпочнување на планот.

Неисполнувањето на обврските од страна на Донесувачот му дава право на Изработувачот да ги пролонгира роковите за извршување на своите обврските од овој договор.

ОБВРСКИ НА ИНВЕСТИТОРОТ:

Член 4

Трошоците што произлегуваат од целосната изработка на задачата се целосно финансирани од страна на Инвеститорот.

Дигиталното преклопување на планот кое се врши од страна на Агенцијата за катастар на недвижности е на сметка на Инвеститорот на планот. Сумата за оваа намена, истиот е должен да ја уплати на сметка на општина Охрид.

ЦЕНА:

Член 5

Цената за изработка на предметот на Договорот ќе биде договорена помеѓу **Изработувачот ДПУП "ПОЛОГПРОЕКТ" ДОО Гостивар и Инвеститорот Сандре Јанески, Охрид.**

Општина Охрид нема никави финансиски обврски во поглед на изработка на задачата опишана во член 1.

НАЧИН НА ПЛАЌАЊЕ:

Член 6

Начинот на плаќање на предметот на Договорот ќе биде договорен помеѓу **Изработувачот дпуп "ПОЛОГПРОЕКТ" доо Гостивар и Инвеститорот Сандре Јанески, Охрид.**

Начинот на плаќање помеѓу **Изработувачот** и **Инвеститорот** нема да има никакво влијание врз динамиката на изработка на Обединета постапка за изменување и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид.

Било какви несогласувања во поглед на начинот на плаќање, **Инвеститорот** и **Изработувачот** ќе ги решаваат пред надлежните органи согласно ЗОО.

РОКОВИ НА ИЗРАБОТКА:

Член 7

Роковите на изработка на техничката документација изнесуваат:

- 20 /дваесет/ дена за доставување на Планска програма по одобрената Иницијатива.
(односно даден налог за работа со доставени изводи од план) по потпишување на договорот
- 120 /стоидваесет/ дена за достава на Нацрт план по одобрена Планска програма од страна на Градоначалникот.
- 60 /шеесет/ дена за изработка на Предлог план по доставување на Извештајот од спроведена јавна анкета и јавна презентација.

Изработувачот се обврзува да ја изработува техничката документација согласно роковите предвидени во Законот за урбанистичко планирање и подзаконските акти кои се на сила и ја покриваат оваа област.

За било какво задоцнување во изработката на планот од страна на **Изработувачот** настанато поради негова неажурност, истиот ќе подлежи на одговорност пред **Донесувачот** согласно законските одредби предвидени во ЗОО.

Член 8

Општина Охрид како **Донесувач** нема никаква одговорност и обврска кон иницијаторот - инвеститорот на планот, доколку органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот (Министерство за транспорт и врски) не даде согласност на планот.

ОПШТИ ОДРЕДБИ:

Член 9

Средствата употребени за изработка на Обединета постапка за изменување и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид се со исклучива намена само за изработка на истиот, и нема можност за поврат на средствата по било кој основ. Ниту тие средства создаваат било какви други обврски за Општината, освен оние цитирани со овој Договор.

Член 10

Ако **Изработувачот** доцни со изработката на предметните работи предвидени со овој Договор, по истекот на роковите за изработка утврдени во него, **Донесувачот** има право еднострано да го раскине Договорот со писмено известување до Изработувачот и да поведе постапка за надомест на причинета штета по ЗОО.

ИЗВЕСТУВАЊА

Договорните страни се согласни доставувањето на писмена во врска со овој договор да биде во писмена форма и ќе се смета за полноважно доколку биде извршено по пошта со препорачана пратка со повратен рецепис на следните адреси:

ДОНЕСУВАЧ ОПШТИНА ОХРИД
НА ПЛАНОТ: ул."Димитар Влахов" бр.57, Охрид

ИНВЕСТИТОРИ Сандре Јанески, Охрид
и

ИЗРАБОТУВАЧ длуп "ПОЛОГПРОЕКТ" доо Гостивар
НА ПЛАНОТ: ул."Илинденска" бр.4, Гостивар

Договорните страни се согласни доколку го променат седиштето или некои од податоците запишани погоре, за истите во рок од три дена од извршената промена да ја известат по пошта со препорачана пратка другата договорна страна за промената на истото, во спротивно ќе се смета дека доставата на секое писмено е извршена уредно, доколку е направен обид писмената да се предадат на наведените адреси во овој договор, а договорните страни нема да бидат пронајдени на наведените адреси.

Член 11

Изменување и дополнување на овој договор може да се направи само со обострана согласност на трите страни. Изменувањата кои се однесуваат на самиот предмет ќе се сметаат како нов договор.

Член 12

За се што не е предвидено со овој Договор ќе важат одредбите од Законот за урбанистичко планирање и другите позитивни законски прописи кои важат во Р.С. Македонија.

Член 13

Во случај на евентуален спор во врска со овој договор, договорените странки ќе настојуваат спорот да го решат спогодбено, во спротивно надлежен ќе биде Основниот Суд во Охрид.

Член 14

Договорот е составен во шест еднакви примероци, од кои по два за секоја договорена страна. Истиот стапува во сила после потпишување од страна на овластените претставници на договорените страни.

ИЗРАБОТУВАЧ НА ПЛАНОТ
Дпуп "ПОЛОГПРОЕКТ" доо Гостивар

Управител
Валентина Попоска

В. Попоска

ДОНЕСУВАЧ НА ПЛАНОТ
ОПШТИНА ОХРИД

Градоначалник
Кирил Пецаков

ИНВЕСТИТОР НА ПЛАНОТ
Сандре Јанески, Охрид

СОДРЖИНА

I.	ОПШТ ДЕЛ.....	2
II.	ТЕКСТУАЛЕН ДЕЛ - ПЛАНСКА ПРОГРАМА	5
1.	ВОВЕД.....	5
1.1	ЗАКОНСКА И ПОДЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА	5
1.2	ПОДРАЧЈЕ НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ	7
1.3	СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБИ И МОЖНОСТИ ЗА ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ	12
1.4	ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНИРАЊЕТО И ПРОГРАМСКИТЕ СОДРЖИНИ	15
1.5	СОДРЖИНА.....	17
III.	ГРАФИЧКИ ДЕЛ.....	18
	- Изводи од ГУП и ДУП	
	- Ажурирана геодетска подлога со нанесен плански опфат	

II. ТЕКСТУАЛЕН ДЕЛ - ПЛАНСКА ПРОГРАМА

1. ВОВЕД

1.1 ЗАКОНСКА И ПОДЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

Согласно член 33 од Законот за Урбанистичко планирање (Службен весник на РСМ, број 32/20, 111/23), ОБЕДИНЕТА постапка за донесување на урбанистички планови е единствена постапка што ги обединува постапките за изработување и донесување на генерален урбанистички план и детален урбанистички план со кој тој се разработува и спроведува, и истатата се изработува врз основа на Планска програма, изработена согласно:

- Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 32/20, 111/23),
- Правилникот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23),
- Законот за урбано зеленило (Сл.Весник на РМ бр. 11/18, и Сл.Весник на РСМ бр 42/20),
- Законот за управување со светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (Сл.Весник на РМ 75/10),
- Планот за управување со светското природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план (2020-2029) (објавен во Сл.Весник на РСМ бр. 45/20),
- како и останата релевантна законска и подзаконска регулатива.

Согласно член 44 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 32/20, 111/23), **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид во ОБЕДИНЕТА постапка**, се изработува врз основа на Планска програма.

Планската програма треба да овозможи изработка на **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка**, со која ќе се уредат специфичните потреби и можности за просторен развој на подрачјето во рамки на планскиот опфат, како и општите и посебните цели на планирањето и програмските содржини што треба да бидат предмет на планирањето (намената и начинот на користење на земјиштето, условите за градење, идејните проекти на градбите во рамките на дефинираниот плански опфат и сл.).

Планската програма треба да овозможи стимулација на вкупниот развој и привлекување на можни потенцијални инвеститори во рамките на планскиот опфат, усогласена со потребите на потенцијалните инвеститори на градбите, кои имаат јасна визија за идната концепција на планското решение за планскиот опфат, неговата функционалност, диспозиција и капацитет на планираните објекти, нивната економска оправданост, покриеност со соодветна техничка документација и отпочнување на реализација на планот.

Сето ова усогласено со анализата која произлегува од согледувањето на сите аспекти од важечките плански документи кои го третираат планскиот опфат, овозможуваат дефинирање на општите поставки и цели на планската програма која е основа за изработка на **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка**.

Оваа програма произлегува од прифатената иницијатива бр.19-7101/2, од 18.08.2023г, за изработка **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП**

за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка, како и потпишан троен Договор со донесувачот, нарателот и изработувачот на планот, Наш бр.0307-76/1-23 од 14.02.2024 год.

Подносителот на иницијативата ги сноси трошоците за изработка на урбанистичкиот план, додека Општина Охрид, како донесувач на урбанистичкиот план ја спроведува постапката за негово донесување во согласност со законот за урбанистичко планирање.

1.2 ПОДРАЧЈЕ НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Просторот кој е предмет на изработка на **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид**, во **ОБЕДИНЕТА постапка**, се наоѓа во рамките на планскиот опфат на:

- ГУП Охрид (2002-2012г), донесен со одлука бр.:07-1438/2 од 30.06.2006г.

Границата на планскиот опфат е дефинира врз основа на доставениот Плански опфат за ажурирање од страна на Донесувачот на Планската програма, а по **прифатената иницијатива** за изработка **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид**, во **ОБЕДИНЕТА постапка**, под бр. 19-7101/2 од 18.08.2023год, врз основа на кој е изработен Геодетскиот елаборат за геодетски работи за посебни намени-ажурирана геодетска подлога за изработка на **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид**, во **ОБЕДИНЕТА постапка**, изработен од дупт „ДООЕЛ ГРУЈОСКИ-ДИГ”, Охрид, со дел.бр. 08-465/2 од 20.12.2023г.

Планскиот опфат е дефиниран со следните координати:

КООРДИНАТИ НА ТОЧКИ ОД ГЕОДЕТСКАТА РЕФЕРЕНТНА МРЕЖА

- **КООРДИНАТИ НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗМЕНА НА ГУП**

```
area 235158.1117
perimeter 2092.6940
Y=7485031.3613 X=4553479.5091
Y=7485064.7794 X=4553459.7988
bulge 0.0791
Y=7485166.3847 X=4553632.0671
radius 200.0000
start angle 239.4675
end angle 257.5650
Y=7485123.3185 X=4553436.7589
bulge 0.0227
Y=7485166.3847 X=4553632.0671
radius 200.0000
start angle 257.5650
end angle 262.7729
Y=7485141.2242 X=4553433.6560
Y=7485153.4229 X=4553432.1091
bulge -0.1456
Y=7485115.6821 X=4553134.4925
radius 300.0000
start angle 82.7729
end angle 49.6476
Y=7485309.9283 X=4553363.1154
bulge -0.0080
Y=7485115.6821 X=4553134.4925
radius 300.0000
start angle 49.6476
```

end angle 47.8190
Y=7485317.1247 X=4553356.8006
Y=7485529.0006 X=4553164.8112
Y=7485382.7811 X=4553120.4658
bulge 0.0173
Y=7485603.1768 X=4552394.6729
radius 758.5180
start angle 106.8915
end angle 110.8543
Y=7485333.1495 X=4553103.4993
Y=7485177.5201 X=4553044.1344
bulge -0.0601
Y=7485034.5336 X=4553419.2122
radius 401.4081
start angle 290.8678
end angle 277.1153
Y=7485084.2545 X=4553020.8954
bulge -0.0008
Y=7484977.5032 X=4553813.7410
radius 800.0000
start angle 277.6684
end angle 277.4770
Y=7485081.6057 X=4553020.5432
bulge -0.0183
Y=7484977.5032 X=4553813.7410
radius 800.0000
start angle 277.4770
end angle 273.2874
Y=7485023.3788 X=4553015.0574
Y=7484996.9292 X=4553013.5382
bulge 0.0070
Y=7485039.9376 X=4552264.7724
radius 750.0000
start angle 93.2874
end angle 94.9000
Y=7484975.8753 X=4553012.0314
bulge 0.0000
Y=7485035.2173 X=4552311.0000
radius 703.5385
start angle 94.8385
end angle 94.8479
Y=7484975.7608 X=4553012.0217
Y=7484975.0042 X=4553020.5631
Y=7484971.7165 X=4553058.8958
Y=7484968.5915 X=4553093.8563
Y=7484966.2739 X=4553119.1179
Y=7484949.8415 X=4553117.6188

Y=7484921.7165 X=4553115.3171
Y=7484893.5915 X=4553112.5886
Y=7484865.4665 X=4553110.0620
Y=7484835.1988 X=4553107.1601
Y=7484834.2165 X=4553111.7560
Y=7484818.5915 X=4553184.8598
Y=7484802.9665 X=4553258.5680
Y=7484793.5915 X=4553292.0231
Y=7484768.5915 X=4553372.5439
Y=7484762.8882 X=4553392.0196
Y=7484755.1848 X=4553417.2481
Y=7484748.5613 X=4553425.4228
Y=7484827.3052 X=4553489.2253
Y=7484829.8327 X=4553491.2640
Y=7484901.5496 X=4553548.9879
Y=7484943.0581 X=4553530.0169
bulge -0.0261
Y=7484839.1376 X=4553302.6393
radius 250.0000
start angle 65.4377
end angle 59.4675
Y=7484966.1442 X=4553517.9747

Границата на планскиот опфат за кој се изработува **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка**, е дефинирана со постојната граница на УЗ 11, УБ 11.1, според ГУП-Охрид, и истата оди по осовината на улиците и тоа:

- Источната граница започнува од најсеверната точка 46 на границата на планскиот опфат - од пресекот помеѓу ул. Железничка (М2) и ул. 7-ми Ноември (С 2), оди кон југоисток по осовината на ул. Железничка (М2) преку точка на раскрсница 39 и продолжува кон точка 40 - крстосница на ул. Железничка со улица Прва Македонска Ударна Бригада (Се 11.1).
- Јужната граница започнува од пресекот на точка 40 - крстосница на ул. Железничка со улица Прва Македонска Ударна Бригада (Се 11.1). и продолжува кон запад по осовината на улица Прва Македонска Ударна Бригада (Се 11.1) до точка 41 од каде продолжува во истата насока по улицата Марко Нестороски (Се 10.1), се до точка каде што завршува границата на оранжериите на Градинар.
- Западната граница започнува од точката на пресекот на границата на оранжериите на Градинар со улицата Марко Нестоски и продолжува на север по границата на оранжериите на Градинар со скршнување кон запад и повторно продолжува кон север се до улица 7-ми Ноември (С2).
- Северната граница започнува од точката на пресек на границата на Блок 11.1 со осовината на ул 7-ми Ноември и продолжува кон исток по осовината на улица 7-ми Ноември (С 2) се до точка 46 најсеверната точка на границата на планскиот опфат - пресекот помеѓу ул. Железничка (М2) и ул. 7-ми Ноември (С 2), од каде што и започна.

Планскиот опфат за **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1** е со големина од **23,52ха**, **Охрид, Општина Охрид**, во **ОБЕДИНЕТА постапка**.

- **КООРДИНАТИ НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗМЕНА НА ДУП**

area 32046.6130
perimeter 803.1805
Y=7485153.4229 X=4553432.1091
Y=7485141.2242 X=4553433.6560
bulge -0.0227
center Y=7485166.3847 X=4553632.0671
radius 200.0000
start angle 262.7729
end angle 257.5650
Y=7485123.3185 X=4553436.7589
bulge -0.0791
center Y=7485166.3847 X=4553632.0671
radius 200.0000
start angle 257.5650
end angle 239.4675
Y=7485064.7794 X=4553459.7988
Y=7485031.3613 X=4553479.5091
Y=7484988.3208 X=4553406.4241
Y=7485225.6085 X=4553266.6826
bulge -0.0205
center Y=7485164.7141 X=4553163.2811
radius 120.0000
start angle 59.5057
end angle 54.8044
Y=7485233.8785 X=4553261.3438
bulge 0.0473
center Y=7485058.9385 X=4553439.9384
radius 250.0000
start angle 314.4077
end angle 325.2401
Y=7485264.3257 X=4553297.4038
Y=7485309.9283 X=4553363.1154
bulge 0.1456
center Y=7485115.6821 X=4553134.4925
start angle 49.6476
end angle 82.7729

Границата на планскиот опфат за кој се изработува **Измена и дополнување на ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид**, во **ОБЕДИНЕТА постапка**, е дефинирана со постојната граница на УЗ 11, УБ 11.1, според ГУП-Охрид, и истата оди по осовината на улиците и тоа:

- Североисточната граница започнува од пресекот помеѓу ул. Железничка (М2) и новопланирана ул. *4*), оди кон североисток по осовината на ул. Железничка (М2) и оди се до замислениот пресек со крак на новопланирана ул *1*;
- Северозападната граница започнува од замислениот пресек на ул. Железничка со кракот од нопланираната ул. *1*, продолжува кон југозапад по осовината на кракот од новопланираната ул. *1*, и оди се до вкрстосувањето со новопланираната ул *1*;

- Југозападната граница започнува од вкрстосувањето на кракот од ул *1* со новопланираната ул. *1* и оди се до вкрстосувањето со новопланираната ул. *4*;
- Југоисточната граница започнува од вкрстосувањето на новопланираната ул. *1* со новопланираната ул *4* и оди се до вкрстосувањето со ул. Железничка (М2) од каде што и започна.

Планскиот опфат за **Измена и дополнување на ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3** е со големина од **3,21ха (32077,74м2)**, Охрид, Општина Охрид, во **ОБЕДИНЕТА** постапка.

1.3 СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБИ И МОЖНОСТИ ЗА ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ

Согласно прифатена иницијатива за изработка на **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка**, под бр. 19-7101/2, од 18.08.2023 г, се изработува **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка**.

Основа за изработување на **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка** е: ГУП на Охрид (2002-2012г), донесен со одлука бр.:07-1438/2 од 30.06.2006г., како и постојната состојба во предметниот плански опфат, како и ДУП за дел од УЗ 10 и 11, урбани блокови 10.4 и 11.1, Влашка Маала и Градинар, донесен со Одлука бр. 07-1764/15 од 26.05.2011год.

Со донесениот Урбанистички план - ГУП за град Охрид, е утврдена намената на земјиштето, типологијата на изградба, како и инфраструктурните генерални системи преку кој треба да се опслужува конкретниот простор. Истите во голема мера се ќе произлезат од затекнатата состојба.

Изработката на оваа Планска програма за **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка**, треба да овозможи стимулација на вкупниот развој и привлекување на можни потенционални инвеститори во рамките на планскиот опфат, усогласена со потребите на потенцијалните инвеститори на градбите, кои имаат јасна визија за идната концепција на планското решение за планскиот опфат, неговата функционалност, диспозиција и капацитет на планираните објекти, нивната економска оправданост, покриеност со соодветна техничка документација и отпочнување на реализација на планот, а имајќи ја во предвид економската состојба во стопанството, тенденцијата постојните индустриските производствени капацитети да се дислоцираат од потесното градско подрачје. Со оваа постака се предвидува дел од намената да го здржи планираниот концепт на постојниот ГУП на град Охрид, а дел од истиот поради настанатите промени во сопственоста на катастарските парцели кои се застапени во планскиот опфат, да се пренаменат во друга намена, односно дел од постојната намена Г2-лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија да се пренамени во дел А-домување/А2-домување во згради, и дел во Б-деловни и комерцијални намени и истите да бидат усогласени во рамките на законската регулатива, а се со цел за непречена реализација на истиот.

Својството на компатибилност на различните дејности и активности е важно за процесот на урбанистичкото планирање и обликување на просторот, односно во просторната дистрибуција на намени, бидејќи поставувањето едни до други или едни преку други различни но компатибилни намени во урбанистичкиот план ја обезбедува динамичната просторна, функционална и структурна коегзистенција на голем број на дејности, активности и интереси на ист простор, почитувајќи го чл. 83 од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23).

Во планот анализирани се и валоризирани низа природни карактеристики, нивните погодности и ограничувачки фактори и следствено на тие сознанија, заклучено е дека ниту една од нив не представува фактор на

ограничување на просторниот развој на градот, но секако имаат влијание врз некои негови аспекти.

Специфичните потреби во рамки на опфатот кои треба да се задоволат со овој детален урбанистички план се:

- Оформување на секеундарната улична мрежа и комуналната инфраструктура
- Да се обезбеди сообраќаен пристап до секоја градежна парцела, со почитување на податоците од катастарската евиденција
- Да се дооформи евидентирираниот простор со неизградено земјиште согласно важечката планска документација
- Да се зголеми стандардот на домување
- Да се унапреди урбаното зеленило

Можностите за просторен развој во рамки на планскиот опфат да се движат во рамките на создавање на подобри услови во обезбедувањето на комуналните стандарди од областа на сообраќајот, водоснабдувањето, одводнувањето на отпадните води, остранувањето на цврстиот опфат, снабдувањето со енергија, електронски комуникации и слично.

Деталниот урбанистичкиот план преставува основен развоен документ и има крајна цел преку:

- Рационално користење на земјиштето,
- Максимално вклопување на објектите и инфраструктурата со теренот,
- Почитување и надградување на пејсажните вредности,
- Оформување препознатлива амбиентална целина,
- Подигнување на хуманоста во просторот за непречено движење на хендикипираните лица,
- Почитување и валоризација на културното и градителското наследство,
- Вградување на мерки за заштита на природата и животната средина,
- Вградување мерки за заштита и спасување,
- Почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето,
- Да ги утврди параметрите и насоките за изработка на соодветна Урбанистичко планска и Проектна документација од пониско ниво, согласно важечката законска регулатива, како и да ги пропише општите и посебните услови за градење, преку параметри кои се потребни за изработување соодветна понатамошна проектна документација за изградба.

При планирање на сообраќајната инфраструктура, потребно е да се почитува планираната примарна улична мрежа од ГУП на Охрид, преку која ќе се обезбеди непречено одвивање на сообраќајот во рамките на планскиот опфат, како и сообраќаен пристап до секоја градежна парцела.

Изработувањето и донесувањето **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид**, во **ОБЕДИНЕТА постапка**, треба да биде во согласност со:

- Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 32/20, 111/23),
- Правилникот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23),

- Законот за урбано зеленило (Сл.Весник на РМ бр. 11/18, и Сл.Весник на РСМ бр 42/20),
- Законот за управување со светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (Сл.Весник на РМ 75/10),
- Планот за управување со светското природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план (2020-2029) (објавен во Сл.Весник на РСМ бр. 45/20) како и останата релевантна законска и подзаконска регулатива.

1.4 ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНИРАЊЕТО И ПРОГРАМСКИТЕ СОДРЖИНИ

Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка, како основна цел ги има зацртано насоките на идниот просторен развој дефинирани со ГУП за град Охрид, преку создавање услови за планирање на организирани простори со различни намени, обезбедување хумани услови за живот на корисниците и конзистентен стандард во уредувањето и обликувањето на просторот, односно да се обезбеди просторна рамка за поттикнување на економскиот, културниот, како и на севкупниот општествен развој. Овие цели треба да се остварат преку утврдување на систем од правила и условености преку кој контролирано ќе се поттикне градежната активност во рамките на локалитетот, притоа водејќи сметка за зачувување на јавниот интерес. Со изработка на **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка**, треба да се препознаат потребите и потенцијалот за иден развој на предметниот локалитет, како и да се понуди рационално, технички издржано и естетски кавилетно решение.

Основна цел на **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка**, е да се изврши планско, програмско и нормативно усогласување на планскиот опфат со барањата на начелниците на оваа иницијатива, како и со законската и подзаконската регулатива во постапка за измена и дополнување на ГУП и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1, Охрид, и да се обезбедат услови за изградба и функционирање на планираните објекти (за домување, за комерцијални намени, за лесна и загадувачка индустрија) како и објекти од инфраструктурата.

Планскиот опфат на **Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1 и ДУП за УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, Охрид, Општина Охрид, во ОБЕДИНЕТА постапка**, е дефиниран во важечката планска документација:

- Генералниот урбанистички план на град Охрид (2002-2012), донесен со Одлука бр. 07-1438/2 од 30.06.2006г.,
- ДУП за дел од УЗ 10 и 11, Урбаниблокови 10.4 и 11.1, Влашка Маала и Градинар (донесен со одлука бр.07-1764/15 од 26.05.2011)

Анализата на степенот на реализација на важечкиот ГУП на Охрид, посебните одредби-нумерички показатели што произлегуваат од него и Планската програма ќе бидат платформа за изработување на планот во рамките на коцептот за организација на просторот.

Покрај наведените законски и подзаконски акти, при изработката на урбанистичкиот план треба да се користат и сознанијата и искуствата на досегашната урбанистичка пракса со што ќе се добие оптимално и изводливо планско решение за предметниот локалитет.

Согласно изводот од Генералниот урбанистички план за град Охрид според кој во предметниот Блок 11.1 се планирани следните намени: домување со терцијални содржини, терцијален сектор, мало стопанство, полигон за обука на возачи, бензиска станица, локален центар, детска градинка, образование, дом за хендикепирани лица, рекреација, топлана и заштитно зеленило, а согласно со член 77 од Правилникот за урбанистичко

планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23), во оваа Измена и дополна треба да се предвидат следниве намени на земјиштето:

- А – домување и престој
- Б – деловни и комерцијални намени
- В – јавни дејности и институции
- Г - производство, рударство, енергетика и индустрија /Г2-лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија
- Д - зеленило, рекреација и меморијални простори
- Е - инфраструктури

При изработката на планот треба да се почитуваат следните начела:

- Да се усогласи/пренамени намената на земјиштето утврдена во ГУП на град Охрид (2002-2012) со потребите на барателите на оваа иницијатива. Заради флексибилност на планското решение, при одредување на намената на земјиштето, како планска одредба да се предвидат и компатабилни класи на намени, со процентуална застапеност во согласност членовите 80, 81, 82, 83 и 84 од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23),
- Да се почитуваат планските решенија на примарната сообраќајна мрежа, дефинирана во ГУП за град Охрид, како и да се предвиди секундарна сообраќајна мрежа во рамките на блокот,
- Да се планира комуналната инфраструктура во согласност со законската регулатива и сите водови да се водат подземно во јасно дефинирани инфраструктурни коридори,

1.5 СОДРЖИНА

Содржината и графичката обработка на урбанистичкиот план треба да биде во согласност со член 11 и 13 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 32/20, 111/23) и Одредбите од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23).

При изработката на урбанистичкиот план потребно е да се обезбедат податоци од надлежни институции во врска со постојната комунална инфраструктура, културното наследство, мерките за заштита и спасување, животната средина и слично.

Место: Гостивар
април, 2024год

Изработил:
Валентина Попоска, д-р

Овластување бр. 0.0078

III. ГРАФИЧКИ ДЕЛ

- Изводи од ГУП и ДУП
- Ажурирана геодетска подлога со нанесен плански опфат

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИНА ОХРИД

*Сектор за урбанизам и управување со градежно земјиште
Одделение за просторно и урбанистичко планирање,
управување со градежно земјиште и недвижен имот
на општината*

Број: 19-2686/2 од 11.03.2024 год

Генерален урбанистички план на Охрид
2002 – 2012

Одлука бр: 07-1438/2 од 30.06.2006 год.

Мерка: 1: 5000

ИЗВОД од Генерален урбанистички план на Охрид за изработка Измена и дополнување на ГУП за УЗ 11, УБ 11.1

СОДРЖИ:

1. Графички дел:

- Заверена копија од Синтезен план – намена на земјиштето со граница на плански опфат и легенда.
- Заверена копија од Сообраќајно решение со нивелмански план со граница на плански опфат и легенда.
- Заверена копија од Синтезен план – водоснабдување со граници на плански опфат и легенда
- Заверена копија од Синтезен план - фекална канализација со граници на плански опфат и легенда
- Заверена копија од Синтезен план - атмосферска канализација со граници на плански опфат и легенда
- Заверена копија од Синтезен план - електроенергетски и телекомуникациски системи со граници на плански опфат и легенда

2. Текстуален дел:

- Заверена копија од:
 - Програмски поставки на идниот развој на градот
 - Природни погодности и ограничувања како фактор на планирањето на просторот на градот
 - Демографски развој
 - Домување
 - Општествен стандард
 - Државна управа и правосудство; локална самоуправа
 - Стопанство и специјална намена
 - Зеленило, спорт и рекреација – заштитно зеленило
 - Сообраќај и сообраќајна инфраструктура
 - Плански мерки за заштита на животна средина
 - Плански мерки за заштита на природно богатство
 - Насоки и плански мерки за заштита на културно наследство

- План за организацијана просторот
 - Систем на Урбани заедници
 - Биланси на површините во урбаните заедници

- Сообраќајна инфраструктура
 - Магистрални улици
 - Собирни улици
 - Сервисни улици

- Комунална инфраструктура
 - Водоснабдување
 - Фекална канализација
 - Атмосферска канализација
 - Површински водотеци
 - Електроенергетски системи
 - Телекомуникациски системи

- Параметри за уредување на просторот

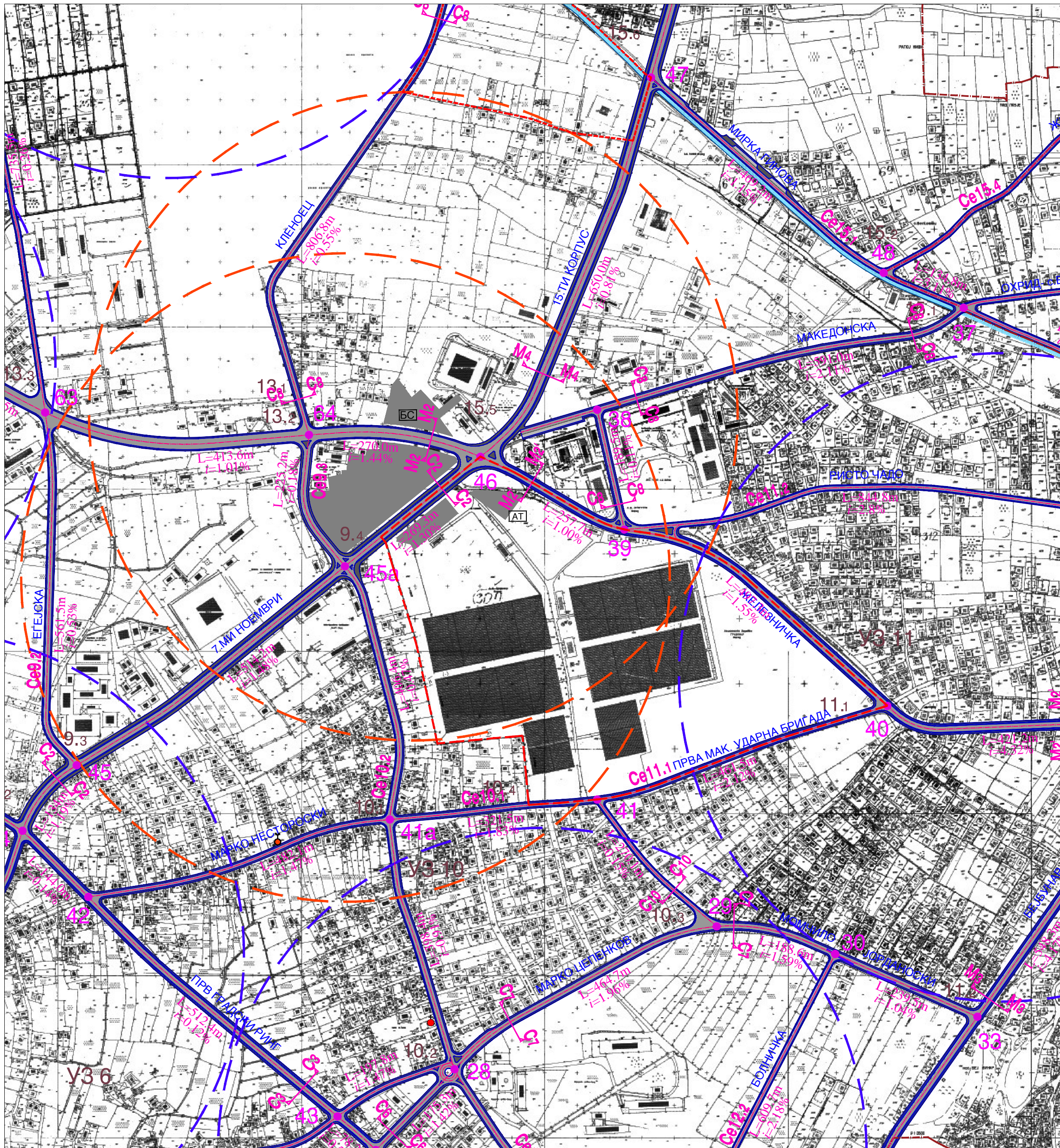
изготвил:

советник,
Лилјана Јоноска, д-р

контролирал:

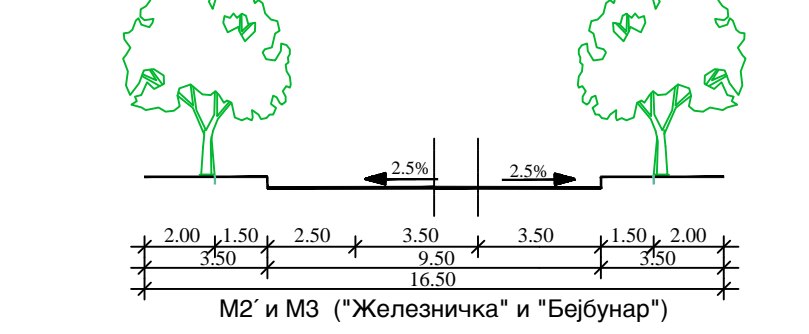
рак. на одделение
Татјана Стојческа, д-р

**Градоначалник,
Кирил Пецаков**

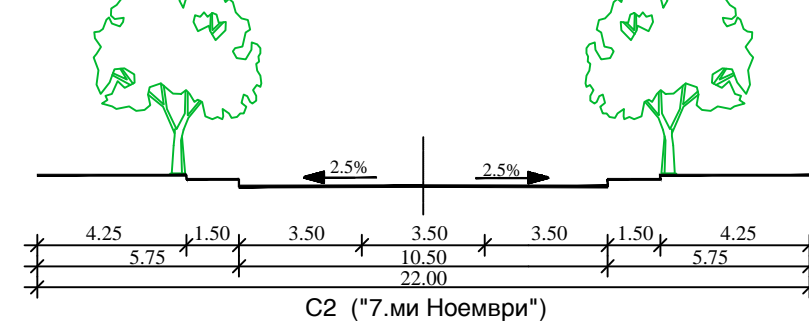

----- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11, УБ 11.1

МАГИСТРАЛНИ УЛИЦИ

СОБИРНИ УЛИЦИ

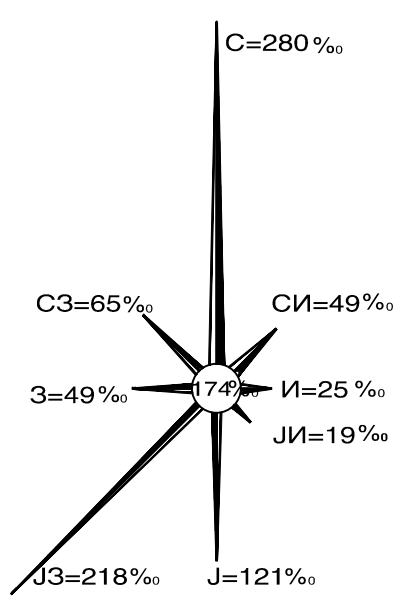
СЕРВИСНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

ознака	Назив	Коловоз	Трошоар	Вкуино
СЕ 10.1	Марко Нестороски	6.00	2x2.25	10.50
СЕ 10.2	Питу Гули	9.00	2.25+1.80	13.05
СЕ 11.1	Прва Мак. ударна бригада	6.00	2x2.25	10.50

КООРДИНАТИ И ВИСИНСКИ КОТИ

Т	X	У	Кт	Кн
39	7485123.32	4553436.76	719.10	719.30
40	7485529.00	4553164.81	726.89	727.00
41	7485081.61	4553020.54	716.76	717.20
41a	7484761.94	4552989.68	711.10	711.30
45a	7484692.64	4553380.11	713.10	713.20
46	7484901.55	4553548.99	716.50	716.70

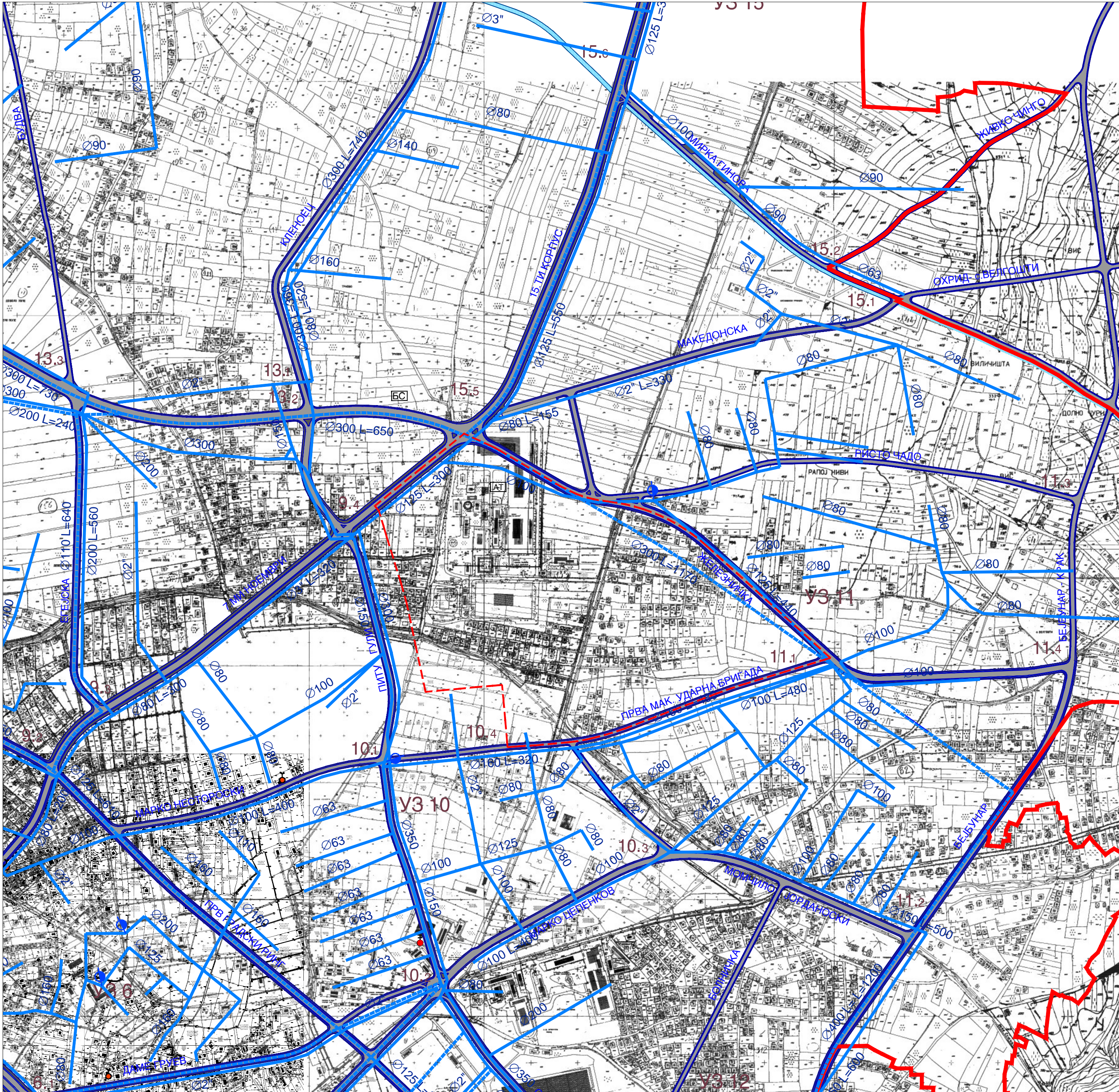
- ПРИМАРНА СООБРАЌАЈНА МРЕЖА
- АВТОБУСКА СТАНИЦА
- БЕНЗИНСКИ ПУМПИ
- РАДИУС НА ОПЛУЗУВАЊЕ НА ПОСТОЈНИ БЕНЗИНСКИ СТАНИЦИ
- РАДИУС НА МОЖНО ЛОЦИРАЊЕ НА БЕНЗИНСКИ СТАНИЦИ
- ГРАНИЦА НА ОПФАТ НА НАСЕЛЕНОТО МЕСТО - ПЛАНИРАНА СОСТОЈБА

СООБРАЌАЈНО РЕШЕНИЕ СО НИВЕЛМАНСКИ ПЛАН ПЛАНИРАН РАЗВОЈ 2002-2012

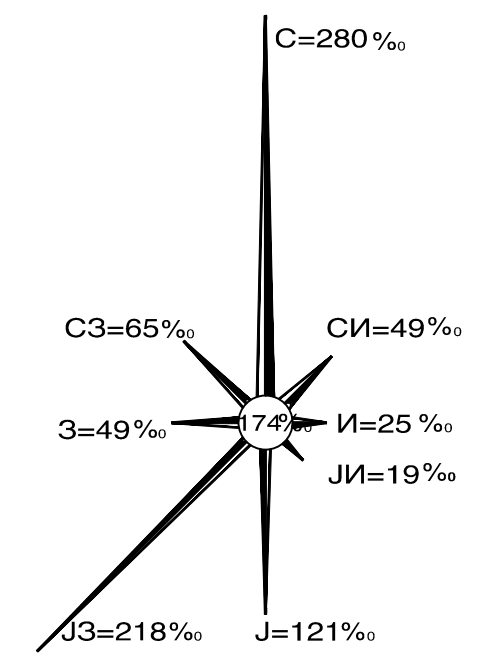
M=1:5000

	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ		ДИРЕКТОР: Лидија Трленоска Симоновиќ <i>д-р, град.инж.</i>	
	УРБАН доо - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ			
ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	С3042001.dwg		
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012		ФАЗА ПЛАН	
ПРИЛОГ:	СООБРАЌАЈНО РЕШЕНИЕ СО НИВЕЛМАНСКИ ПЛАН ПЛАНИРАН РАЗВОЈ 2002 - 2012		РАЗМЕР 1 : 5000	ТЕХ. БР. 20/01
РАКОВОДИТЕЛ: <i>Георги Хаџиев</i> <i>инж. град.инж.</i>	ПЛАНЕР: Ибраим Илџат <i>д-р, град.инж.</i>	КОМП. ОБРАБОТКА: Татјана Ковеска <i>д-р, град.инж.</i>	ДАТА: јули 2006	ПРИЛОГ бр. 04

ПЛАН ЗА ВОДОСНАБДУВАЊЕ

- ПОСТОЈНА ВОДОВОДНА МРЕЖА
- НОВОПРОЕКТИРАНА ВОДОВОДНА МРЕЖА
- ПОЖАРЕН ХИДРАНТ
- ИЗВОР
- БУНАР
- РЕЗЕРВОАР
- ПУМПНА СТАНИЦА
- ПРЕКИДНА КОМОРА

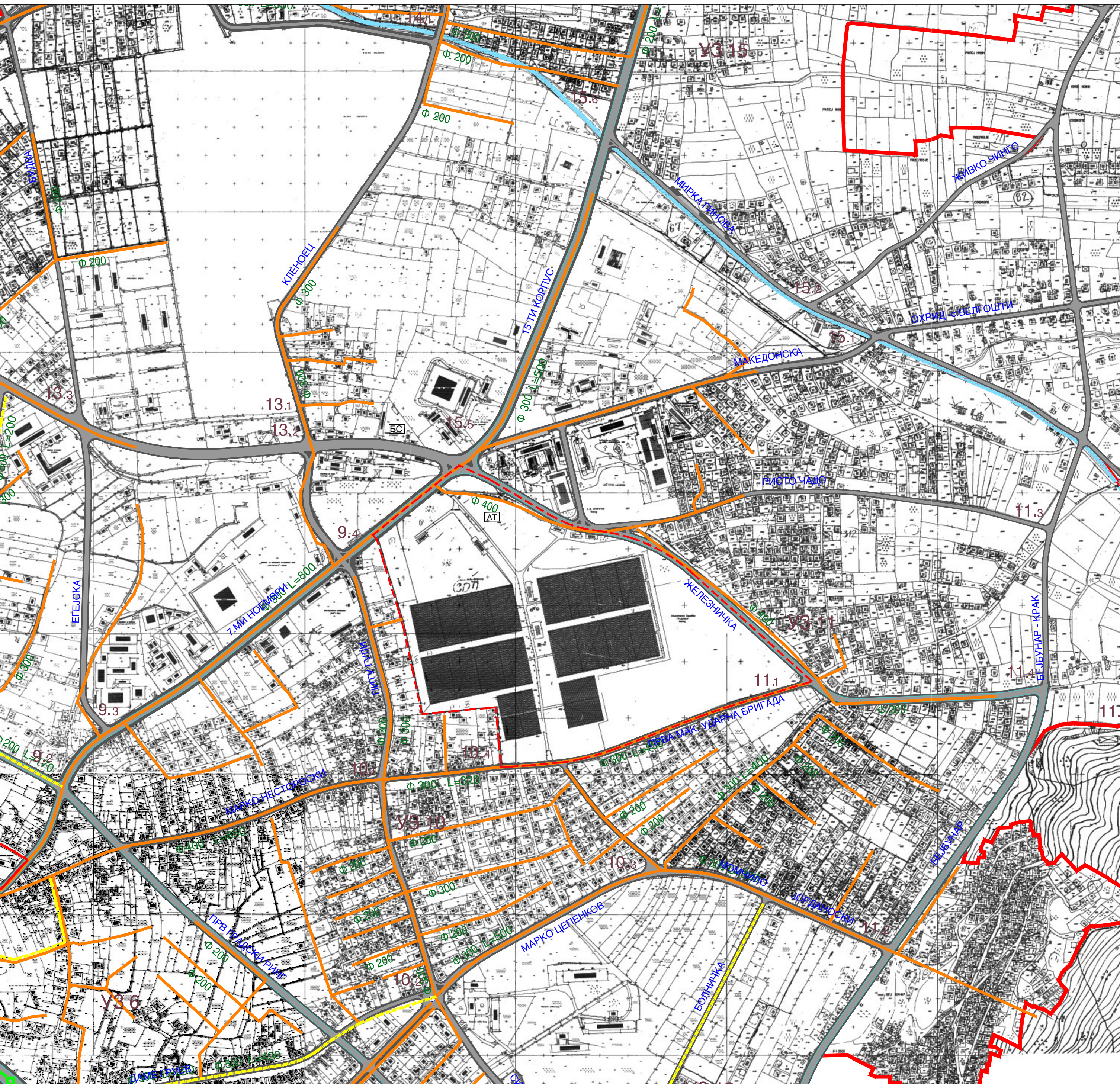

СИНТЕЗЕН ПЛАН - ВОДОСНАБДУВАЊЕ

M=1:5000

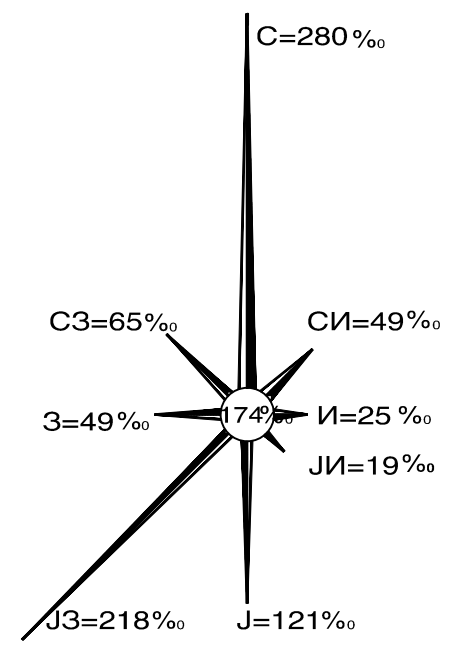
	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ		ДИРЕКТОР: Лидија Трпеноска Симоновиќ <i>д-р</i>	
	УРБАН ДОО - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ		<i>д-р</i>	
ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	С3052001.dwg		
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012	ФАЗА ПЛАН		
ПРИЛОГ:	СИНТЕЗЕН ПЛАН - ВОДОСНАБДУВАЊЕ	РАЗМЕР 1 : 5000	ТЕХ. БР. 20/01	
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев <i>д-р</i>	ПЛАНЕР: МЈП "ПРОАКВА"	КОМП.ОБРАБОТКА: Филдишева Соња <i>д-р</i>	ДАТА: јули 2006	ПРИЛОГ бр: 05

----- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА У3 11, УБ 11.1

ПЛАН ЗА ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА

- - ПОСТОЈНА ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА
- - - - НОВОПРОЕКТИРАНА ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА
- - ПОСТОЕН КОЛЕКТОР
- - - - НОВОПРОЕКТИРАН КОЛЕКТОР
- ▲ - ПРЕПУМПНА СТАНИЦА

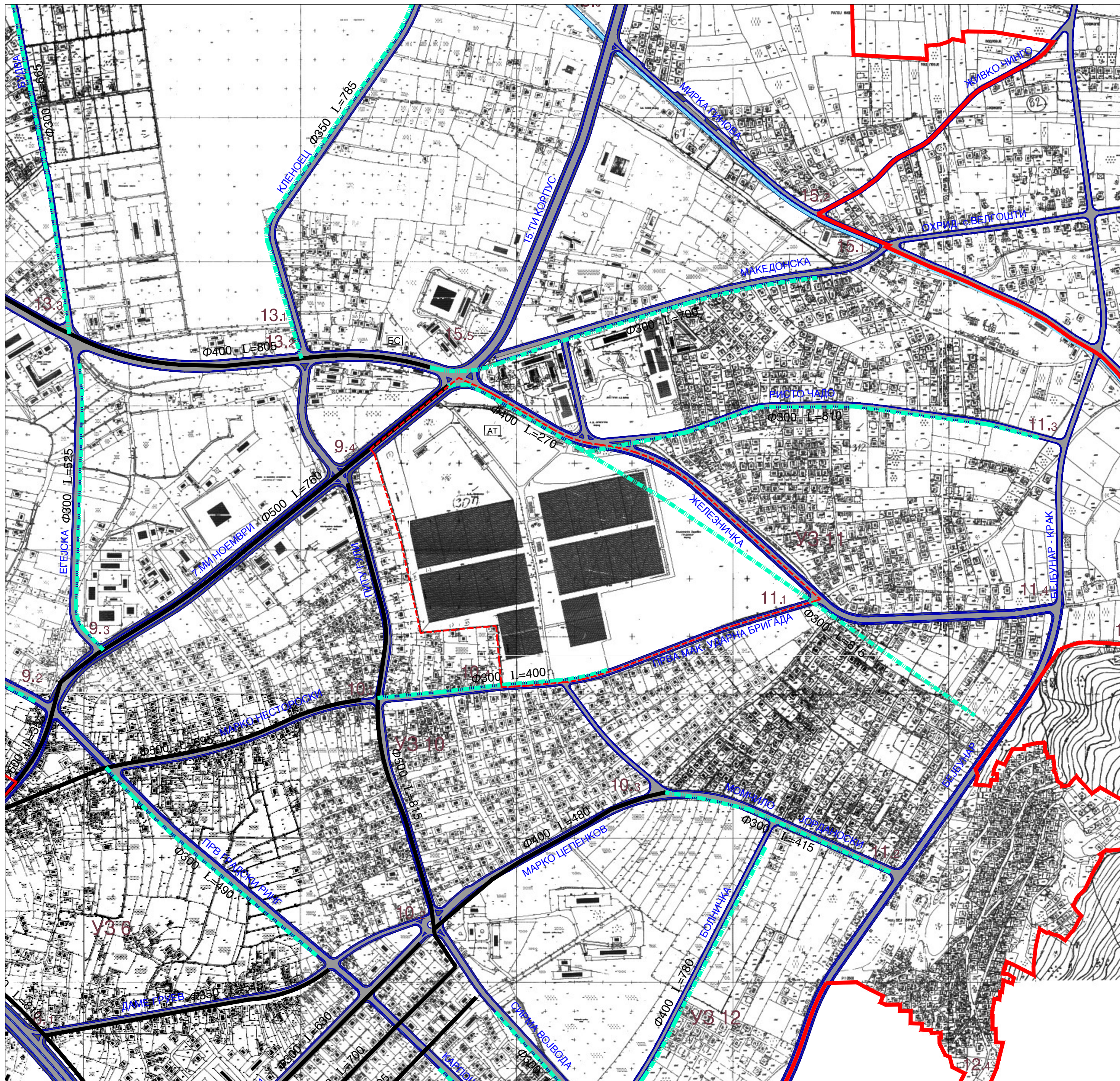

СИНТЕЗЕН ПЛАН - ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА

M=1:5000

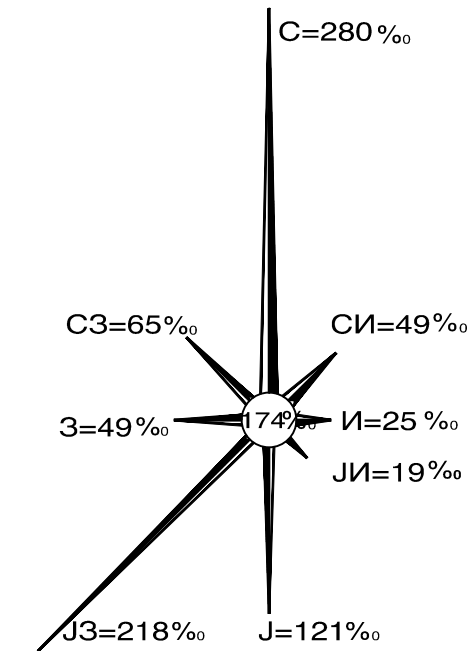
	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ		ДИРЕКТОР: Лидија Трпеноска Симоновиќ <i>д-р, град.инж.</i>	
	УРБАН ДОО - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ		С3062001.dwg	
ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	ПЛАН:		
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012	ФАЗА ПЛАН		
ПРИЛОГ:	СИНТЕЗЕН ПЛАН - ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА	РАЗМЕР 1 : 5000	ТЕХ. БР. 20/01	
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев <i>д-р, град.инж.</i>	ПЛАНЕР: МЛП "ПРОАКВА"	КОМП.ОБРАБОТКА: Соња Филдишева <i>д-р, град.инж.</i>	ДАТА: јули 2006	ПРИЛОГ бр: 06

--- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11, УБ 11.1

ПЛАН ЗА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

- ПОСТОЈНИ БЕТОНСКИ КАНАЛИ
- ПОСТОЈНА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА
- - - - - НОВОПРОЕКТИРАНА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

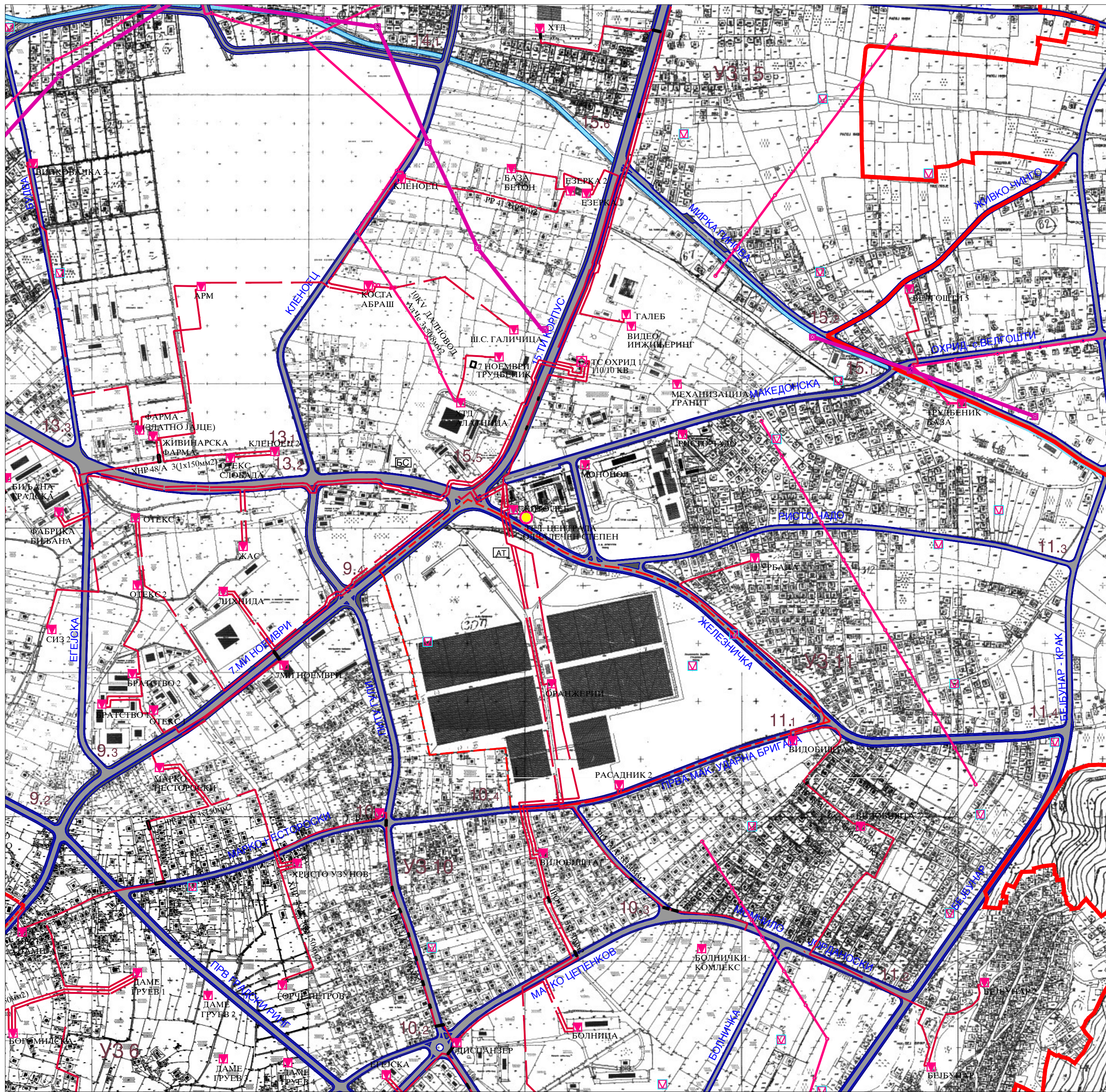

ПЛАН ЗА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

M=1:5000

	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ		ДИРЕКТОР: Лидија Трпеноска Симоновиќ <i>д-р, град.инж.</i>	
	УРБАН ДОО - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ		С3072001.dwg	
ПОДРУЖНИЦА:	О Х Р И Д	ПЛАН:		ФАЗА ПЛАН
ПРИЛОГ:	ПЛАН ЗА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА		РАЗМЕР 1 : 5000	ТЕХ. БР. 20/01
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев <i>д-р, град.инж.</i>	ПЛАНЕР: МЈП "ПРОАКВА"	КОМП.ОБРАБОТКА: Татјана Косевска <i>д-р, град.инж.</i>	ДАТА: јули 2006	ПРИЛОГ бр: 07

----- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11, УБ 11.1

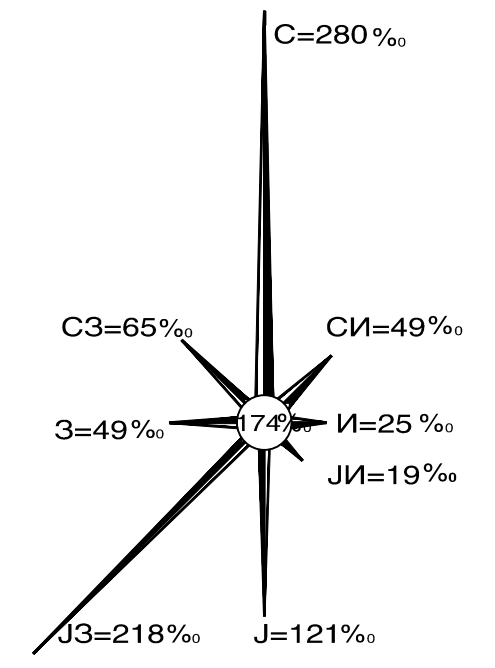

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМ

- ☒ ПОСТОЈНА ТРАФОСТАНИЦА 110 KV
- ☒ ПОСТОЈНА ТРАФОСТАНИЦА 35 KV
- ☒ ПОСТОЈНА ТРАФОСТАНИЦА 10 KV
- ☒ ПЛАНИРАНА ТРАФОСТАНИЦА 10 KV
- 35 KV ДАЛНОВОД
- 10 KV ВОЗДУШЕН ВОД
- 10 KV КАБЛОВСКИ ВОД

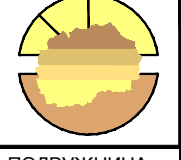
ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ СИСТЕМ

- ГЛАВНА ТЕЛЕФОНСКА ЦЕНТРАЛА
- ТЕЛЕФОНСКА ЦЕНТРАЛА ОДДАЛЕЧЕН СТЕПЕН

СИНТЕЗЕН ПЛАН - ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ СИСТЕМИ

M=1:5000

	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ УРБАН ДОО - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ		ДИРЕКТОР: Лидија Трпеновска Симоновиќ <i>ditil.grad.mk</i>		
	ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	С3082001.dwg		
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012		ФАЗА ПЛАН		
ПРИЛОГ:	СИНТЕЗЕН ПЛАН - ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ СИСТЕМИ		РАЗМЕР 1 : 5000	ТЕХ. БР. 20/01	
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев <i>ditil.grad.mk</i>	ПЛАНЕР: Ставре Јаневски <i>s.jan@grad.mk</i>	КОМП ОБРАБОТКА: Вера Снегар <i>v.snegar@grad.mk</i>	Татјана Косовска <i>t.kosovska@grad.mk</i>	ДАТА: јули 2006	ПРИЛОГ бр:08

ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11, УБ 11.1

II. ПРОГРАМСКИ ПОСТАВКИ НА ИДНИОТ РАЗВОЈ НА ГРАДОТ

1. ПРИРОДНИ ПОГОДНОСТИ И ОГРАНИЧУВАЊА КАКО ФАКТОР НА ПЛАНИРАЊЕТО НА ПРОСТОРОТ НА ГРАДОТ

Валоризацијата на природните карактеристики, нивните погодности и ограничувачки фактори представуваат појдовна основа на планирањето на просторот. Во Документационата основа на планот анализирани се и валоризирани цела низа природни карактеристики, а заедничко за сите е што ниту една од нив не представува фактор на ограничување на просторниот развој на градот, но секако имаат влијание врз некои негови аспекти. Исклучок претставуваат изворите на брдото Бејбунар, регулацијата на површинските води, заштитените природни реткости – блато Студенчишта и националниот парк Галичица.

- **Рељефот, пејсажот и вегетацијата**

Градот лежи на рамен терен и на две карактеристични возвишенија - ридови на кои е Стариот град, а во последните децении се освојуваат и подножјата на планината Петрино - населбите Рача и Бејбунар. Посебно доживување е глетката на поширокото опкружување на градот: питорескните силуети на Галичица и Мокра Планина и нивните отсликувања во сините води на бисерното езеро - слика на која не може и не треба ништо да се додаде, а никако да се одземе, зашто таа слика е вечна...

- **Геолошките и педолошките карактеристики**

Геолошкиот состав на почвата не секогаш овозможува класични начини на фундаирање: високото ниво на подземните води во пониските делови од градот и нестабилни милести почви во крајбрежјето и по тековите на некогашните мали водотеци, денес затрупани, бараат дополнителен стручен ангажман како на планерите на просторот, така и на проектантите на конструкцијата на планираните објекти.

Во Охридското Поле главно се сретнуваат три вида почви: дилувијални, алувијални и калливи, а педолошкиот состав на почвата на територијата на градското подрачје е главно на база на влажните алувијални и калливи почви. Калливите почви настануваат како последица на високата подземна вода и при дождливиот период кога водите се задржуваат подолго, а се делат на минералогени и мочуришни. Најголема земјоделска вредност имаат влажните алувијални и минералогените калливи почви, а мочуришните почви во локалитетот Студенчишта создаваат особен еко систем чија заштита представува императив на само за градот Охрид.

- **Сеизмолошките карактеристики**

Долината на реката Црн Дрим заедно со Охридското Езеро се смета за еден од сеизмички најактивните региони на Балканот, а во него поединисеизмички зони се познати и по катастрофални земјотреси. Тоа е и зоната на Охридското Езеро и крајбрежните терени. Во оваа зона со меридијален правец се наоѓаат и појави на сулфурни води и гасови кои доаѓаат од длабината на земјината кора. За период од последните стотина години сеизмички најактивни се јужното и источното крајбрежје на Охридската котлина, а интензитетот на

максимално очекуваните потреси е до 8 8 по МКС скалата, па дури и до 9 ??? по МКС скалата. Целокупната градба на територијата на регионот треба да биде прилагодена на овие сеизмолошки условија.

- **Климатските карактеристики**

Климата во Охридско - Струшкиот регион е изменето умерено - континентална, модифицирана во посебна клима на локалното подрачје со карактеристики условени од присуството на езерото: поконстантни температури со мали колебања и осцилации поради што летата се пријатни и топли со свежи ноќи, а зимите се студени, но слабо изразени, со исклучително ретки магливи денови, што е значајна компаративна предност во однос на голем дел од територијата на државата. Есента е потопла од пролетта и овозможува продолжување на летната туристичка сезона за најмалку еден месец. Особено освежување во жешките летни денови и вечери носи југозападниот ветар стрмец, додека северните ветрови уште повеќе ја снижуваат температурата во студениот дел од годината. Со еден збор - климатските фактори не представуваат ограничувачки фактор во развојот на градот, но треба да се почитуваат при микро лоцирањето на објектите во зоните определени со ГУП.

- **Хидрографските карактеристики**

Охридското езеро е во групата на Десаретските езера, а преку реката Црн Дрим му припаѓа на Јадранскиот слив. Со своите физиографски и биолошки карактеристики спаѓа во најатрактивните езера на светот. За билансот на водата во езерото од значење се бројните реки и рекички кои се вливаат во него, но и сублакустриските извори кои ја носат водата од порозниот варовнички масив на планината Галичица. Езерото има големи стопански потенцијали, но неговото значење во создавањето на идентитетот на целиот регион, а особено на градот Охрид, е немерливо. Реките Даљан и Рача представуваат природни граници на урбаното подрачје на градот од север и од југ, а реката Грашница во своето течение низ градската територија представува само отворен колектор на канализационите води поради што со досегашните урбанистички планови е предвидено нејзиното воведување во течението на Даљан со што ќе се елиминира загрозувањето на животната средина, а отпадните води ќе се воведат во колекторот.

- **Состојбата на животната средина**

може да се оцени како добра. Планираните инфраструктурни системи - регионалниот колектор за евакуација на отпадните води, регионалниот водоснабдителен систем, а особено проектот Заштита на Охридското езеро под патронат на Министерството за животна средина и просторно планирање се конкретни чекори кои општеството ги презема со цел да го заштити просторот на Охридско-Струшкиот регион. Освен тоа, постојат и напори за подигање на граѓанската свест преку широките акции за изготвување на локални еколошки акциони планови кои представуваат нов вид на поттикнување на акција со цел глобална заштита на животната средина.

2. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ

Проекција на населението до 2020 година

Сознанијата за основните белези, структурните карактеристики и промени, како и динамиката на населението се неопходни при планирањето, односно урбаното организирање на населбите - како една од основните задачи на Генералниот урбанистички план.

Со помош на законитостите на демографскиот развој и утврдените тенденции и интензитетот на досегашните движења можат да се утврдат елементите за креирањето на политиката на развојот. Тоа се однесува на регулирањето на демографските текови врз процесот на урбанизација, подигање на општообразовно и културно ниво на населението, подобрување на демографско-економските белези (активитетот) и др.

Овие цели треба да се вградат во политиката на демографскиот развој кои заедно со комплементарните цели на стопанскиот и просторниот развој ќе се реализираат како определена стратегија. Во тој контекст се третираат и основните агрегати и структури на населението во овој елаборат. Согласно наведените цели и услови, дефинирани се клучните постулати при определувањето на предметните демографски структури и нивните промени. Имено, се претпоставува натамошен пораст на бројот на жители, подобрување на општостопанско ниво и други услови на општествениот и личниот стандард, подигнување на културно-образовното ниво на населението и др.

Проекција на населението и соодветните структури е извршена со помош на компјутерската програма изработена од страна на агенцијата POPTECH - The Future Group International, Washington D.C. 1991. Резултатите на прогнозата се следни:

Вкупно население во градот Охрид

1994 година 41.146

2020 година 46.000

Како резултат на очекуваните промени во движењето на природните компоненти кај населението настануваат и промени на старосната структура. Тие се манифестираат во намалувањето на учеството на помладите генерации и со постојаното зголемување на учеството на постарите групи, особено зголемување на бројот на жители на работоспособна возраст.

Старосна структура на населението - 2020 година

старосни групи	%	број
0 - 6 години	9,1	4.186
7 - 14 години	11,8	5.428
15 - 19 години	7,6	3.496
20 - 60 години	57,0	26.220
над 60 години	14,5	6.670
Вкупно	100,0	46.000

Согласно порастот на бројот на вкупното население и промените на неговите структури се очекуваат промени и во структурата на домаќинствата. Тие промени, пред се, ќе произлезат од планирањето на домаќинствата и други економски и социјални фактори. Ваквите претпоставки имплицираат релативно побрз пораст на бројот на домаќинствата, од една страна, а од друга страна тренд кон постојаното намалување на просечниот број членови по едно домаќинство.

Број на домаќинства и нивната просечна големина

Година	Број на домаќинства	Просечен број членови по едно домаќинство
1994	11.440	3,5
2020	13.142	3,5

Промени во старосната структура предизвикуваат промени во работоспособниот контингент на населението. Како демографска рамка на вкупната расположива понуда на работната сила тој е значајна категорија која треба да се има пред вид при апроксимацијата на потенцијални работни ресурси. Од обемот и интензитетот на приливот на новите генерации зависи и потребата од поголем степен на активирање на работоспособни лица. Обемот на работоспособниот контингент и неговото ужество во вкупното население имаат тенденција на пораст.

Работоспособно и активно население

Година	Работоспособен контингент	Активен контингент
	% од вкупното население	% од раб. способно население
1994	65,6	67,6
2020	66,4	65,0

Почитувајќи ги досегашните движења кај основните културолошки белези на населението, можат да се очекуваат поинтензивни промени во однос на поголем опфат на децата во основните училишта, односно степен на опфатеност во граници на можното опфаќање. Исто така, се наметнува и потребата од пошироко опфаќање на идните генерации во средните училишта со соодветно планско насочување од аспект на потребите на стопанството.

Прогноза на вкупното население до 2012 година

Проекцијата на демографскиот развој до 2020-тата година изготвена за потребите на просторното планирање чиј хоризонт на опсервирање е дваесет години треба да се сведе на потребите на генералното планирање чиј хоризонт е двојно пократок и во случајот е 2012-та година. Поаѓајќи од резултатите на Пописот на населението и становите во 1994 година, проценетата состојба во 2001-ата година и расположивите параметри од Проекцијата до 2020-тата година се формираат следните прогнози за очекуваниот демографски развој на крајот на планскиот период на овој ГУП.

Вкупното население во градот во 1994 година било 41.146 жители, а проценетото во 2001-ата 42.700 жители. Ако се претпостави рамномерен раст

до 2020-тата година, годишно градот ќе се зголемува за просечно 0,50% или по 225 жители, со кое темпо во 2012 година ќе стигне до 44.500 жители.

Структура на населението по пол и возраст

Очекуваната структура на населението по старост е важна категорија во демографските прогнози според која се димензионираат популационите контингенти - деца, ученици, студенти, работоспособното население и др. Во недостиг на најновите податоци од Пописот на населението 2002, наредните прогнози извршени се по пат на интерполација на величините помеѓу состојбата регистрирана во 1994 година (41.146), претпоставената големина во 2001 (42.700) и прогнозираната големина во 2020 (46.000). Вкупното население на градот ќе изнесува 44.500 жители, а ќе се формира следната слика:

Структура на населението по возраст - период 1994 - 2020

Старосни групи	1994 - %	2002 - %	2012 - %	2020 - %
0 - 6 години	10,13	9,79	9,35	9,10
7 - 14 години	19,40	17,08	14,15	11,80
15 - 19 години	8,16	8,00	7,80	7,60
20 - 60 години	50,23	52,30	54,85	57,00
над 60 години	13,85	13,14	13,90	14,50
вкупно	100,00	100,00	100,00	100,00

Структура на населението по возраст - 2012 година

Старосни групи	%	број
0 - 6 години	9,35	4.160
7 - 14 години	14,15	6.310
15 - 19 години	7,80	3.470
20 - 60 години	54,85	24.400
над 60 години	13,85	6.160
вкупно	100,00	44.500

Во однос на базната 2002 година намалувањето на бројот на млади до 19-годишна возраст ќе изнесува 3,56 процентни поени, а за исто толку се наголемуваат повозрасните групи. Групата на работоспособното население на возраст од 20 - 60 години бележи раст од 2,15 процентни поени што претставува контингент од 24.400 лица од кои до крајот на овој планерски период треба да се формира група на работно-активни лица. Под претпоставка да се остварат прогнозите дека 65% од работоспособното население ќе биде активно, тоа ќе значи дека во градот Охрид во 2012 година ќе има 15.860 лица. Во Документационата основа на планот прикажана е состојбата со вработеноста во градот на крајот од 2001 ата година според која има вкупно 16.210 лица кои примаат плати, но од нив дури 1.904 лица се привремено невработени кои примаат паричен надоместок, што значи дека реално вработени се 14.306 лица. Тоа значи дека до крајот на планскиот период треба да се вработаат 1.554 лица или по околу 155 нови вработувања годишно.

До 2012 година населението ќе зголеми од 41.146 на 44.500, што значи дека ќе има нови 3.354 жители. Просечната големина на семејството од 3,5 члена нема да се менува во наредниот период, што значи дека градот ќе има нови семејства: **3.354 жители : 3, 5 жители/семејство = 960 семејства. Заедно со постојните 11.440 семејства вкупниот број ќе изнесува 12.400.**

Во однос, пак, на 2002 година кога проценотото население изнесувало 42.700 жители со 11.884 семејства, зголемувањето на бројот на семејствата до 2012 година ќе изнесува 516 семејства. За овој број нови семејства во наредниот период ќе треба да се планира нов животен простор во вид на станови и соодветна ангажирана површина во рамките на опфатот на градската територија.

2.4. Дистрибуција на населението; густини на домувањето

Прогнозата на дистрибуцијата на населението по Урбаните заедници за 2012 година формирана е врз база на очекуваната динамика на развојот на секоја од 16-те Урбани заедници, а имајќи ја пред вид атрактивноста на просторот и расположивите површини. Секако, најатрактивни Урбани заедници се оние покрај езерото или во неговата близина: Стар Град, Центар, Долна Влашка Маала со ограничени расположиви површини, како и Воска, Биљанини Извори и Даме Груев во кои постојат поволни површини за нова градба. Со високи природни квалитети и слободни површини е и УЗ Гоце Делчев на благите падини на Петрино, како и УЗ Рача, но во неа присутната бесправна градба во добра мера ги девалвира природните погодности. Прогнозирањето на просторната дистрибуција на населението на градот отежнато е и со фактот дека растот на населението не оди паралелно со динамиката на станбената градба, бидејќи е констатирано дека поголемиот дел од новоизградените станови се викенд - станови.

Имајќи ги пред вид наведените околности прогнозата на дистрибуцијата на населението по Урбаните заедници е следната:

ред. број	Просторно-функционална единица -Урбана заедница	Попис 1991	Попис 1994	Проценка за 2002	Прогноза за 2012
УЗ 1.	Стар Град	2624	2634	2700	2600
УЗ 2.	Центар	3269	3220	3300	3400
УЗ 3.	Кошишта	2973	2826	2890	2950
УЗ 4.	Воска	3880	3388	3550	3600
УЗ 5.	Лескајца	1661	1430	1470	1500
УЗ 6.	Даме Груев	3568	3427	3500	3500
УЗ 7.	7. Ноември	2100	2000	2000	2000
УЗ 8.	Биљанини Извори	5099	4960	5070	5100
УЗ 9.	8-ми Септември	2279	2087	2180	2200
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	4422	4240	4340	4400
УЗ 11.	Видобишта и Илинден	3743	3438	3510	3600
УЗ 12.	Гоце Делчев	1140	1090	1670	1400
УЗ 13.	Железничка Населба	1986	1804	1850	1950
УЗ 14.	Радоица Новичич	2053	1906	1950	2000

УЗ 15.	15-ти Корпус	1867	1790	1830	2000
УЗ 16.	Рача	959	860	890	1000
УЗ 17.	Студенчишта	-	-	-	500
УЗ 18.	Чекоштина	-	-	-	800
	Вкупно	42.060	41.146	42.700	44.500

Густината на становање, еден од најважните параметри за оценување на рационалноста во планирањето и уредувањето на просторот, представува однос помеѓу бројот на жители и просторот во границите на опфатот. Бруто густината на становање е односот на бројот на жители и вкупната површина на опфатениот простор, а нето густина на становање е односот помеѓу бројот на жители и површината наменета за домување во границите на опфатот.

Густината на становање на ниво на целата градска територија чија површина на опфатот до крајот на планерскиот период ќе изнесува 1.276,87 Ха ќе биде:

Бруто густина на становање

44.500 жители : 1.283.39 Ха = 34.67 жител/хектар

Нето густина на становање

44.500 жители : 744.64 Ха = 59.76 жител/хектар

3. ДОМУВАЊЕ

Развојот на функцијата домување во наредниот период ќе представува еден од најзначајните сегменти во просторниот развој на градот, а задоволување на станбените потреби ќе има приоритетно значење во задоволување на комплексот на човековите потреби.

Основните цели на развојот на домувањето кои непосредно произлегуваат од улогата и значението на оваа содржина во вкупниот развој на општеството во наредниот плански период подразбираат:

- квалитативно задоволување на потребите на населението согласно принципот стан за секое семејство, наголемување на просечната станбена површина по стан, подобрување на квалитетот и осовременување на станбениот фонд, елиминирање на субстандардниот станбен фонд, примена на асейзмички мерки. Норматив при планирањето на станбена површина по жител околу 20 м² и станбена единица од 80-90 м² по семејство
- површините за планирани урбани содржини првенствено треба да се бараат во рамките на постојното градежно земјиште, односно во постојните граници на опфатот на градот;
- рационализација на просторната организација на домувањето подразбира контролирано и лимитирано проширување на зоната за домување пред се на површините со претходните планови предвидени за оваа намена, но сеуште невоведени во планираната намена, со моментна состојба - земјоделско земјиште, при што висините на

станбените објекти да бидат примерени на големината на градот, традицијата, воспоставените добрососедски односи, инсолацијата и визуриите;

- воедначување на условите за живеење во сите делови од градот преку: опремување на зоните за домување со потребните пратечки содржини, ефикасно сообраќајно поврзување со работните зони;
- запазување на особеностите на културното наследство со постепена реконструкција и ревитализација на старите делови од градот со оптимално сочувување на старите урбанистички матрици и елиминирање на субстандардот;
- еколошка ревитализација на животниот простор се постигнува по пат на: елиминација на постојни и потенцијални загадувачи во зоната за домување; примена на мерки за рационализација на моторниот сообраќај; изградба на објекти со оптимални висини; уредување на слободните површини;

3.1. Нови станови

Потребите од нов станбен фонд групирани се во три групи:

- нови станови по основ пораст на населението - од природниот прираст и од имиграција;
- станови потребни на замена на субстандардниот станбен фонд;
- станови потребни за елиминирање на станбениот недостиг, односно усогласување на бројот на станови со бројот на семејства;

Бројот на нови станови по основ пораст на населението ќе се определи ако се земе како појдовен податок бројот на новите семејства во 2012 година кој е прикажан во демографската прогноза - 960, а за секое семејство треба да се обезбеди нов стан.

Бројот на нови станови потребни за надоместување на стари, субстандардни станови ќе се утврди откако ќе се утврди вкупниот број на субстандардни станови во кои се вбројуваат:

- а. сите станови градени пред 1945 година, а според Пописот на населението и становите од 1994 година тие се вкупно 788;
- б. 20% од становите градени во периодот 1945 - 1960, односно $1.110 \text{ стана} \times 0,20 = 222 \text{ стана}$;
- ц. 10% од становите градени во периодот 1960 - 1970, односно $2962 \text{ стана} \times 0,10 = 296 \text{ стана}$;

или вкупно 1.306 од кои 30 % во овој планерски период треба да бидат заменети со нови, односно: $1.306 \times 0,30 = 400 \text{ стана}$

Бројот на нови станови потребни за елиминирање на станбениот недостиг нема да биде земен како критериум со оглед на фактот што според Пописот на населението и становите од 1994 година регистрирани се 11.440 семејства, а бројот на становите е 16.731. Од нив само за живеење се 12.355, за живеење и вршење дејност 325 или вкупно 12.680, а останалите се главно викенд-станови. Тоа значи дека 11.440 семејства располагаат со 12.680 стана

што представува суфицит од најмалку 1.240 стана, односно на 1 семејство спаѓаат 1,11 стана. Оваа тенденција на зголемување на бројот на станови со далеку побрзо темпо од растот на населението продолжува и во периодот до 2002 година кога вкупниот број на станови изнесува 17.761 со вкупна површина од 1.344.748 м²

Според тоа, проекцијата на потребите на градот за нови станови до крајот на 2012 година ќе биде следна:

Број на жители до 2012 година	44.500
Број на домаќинства до 2012 година	12.400
Нови станови по основ на пораст на населението	960
Нови станови како замена за субстандардни станови	400
Постојни станови во 2002 година	17.761
Постојни станови кои се задржуваат: 17.761 - 400 =	17.360
Вкупно нови станови за градба: 960 + 400 =	1.360

Планиран вкупен број станови до 2012 година: 17.360 + 1.360 = 18.720

3.2. Станбен стандард

Законот за просторно и урбанистичко планирање и Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот ги определуваат планските параметри за домувањето во наредниот период, а истите се:

- 20 м² станбена површина по жител
- станбена единица од 80-90 м² по семејство
- целосна опременост на станот со инсталации

Состојбата на станбениот стандард во градот покажува дека веќе во 2002 година се надминати препорачаните големини:

Новите станови кои ќе се градат треба комплетно да се опремаат со инсталации, а посебно да се води политика на супституција на субстандардниот станбен фонд.

Ако просечната површина по еден стан се определи на 80 м²/стан, површината на новите станови ќе изнесува:

$$1.360 \text{ стана} \times 80 \text{ м}^2/\text{стан} = 108.800 \text{ м}^2$$

3.3. Просторна разместеност на станбениот фонд

Во планираната организација на градот Урбаните заедници и понатака остануваат просторно - административни единици. Планираните 44.500 жители дисперзирани се во 18-те Урбани заедници почитувајќи ги целите зацртани во Насоките и препораките за планирање на идниот развој:

- при изработката на урбанистичките планови површините за планирани урбани содржини треба да се бараат во рамките на постојното градежно земјиште, а исклучиво за општествено оправдани цели надвор од овие рамки на површини со бонитет од IV категорија;

- да се применат принципите на насочена урбанизација со што ќе се достигнат приближно еднакви услови на живеење и работа на целата територија;
- да се усогласат густината на населеност, изграденоста и катноста заради зачувување на принципите на хумано живеење, рационална експлоатација на просторот и урбаните содржини, а во согласност со сите видови на заштита на животната средина, како и целите набележани во Целите на просторниот развој на градот до 2012 - Програма за изработка на ГУП: покрај прифатената препорака од ПП на РМ дека за секое ново семејство треба да се планира нов стан со просечна површина од 20 м² по член на семејство, односно 80 - 90 м² по станбена единица, потребно е да се предвидат и мерки за елиминирање на станбениот субстандард особено во деловите на градот со поголема фраквенција на туристите (Стар Град, Кошишта, Воска, Долна Влашка Мала); зоните со бесправна станбена градба да се вклучат во планираната организација на градот така да се овозможи легализирање на постојната градба, но и дополнување со нови содржини со кои ќе се постигне повисок стандард на живеење и можност за создавање нови работни места;

Имајќи ги пред вид овие цели, но и состојбата во 2002 година, извршена е дистрибуцијата на населението, односно домаќинствата и становите во 18-те Урбани заедници:

ред. бр.	Просторно-функционална единица -Урбана заедница	станови - процена 2002	домаќинства процена 2002	станови прогноза 2012	домаќинства прогноза 2012
УЗ 1.	Стар Град	1000	755	1020	740
УЗ 2.	Центар	1420	990	1550	1080
УЗ 3.	Кошишта	1250	790	1300	810
УЗ 4.	Воска	2000	980	2100	1020
УЗ 5.	Лескајца	650	430	680	450
УЗ 6.	Даме Груев	1650	1010	1750	1000
УЗ 7.	7-ми Ноември	790	565	800	570
УЗ 8.	Биљанини Извори	3000	1430	3200	1450
УЗ 9.	8-ми Септември	860	615	900	640
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	1350	1180	1400	1200
УЗ 11.	Видобишта и Илинден	1050	960	1100	980
УЗ 12.	Гоце Делчев	600	400	630	400
УЗ 13.	Железничка Населба	600	520	630	540
УЗ 14.	Радоица Новичич	620	500	650	520
УЗ 15.	15-ти Корпус	620	500	670	530
УЗ 16.	Рача	300	260	340	270
УЗ 17.	Студенчишта	-	-	120	120
УЗ 18.	Чекоштина	-	-	200	200
	Вкупно	17.760	11.885	18.720	12.400

Бројот на станови во сите Урбани заедници е поголем од бројот на домаќинствата, а најголема диспропорција е забележлива во атрактивните простори покрај езерото каде станбениот суфицит се в сушност викенд-становите.

3.4. Структура на становите во 2012 година

Вкупниот број на станови во 2012 година прогнозиран е на 18.720. Најголем дел од нив се постојните задржани станови (17.360), а новите станови се превидени по основ на порастот на населението (960) и по основ на замена на постоен субстандарден фонд (400). Сликата на структурата на предвидените станови во 2012 година представена е во следната табела:

ред. бр.	Просторно-функционална единица-Урбана заедница	станови 2002 задржани	станови по основ пораст на насел.	Станови за замена на субстандард	вкупно нови станови	вкупно станови во 2012
УЗ 1.	Стар Град	960	20	40	60	1020
УЗ 2.	Центар	1370	130	50	180	1550
УЗ 3.	Кошишта	1220	50	30	80	1300
УЗ 4.	Воска	1950	90	60	150	2100
УЗ 5.	Лескајца	640	30	10	40	680
УЗ 6.	Даме Груев	1630	100	20	120	1750
УЗ 7.	7-ми Ноември	780	10	10	20	800
УЗ 8.	Билјанини Извори	2970	200	30	230	3200
УЗ 9.	8-ми Септември	820	40	40	80	900
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	1320	50	30	80	1400
УЗ 11.	Видобишта и Илинден	1030	50	20	70	1000
УЗ 12.	Гоце Делчев	590	30	10	40	630
УЗ 13.	Железничка Населба	590	30	10	40	630
УЗ 14.	Радоица Новичич	600	30	20	50	650
УЗ 15.	15-ти Корпус	600	60	10	70	670
УЗ 16.	Рача	290	40	10	50	340
УЗ 17.	Студенчишта	-	-	-	120	120
УЗ 18.	Чекoштина	-	-	-	200	200
	Вкупно	17.360	960	400	1.360	18.720

4. ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД - ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ

Севкупниот развој на општината во голема мера е во зависност од функциите кои директно го означуваат нивото на општествениот стандард и тоа особено системите за образование, здравство и социјална заштита, култура и физичката култура. Развиеноста на овие системи, програмирани и просторно дистрибуирани, директно ќе влијае, а во исто време и ќе зависи од идната организација на просторот на општината и населбите во него. Во контекстот на ова, мрежата на објектите од општествениот стандард треба да се третира како една од битните претпоставки на идниот севкупен развој на општината и на градот. Со оптималната разместеност на објектите од општествениот стандард во градот треба да се формира мрежа која рамномерно ќе го покрива просторот на градот задоволувајќи секое гравитациско подрачје, а во склад со критериумите и нормативите за секоја дејност поодделно.

4.1. Образование

Посебни цели на развојот во рамките на образованието се следни:

- основно образование е обврзувачко за сите деца во државата на возраст од 7-14 години, наставата да се одвива во една смена, површината на објектот да изнесува 6-8 м² по ученик, а 25-30 м² по ученик за комплексот на училиштето;
- средно насочено образование до 60% опфатеност на деца од старосната група 15-19 години, површината на објектот да изнесува 8 м² по ученик, а површина на комплекс мин. 25 м² по ученик.
- високо образование опфаќа 20% од старосната група младинци на возраст од 20-24 години.
- зголемување на опфатеноста на популацијата од соодветна возраст;
- работа на училишта во една смена со целодневно боравење на учениците;

4.1.1. Основно образование

При анализирањето на состојбата во 2002 година утврдено е дека вкупната површина на парцелите на шестте основни училишта изнесува 72.200 м², изградените површини се 19.098 м², а вкупниот број на ученици 5.377. Ако се из земе Основното музичко училиште кое не е дел од обврзниот образовен систем, параметрите се следни: површина на парцелите 6,81 Ха, изградени површини 18.400 м², бројот на ученици 5.136. Во однос на состојбата во 1994 година кога со пописот на населението е утврдено дека бројот на деца на возраст од 7 до 14 години изнесувал 5.614, забележливо е значително намалување за 478 деца или за околу 8,5%.

При анализата на состојбата на функцијата на основното образование (односот помеѓу вкупната корисна површина и бројот на ученици) утврдено е дека е постигнат стандард од 3.55 м² по ученик од површината на објектот при одвивање на настава во една смена. Постигнатиот стандард е под минимумот предвиден со „Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот“ од 7м² корисна површина по ученик. Вкупната површина на локациите изнесува 7,22 Ха и овозможува стандард 13,42 м² по ученик. Постигнатиот стандард е исто така под границата на минимумот кој изнесува 25 м² по ученик за комплексот по истиот Правилник. Неповолната состојба во поглед на достигнувањето на стандардите забележана е кај сите основни училишта.

Според демографската прогноза популацијата од 7 - 14 години ќе изнесува 14,15% од вкупното население, а бројот на ученици во основното образование ќе изнесува 6.310. Тоа значи дека во однос на состојбата во 2002 година бројот на ученици ќе се зголеми за 1.174.

Димензионирање на површините потребни за основното образование се изврши по два основи:

1. површини потребни за надминување на постојниот дефицит
2. површини потребни за задоволување на потребите на новите ученици

1.	површини потребни за надминување на постојниот дефицит	
	површина на вкупни локации - постојна	7,22 Ха
	површина на вкупни локации - потребна според утврдените нормативи:	
	5.136 учници x 25 м ² /ученик = 128.400 м ² или	12,84 Ха
	потребни нови површини за надминување на постојниот дефицит: 12.84 Ха - 7,22 Ха =	5,62 Ха
2.	површини потребни за задоволување на потребите на новите ученици:	
	1.174 ученици x 25 м ² /ученик = 29.350 м ² ,	2,35 Ха
	вкупно нови површини: 5,62 Ха + 2,35 Ха =	7,97 Ха
	вкупни површини: постојни + нови:	
	7,22 Ха + 7,97 Ха =	15,19 Ха

Изградените површини исто така не ги задоволуваат потребите на постојните ученици определени со планерски и педагошки нормативи. Имено, изградениот простор од 19.098 м² е недоволен за 5.136 ученици бидејќи согласно нормативите би требало да има: 5.136 ученици x 7 м²/ученик = 35.952 м², што значи дека недостигаат : 35.952 м² - 19.098 м² = 16.854 м².

Според тоа:

1. за надминување на постојниот дефицит потребни се нови	16.854 м ² .
2. за новите ученици потребни се:	
1.174 ученици x 7 м ² /ученик =	8.218 м ² .
или вкупно	25.072 м ²

4.1.2. Средно образование

Функцијата средно образование во градот Охрид се одвива во четири објекти, а три училишта:

Во Училиштето за средно образование Свети Климент Охридски, Електро-машински училишен центар Св. Наум Охридски и Државното угостителско туристичко училиште со ц.о. Ванчо Питошески.

Вкупната површина на нивните локации изнесува 3,20 Ха, Односот помеѓу вкупната корисна површина и бројот на ученици е 3.57 м² по ученик. Постигнатиот стандард е под минимумот предвиден со „Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот“ (Сл. весник на РМ 2/2002) од 7 м² корисна површина по ученик. Вкупната површина на локацијата која изнесува 32 000 м² овозможува стандард од 9.80 м² по ученик, што е под границата која изнесува 25 м² по ученик за комплексот.

Учеството на учениците во средното образование во популацијата од 15 - 19 години може да се утврди врз база на проценетото вкупно население во градот во 2002 година (42.700) и проценетото учество на оваа популациона група (8%), што представува бројка од 3.416. Тоа значи дека учениците, 3.236, представуваат 95,52% од популацијата 15 - 19 години. Овие релации ќе се задржат и при прогнозата на бројот на ученици во 2012 година.

Демографската прогноза за 2012 година ги дава следните големини:

- бројот на жители во градот - 44.500
- популацијска група 15 - 19 години - учество 7,8%
- популацијска група 15 - 19 години - број 3.470
- ученици во средно образование: 95% од попул. група
- ученици во средно образование: $3.470 \times 0,95 = 3.300$

Прогнозираниот број на ученици од 3.300 е незначително поголем од бројот на ученици во 2001 година (3.263), што значи дека не постои потреба од предвидување нови површини по основ на порастот на бројот на ученици .

Новите површини кои треба да се предвидат за потребите на средното образование ќе се определат само по основ надминување на постојниот дефицит кој може да се квантифицира и за вкупните и за изградените површини.

4.1.3. Високо образование

Факултетот за туризам и угостителство своите потреби од нови содржини може да ги реализира во рамките на сопствената парцела. Можна е целосна дислокација во заеднички универзитетски центар со новите приватни факултети под услов да се обезбеди просторот во северниот дел на градот.

Студенскиот дом Никола Карев за сместување на студентите од Факултетите останува на истата локација. Зголемување на изградените површини Домот ќе треба да го реализира во рамките на сопствената парцела.

4.2. Наука

Јавната научна установа Хидробиолошки завод - Охрид. Со оглед на значението на неговото име и дејноста која ја обавува - истражувања на живиот свет на езерото и неговата заштита, се предвидува проширување на површината на комплексот со што ќе се овозможи збогатување на содржините, отворање на комплексот во едукативни и туристички сврхи и, што е најзначајно, просторно и функционално интегрирање со Блатото Студенчишта во еден ареал во кој ќе важат посебни мерки за уредување и заштита на просторот. Со таа цел се предвидува проширување на комплексот на Хидробиолошкиот завод.

Сеизмолошка станица - како единица на Универзитетот Кирил и Методи - Скопје, лоцирана на јужната падина на западниот рид на Охридскиот рид ќе ја задржи содржината и постојната површина.

Метеоролошка станица - како единица на Државниот завод за хидрометеорологија - Скопје, лоцирана во крајниот североисточен дел на Тврдината, над Основното училиште "Климент Охридски" исто така ја задржува содржината и површината .

4.3. Здравство

Согласно Правилникот за уредување на просторот нормативните големини за димензионирање на површините и објектите наменети за здравство се следни:

- број на лежаи : 8 лежаи на 1.000 жители
- определување на урбанистичка парцела: 80 м² по 1 лежај
- определувањето на површината на објектот: 8 м² по 1 лежај
- макс. степен на изграденоста на комплексот - 60%

Бројот на легла во Општата болница – Јавната здравствена установа - Охрид е 248, а во трите специјални болници вкупно 623 или вкупно 871 легло. Со нив се опслужуваат 871 лежај x 8 лежаи / 1.000 жители = 69.680 жители, што значи дека овие медицински установи опслужуваат многу пошироко подрачје отколку што се градот и општината Охрид.

Јавната здравствена установа во анкетаирањето изрази потреба од зголемување на слободни и изградени површини за Општата болница. Со овој ГУП се предвидува зголемување на парцелата во кои површини ќе се сместат нови содржини. На тој начин се создава простор за развој во долг временски период и можност за капацитет од над 1.000 болнички легла.

Една од важните обврски на овој ГУП е да се определи локација за здравствен дом во склад со организацијата на здравствената заштита и планерските нормативи, а имајќи ги пред вид потребите и навиките на населението. Постојниот здравствен дом кој повеќе децении ја има улогата, но не и содржините на современа поликлиника се дислоцира во комплексот на Јавната здравствена установа – Општа болница – Охрид, а некои од постојните содржини остануваат на истата локација.

Целокупната градска територија рамномерно е покриена со мрежата на здравствени домови како дел од превентивната здравна заштита на населението. Во таа смисла нови амбуланти се предвидени во северниот дел на градот (УЗ 9 - 8. Септември, УЗ 15. Корпус, УЗ 11 - Видобишта Илинден, УЗ Радоица Новичич), во јужниот дел на градот (УЗ Рача), и во средишниот дел на градот (УЗ 4 Воска, УЗ 5 - Лескајца). Дел од здравните станици е во склоп на локалните центри во Урбаните заедници.

Мрежата на приватни здравствени установи ќе се развива во склад со медицинските прописи и економскиот законот за побарувачката, во веќе постојни или специјално градени објекти во рамките на сопствените парцели.

4.4. Социјална заштита

Организацијата на социјална работа треба и понатака да биде во склад со повеќегодишни програми за развојот на социјалната заштита. Динамиката на развојот на социјалната заштита е во непосредна зависност од општествено-економскиот развој на општината и пошироката општествено-политичка заедница и интензитетот на социјалните појави и проблеми настанати како

последници на општествените движења. Од анализите извршени во Документационата основа произлегоа следните препораки за третманот на оваа содржина во вкупните содржини на градската територија:

- предучилишно образование и воспитување се темели врз определбата за 60% опфатеност на деца од вкупниот број на старосната група до 6 годишна возраст. Норматив за површина на објектот е 6-8 м²/дете, и мин. 20 м² по дете за површина на комплексот; за наредниот плански период, според анкетаирањето во Мин. за социјала, нема потреба од зголемувањето на бројот на детските градинки, ниту за проширување на постојниот изграден и слободен простор;
- да се предвиди локација за дом за возрасни лица во склад со нормативите и социо-психолошката димензија на проблематиката, а дисперзирани низ просторот на градот повеќе клубови за стари лица;
- да се предвиди локација за групен дом за хендикепирани лица со дневни центри и стационар

4.4.1. Општествена заштита на деца

Површините потребни за згрижување на децата од предучилишна возраст до 2012 година ќе се дефинираат исто како и во образованието, по два основи:

1. Површини потребни за надминување на постојниот дефицит;

Вкупниот број на деца згрижени во сите работни единици на детската градинка “Јасна Ристеска” е варијабилен и се движи од 450-500 деца, односно 12, 0% од сите 4.180 деца на возраст 0 - 6 години проценет во 2002 година. Односот меѓу вкупната корисна површина и бројот на корисниците изнесува 11.18 м²/корисник. Постигнатиот стандард далеку ги надминува стандардите и нормативите од 6 - 8 м² корисна површина по дете. Вкупната површина на локациите која изнесува 2.21 Ха, овозможува постигнат стандард од 44.2 м²/ дете, кој исто така е далеку над границите на нормативот од 20 м² по дете за комплексот. Тоа значи дека не постои потреба од нови површини за надолнување на дефицитот, односно дека во постојните објекти со изградена површина од 5.591 м² можат да бидат згрижени 800 деца со по 7 м² користен простор, а површината на вкупните локации од 22.100 м² ги задоволува нормативите за згрижување на $22.100 \text{ м}^2 : 20 \text{ м}^2/\text{дете} = 1.100$ деца.

2. Површини потребни за задоволување на потребите на новата популација

Површини за задоволување на потребите на новата популација од 0 - 6 години ќе се определат согласно демографската прогноза со која се очекува истата да представува 9,35% од вкупното население, што значи дека од планираните 44.500 жители во оваа возрасна група ќе има вкупно 4.160 деца. Согласно препораката да во наредниот период во објектите за

згрижување на деца се опфатат 60% од популацијата бројот на децата што ќе се згрижат во детските установи треба да изнесува:

$$4.160 \text{ деца} \times 0,60 = 2.496 \text{ или } 2.500 \text{ деца}$$

За овој број на деца потребен е вкупен простор:

а. за локациите

$$2.500 \text{ деца} \times 20 \text{ м}^2/\text{дете} = 50.000 \text{ м}^2 \text{ или } 5,00 \text{ Ха}$$

б. за објектите:

$$2.500 \text{ деца} \times 6 \text{ м}^2/\text{дете} = 15.000 \text{ м}^2.$$

Од планираните 18 Урбани заедници само во четири постојат детски установи и тоа: во УЗ 2 - Центар, во УЗ 3 - Кошишта, УЗ 10 - Горна Влашка Маала и УЗ 8 - Биљанини Извори - 2 установи, вкупно 5. Нови детски установи предвидени се во Урбаните заедници кои немаат вакви објекти и тоа: во УЗ 4 - Воска, во УЗ 5 - Лескајца, во УЗ 6 - Даме Груев, во УЗ 11 - Видобишта - Илинден, во УЗ 12 - Гоце Делчев и во УЗ Р. Новичич - 2 установи - вкупно 7, а во останалите Урбани заедници децата можат да се згрижуваат во детски установи формирани во "домашни условија" - во приватна сопственост и во мали капацитети.

4.4.2. Општествена заштита на стари и хендикепирани лица

Домот за пензионери е изграден во центарот на градот и располага со 10 апартмани. Во приземјето опстојува клубот на пензионери.

Од анализите и анкетирањето извршени во фазата Документациона основа произлегоа следниве заклучоци:

- да се предвиди локација за дом за возрасни лица во склад со нормативите и социо-психолошката димензија на проблематиката, а дисперзирани низ просторот на градот повеќе клубови за стари лица;
- да се предвиди локација за групен дом за хендикепирани лица со дневен центар - стационар;
- да се предвиди дом - одморалиште за слепи лица

Согласно нормативите, за објекти од социјален карактер - за деца без родители и за стари лица - бројот на местата да биде 3 на 1.000 жители, површината на комплексот по 30 м², а на објектот 15 м² по корисник. Од овој број лица за кои е потребна социјална грижа две третини да бидат старите лица, а една третина деца без родители или без родителска грижа. Гравитационото подрачје, целата општина Охрид која во 1994 година броела 52.732 жители, се проценува на 60.000 жители во 2012 година. Според нормативите, за ова население потребни се 120 места за згрижување на стари лица од кои 20 се постојни, а 100 треба да се изградат во објекти со изградена површина од: 100 лица x 15 м²/корисник = 1.500 м² и површина на локација од: 100 лица x 30 м²/корисник = 3.000 м². Локацијата се предвидува во УЗ 4 Воска, во УБ 4.3. во мирен дел на градот со многу зелени површини, блиску до езерото, сообраќајно добро поврзана со градската улична мрежа.

Непосредно до оваа се предвидува локацијата за одморалиште за слепи лица.

Локацијата за групен дом за хендикепирани лица со клубови за дневен престој предвиден е во УЗ 11, во У.Б. 1.

4.4.3. Меѓуопштински центар за социјални грижи

Меѓуопштинскиот центар за социјални грижи е сместен во самостоен, сопствен објект со висина од П+ 1 кат во Урбаната заедница “Горна Влашка Мала“. Тој располага со вкупна површина на локацијата од 300 м², а вкупната изградена површина изнесува 175 м². Во наредниот период овој објект ќе ги задоволи потребите на дејноста и не се предвидува зголемување на неговите изградени и слободни површини.

4.4.4. Хуманитарни организации

Во оваа група на организации за помош на социјално загрошена популација со овој ГУП третиран е само Црвениот крст на Македонија. Истиот располага со сопствен деловен, продажен и магацински простор на три локации во опфатот на градот кои ги задржува.

4.5. Култура

Во градот постои мошне богата мрежа на институции и објекти од областа на културата кои, помалку или повеќе, се во функција, особено во текот на летната сезона кога се организираат масовни културни манифестации. Анализите на состојбите укажуваат на тоа дека во овој планерски период е нужно да се завршат отпочнатите активности за реставрација и ревитализација на спомениците на културата и историјата - Самуиловата тврдина и Античкиот театар, но и на другите споменици на културата чија состојба бара средства и ангажман. Со нивното вклучување во културните текови градот ќе се здобие со нови квалитети кои уште повеќе ќе ја потенцираат неговата улога во културата на Републиката.

4.5. Духовна култура

Духовната култура како дел од општата човекова култура има и свои потреби од простор во рамките на градското ткиво покрај веќе ангажираните површини. Храмовите посветени на духовната култура, без оглед на вероисповеста што во нив се проповеда, располагаат со исклучително квалитетни простори во кои создале сопствена, специфична атмосфера. Во градот егзистираат повеќе православни храмови - активни цркви кои се едновремено и споменици на градителското и културното наследство и тоа главно во Стариот дел на градот, а кон нив се приклучува и возобновениот Свети Климентов храм на Плаошник. Новоизградената католичка црква е веќе во функција. Активни исламски богомољи - џамии се четири од кои три во централното градско подрачје.

5. ДРЖАВНА УПРАВА, ПРАВОСУДСТВО, ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Сите органи и институции од областа на државната управа, правосудството и локалната самоуправа кои се застапени во градот сместени се во поволни локации и објекти со доволни површини и соодветен комфор и нема потреба од предвидување нови површини за оваа активност. Исклучок представува Министерството за внатрешни работи за чии потреби се предвидува комплекс во УБ 10.1. и езерската полиција на брегот на Студенчишката Река за која се планира да се оддели дел од комплексот за МНО. Потребата на Министерството за правда од нов општински затвор ќе треба да се задоволи надвор од територијата на градот.

6. СТОПАНСТВО И СПЕЦИЈАЛНА НАМЕНА

6.1. Примарен сектор

Една од програмските определби на овој план рационализација на површините ангажирани за овој стопански сектор, од кои најголема е површината на Оранжериите на Градинар кои подолги години не се во функција. Нивната локација на влезот во градот од северен правец, на крстосницата на магистралните улици Железничка и 15. Корпус, а имајќи ја пред вид состојбата и слабите изгледи за регенерирање на оваа стопанска дејност, укажува на низа погодности за пренамена на овој простор во мултинаменски простор со содржини од важност и значење како за УЗ 11 Видобишта-Илинден во чии граници е овој локалитет, така и за целиот град. Со ДУП за оваа Урбана заедница дел од локалитетот наменет е за основно училиште, детска градинка, локален центар и трговија и занаетчиство, а со овој ГУП кон овие содржини се додаваат и нови - дневен центар за хендикепирани лица, домување, површини за терцијарен сектор (мало стопанство, сервиси, складишта) и градска топлана, како и зелен заштитен појас помеѓу работните зони и останатите зони.

Останалите субјекти класифицирани во овој стопански сектор ќе ги задржат своите локации и површини во рамките на градот, освен Рибарското стопанство кое ќе се дислоцира вон од градот, Сите површини во рамките на опфатот класифицирани како неангажирани зелени површини со овој ГУП се предвидуваат со трајна нова содржина.

6.2. Секундарен сектор

Во согласност со програмските определби на овој ГУП утврдено е дека големите стопански субјекти можат преку внатрешна трансформација да се прилагодат кон современите потреби - како просторна, така и трансформација на дејностите, со што ќе се создадат услови за поширока и разновидна понуда.

Во Документационата основа на овој План утврдено е дека ниеден од субјектите класифицирани во секундарниот стопански сектор не ја загрозува животната средина и дека нема основ и потреба за нивното дислоцирање

надвор од границите на градската територија, под услов строго да се почитуваат законите и прописи за заштита на животната средина. Поради тоа се предвидува задржување на повеќето од субјектите во нивните постојни граници, но се дава можност за целосна или делумна пренамена, особено за механизациите на градежните претпријатија или претпријатието за секундарни суровини, во мало стопанство, сервиси или складишта.

При определувањето на намената на работните зони се овозможува оптимална флексибилност поради многу “тенката” граница помеѓу дејностите кои се обавуваат во примарниот, во секундарниот и во терцијарниот сектор;

Зони за изградба на нови капацитети со разновидна намена се површините во северниот дел на градот, помеѓу магистралната улица 15. Корпус и собирната улица Петрино, главно наменети за мало стопанство.

На постојната индивидуална станбена градба во рамките на работните зони треба да и се овозможи изградба - доградба на деловен простор во рамките на сопствената парцела со што ќе се постигне поголема рационалност на просторот, а ќе се оправда и, по потреба, легализира и индивидуалната станбена градба - под услови утврдени со Правилникот за уредување на просторот.

6.3. Терцијарен сектор

Во просторната организација на градот зоните за мало стопанство и сервиси се главно во северниот дел - долж улиците Железничка и 15. Корпус, јужно од ул. Железничка - источно и западно од Тумбата и северно од клучката на Булеварот Туристичка - по улицата која води кон месноста Алтанин Мост. Оваа поставка во основа е адекватна и на потребите на населението и на потребите на сопствениците на стопанските субјекти, поради што е акцептирана во овој ГУП и се дополнува со нови површини, главно долж магистралните улици Железничка и 15. Корпус, но и покрај Булеварот Туристичка.

Предвидена е и можноста во постојните и во предвидените зони за домување, а во потези долж улиците од примарната градска мрежа и други фреквентни правци, да се интерполираат содржините од терцијарниот стопански сектор кои како такви се представени и во графичкиот приказ Синтеза на планот.

Занаетчиските локали од традиционалните занаети сместени во потегот на Старата чаршија, главно во делот помеѓу првиот и вториот чинар, да се задржат како дејност и да им се додадат нови површини со цел да се одржат не само како места на кои нешто се произведува туку да се презентира начинот на кој некогаш се произведувале нештата. Овој тренд е исклучително присутен во најпознатите туристички места во целиот свет.

Најголемата компактна хотелска зона предвидена е на западното крајбрежје, а во источното крајбрежје и градскиот центар, покрај

новопредвидените, се предвидува заокружување на постојните капацитети и пренамена на постојните содржини во хотелско-угостителските. Во таа смисла предвиден е и потезот домување со хотели долж Кејот Маршал Тито во кој е можна трансформацијата на постојниот фонд во содржини наменети за хотелиерство.

Дисперзијата на угостителските локали низ територијата на градот во основа е базирана врз економската логика на побарувачката - фреквентните простори во центарот на градот и подцентрите, крајбрежните простори во градот и туристичките локалитети и понатака ќе бидат атрактивни за оваа намена.

6.4. Специјална намена

Во површините за Специјална намена се вбројуваат површините и објектите кои ги користи Министерството за одбрана, а тоа е касарната со сопствениот полигон, како и просторот јужно од вливот на Студенчишката река кој ќе биде користен и од страна на МВР. Да се во наредниот период преиспита можноста од користење на Касарната за цивилни содржини – лоцирање на високообразовни установи, противпожарна единица и други содржини.

7. ЗЕЛЕНИЛО, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

7.1. Зеленило

7.1.1. Јавно зеленило

Сите површини во рамките на градската територија вброени во јавното зеленило опфаќаат многубројни и разнородни локалитети од кои повеќето се и амбиентални целини (Калето, Античкиот театар, Св. Јован Канео, крајбрежниот потег, Спомен-паркот на паднатите борци и др.). Повеќето од нив не се паркови во класичната смисла на зборот, но нивните квалитети се врвни и заслужуваат целосно планерско внимание. Тие мора да останат во сегашните граници, а нивното уредување ќе биде предмет на плановите од пониско ниво. Останалите постојни површини со јавното зеленило се како такви акцептирани во овој план, а се планирани и нови во сите зони наменети за домување, во сите зони со јавни содржини, особено во зоните наменети за рекреација

Задржани се постојните дрвореди со регистрирана должина и се предвидени нови како забележителен пејсажен квалитет повеќе во урбаниот простор секаде каде е тоа можно: долж сите улици од примарната мрежа, како постојните така и планираните, и тоа направо во проширениот тротоар, без тревњаџи. Со тоа се овозможува нивната реализација по пат на реконструкција на уличниот профил, а се одбегнува лошата практика на неодржување на тревнатите површини. На тој начин се формира зелен ланец од дрвореди во должина од 8.800 м постојни и околу 20.000 м нови дрвореди, со зголемување од преку три пати.

7.1.2. Строго заштитена зона

Локалитетот Студенчишта, Блатото, претставува дел од територијата на градот во крајбрежниот простор на езерото кој согласно со Законот за заштита на природните реткости од 1981 година се стекнал со статус на предел со посебни природни вредности. Со овој ГУП овој простор е категоризиран како Посебен природен резерват према предлогот на Просторниот план на Република Македонија со статус на природна реткост во склопот на јавните зелени површини, односно строго заштитена зона. Долгогодишната негрижа за овој простор се повеќе го доведува во опасност опстанокот на пределот и автентичната состојба на блатниот екосистем, со тоа и некои од најбитните вредности на Охридското Езеро, а тенденциите на запоставување и несоответно користење продолжуваат.

Општите цели за ревитализација и заштита на Блатото Студенчишта се следни:

- утврдување на начинот на користење и уредување на поширокиот простор и дефинирање на можностите за вклучување на природните потенцијали на овој предел во вкупниот развој на Охридското крајбрежје;
- дефинирање на режимот на управување со Блатото како природна реткост и феномен од витален интерес за заштита на Охридското Езеро;

За реализација на општите цели да се определи следната стратегија:

- утврдување на границите и просторниот опфат на Блатото;
- усогласување на интересите помеѓу различните корисници на просторот: градот Охрид, ЈНУ Хидробиолошки завод, АРМ, Капетанијата, Рибното стопанство, Охридски Комуналец и др.
- согледување на можностите комплексот да добие мултифункционална намена: заштитна, научно-истражувачка, рекреативна, воспитно-образовна, зоо-парк во природа, со цел да се ревитализира и уреди без да се наруши екосистемот;
- утврдување на земјиштето и режимот на Хидробиолошкиот завод, односно определување на просторот за научни и апликативни активности,
- изработка на планот на пределите - пејсажен план;
- изработка на детален план за целиот комплекс, при која ќе се изработат и елаборати за зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа, систем на мерки и активности за зачувување и одржување на карактеристични вредности, при тоа користејќи го Законот за заштита на природата 67/2004 ;

Оваа програма на потребните активности далеку ги надминува рамките и содржините на овој ГУП, а на ова место само се потенцира нужноста од изработка на интегрална и опсежна документација - Проект за заштита на Блатото и за уредување и активирање на поширокиот простор Студенчишта.

7.1.3. Заштитно зеленило

Заштитно зеленило како категорија представува тампон - зона помеѓу потенцијални или реални загадувачи и урбаните зони, а треба да се состои од високо и средно зеленило кое најдобро ги собира штетните частички од воздухот и ја намалува бучавата. Најголемата зона со заштитно зеленило во опфатот на градот е јужно од гробиштата и всашност представува земјоделско земјиште кое е во функција, но во него и понатака да не се дозволи никаква градба со што се обезбедува потребната дистанца помеѓу гробиштата и останалите градски зони. Останалите зони со заштитно зеленило димензионирано согласно Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот, по правило се во рамките на локациите на стопанските комплекси или се долж магистралните и регионални патни правци, а за нивното уредување и одржување се одговорни нивните сопственици согласно Законот за заштита на животната средина и природата.

Биланси на зелените површини

Вид на зелени површини	површина Ха
Јавно зеленило	43,57
Строго заштитена зона - Блато	56,28
Заштитно зеленило	32,19
Вкупно	132,04

Вкупното намалување на зелените површини е резултат на елиминирање на поимот “неангажирани зелени површини” кои во билансите на постојното зеленило (267,47 Ха) учествуваат со 179,70 Ха, односно над 67 %.

Планираната просечната површина на зеленило сметано по жител на градот Охрид, вообичаениот параметар за квалитетот на животната средина, изнесува:

$$1.320.400\text{м}^2 : 44.500 = 29,67 \text{ м}^2/\text{жител}$$

Оваа просечна површина е далеку помала од онаа што е регистрирана во Документационата основа како постојна состојба, но планираната структура на зелените површини многу поповолна зашто во вкупните зелени површини учеството на јавните, уредени површини од постојните 10,50 % се зголемува на 33,50%, односно за повеќе од три пати.

7.2. Спорт

7.2.1. Спортски терени

Насоките од Програмата за изработка на овој ГУП кои се однесуваат на овој сегмент се многу конкретни, а со нивната реализација ќе се испланира целосна мрежа на спортски терени на нивото на градот:

- Во спортскиот центар Билјанини Извори се предвидуваат и пропратни содржини со кои ќе се комплетира понудата: трговски и угостителски

локали, локали за забава и други отворени и изградени површини во функција на основната намена;

- полигонот за мали спортови во центарот на градот ја задржува својата основна намена и ја збогатува со содржини кои се во функција на намената;
- фудбалското игралиште Грашница се пренаменува за фудбалско рекреативно игралиште со димензии 45x90 м и да се дополни со водени спортови, современи пропратни простории, пристапи, паркиралишта и уредени зелени површини, со што се здобива со улогата спортски центар на западното градско крајбрежје;

7.2.2. Спортски објекти

- спортската дворана во рамките на Спортскиот центар погодна е за организирање и одржување спортски натпревари на највисоко меѓународно ниво, но и за други видови масовни забавни или уметнички манифестации. Постојниот отворен пливачки базен во близина на салата да се наткрие и да се спои со салата во еден интегрален спортски објект од највисока категорија;
- спортското стрелиште Бејбунар да се комплетира со содржините пропишани за ваков вид објекти и да се вклучи во спортско-туристичка понуда на градот.
- шеталиштето долж брегот на езерото од градското пристаниште, преку каналот Студенчишта и кон туристичкиот локалитет Горица да се изгради и уреди со цел да се овозможат пешачки комуникации за куси, средни и долги прошетки во функција на одржување телесна кондиција, но и за лесни прошетки и забава.
- крајбрежниот појас од пристаништето до вливот на Студенчишката Река да се уреди
- плажите во западниот дел од градот - Грашница да се уредат според донесениот ДУП со што целото западно хотелско-туристичко крајбрежје значително ќе го подобри својот вкупен квалитет;

Површините кои се ангажирани за рекреација се 9,28Ха

Површините кои се ангажирани за зеленило, спорт и рекреација се :

Биланси на површини за зеленило, спорт и рекреација:

Зеленило	132,04
Спорт	21,67
Рекреација	9,28
Вкупно	163,00

Споредувајќи ги наведените големини со билансите на постојните површини за зеленило, спорт и рекреација, може да се утврди дека вкупните површини се намалени поради елиминирањето на категоријата “неангажирани зелени површини”, површините за спорт и рекреација се незначително зголемени, но структурата на површините е осетно подобрена. Просечната површина по жител изнесува:

1.630.000 м² : 44.500 жители = 36,63 м²/жител

8. СООБРАЌАЈ И СООБРАЌАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Патен сообраќај

Во Програмата за изработка на овој ГУП определени се насоките за планирање на патниот и уличниот сообраќај во градот и неговото поблиско и подалечно окружување, меѓу кои една од најважните е дека сообраќајниот систем на градот треба да се прилагоди на планираниот систем на магистрални и регионални сообраќајници во овој дел од државата, со посебен акцент на сообраќајна поврзаност со Струга и со крајбрежјето на езерото. Почитувајќи ја оваа насока, во продолжение е даден детален приказ на мрежата на автопатишта, магистрални и регионални патишта на кои оптимално ќе се поврзи примарната мрежа на двата града во Охридско-Струшкото окружување.

8.1.1 Автопатишта

Геосообраќајната положба на градовите Охрид и Струга може да се оцени како многу поволна под услов да се реализираат поставките на просторниот план на Република Македонија во поглед на сообраќајницата Исток-Запад, така наречен Коридор 8, низ територијата на Р. Македонија, кој е дел од транспортниот коридор што минува низ териториите на Р. Бугарија, Р. Македонија и Р. Албанија. Идејата за реализација на овој значаен транспортен коридор иницирана е во почетокот на деведесетите години на дваесетиот век кога демократските процеси предизвикаа распаѓање на социјалистичките општества во Источна Европа, со тенденција да се создадат нови правци и насоки на економскиот развој и меѓународната соработка. Регионот на Југоисточна Европа, еден од најстарите центри на европската цивилизација, а во последните две децении огниште на конфликти и воени дејствија, има шанси за демократскиот и економски развој. Реалниот пат кон таков развој води низ економските реформи кон слободното пазарно стопанство, кон регионална економска интеграција и соработка со европските структури. Темелната претпоставка на економските реформи е ефикасното функционирање на модерните транспортни системи. Со политичкото отворање на државите на регионот кон соседите античкиот коридор Виа Игнатиа од Рим до Константинопол повторно ќе се активира. Формирањето на новиот транспортен коридор Исток - Запад отвара широк простор со транспортна инфраструктура, со мрежа и опрема што нуди разни погодности на корисниците на транспортните услуги. Транспортниот коридор Исток - запад има за цел јадранските пристаништа да ги поврзи со црноморските преку териториите на Албанија, Македонија и Бугарија. Во неговиот состав спаѓаат патните сообраќајници, железнички линии, морски пристаништа, фериботни комплекси, терминали контејнерски и РО - РО, пловила и други содржини.

Патните сообраќајници поминуваат низ истата територија, а една од трасите ги поврзува од исток кон запад градовите: Варна (Бургас) - Пловдив - Софија - Деве Баир - Куманово - Скопје - Тетово - Гостивар - Кичево - Струга (Охрид) - Кафасан - Тирана - Драч. Дел од оваа траса е магистралниот пат М - 4 во Република Македонија. Во Просторниот план на РМ овој пат е предвиден

како Автопат, а неговата траса е нова, со што постојната траса на М - 4 во голема мера ќе остане како пат без наплата.

Во оквир на појасот на идејниот проект на Автопатот третирани се и следните сообраќајници од основната патна мрежа на Р. Македонија:

- Магистралниот пат М - 4 на делот Кафасан - Струга - Подмоље - Требеништа
- Регионалниот пат Р - 420 Охрид - Подмоље - Струга - Радожда - Граница со Албанија
- Локален пат Франгово - Калишта, односно врска помеѓу М - 4 и Р - 420
- Локален пат за Шум и Заграчани
- Локален пат Мислешево - Мороишта
- Локален пат Требеништа - Волино

Со изградбата на Автопатот ќе се подобри и докомплетира постојната патна мрежа во Регионот. Магистралниот пат М - 4 ќе биде задржан во целост и тој ќе претставува паралелен пат со современ коловоз за возење без наплата. Останатите регионални и локални патишта со кои се сече Автопатот се решени во две нивоа со надвозници и подвозници.

Трасирањето на Автопатот базирано е врз Просторниот план на РМ и Студијата на основната патна мрежа во РМ. Почетокот на трасата е на граничниот премин Кафасан, крајот на делницата е на во реонот на населеното место Требеништа, а пред почетокот на петелката од каде почнува делницата на Автопатот Кичево - Ботун - Требеништа - Подмоље, односно делницата Требеништа - Ливоишта - Косел - Охрид - Св. Наум - Корча, со крак за Буково.

Следниот важен сообраќаен правец е Автопатот околу Охридското Езеро на делницата Требеништа - Косел - Св. Наум со крак за Буково, точка до каде е извршена модернизација на магистралниот пат М - 5, Охрид - Ресен - Битола. Автопатот ќе биде наменет исклучиво за моторен - автомобилски сообраќај со денивелирани крстосници. Према морфологијата на теренот истиот е класифициран како бреговит до рамничарски на делницата од Требеништа до Косел (7,0 км), а останатиот дел како планински и тоа од Косел до Буково (14,0 км) и од Косел до Св. Наум (35,0 км). Овој потег на планинскиот терен ги претставува западните падини на планините Петрино и Галичица.

Во поширокиот појас на трасата на предметниот Автопат према актуелната категоризација на патната мрежа на РМ присатни се следните патни правци:

- магистралниот пат М - 4, делница Требеништа - Подмоље
- магистралниот пат М - 5, делница Подмоље - Охрид - Косел - Буково
- регионалниот пат Р - 423, делница Требеништа - Ливоишта - Косел - Буково
- регионалниот пат Р - 501, делница Охрид - Пештани - Св. Наум
- регионалниот пат Р - 504, делница Трпејца - Царина
- поголем број локални патни правци

При дефинирањето на хоризонталното решение почитувани се неколку фиксни точки:

- почетната точка е петелката Требеништа
- превојот Буково е фиксна точка према Битола
- последната фиксна точка е крајот на трасата во Св. Наум на границата со Р. Албанија, но не на постојниот граничен премин каде ограничувачки фактори се изворите на Црн Дрим, но како нов граничен премин во долината на реката Черва со продолжување на автопатот према Корча и Поградец во Р. Албанија.

На делот помеѓу Требеништа и Вапила трасата поминува низ т.н. Горно Поле тангирајќи ги населените места Ливоишта и Вапила од јужната страна. Од Вапила трасата започнува да се искачува по падините источно од Охридското Поле и со карактеристики на панорамска траса завршува во Св. Наум. Населеното место Косел се заобиколува од северната страна, источно од него се премостува Коселската Река и над брдото Присој се предвидува рачвање на автопатот во правец на Буково и во правец на Св. Наум. Од оваа точка се води стационожата на трасата на автопатот Косел - Св. Наум. Трасата се води така да се заобиколат сите населени места на овој потег: Велгошти се заобиколува од источната страна непосредно под манастирот Св. Илија, Рамне од западната страна, а во релативно рамничарскиот предел под Рамне предвидена е врска за Охрид, помеѓу 8-иот и 9-тиот километар од автопатот. Должината на овој приклучок изнесува околу 4 км, а крајот е во раскрсницата кај бензинската пумпа Студенчишта каде се надоврзува на магистралните улици.

Од тука трасата на автопатот е повлечена така да поминува западно од Велестово, Шипокно и Конско, висински нешто пониско од истите, а над туристичките локалитети Горица, Св. Стефан и Метропол. Предвидена е врска со регионалниот пат Р-501 Охрид-Пештани-Св. Наум во должина од 2 км тнр. врска Метропол. До крајот на трасата автопатот ги заобиколува од источна страна Елшани, Пештани, Трпејца и Љубаништа, т.е. повлечена е висински над истите и над простори во кои постојат повеќе туристички локалитети. Предвидена е врска за Пештани, односно Р-501, а дефинирана е и врска со Р-504 Трпејца-Царина.

На целата должина на Автопатот Требеништа-Косел-Охрид-Св. Наум предвидени се 7 петелки. Истите се на меѓусебно растојание од околу 5 км, што е оптимално растојание на петелки на автопат. Тие се:

- петелка Требеништа-врска со автопат Коридор 8 и со М - 5 за Подмоље;
- петелка Вапила - врска со Р-423 Требеништа_ Косел;
- петелка Косел - вкрстосување на автопатот за Буково (Битола), за Св. Наум (Охрид) и за Требеништа;
- петелка Охрид - врска со сообраќајната мрежа на Охрид (Булевар Туристичка кај бензинската пумпа Студенчишта);
- петелка Метропол - врска со туристички локалитети Св. Стефан и Метропол преку Р-501;

- петелка Пештани - врска со туристички локалитети Лагадин, Пештани и Градиште;
- петелка Трпејца - врска со Р-504 Трпејца-Царина, а преку Р-501 со туристичките локалитети кај Трпејца и Љубаништа;

8.1.2. Магистрални патишта

Дел од постојната мрежа на магистрални патишта во Охридско-Струшкиот регион се заменува со мрежа на автопатишта опишана погоре. Делот од петелката Требеништа до Подмоље и од Подмоље преку Струга до граничниот премин Кафасан останува како магистрален пат М - 5, а од Подмоље преку Охрид до Косел и понатака кон Битола останува магистрален пат М - 4.

Дел од трасите на магистралните патишта ќе биде модернизирани, а делот на трасата од Охрид до Струга и од Подмоље до Требеништа ќе биде дополнет со уште една коловозна лента и други технички елементи со што ќе се здобијат со карактеристики на автопатишта или со булеварска улица - во зависност од делницата.

Делницата Требеништа - Подмоље ќе се модернизира со изградба на уште еден коловоз со две возни ленти паралелен со постојниот, со разделен зелен појас помеѓу нив, со вкупната ширина на планумот од 24,20 м, која кај петелката Подмоље се рачва на кракот кон Струга и на кракот кон Охрид.

Делницата Подмоље - Охрид исто така ќе се модернизира со уште еден коловоз со две возни траки паралелен со постојниот, со разделен зелен појас помеѓу нив, со вкупната ширина на планумот од 22,80 м, која кај петелката на западниот влез во Охрид ќе се вклучи во градската улична мрежа. Ова приклучување подразбира и реконструкција на оваа петелка која денес представува тесно грло и не е во склад со значението и вкупната функција на овој важен градски влез.

Делницата Подмоље - Струга - Кафасан во еден свој дел поминува преку територијата на градот Струга каде има статус и карактеристики на магистрална градска улица. Тоа значи дека од петелката Подмоље до границата на градот ќе биде со ширината на планумот од 24,20 м, истата ширина што ја има од Требеништа до Подмоље, низ градската територија нејзиниот вкупен профил ќе биде 30,00 м, а од Струга до Кафасан ќе се задржи постојниот профил.

8.1.3. Регионални патишта

Регионалните патишта како втори по ранг патни сообраќајници присутни се во регионот и имаат многу значајна улога во деловите на регионот со туристичка намена.

Регионалниот пат Р-420 од Радожда преку Струга и Подмоље води до Охрид обезбедувајќи квалитетна сообраќајна поврзаност на западниот и северниот дел од Охридската ривиера со магистралните правци, а во источниот и во

јужниот дел на крајбрежјето таа улога ја има регионалниот пат Р-501 Охрид - Св. Наум- граница со република Албанија. Од Трпејца се одвојува Р-504, води преку планината Галичица и на брегот на Преспанското езеро, кај Царина се поврзува со Р-503 Макази - Царина- граница со Албанија и Р-505 Макази - Љубојно- граница со р. Грција, со што се обезбедува интеграцијата на туристичките региони на Охридското и на Преспанското езеро. Врската, пак на Охридско - Струшкиот со Дебарско- Мавровскиот регион обезбедена е со регионалниот пат Р-418 Струга.

8.2. Улична мрежа и стационарен сообраќај

8.2.1. Континуитет во планирањето на уличната мрежа и препораки за идното планирање

Во насоките за изработка на ГУП се препорачува:

1. во сообраќајниот систем на градот да се преиспита потребата од категоријата експресни сообраќајници, а во врска со тоа и диспозицијата на нивните коридори;

Планираните експресни сообраќајници не се реализирани, а нивната функција и диспозиција се покажаа како непримерени на потребите и можностите на општината и градот Охрид :

- трасата на источната експресна сообраќајница оди низ густо населените делови на градот и на населените места Велгошти, Лескоец и Косел со што во стартот се губи смислата на идејата истата да биде сообраќајница што ќе ги тангира овие населени места овозможувајќи брз и ефикасен транзитен сообраќај. Ваква сообраќајница е можно да се изведе на повисоките падини на Петринската Планина, што е и предложено со планирањето на автопатот околу Охридското Езеро, односно неговата делница Косел - Св. Наум. Сега се планира таа да е магистрална улица што од бензинската пумпа Студенчишта води кон север и ќе добие третман на магистрална улица со име Бејбунар која оптимално ќе се поврзи со примарната улична мрежа со профил на инфраструктурниот коридор од 16.5м; Предвидена е нејзино продолжување кон север од раскрсницата со улица Железничка, но со помал профил (10.5м).
- нема технички условија западната експресна сообраќајница да се вклучи во клучката на влезот во градот, а нејзината траса планирана низ населените места Орман, Долно и Горно Лакочереј е неостварлива поради постојната изграденост. Транзитниот сообраќај ќе се води по планираниот автопат Требеништа - Косел - Битола, а само мал дел од транзитните движења по улицата Железничка и 15. Корпус кои кај Косел ќе се вклучат во истиот автопат.

Според тоа експресни сообраќајници не се предвидуваат во овој ГУП.

2. во сообраќајниот систем на градот да се преиспитаат трасите и коридорите на магистралните улици, особено во случај да се експресните сообраќајници изземат од сообраќајниот систем:

Особено внимание во креирањето на сообраќајниот систем посветено е на третманот на магистралните улици при што се имаа пред вид сите релевантни околности и е предложен сообраќаен модел базиран врз потребите и можностите на градот, поранешните основни и детални урбанистички планови, а особено врз плановите од повисоко ниво со кои е определен сообраќајниот модел на потесното и поширокото опкружување: општината, регионот и Републиката. Усвоениот модел во кој магистралните улици се улици од највисок ранг акцептира неколку магистрални улици од претходниот ГУП: Булевар Туристичка, Железничка и 15. Корпус, 7. Ноември од магистрална станува собирна, а нова магистрална улица е улицата Бејбунар во источниот дел на градот (источна транзитна). Трасата на магистралната улица 7. Ноември планирана со Основниот урбанистички план на градот Охрид од 1973 година и акцептирана со Основниот урбанистички план на градот Охрид од 1990 година со овој ГУП се елиминира, а улицата ја задржува својата сегашна траса со проширување на профилот од фабриката БРАТСТВО до крстосницата со БУЛЕВАРОТ ТУРИСТИЧКА на 16,00 м. Причини за ова има повеќе: во историската улична матрица оваа улица има повеќедековна значајна улога што е важна причина за нејзиното задржување; по донесувањето на ОУП 1973 година не се вложени напори да се резервираат И обезбедат површини за новиот сообраќаен коридор кога истите беа без градба, после што се изградија голем број бесправни објекти чија денешна елиминација е тешко изведлива; комплетната комунална инфраструктура (водовод, канализација фекална И атмосферска, електрика и телефонија) изведена е по постојната улица; проширувањето на профилот на улицата до планираните 16,00 м е релативно лесно изведливо бидејќи сите објекти кои треба да се елиминираат се стари И руинирани и можат да се заменат со нови во истите парцели.

3. да се преиспитаат и утврдат причините поради кои не се реализирани некои од собирните улици (Прв градски ринг, Нова собирна - во западниот дел на градот, две Нови собирни - во северниот дел на градот) и да се оцени реалноста од нивното понатамошно третирање како дел од уличниот систем;

4. да се преиспитаат планираните коридори на сите улици од примарната мрежа и да се прилагодат на реалните потреби и можности за нивната реализација во овој планерски период;

Овие две препораки се разгледуваа како една со оглед на нивната непосредна меѓусебна поврзаност. Имено, една од најсериозните причини за нереализирањето на некои од собирните улици е токму нивниот профил (главно над 20,00 м), со кој се загрозува постојниот градежен фонд. Треба да се одбележи дека се извршени имотно-правни и комунални активности за пробивање на дел од набележаните улици, како и тоа дека најголем дел од спомнатите коридори се третирани во двата последни основни (генерални) планови, што наведува на заклучок дека и понатаму постои потреба од нив, но дека е нужно намалување на нивните профили и прилагодување на реалните потреби на градот не само за задоволување на сообраќајот во движење, туку и на сообраќајот во мирување.

Поради тоа најголем дел од собирните улици се предвидуваат со профил од:

- коловоз $-2 \times 3,25 + 2,5\text{ м} = 9,00\text{ м}$ од кои се две возни траки по $3,00\text{ м}$ и една трака за подолжно паркирање
- тротоари $-2 \times (2,00 + 1,50)\text{ м} = 2 \times 3,50\text{ м}$ во која ширина ќе се постават дрвореди и ќе се одбележи возна велосипедска трака
- или вкупен профил од $16,00\text{ м}$

5. сервисните улици да се третираат како дел од примарната улична мрежа имајќи ја пред вид нивната улога во формирањето на урбани блокови или урбани модули - основни просторни целини во организацијата на градот;

Оваа препорака е почитувана и во примарната улична мрежа се интегрирани дел од сервисните градски улици. Нивните профили се главно акцептирани од постојните детални планови, а ако такви не постојат, постојните улични профили се предвидени да се прошират така да бидат унифицирани со планираните. Треба да се нагласи дека во текот на изработката на детални урбанистички планови трасата и профилот на овие улици можат по потреба и да се менуваат.

9. ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
Извор: Просторен план за Охридско-Преспанскиот регион 2005-2020

Основа при дефинирањето на планските мерки се две начела: усогласувањето и имплементацијата на Европското законодавство (конформизам) и конкретно организирање и спроведување на активностите (перформанси).

Конформистичкото начело има за цел поставување и реализирање на стандарди за управување со животната средина дефинирани со Европското законодавство; од друга страна, организирањето и спроведувањето се однесува на воспоставување на ефикасна институционална поставеност за поддршка на усогласувањето и спроведувањето на стандардите за живота средина. При реализирањето на овој процес треба да се изнајде модус што ќе ги поврзе целите на економскиот развој со оние зацртани во животната средина.

Мерките за заштита и унапредување на животната средина, утврдени со планските документи за животната средина, се усогласуваат со мерките определени со стратешките, планските и со програмските документи во областа на регионалниот развој, образованието и науката, стопанските дејности кои се засноваат на користењето на природните богатства, транспортот, телекомуникациите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користењето на земјиштето.

Во наредниот текст се презентирани политиките за заштита на животната средина според медиуми за наредниот плански период, засновани врз националните политики.

9.1. Управување со квалитет на воздух

Основна цел во секторот на управување со квалитет на воздухот е подобрување преку намалување на емисиите на основните загадувачки супстанции од релевантните сектори. За да се следи успешноста во постигнувањето на оваа цел локалните власти треба да усвојат индикатори кои ќе бидат предмет на постојан мониторинг.

Индикатори:

Годишни емисии на основните загадувачки материи CO₂ (закиселување/зимски смог), NO_x (летен смог/озон), VOC, NH₃, O₃ (смог), CO (квалитет на урбаниот воздух) и честички, споредени со референтни вредности (т.е. вкупни емисии за 2004 година, доколку постојат податоци). Со исполнувањето на оваа цел, вкупните емисии треба да се намалуваат секоја година во однос на референтната година.

Постигнувањето на оваа цел во многу нешта ќе зависи од состојбите во индустрискиот сектор, пред се од економскиот развој во транзиционите услови, како и од успешноста на спроведувањето на процесот на издавање на интегрирани еколошки дозволи за А и Б инсталациите, согласно усвоениот план.

9.2. Управување со квалитети на води

Интегрираното управување со водите треба да биде засновано на принципите на одржлив развој, преку воведување на практика на управување со речен слив. Во Охридско-Преспанскиот регион овој принцип треба да биде сфатен пошироко, односно најмалата просторна единица за воспоставување на организирано управување со водите треба да бидат сливните подрачја на езерата. Како предуслов за ова е усвојувањето на Законот за води и определување на институционална структура за управување со овие две сливни подрачја, како и дефинирањето на улогата на локалните власти и нивните надлежности. Основа за управувањето со квалитетот со води во Охридско-преспанскиот регион ќе биде Стратегијата за управување со квалитет на води што се планира да биде изготвена. Нареден чекор ќе биде изработка на одделни планови за управување со квалитет на води на ниво на речен слив, односно во случајот на Охридско-Преспанскиот регион ќе се прават планови на ниво на сливно подрачје на езеро. Во наредниот период ќе се продолжи со активностите за заштита на двете езера што се поддржуваат од страна на интернационални донатори. Доопремувањето на подрачјето со комунална инфраструктура ќе биде предуслов за понатамошно надградување и/или реконструкција на постојните пречистителни станици, се со цел усогласување на нивната работа со стандардите на Директивата за води.

9.3. Управување со квалитет на почви

Генерална цел во овој сектор е подобрување на состојбата со почвата во насока на нејзино одржливо користење преку намалување на ерозијата, контаминацијата и другите видови на деградација на почвите.

Имајќи предвид дека не постои систем за управување со квалитетот на почвата, пред се не постои утврдени систем на индикатори кои би се следеле преку соодветен мониторинг, во оваа област предстои голем обем на мерки што ќе треба да се превземат пред се на национално, а потоа ин а локално ниво.

9.4. Управување со цврст отпад

Постојната состојба во управувањето со цврстиот отпад во Македонија може да се карактеризира како субстандардна, неефикасна и попречувана од сериозни организационаи и технички дисфункционалности, со многу негативни ефекти врз животната средина и човековото здравје. Со намера да се тргне во вистинска насока, во рамките на Националниот план за управување со цврст отпад се поставија стратешки цели базирани врз идентифицираните проблеми.

Во Охридско-Преспанскиот регион прашањата од областа на управување со отпадот треба да се решаваат на повеќе начини и тоа:

Подобрување на ефикасноста на постојните претпријатија што вршат услуга во делот на постапувањето со отпадот

Проширување на услугата во руралните подрачја

Затварање на постојните мали диви депонии создадени од населението и примена на санкции врз несоодветно депонирање

Основање на меѓу-општинска соработка со цел воспоставување на регионални интегрирани системи за постапување со отпадот (со оглед на лимитот од 100 000 жители кои треба да поддржат исплатливост на инвестицијата и да ги покријат работните трошоци на постројките во рамките на регионалните системи, пред се санитарните депонии)

Подобрување на наплатата на надоместоците од страна на граѓаните

Исто така, неопходно е итно затворање/рекултивација на напуштените региони од охридската депонија, поради потенцијална опасност за површинските води во близина. Не е предложено целосно затворање на целата депонија, поради недостаток на било каква алтернативна опција за депонирање на отпад. До изградбата на (регионална) санитарна депонија постојната депонија може да се користи.

9.5. Природа и биодиверзитет

Причините за губење на биодиверзитетот се следните:

Несоодветни и недоволни активности за спречување на загадување од индустријата, енергетиката, земјоделството, туризмот, транспортот и друга линиска инфраструктура

Фрагментација на природните хабитати и нарушување на природните коридори за миграција на видовите

Просторното планирање може значително да придонесе кон надминување на овие проблеми со цел зачувување и унапредување на биодиверзитетот

во Охридско-Преспанскиот регион со дефинирање на оптимална намена на користење на земјиштето во природните и полу-природните екосистеми. Природните екосистеми се зачувани (или треба да бидат зачувани) во заштитените простори. Согласно рангот и категоријата на заштита во овие простори треба да се одржуваат пропишаните режими.

9.6. Управување со бучава

Во Охридскиот регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето, односно, и покрај недоволната опфатеност со мониторинг на бучавата, се смета дека бучавата не ги надминува дозволените стандарди. Сепак, како и во другите урбани центри, потребно е на заштитата од загадување со бучава да се посвети внимание,

9.7. Управување со индустриското загадување

Единствен и ефикасен начин да се спречи индустриското загадување е издавањето на интегрирани еколошки дозволи за спречување и контрола на загадувањето. Индуstriите ќе бидат навремено информирани за активностите што ќе треба да ги спроведат со цел добивање интегрирани дозволи. На оваа постапка ќе подлежат како постојните индустриски капацитети, така и сите планирани, со тоа што постапката ќе биде различна во однос на периодот во рамките на кој објектите и инсталациите ќе треба да се усогласат со стандардите што ќе бидат дефинирани во дозволата, што ќе биде предмет на договор помеѓу Министерството за животна средина и поединечните индустриски капацитети.

Секоја индустрија што ќе биде евидентирана како носител на интегрирана дозвола, без оглед на тоа дали спаѓа во А или Б групата, ќе биде одговорна за примена на најдобрите расположливи технологии со цел да се спречи или минимизира загадувањето врз сите медиуми. Ова се однесува и на постапувањето со отпад, како и за понесувањето на одговорноста за рекултивација на било кое земјиште кое престанува да се користи за било какви цели.

9.8. Заклучок

Управувањето со животната средина е сложен процес што има за задача да овозможи одржлив развој. Ресурсите што во Охридско-Преспанскиот регион имаат извонредно значење, како на локално / регионално, така и национално значење се пред се ресурсите на езерата посматрани како сливни подрачја, заштитените подрачја со извонредни природни потенцијали, шумските предели на планините и квалитетното земјоделско земјиште.

Пред отпочнување на било каква иницијатива за реализирање на проекти од поширок обем (зони за туризам, стопанство, инфраструктура и с л.) секогаш е потребно да се направат претходни анализи од страна на

локалните власти, особено во сферата на техничката издржаност на проектите, како и можноста за нивно финансирање, како на инвестицијата, така и на трошоците за нивно одржување.

Во таа насока, анализите секогаш треба да ги содржат следните елементи:

1. Оценка на техничкото решение
2. Финансиски анализи
3. Економски анализи
4. Социо-културни анализи
5. Институционални анализи

Интегралната заштита во сливовите на езерата е основна цел при управувањето со животната средина. Конфликтите помеѓу различни функции и намена на користењето на земјиштето и активности што се евидентни (концентрација на услуги и лесна индустрија покрај регионалните и магистралните патишта, несоодветно зонирање на туристички објекти покрај езерата и недоволно користење на овие капацитети, појава на несоодветно депонирање на отпад, проблемите со ерозивниот нанос од река Сатеска, неконтролирањето на испуштање и др.) секогаш треба да се решаваат со изработка на планска документација од понизок вид, пејсажни планови или физибилити студии, при што претходно наведените анализи треба да придонесат кон разрешување на овие конфликти.

10. ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА ПРИРОДНОТО БОГАТСТВО

Извор: Просторен план за Охридско-Преспанскиот регион 2005-2020

За избраните и разврстените подрачја и објекти во заштитени групи изработени се рамковни предлози на режими на заштита. Режимот за заштитените подрачја или објекти претставува список или опис на сите дозволени, условно можни и недозволени зафати, кои можат посредно или непоштедно да влијаат на состојбата на заштитеното подрачје или објект.

За заштитените подрачја со претходниот Закон за заштита на природните реткости и со новиот Закон за заштита на природата се предвидени четири степени на режим на заштита, кои се градираны во однос на строгоста на заштитните потфати:

1. зона за строга заштита
2. зона за активно управување
3. зона за одржливо користење
4. заштитен појас

10.1. Видови на режими на заштита

Режими за користење на националните паркови

***I* степен на режим на заштита**

Се применува за подрачјата кои се "природни", а тоа значи ненаселени, без стопанско искористување и без влијанија на човекот. Пределите за кои би важел овој режим целта треба да биде да се зачуваат во што понедопрена состојба. Во нив треба да биде заштитена целокупната жива природа и сите природни процеси да се одвиваат без влијание на човекот.

Подрачјата со најстрог режим на заштита главно имаат културна и научна вредност како делови на дивината. Покрај тоа тие имаат уште и еколошка функција (прибежиште за животини и растенија), студиско истражувачка (објект за природонаучни истражувања) и рекреативна функција (доживувањево првобитна, релативно неизменета природа).

Се разбира, дека површините под овој режим на заштита имаат исто така и други функции, на пример да служат како заштитни шуми за водни резерви и сл.

II степен на режим на заштита

Овде доаѓаат во предвид ненаселени подрачја кои не се толку погодни за стопанско искористување (пасишта, планини, ограничени подрачја за лов и риболов и.т.н.), но кои имаат добро истакнати природни состојби. Ваквите простори во најголем број од случаите се наоѓаат во високопланинските подрачја за кои би одговарал вториот степен на режим на заштита. Овие простори имаат ограничена стопанска функција и тие се значајни како зони на мирот, како засолништа на животни и како погодни делови за рекреација без технички справи (пешачење, алпинизам, скијање и т.н.). Подрачјата со II степен на режим на заштита заедно со зоните за кои важи најстрогиот вид на заштита, ја чинат сржта на паркот. Тие, исто така, наменети се и за научни истражувања а имаат и стабилизаторска улога во екологијата на пределот (заштита од ерозија и одронувања, резервати за вода за пиење и т.н.).

III степен на режим на заштита

Важи за прометно достапни, главно селско стопански и шумски подрачја, кои можат да бидат населени. На подрачјата за кои би важел овој режим при добри селско стопански или шумски искористувања, би го зачувале културниот, аграрниот и шумскиот предел. Во однос на природозаштитното и културното значење во овој степен на режим на заштита би припаѓале подрачјата кои не би можеле веќе да се вбројат во претежно природни, меѓутоа исто така и не се толку стопански, технички и со населеност искористени.

Подрачјата со овој режим на заштита треба да бидат отворени за јавен промет, заради зачувување на природата и културата на областа (пределот). Изградбата на згради за постојано или времено живеење, како и изградбата на комуникации, треба да биде ограничена за потребите на стопанското и шумското искористување како и за туристичко-рекреативните дејности кои се поврзани со слободната природа. Овие предели би биле наменети исто така и за дневна рекреација на туристите.

IV степен на режим на заштита

Одговара за времени или постојано населени места кои пред сè имаат селско-стопанска намена. На овие површини треба да биде ограничен развојот на сите оние дејности кои негативно влијаат на екологијата на областа и на нејзиниот изглед.

Овој заштитен режим дозволува постоење и развој на населби, објекти и поставување на справи (технички помагала) потребни за економско успешен развој, меѓутоа за нивното распоредување, големина и густина треба посебно да се внимава и постојано да се ускладува со расположивите природни можности како и со начелата на обликување и заштита на природата и културата на пределот. Заради зачувување и подобрување на животните услови на населението кое живее на овие простори, на подрачјата кои се опфатени со овој заштитен режим, покрај земјоделството, шумарството и туризмот исто така треба да се развиваат и оние стопански или нестопански дејности кои не ги загадуваат воздухот, водата или почвата и кои не влијаат на изгледот на пределот и кои се во склад со соодветната туристичко-рекреативна функција на просторот.

Режим на заштита за хидролошки споменици

О г р а н и ч у в а њ а :

Со правилата е забрането:

- секако загадување на водата (на пр. да се испуштаат технолошки одпадни води, течни отпадоци, канализациски води и тн.),
- да се искористуваат хидроенергетски (на пр. градење на брани, собирни езера за протечни, деривациски или прецрпни електрани, да се градат други разни хидроенергетски објекти и т.н.),
- да се менува природната температура на водата (на пр. при употреба на водата за ладење на енергетски или индустриски објекти),
- секоја друга промена на составот на водата (на пр. промена на pH, на количеството на органски или неоргански растопени но цврсти во водата материји),
- менување на водниот режим (на пр. времено или стално одземање или додавање вода),
- поголеми регулационски градежни работи (на пр. промена на насоката, обликот или длабочината на коритото, градење на прагови, утврдување на бреговите со зидани или бетонски насипи, градење на водени пречки и т.н.),
- да се градат градби од сите видови на брегот или во непосредна близина на брегот (на пр. станови или викендици, туристички објекти, стопански градби, паркиралишта),
- да се ограничи пристапот до водата доколку тоа не е од заштитни причини или за заштитата на обработливите површини во близина (на пр. огради, долови и други пречки и т.н.),
- фрлање или пуштање на сите видови отпадоци во коритото, на брегот или во непосредната близина на водата,
- возење со моторни чамци (освен со електрични мотори на акумулатор или друг вид еколошка енергија),

По исклучок и по претходна согласност на соодветната служба за заштита можно е:

- да се градат патишта, мостови и инфраструктурни објекти на потесното подрачје на хидролошкиот објект односно водниот тек,
- да се менува крајбрежната вегетација (на пр. да се проредуваат и сечат дрвја и грмушки, да се засадуваат бреговите и т.н.),
- да се одзема спруд, песок или калиште од крајбрежјето, спрудиштата или од дното на коритото, помали регулациски, градежни работи (чистење на дното на определени делови и т.н.),

Забелешка:

Наведените ограничувања не важат за постојната состојба која можеби не е во склад со заштитниот режим освен ако тоа не е во одделни примери наведено.

10.2. Заштита на природата - заштита на биолошката и пределската разновидност и заштитата на природното наследство

Заштитата на природата подразбира активности, мерки и режими за зачувување, унапредување и користење на природните добра на сите нивоа на општествените интереси. Тргувајќи од концептот за траен развој базиран на заштитата на необновливите и рационално користење на обновливите ресурси се оценува дека заштитата на природата претставува средство за остварување на специфичните програми за развој.

Со планските определби до 2020 год. е предвидена заштита на простор со особени природни вредности со површина од околу 48.677,53 ха или 25.87% од вкупната површина на регионот кој е предмет на разработка 188117,00ха.

За заштита, покрај постојните 11 заштитени објекти со републички акт, односно решение, (Охридско Езеро, Преспанско Езеро, Галичица, Езерани, Калојзана, Непретка, Рупа, Македонски Даб, Платан-Чинар, Платан и Вевчански извори) со вкупна површина од 48028,10 ха., предвидени се и други простори и тоа: за научно-истражувачки природни резервати се предложени објектите Осој, Голем Котел, Кула, Остров Голем Град, со површина од 551 ха, како посебен природен резерват е предложен Студенчишта со површина од 30 ха, и за споменици на природата предложени се вкупно 13: Дабови стебла, Ела, Костен, Леска, Лесковечка Пештера, Острово, Пештера Самоска Дупка, Пештера Јаорец, Платан, Вевчанско Езеро, Ела, Платан и Подгоречко Езеро, со вкупна површина од 68.43х.

Табела: Заштитени објекти

забелешка: категоризациите се по стар закон:

- НП-национален парк,
- НИПР-научно истражувачки природни резервати,
- ПППК-предел со посебни природни карактеристики,
- КП-карактеристични пејсажи,
- ППР-посебни природни резервати,

ОРЖВ-одделни растителни и животински видови,
СП-споменици на природата

Група	Име на објектот	Општина	Состојба на заштита
НП	Галичица	Охрид, Ресен	заштитен
СПР	Езерани	Ресен	заштитен
НИПР	Осој	Охрид	предлог
НИПР	Голем Котел	Ресен	предлог
НИПР	Кула	Ресен	предлог
НИПР	Остров Голем Град	Ресен	предлог
ППР	Студенчишта	Охрид	предлог
ОРЖВ	Калојзана	Ресен	заштитен
ОРЖВ	Непртка	Ресен	заштитен
ОРЖВ	Рупа	Ресен	заштитен
СП	Дабови стебла	Струга	предлог
СП	Ела	Вевчани	предлог
СП	Костен	Струга	предлог
СП	Леска	Ресен	предлог
СП	Лесковечка Пештера	Ресен	предлог
СП	Македонски Даб	Охрид	заштитен
СП	Острово	Охрид	предлог
СП	Охридско Езеро	Охрид, Струга	заштитен
СП	Пештера Самоска Дупка	Охрид	предлог
СП	Пештера Јаорец	Охрид	предлог
СП	Платан	Струга	предлог
СП	Платан-Чинар	Охрид	заштитен
СП	Платан	Струга	заштитен
СП	Вевчански Извори	Вевчани	заштитен
СП	Ела	Вевчани	предлог
СП	Подгоречко Езеро	Вевчани	предлог
СП	Платан	Вевчани	предлог
СП	Вевчанско езеро	Вевчани	предлог
СП	Преспанско Езеро	Ресен	заштитен

10.3. Опис на конкретни области и објекти

НАЦИОНАЛЕН ПАРК

Галичица

Локација: Зафаќа вкупна површина од 22.750 ха, се наоѓа помеѓу Охридско и Преспанско Езеро на крајниот југозападен дел од Републикава. Во него се среќаваат 41 вид на дрвенести растенија, 40 грмушки, 16 шумски заедници и 16 тревести заедници. Националниот парк Галичица се одликува со голема застапеност на реликтни и ендемични растенија. Од фауната во паркот се среќаваат 10 видови на водоземци, 17 видови на влечуги, 124 видови на птици и 40 видови на цицачи.

Значење: Најзначајна карактеристика на националниот парк Галичица е положбата што ја има помеѓу двете езера Охридско и Преспанско, разиграната орографија, интересните геоморфолошки структури (длабоки

долови, глацијален рељеф, циркови, карсни форми и пештери), многу разноврсниот вегетациски состав и богатство на флористички елементи, како и присуство на голем број значајни културно-историски споменици, меѓу кои и манастирот Св. Наум, словенско светилиште од 10 век. Во границите на паркот се наоѓа и единствениот остров во Р. Македонија, островот Голем Град на Преспанско Езеро, со големо значење од ботанички, геоморфолошки и зоолошки аспект, представува и една од поважните археолошки зони од хелениумот и римската цивилизација.

Намена: Просторот има добри услови за туризам со следниот регистар на туристички активности: летен езерски туризам, викенд туризам, транзитен туризам, риболовен туризам, планински туризам, конгресен и деловен туризам, зимско-спортски туризам.

Состојба на досегашна заштита: Во националниот парк издвоени се две зони: строго заштитена и мелиоративна. Строго-заштитена зона ја чини просторот околу врвот Магаро(2254м), отсеците заедно со него и локалитетите Нова Ливада и Тепено со двата цирка. Оваа зона зафаќа површина од 550ха. Мелиоративната зона го зафаќа останатиот простор од националниот парк. Во неа се издвоени мелиоративна зона со посебни вредности и мелиоративна зона со насочена заштита.

Мелиоративната зона со посебни вредности се наоѓа, јужно од потегот Градиште-Бугарска Чука, Асанѓура-Кота, Девет Браќа, Смолница, Калето, Сир Хан до државната граница со НР Албанија и бреговите на Охридското и Преспанското Езеро и завзема површина од околу 12.500 ха. Во оваа зона издвоени се следниве природни богатства:

Природни резервати:

Острово Голем Град-20 ха

Месност Присој над Отешево- 23ха

Месност Плош- 31ха

Месност Плуска- 60 ха

Месност Тесен Камен-69ха

Локалитет Голем Осој (Локо Сигној)-890ха

Локалитет Калето-Томорос-950ха.

Локалитет Пречна Планина-540 ха.

Споменици на природата:

Геолошки профил над с.Љубаниште-40ха

Локалитет јужно од Лескоец-50 ха

Изворите на Црни Дрим

Блато кај Стење-18 ха

Биљанини извори

Мочуриште Студенчишта

Втората мелиоративна зона со насочена заштита е на просторот од потегот Градиште-Асанѓура-Сир Хан со површина од 9.700 ха. Во зоната издвоени се следниве туристичко-рекреативни простори: крајбрежни туристички простори на Охридско-Преспанското Езеро и планинскиот туристичко-рекреативен простор.

Опфат: Националниот Парк Галичица се наоѓа во следните граници: на исток од врвот на Вишесла до брегот на Преспанско Езеро кај Сир Хан, се до западниот брег на Преспанско Езеро до островот Голем Град, на југ по

македонско-албанската граница до Охридското Езеро. На запад по источниот брег на Охридското Езеро односно по патот Св.Наум-Охрид до манастирот Св. Стефан.

Загрозеност: Во границите на паркот присутни се поголем број на негативни антропогени дејства: засипување на мочуриштето кај Студенчишта со шут и отпаден материјал со што прети опасност да се уништи еден природен феномен создаван со милениуми, присуство на голем број депонии на источните падини на Галичица, недозволен лов и риболов и собирање на лековити растенија со што се доведува до уништување и деградација на флората и фауната. Како загрозувач на природната средина, особено на шумскиот фонд, представува подигањето на спортски терени на северните падини на Стара Галичица, односно попречување на движење низ терени и патеки каде се среќаваат најубавите примероци од букови и елови шуми.

Меѓународен статус: Категорија II по IUCN-национален парк.

ПРИРОДНИ РЕЗЕРВАТИ

Строги природни резервати, Научно-истражувачки природни резервати, Пределни посебни природни карактеристики, Карактеристични пејсажи и Посебни природни резервати и Оделени растителни и животински видови.

Студенчишта - ППР (предлог)

Режим на заштита 5-ти и 7-ми. и меѓународен статус, категорија IV по IUCN.

Блатото Студенчишта е многу важен екосистем за одржување на природната рамнотежа на еден дел од езерските биоценози. Како биотоп, блатото е *нераскинлив дел* од Охридското Езеро, всушност го придружува езерскиот екосистем. Тоа е *продукт на генезата* на Охридското Езеро и е значајно за *објаснување на опстанокот на генезата* на живиот свет. Блатниот екосистем има огромно значење за објаснување на опстанокот на живиот свет во езерото и тоа на повеќе видови животински групи, а особено на представниците на стариот терциерен свет.

Најважната функција на ова блато, заедно со неговите изворски води, е фактот што *тука се создаваат* односно настануваат повеќе видови животински групи кои го населуваат езерото (полжави, планарии, амфиподи, изоподи, остракоди и други.)

Блатото представува *живеалиште на богат и разновиден жив свет*. Досега овде се регистрирани пет вида водоземци, два вида влечуги и осумнаесет вида птици. Тука навраќаат и прелетни птици, тука се мрести крапот, а засолниште и храна наоѓаат и други видови риби. Регистрирани се и ретки фаунистички елементи како меѓу полжавите, нижите ракообразни водни инсекти, така и меѓу покрупните животни.

Флористичкиот свет на ова блато го сочинуваат многубројни видови карактеристична блатна вегетација со широко, космополитско распространување. Меѓутоа, се јавуваат и видови кои овде ја достигнуваат својата *најјужна граница на распространување*. Ваква стара блатна заедница е регистрирана во Словенија, во Хрватска и во средна Европа.

Сиот овој богат, разновиден свет, како и процесите кои во ова блато се одвиваат се резултат на специфични еколошки услови (особено на високото ниво на подземни води и дотекот на изворска вода) кои во долг временски период се задржале во неизменет однос. Поради сето ова, научните работници сметаат дека блатото Студенчишта заедно со блатните предели до Стење и Перово и Езерени на Преспанското Езеро, на територија на Македонија се *единствени блатни биотопи зачувани во прилично изворна состојба* и поради тоа предлагаат овие предели да се сочуваат во нивната природна состојба и да се стават под заштита на општествена заедница.

Охридско Езеро, СП (заштитен), се наоѓа на југозападен дел од Македонија, на границата меѓу Македонија и Албанија, на надморска височина од 695м и се граничи со масивите на Мокра Планина и Јабланица (од страна на Албанија) и со варовничкиот венец на Галичица од источна страна.

Охридското Езеро зафаќа површина од 358,2км² од кои 2/3 припаѓаат на Македонија и 1/3 на Албанија. Максимална длабочина изнесува 289м.

Заради географската изолираност и поволни хидрографски услови зачувани се и во него живеат околу 146 видови едемични организми. Еден дел од нив представуваат живи фосили речиси неизменети од терциер наваму како: ендемскиот сунѓер, реликтните видови полжави (над 27) од кои 86% се ендемични, неколкуте реликтни видови глисти, како и поголем број реликтни видови алги меѓу кои најбројни се дијатомеите.

Според Спиоровски ендемизмот што го карактеризира охридскиот жив свет се: Infusorija (88%), Rhabdacoela (44%), Trikladida (71%), Gastopoda (90%), Ostrakoda (66%) и риба (60%). Рибниот свет е представен со 17 автохтони видови од четирите фамилии. Salmonidae (2 vida), Ciprinidae (12 vida), Cobitidae (2 vida) i Anguillidae (1 vid). Во рибарството 10 вида имаат комерцијална вредност и два се со ендемски карактер охридската пастрмка (*Salmo latnica*) и белвицата (*Acantolingua ohridana*), Европската јагула (*Anguilla anguilla*) и кечига (*Alburnus albidus alborela*). Крајбрежието е богато со заедница од макрофитна вегетација-трски (*Phragmites communis*) и акватична птичја фауна-гњуречки птици (пеликан и корморан).

Заради вакво богатство со природни вредности, Охридско езеро во 1979 година е внесено во списокот на светско наследство како природно добро, а во 1980 год. заради значајните културно-историски вредности во поширокиот простор тоа е номинирано и како Охридско природно и културно-историско подрачје. Површината на езерото изнесува 23000ха.

Важи за едно од најзначајните туристички знаменитости во Македонија и со културно-историско значење од светски размери. Тоа представува научно-истражувачки објект и со посебни геоморфолошки и хидролошки вредности. Езерото има многустрана биолошка намена, изобилува со биотопи на слатководна фауна и орнитофауна.

Присутни се негативни појави од антропогени дејствија: диви депонии, дивоградби, насипување на делови од крајбрежието со градежен шут. Треба да се превземат ригорозни мерки за спречување на присутните деградации. Има 2-ри, 4-ти, 5-ти и 7-ми режим на заштита и меѓународен статус III по IUCN.

11. НАСОКИ И ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Извор: Просторен план за Охридско-Преспанскиот регион 2005-2020

11.1. Планирање на заштитата на недвижните културни добра

Со планирањето на заштитата на недвижните културни добра, како неделив дел на планирањето на севкупниот општествен развој и како составен дел и обврска на општествено - политичките заедници во процесот на општественото, просторното и урбанистичкото планирање, во рамките на општествените, просторните и урбанистичките планови, како и плановите за посебна намена, се остварува општествената политика во оваа област, а особено се утврдуваат задачите, решенијата и мерките кои треба да се преземаат со цел за правилна заштита, презентација и користење на културните добра.

Со плановите и програмите за општествено-економскиот развој, општествено-политичките заедници ги утврдуваат смерниците на развојот и развојната политика на дејноста заштита на недвижните културни добра.

Во сите фази на изработката на просторните и урбанистичките планови од секој вид и ниво задолжително е дефинирањето на односот кон културните добра врз основа на изработени конзерваторски основи според видот на планот.

Документацијата за изработка на просторните и урбанистичките планови задолжително содржи и документација за постоечката состојба на културните добра на подрачјето за кое планот се изработува и донесува.

Документацијата за културните добра содржи особено: општествени, општествено - економски и културно - историски услови за развој на подрачјето за кое се изработува планот; попис на културните добра во кој посебно се наведува утврдената категоризација и режим за заштита, како за прогласените културни добра така и за оние за кои се предлага прогласување; состојба, загрозеност и причини за загрозеност на културните добра на подрачјето за кое се изработува планот.

Документацијата за културните добра се изработува во текстуална форма и графички прикази во обем и мерка кои одговараат на нивото на планот.

Во просторниот и урбанистичкиот план, врз основа на документацијата за културните добра, задолжително се утврдуваат: смерници за заштита на поедини културни добра и нивни целини; режим за заштита на поедини културни добра и нивни целини; посебни услови во согласност со Конвенцијата за заштита на културните добра во случај на вооружен судир.

Смерниците за заштита на поедини културни добра, односно нивни целини може да содржат и одредби за потребата од изработка и донесување на подетални планови (просторни и урбанистички планови за посебна намена, урбанистички проекти, проекти за санација односно реконструкција на поедини објекти и целини и сл.) за поедини културни добра, односно нивни целини.

За културните добра од особено и големо значење, се изработуваат просторни и урбанистички планови со посебна намена кои, покрај

останатата документација, содржат и програми за санација, реконструкција, презентација и користење на културното добро за кое се донесува планот.

Носителите на изработката на планот за посебна намена или друг детален план за одредено културно добро, должни се да обезбедат планот да биде во согласност со просторниот и урбанистичкиот план за поширокото подрачје. Доколку решенијата во планот за посебна намена или во другиот детален план се во спротивност со планот за поширокото подрачје, се покренува постапка за изменување на планот на поширокото подрачје.

Во изработката на просторните и урбанистичките планови задолжително соработува стручната организација за заштита на недвижните културни добра.

Просторните и урбанистичките планови за посебна намена и други детални планови за културните добра ги изработуваат за тоа овластени стручни организации за заштита на недвижните културни добра, во соработка со организациите за просторно и урбанистичко планирање.

Надлежните републички органи, во согласност со општата методологија за изработка на просторни и урбанистички планови, ќе утврдат посебна методологија во планирањето на културните добра.

11.2. Плански насоки за заштита на културното наследство

Републиката ќе обезбедува трајни извори на финансиски средства за заштита, уредување и одржување на културните добра кои се од општ интерес и уживаат посебна заштита и со своите мерки и активности ќе создаваат услови за вклучување на сите заинтересирани субјекти во заштитата и зачувувањето на овие добра, во согласност со плановите за уредување и заштита на културните добра.

Републиката особено ќе ја поттикнува научно - истражувачката работа во областа заштита на културните добра и соработката на стручните организации за заштита на културните добра со научните институции и организации во областа на природните и општествените науки.

Посебна обврска на надлежните републички органи и стручните организации за заштита на културните добра е спроведувањето на меѓународните ратификувани документи за заштита на културните добра. Во спроведувањето на меѓународните документи за заштита на културните добра, преку национални комитети ќе се соработува со меѓународните невладини организации за поедини области на заштитата на културните добра.

Во согласност со наведените одредби, треба да се усогласат законските прописи во областа на заштитата на културните добра и областа на општественото планирање.

Посебно внимание треба да се посвети на усогласувањето на законските прописи и извршни акти во другите законодавни области со прописите во областа на заштитата на културните добра и општественото, просторното и урбанистичкото планирање, а особено со даночните, царинските и градежните прописи, како и прописите од областа на управувањето со станбените и административни објекти.

Во случај кога со примена на градежните прописи и нормативи, односно нормативи од прописите за управување со станбените и административни објекти се оневозможува или отежнува презентацијата на изворната состојба на културните добра, треба да се предвидат соодветни отстапувања од тие прописи.

11.3. Обврски од Конвенцијата за заштита на светското природно и културно наследство

Како културно наследство, за потребите на оваа Конвенција, се подразбираат:

Споменици: дела на архитектурата, монументални вајарски или сликарски дела, елементи или структури од археолошки карактер, множества и групи на елементи кои имаат извонредна универзална вредност од историско, уметничко или научно гледиште;

Групни зданија: групи на изолирани или поврзани градби, кои по својата архитектура, единство или вклопеност во пејсажот претставуваат извонредна универзална вредност од историска, уметничка или научна гледна точка;

Знаменити места: дела создадени од човекот или комбинирани дела создадени од човекот и природата, како и зони, вклучувајќи ги тука и археолошките наоѓалишта, кои се од универзално значење од историска, естетска и етнолошка или антрополошка гледна точка.

Република Македонија, како членка на оваа Конвенција, е должна да ги утврди и разграничи разните културни добра (претходно споменати), кои се наоѓаат на нејзината територија.

Република Македонија, како членка на оваа Конвенција, признава дека првенствено во нејзина должност спаѓа пронаоѓањето, заштитата, конзервирањето, популаризацијата и пренесувањето на културното наследство, кое се наоѓа на нејзината територија, на идните генерации.

Република Македонија, како членка на оваа Конвенција, ќе настојува, по можност:

- да усвои општа политика насочена кон тоа, на културното наследство да се даде одредена функција во животот на заедницата и заштитата на тоа наследство да се вклучи во програмите на општото планирање;
- да се формира, доколку сеуште не се формирани, една или повеќе служби за заштита, одржување и ревалоризирање на културното наследство, кои ќе имаат на располагање соодветен кадар и средства како би можеле да ги извршат поставените задачи;
- да развива научни и технички проучувања и истражувања, како и да усоврши такви методи на работа врз основа на кои државата ќе може да се спротистави на опасностите кои го загрозуваат нејзиното културно наследство;
- да презема соодветни законски, научни, технички, административни и финансиски мерки кои се потребни за

пронаоѓање, заштита, одржување, популаризација и обновување на тоа наследство;

- да работи на воспоставување на национални или регионални центри за обука на полето на заштитата, одржувањето и популаризацијата на културното наследство и на стимулирање на научните истражувања на тоа поле.

Врз основа на предлогот на Република Македонија од 1979 година (тогашна СР Македонија), како културно и природно наследство од извонредно висока универзална вредност, во Списокот на светското наследство е запишано: "Охридскиот регион со неговите културни и историски аспекти и неговата природна околина".

За заштита на ова подрачје, нашата земја може да побара меѓународна помош од Комитетот на светското наследство при УНЕСКО, која се состои од:

- Студии за уметничките, научните и техничките проблеми кои ги бара заштитата, одржувањето, популаризацијата и рехабилитацијата на културното и природното наследство;
- Служба на стручњаци, техничари и квалификувани работници за да се обезбеди точно изведување на усвоен проект;
- Оспособување на стручњаци на сите нивои во областа пронаоѓање, заштита, конзервација, популаризација и рехабилитација на културното и природното наследство;
- Снабдување со опрема која заинтересираната држава не ја поседува или не може да ја набави;
- Заеми со намалена камата или без камата, со долг рок на отплата;
- Субвенции, во особени и посебно образложени случаи, без обврска за отплатување.

Како обврска, во извештаите кои Република Македонија ги доставува до Комитетот за светско наследство, се наведуваат и законодавните и административните мерки кои се преземени за примена на оваа Конвенција, како и поединости од искуството стечено на ова поле.

11.4. Улогата на локалните власти во остварувањето на заштитата на културното наследство според меѓународните акти

Од мноштвото меѓународни акти што се однесуваат на прашања во врска со заштитата на културното наследство, овде ги издвојуваме познатата Амстердамска декларација од 1975 година, како клучен акт во кој во најразвиена форма е обработено прашањето за улогата на локалните власти во остварувањето на заштитата на културното наследство и Конвенцијата за заштита на архитектонското наследство во Европа, од 1985 година, како единствен акт, ратификуван од нашата земја, што има задолжително правно дејство.

Во првиот документ, посебно внимание заслужуваат следните определби:

- локалните власти мора да имаат широки и јасно утврдени овластувања во поглед на архитектонското наследство;

- иднината не може и не треба да се гради за сметка на минатото;
- локалната самоуправа мора да има свои делегати што ќе бидат одговорни за сите работи во врска со архитектонското наследство;
- локалните власти треба да формираат специјални служби што би ги осигурале непосредните врски на потенцијалните објекти со нивните сопственици;
- локалните власти треба да овозможат создавање и ефикасно функционирање на организации што ќе се занимаваат со прашањата на реставрација и ревитализација;
- локалните власти треба да ја усовршат постапката за прибавување на мислења од заинтересуваните страни во врска со плановите за конзервација;
- локалните власти треба да практикуваат политика на вклучување на младите во работите од областа на заштитата на архитектонското наследство;
- дел од својот буџет локалните власти треба да го наменат за зачувување на архитектонското наследство, а во таа смисла, да даваат субвенции и заеми на поединци.

Според вториот акт, Конвенцијата за заштита на архитектонското наследство, обезбедувањето на заштитата на архитектонското наследство преку просторното и урбанистичкото планирање е поставено како императив на сите нивои (чл. 10). Покрај тоа, на локалните власти им е загарантирано правото да учествуваат во механизмите за прибавување на информации, консултации и соработка со државните органи (чл. 14).

11.5. Цели и плански мерки за заштитата на недвижните споменици на културата во планскиот период до 2020 година

Планирањето на заштитата на недвижното културно наследство е нераскинлив дел на планирањето на економскиот, социјалниот и просторниот развој на одделни подрачја и земјата во целина, а во тие рамки и на просторното и урбанистичкото планирање.

Со планирањето на заштитата на недвижното културно наследство во просторните и урбанистичките планови се утврдува долгорочната политика на просторниот развој на државата и локалната самоуправа во оваа област.

Најголем број на *целите* дадени во планот се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво, односно:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните планови од пониско ниво: просторните планови на региони, националните паркови, на општините и на град Скопје, како и на урбанистичките планови заради обезбедување на плански услови за нивната заштита, остварување на

нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите и во вкупниот развој на државата;

- усогласување на методологијата, критериумите и постапката за валоризација на недвижното културно наследство, на органите и организациите надлежни за нивна заштита заради класификација, категоризација и утврдување на соодветен режим на заштита на најзначајните регистрирани и евидентирани споменици и споменични целини;
- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно-историска димензија и соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштита на недвижното културно наследство.

Според Законот за просторно и урбанистичко планирање, во урбанистичките планови се утврдуваат *плански мерки* за заштита на градителското наследство.

Планирањето на организацијата, уредувањето и користењето на просторот и изградбата на градовите и населените места и другите простори предвидени за станбена и друга комплексна изградба, што е основната функција на просторните и урбанистичките планови, треба да содржи просторен аспект на заштитата на недвижното културно наследство, во активна, позитивна и афирмативна смисла.

Тоа значи дека недвижното културно наследство, без оглед дали е во прашање градителска целина или поединечен објект, како заедничко културно богатство на светот, во просторните и урбанистичките планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационото ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Законот за просторно и урбанистичко планирање и Правилникот за поблиска содржина и начинот на графичка обработка на плановите и за начинот и постапката за донесување на просторните и урбанистичките планови ("Сл. весник на РМ" " бр. 4/96, 8/96, 18/97, 18/99, 53/01, 45/02 и 51/05) пропишува обврска сите видови на просторни и урбанистички планови да содржат плански мерки за заштита на градителското наследство (спомениците на културата), а деталните урбанистички планови и третман на спомениците на културата-градителското наследство.

Тоа значи обврска информационо-документациската основа на планот да содржи анализа и документација за постојната состојба и валоризација на недвижното културно наследство во рамките на планерскиот опфат, што претставува основа за неговата класификација, категоризација и утврдување на режимот на заштита.

Документацијата за недвижното културно наследство содржи особено:

- инвентаризација на недвижните културни добра;
- класификација на културното наследство;
- категоризација на културното наследство;
- состојба со загроеност и причините за загроеноста на културните добра;
- насоки за утврдување на режимот на заштита, со посебни услови во согласност со Конвенцијата за заштита на културните добра во случај на вооружен судир;
- насоки за плански третман и мерки за заштита на културните добра.

Податоците за состојбите, инвентаризацијата со класификацијата, валоризацијата со категоризацијата и насоките за режимот на заштитата на недвижното културно наследство, ги обезбедуваат надлежните стручни организации за заштита, во согласност со критериумите за вреднување утврдени со пропис, а доколку тие не се пропишани, врз основа на општоприфатените научни критериуми (научна валоризација).

Документацијата на недвижното културно наследство содржи особено и: општествено-економски и културно-историски услови за развојот на подрачјето за кое се изработува планот; попис на културните добра, во кој посебно се наведува утврдената категоризација и режимот на заштита на прогласените и предложените за прогласување културни добра (спомениците на културата); загроеност и причини за загроеност на културните добра.

Режимот на заштита на спомениците на културата, а во тие рамки и на недвижното културно наследство, произлегува од одредбите на Законот за заштита на спомениците на културата, според кои надлежниот државен орган или организација со решение за утврдување својство споменик на културата пропишува режим и мерки за заштита.

Режимот и мерките за заштита на недвижното културно и историско наследство, согласно споменатите закони и меѓународни конвенции се пропишуваат на начин соодветен на методологијата на планирањето на просторните и урбанистичките планови, заради што е потребна соработка со органите и организациите надлежни за заштита на културното наследство, во нивната подготовка.

Притоа како една од основните цели се поставува потребата од усогласување и утврдување на единствената методологија, критериуми и постапка за класификација, валоризација и категоризација на недвижното културно наследство.

Концептот на организација на просторната или урбаната агломерација, содржана во нацртот и предлогот на просторниот или урбанистичкиот план, од аспект на заштита на недвижното културно наследство треба да определи и утврди:

- зони за заштита на споменични целини и поединечни споменици, со диференциран режим на заштита;
- контактни зони (критичен периметар) за поединечни споменици, со кои се утврдува односот помеѓу старото и

новото, со специфични услови за градба во одделни подзони;

- предлог за ревитализација на најзначајните споменички целини и споменички објекти, со предлози за нивното наменско користење и вклопување во просторната организација;
- резервирани зони за идни археолошки истражувања.

Во просторниот и урбанистичкиот план, врз основа на документацијата за недвижното културно наследство, задолжително се утврдуваат: плански мерки за нивната заштита, како и насоки за определување на режимот на заштита на одделни културни добра и нивните целини.

Во насоките за заштита во просторните и урбанистичките планови, покрај предвидување на планските мерки за заштита на недвижното културното наследство, може за одделни делови со особени културни вредности да се укаже на потребата за донесување на планови од пониско ниво, детални урбанистички планови или урбанистички проекти, како и за изработка на проекти за санација и реконструкција.

Согласно горното, Заводот За заштита на спомениците на културата Охрид изврши зонирање со контактните зони и режим за заштита.

Првата зона го опфаќа стариот дел на градот со чаршијата, плоштадот и пристаништето и е **зона на строга заштита (посебна заштита)**. Границите се точно обележани во графичкиот прилог и за зоната е **предвиден режим на заштита од прв степен**.

Втората зона го опфаќа приобалниот појас од плоштадот до населбата Рача (јужно од улицата Партизанска) на исток и приобалниот појас од старото градско јадро до реката Сатеска (јужно од ул. Васил Стефоски) и се зони на ограничена заштита (гарантирана заштита). Границите се точно обележани во графичкиот прилог и за зоната е **предвиден режим на заштита од втор степен**.

Контактната зона опфаќа појас со ширина од околу 100 м и се движи околу старото градско јадро, поточно на исток, север и северозапад од јадрото. Границите се точно обележани во графичкиот прилог и за зоната е **предвиден режим на заштита од трет степен**.

Надвор од строго заштитеното јадро бројни се поединечни споменици на културата од кои некои се археолошки локалитети, а други се објекти со одредени архитектонски вредности адекватни на времето на градба на објектите.

Исто така се одбележани и **резервирани археолошки зони** кои се со **режим на заштита од прв и втор степен**, без оглед на тоа дека дел од нив излегуваат надвор од границите на опфатот на ГУП.

11.6. Извод од листата на 100 најзагрозени споменици на културата на кои се потребни итни конзерваторско - реставраторски интервенции во опфатот на градот Охрид

Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата во 1996 година ја промовира идејата за обнародување на т. н. в С. О. С. Листа на

100 споменици на културата на кои се потребни итни конзерваторско реставраторски интервенции.

Оваа Листа предочува само еден аспект на заштита - физичката, односно техничката или непосредната заштита. Таа не се однесува на состојбата со документираноста на градителското наследство. С. О. С. Листата е изготвена врз основа на стандардните критериуми што се применуваат и при составувањето на годишните програми за работа: (а) значење на споменикот на културата; (б) степен на загрозеност и (в) континуитет на работите. При тоа, Листата е сведена на симболична бројка (100), повеќе во пропагандни цели, односно со цел за сензибилизација на јавноста и на централните и локалните власти, отколку како јавна книга што ја изразува фактичката состојба на загрозеност на културното наследство. Имено, бројот на спомениците на културата што заслужуваат конзерваторски третман е значително (4 -5 пати) поголем од бројката што овде е симболично назначена. Дел од набележаните интервенции е извршен во периодот после 1996 година, со што е докажана и исправноста на обнародувањето на С. О. С. Листата на 100 споменици на културата на кои се потребни итни конзерваторско реставраторски интервенции.

01 - АРХЕОЛОШКИ ЛОКАЛИТЕТИ

(17) 0117 - Базилика "Дебој"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 07-57/1 од 28. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 924, со матичен бр. 4-819-038/64 РНД.

Локалитетот претставува базилика со сочувани подни мозаици. Археолошки ископувања и истражувања се вршени во 1978/79 година. Потребно е да се изврши конзервација и дислокација на мозаиците. Постои елаборат за конзервација и Проект за дислокација.

02 - ТВРДИНИ

(18) 0201 - Самуилова тврдина

Споменик на културата ставен под заштита на законот со решение бр. 07-51/1 од 22. 03. 1968 година, во Централниот регистар на недвижни споменици на културата запишан под рег. бр. 919, со матичен број 4-819-038/21 Р НД.

Денешната форма на Охридската тврдина е од времето на Самоил, со бројни уривања и поправки за време на византиското и османлиското владеење. Меѓутоа, историјата на оваа тврдина датира далеку пред Самоиловиот период.

Овој споменик на културата не е целосно истражен. Археолошки ископувања и истражувања се вршени во 1964 год. и во периодот 1994-1996 година. На одредени делови на тврдината се вршени превентивни и конзерваторски работи од помал обем.

За заштита на овој споменик на културата и негова ревитализација се покренувани повеќе неуспешни иницијативи. Оваа споменична целина е во исклучително лоша состојба.

Потребно е да се спроведат заштитни, но и систематски археолошки ископувања и истражувања, според изготвениот елаборат, но и обемни конзерваторско - реставраторски работи на ѕидините и кулите.

Забелешка: Најголемиот дел од набележаните интервенции е извршен, а истражувањата се во тек и продолжуваат.

03 - ЦРКВИ

(23) 0301 - "Св. Пантелејмон"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-21/1 од 101 година, во Централниот регистар запишан под бр. 12. 03. 1968, со матичен бр. 4-819-038/39 РНД.

Овој споменички комплекс е познат како Климентов манастир, со повеќе фази на градба. Со археолошките ископувања вршени 1943 и 1965 година е утврдено постоење на повеќе ранохристијански цркви што постоеле пред доаѓањето на Св. Климент во Охрид. Во рамките на ранохристијанската базилика, во IX век, Св. Климент ја обновил малата црква-триконхос, а по интензивирањето на црковниот живот за негово време, до неа е досидана друга, со неправилна правоаголна форма. На горната страна од тој досидан објект се наоѓа гробот на Св. Климент. Двете цркви подигнати од Св. Климент подоцна претрпуваат преправки. Во XV век климентовата црква е претворена во џамија, а во првата половина на XVI век, повторно е обновен климентовиот манастир (а џамијата срушена). Кон крајот на XVI или во почетокот на XVII век повторно е урната црквата и на нејзино место е изградена џамијата Имарет чии остатоци се сочувани до денес.

За заштита на овој значаен споменик на културата, во 1966 година е поставен монтажен кровен покривач. Меѓутоа тој е денес во лоша состојба и не ја врши својата функција, со што се загрозува внатрешноста на споменикот.

Потребни се итни зафати на привремениот кров и одредени интервенции врз другите содржини на објектот.

Забелешка: Исцело е возобновен храмот на Св. Климент и Св. Пантелејмон, истражено е и уредено неговото непосредно опкружување, а во тек е и уредувањето на поширокото опкружување на локалитетот.

(24) 0302 "Св. Богородица Перивлепта" ("Св. Климент")

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-19/1 од 12. 03. 1968 година, (ново решение) во Централниот регистар запишан под бр. 77, со матичен бр. 4-819-038/38 РНД.

Црквата е изградена во XIII век, живописана 1295 година од зографите Михајло и Ефтихие. Споменикот е значаен по својата архитектура, (начинот на градба) и особено по извонредниот живопис.

Овој споменик бил конзерваторски третиран во повеќе наврати: 1951/53, 1960/62, 1965, 1975/76, 1985/86, 1988 и 1991 година. Во поглед на архитектурата објектот е целосно заштитен. Меѓутоа сериозен проблем претставува процесот на шалитрација (појава на соли) на фреско - живописот.

Потребна е итна конзерваторска интервенција на фреско-живописот на целиот објект.

Забелешка: Дел од набележаните интервенции е извршен.

(25) 0303 - "Св. Софија"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-18/1 од 12. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 80, со матичен бр. 4-819-038/31 РНД.

Црквата "Св. Софија" е една од најголемите средновековни цркви во Македонија, подигната во XI век. Долго време била соборна црква на Охридската архиепископија. Споменикот на културата е значаен по својата архитектура, фреско-живопис и црковната и културната историја на Македонија.

Досега во повеќе наврати се вршени конзерваторски интервенции од различен вид и обем. Најсложениот конзерваторски зафат (враќање на горниот ѕид во првобитна положба) е извршен 1950 година, а во наредните неколку години и реконструкција на живописот. Во периодот 1982/87 година, во рамките на посебен научен проект, се вршени истражувачки работи од различен вид. Интервенции на кровот се вршени во 1980, 1991 и препокривање 1994/96 година.

Потребни се конзерваторско - реставраторски работи на архитектурата и фреско - живописот, вклучувајќи ги и симнатите фрагменти на живописот.

Забелешка: Дел од набележаните интервенции е извршен.

(26) 0304 - "Св. Димитрија"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-25/1 од 13. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 74 , со матичен бр. 4-819-038/43 РНД.

Црквата е изградена и живописана во XIV век. Претставува мала едно-корабна црква.

Во 1992 година се извршени конзерваторско - реставраторски работи на архитектурата.

Потребно е да се изврши конзервација на фреско - живописот.

(27) 0305 - Мал "Св. Климент"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-31/1 од 15. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 78, со матичен бр. 4-819-038/75 РНД.

Објектот претставува мала, еднокорабна црква, изградена во XIV век.

Заради стабилност на објектот се поставени контрафори, но и покрај тоа денес има отклонување на јужниот ѕид. Постои проект.

Потребно е изведување на конзерваторско-реставраторски работи на архитектурата.

(28) 0306 - "Св. Богородица Челница", Охрид

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-29/1 од 15. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 71 со матичен бр. 4-819-038/33 РНД.

Црквата претставува двокорабна градба, единствена во Македонија со остатоци од фреско-живопис од XIV век. Во 1862 год. во оваа црква Дичо Зограф ја исликал композицијата "Успение на Богородица".

На овој Објект, досега се вршени само археолошки истражувања и конзервација на фреско-живописот од постариот период.

Кровниот покривач е во лоша состојба, како и архитектурата во олтарниот дел. Проект не е изготвен.

Потребни се итни интервенции на архитектурата и фреско-живописот.

14 - ДРУГИ ОБЈЕКТИ

(97) 1401 - "Куќа на Уранија"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 13-667/1 од 12. 09. 1996 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 972 со матичен бр. 4-819-038/150 РНД.

Објектот е од XIX век, денес во функција како етнолошка поставка и галерија на современа уметност.

На објектот се вршени конзерваторско - реставраторски работи во два наврати: 1951/52 и 1988 година.

Состојбата на објектот статички и асеизмички не е поволна.

Потребна е итна санација.

(98) 1402 - "Музеј на словенска писменост"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 13-669/1 од 12. 09. 1996 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 973 со матичен бр. 4-819-038/151 РНД.

Објектот е од XIX век, некогашно училиште, денес во функција Музеј на словенската писменост.

Конзерваторско - реставраторски работи се извршени 1984 година. Музејот сега е затворен поради изведување на градежни работи на подовите.

Потребно е континуирано одвивање на работите, заради што побрзо реализирање.

Забелешка: Дел од набележаните интервенции е извршен, но објектот се здобил со нова намена: Дирекција на проектот Заштита на Охридското Езеро.

(99) 1403 - "Галерија на икони"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 13-670/1 од 12. 09. 1996 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 974 со матичен бр. 4-819-038/152 РНД.

Реконструкцијата на објектот е извршена 1981/83 година и објектот е ревитализиран со функција на галерија за икони.

Објектот е во добра состојба, меѓутоа треба да се изготви проект за презентација на иконите на друг начин, различен од сегашниот.

Исто така е потребно да се извршат конзерваторски работи на иконите од охридската збирка, чија состојба е влошена заради несоодветните услови на чување.

Забелешка: Извршена е целосна реконструкција на објектот.

III ПЛАН НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА ПРОСТОРОТ

1. УРБАН МОДЕЛ - КАРАКТЕРИСТИКИ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОСТОРНАТА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ГРАДОТ

Дефинирање на моделот на идната организација и дистрибуција на содржините на територијата на градот представува финална фаза во процесот на изработката на Генералниот урбанистички план на градот. Основа за дефинирање на моделот е идентификација на потребите извршена во овој план, а со помош на соодветни критериуми, нормативи и стандарди, како и нивната квантификација и просторна дисперзија. Едновременно, преку изборот на моделот и дефинирањето на стратегијата на просторната редистрибуција ќе се разрешуваат и дилемите и колизиите помеѓу јавните интереси и потребите на независните фактори или институции.

Моделот на просторната организација на градот подразбира дефинирање на моделите на одделни урбани содржини и инфраструктурни системи во рамките на комплексниот социоекономски и просторен систем на градот.

Усвоените модели по кои ќе се одвива развојот на најважните градски функции предвидуваат:

- да се изврши нова административно - територијална поделба на градската територија на Урбани заедници која ќе кореспондира со територијалната поделба на урбани единици во поглед на границите, редниот број и местоположба (пример: Урбана Единица 1 - Стар град да биде Урбана заедница 1 - Стар Град), при што да се има пред вид дека бројот на урбани единици по ОУП од 1963 година бил 11, а бројот на Месни заедници според ОУП од 1989 година бил 17, што значи дека за шест Урбани заедници ќе треба да се определи нов број - покрај називот што веќе го имаат.
- подобрување на стандардот на домувањето, егализација на животните услови на целата територија на градот, супституција на станбениот фонд со низок квалитет, реконструкција на станбениот фонд со низок квалитет, елиминирање на процесот на бесправна градба, инфраструктурно екипирање;
- просторно - физичко дооформување и докомплетирање на стопанските зони и нивното инфраструктурно екипирање со целосно почитување на принципите и критериумите за заштита на животна средина и одржлив развој;
- воедначување на просторната дисперзија на нестопанските дејности и функции на општествената надградба (општествен стандард, терцијарни дејности и јавни функции) и подобрување на нивниот квалитет;
- формирање на систем на центри во градот со различно ниво на функционална екипираност во зависност од нивното хиерархиско ниво;

- оптимализирање на услови за одмор, рекреација и спортување на граѓаните преку формирање и уредување на јавни зелени површини, рекреативни терени и комплекси и спортски центри;
- екипирање на градот со комунални инфраструктурни системи во функција на ефикасно водоснабдување, елиминирање на отпадни води, регулација на површински водотеци и далечинско затоплување;
- сообраќајниот систем на градот да се прилагоди на планираниот систем на магистрални и регионални сообраќајници во овој дел од државата, со посебен акцент на сообраќајна поврзаност со Струга и со крајбрежјето на езерото;
- заштита на културно-историското и градителско наследство на градот;
- ефикасна примена на системот за управување на животната средина и насочување на процеси со цел да се постигнат оптимални ефекти на глобален и локален план;

1.1. Граница на урбаното подрачје

Граница на опфатот на ГУП ги детерминира опфатот и површината на земјиштето кое се резервира за развојот на урбаните содржини за планскиот период. Таа представува краен резултат на вкупниот процес на планирањето на долгорочниот просторен развој на градот во кој покрај планерскиот тим се вклучени и сегашните и потенцијални корисници на просторот и локалната власт преку процесот на донесувањето на планот.

Градската територија е ограничена со природни и со од човек воспоставени граници:

од југ и запад - по брегот на езерото во потегот од вливот на реката Даљан на север до вливот на каналот Рача на југ

од југ и исток - границата води по јужниот брег на регулираниот канал Рача до осовината на Булеварот Св. Стефан, по неа до источната регулациона линија на улицата од Туристичкиот локалитет Горица - Св. Сефан што води кон Св. Наум по која води до улицата од Туристичкиот локалитет Горица - Св. Сефан што води кон Конско се до следните катастарски парцели од К.О. Велестово: КП 6034, 526, 528,529, па по осовината на постојното локално патче се до КП 3018, повторно по патчето, КП 3024, пак патче, па КП 1541, 1534 (дел), 1533, ја сече улицата СЕ 16.2., па по патчето, КП 1495, 1492, 1491, 1490, 1489, 1488, јужен брег на каналот Рача, го сече каналот Рача, КП 572, 565,569,568,2976,2975, по постојното патче до до КП 2964, потоа КП 2963, 2962, 2960, 2905, 2903, 2899, 2898, 2889, 2888, 2885, 2883, 2884, 2879, 2875, 2874, 2864, 494, 482, 483, 484, 485, 486,487, 470, 471, 472, 2734, 2733, 2732, 2731, 2728, 2727,455,451,452,453,454,307,2717,2715, потоа патче до КП 2606, пак по патчето до осовината на СЕ 16.1., по неа на југ до КП 2599, па 2598, 2597, 2589, 2588,2587, 2585, па по патчето се до осовината на улицата С-12 (патот за Велестово) по чија осовина границата води кон север се до пресекот со улицата СЕ 8.3. (кај Спортското стрелиште) по која оди до пресекот со магистралната улица М-3 Бејбунар, 1557, 1567, 1568, 1569, 1571, 1570, 1600, 1601, 1604, 1603, 1602, 1617,1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624,

1625, 1626, 1627, 1628, 1629, 1630, 1631, 1632, 1633, 1454, 1453, 1452, 1448, 1450, 1449, 1415, 1414, 1412, 1411, 1410, 1409, 1408, 1407, 1412, 1413, 1406, 1405, 1402, 1396, 1394, 1393, 1392, 1391, 1384, 1380, 1379, 1365, 1364, 1363, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1326, 1327 и излегува на осовината на М-3. (Напомена: опишаната граница од КП 1551 до 1327 представува граница на населбата Бејбунар утврдена со ДУП). По осовината на М -3 до пред крстосницата со улицата СЕ 11.3. по границата на КП 4757, 4756, 4755, 4754, 4753, па до јужната страна на патчето 1307 кон исток го сече патчето , кон север па КП 554, 553, 549, 548, 547, дел од КП 541, па по локалното патче кон север до северниот брег на регулираното корито на реката Сушица (Летница) до пресекот со улицата С-8 Македонска, преминува на осовината на улицата СЕ 15-1 Мирка Гинова до осовината на улицата СЕ 15.4. Живко Чнго до катастарските парцели на К.О. Велгошти: КП 1564, 1559, 1557, 1556, 1553, па по осовините на улиците планирани со постојниот ДУП за УЗ 15. Корпус - дел оди кон север до границите на КП 1588, 1601, 1602, 1605, излегува на осовината на улицата СЕ 15.2. А. Турунџе и по осовините на улиците планирани со постојниот ДУП за УЗ 15. Корпус - дел, оди кон север до осовината на улицата СЕ 15.3. По неа оди кон исток до осовината на локалниот пат што води кон север се до границата на КП 878 К.О.Лескоец..

од север и запад - границата води по северната граница на КП878, К.О. Лескоец, па по северната граница КП 862, 861, 860, 859, 858, 857, 2494, 2492 и 2493, и излегува на осовината на улицата М -4 15. Корпус по која оди до северната граница на КП 1583, па по границите на КП 252, 253(дел), 1582, 1581, 1598, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605, 1606, 1607, 1548, 1547, 1535, 1534, 1533, 1530, 1529, 1528 до осовината на собирната улица С - 7 Петрино, по која оди кон југ до КП 1720, 1719, 1718, 1722, 1726(дел), 1725, 1916, 1904, 1903, 1902, 1901, 1899, 1898, 1897, 1896, 1895, 1894, 1883, 1884, 1881, 1770, 1768, 1779, 1781, 1442, 1443, 1440, 1433, 1398, 1399, 1284, 1286, 1292, 1297, 1298, 1266, 1270, 1269, 1279, 1278, 1277, 1275, 1274, 429(дел), 430, 433 (дел), 1272, 1259, 1258 и до осовината на улицата СЕ 14.2. по која оди кон север до границата на КП 461, па 462, 459, 468(дел), 458, 455/1, 454, 456 (дел), 457 (дел), 655, 659, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 670, 1239, 1238, 1237, 1236, 676(дел), 677 (дел), 678 (дел), 1122, 1121, 1120, 688(дел), 689(дел), 690(дел), 692, 698, 703, 704, 572, 575, 576, 584, 685, 651, 649, 648, 623, 622, 624(дел), 616, 609, 608, 607, 519, 505, 506, 507, 508, 516, 512, 511, па излегува на постојна уличка која е едновременно и граница со К.О. Лакочереј , по која води до осовината на сервисната улица СЕ 14. 1. Р. Новичич. По оваа осовина границата води кон југ до границата на КП 721, па покрај КП 720, 719, 718, и 716 излегува на осовината на СЕ 14.1. Р. Новичич - крак по која води кон југоисток до пресекот со границата на КП 2136, па 2135, 2134, 2133, до осовината на СЕ 14.4. Р. Новичич - крак по која оди кон југ до пресекот со КП 3540, па на запад по 3539, 3084, 3082, 3081, 3076, 3077, 3078, го сече регулираното корито на реката Летница и сервисниот пат што како насип води покрај коритото се до вливот во р. Даљан, па по границите на КП 3071, 3070, 3069, 3068, 3059, 3067, 3060, ја сече КП 3054, па по брегот на поранешното корито на Летница до КП 3189, сече постоен пристап, оди кон југ по КП 3019, 3020, 3010, 3006, 3005, 3003, 3002, 2999, 2998, 2994, 2987, 2986, 2980, 2979, 2978, 2977, 2971, 2969, 2968, 2964, 2963, 2962, 2849, 2851, 2853, 2856, сече постоен пристап, па по КП 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, сече

постоен пристап, па по КП 2924, 2920, 2919, сече патче, па по КП 2888, 2890, 2893, па по брегот на поранешна рекичка до КП 4084, ги сече следните КП: 2909, 2910, 2768, 2767, 2766, 2765 и 2764, па по границите на КП 2763, сече дел од КП 2769, сече постојно патче, па оди по КП 2733, сече постоен пристап, па по КП 2739, 2738, 2737, 2736, 2735(дел) и излегува на осовината на сервисната улица СЕ 5.4. Хаџи Мустафа, па по КП 2714 излегува на регулираната река Даљан и ја сече. Потоа оди на југ до постојниот мост (Алтанин мост), па по него на север по дел од КП 1187 и КП 1193, па скршнува на запад до постојниот пат што ја дели К.О. Охрид од К.О. Лакочереј, го сече, па оди по дел од неговата осовина на север, па продолжува на југозапад до КП 2397/2, продолжува по нејзината западна граница, па по КП 2397/1, КП.2403, КП 2406, КП 2408, КП 2410, оди на југ и зафаќа дел од КП 2420, до КП 2426, па по КП 2426, КП 2429, па пак на југ до постојно земјено патче, па зафаќа дел од КП 2487 и оди до КП 2621, па дијагонално ја сече неа, па пак по КП 2487 која повторно ја сече до КП 2493 и продолжува по нејзината граница до пресекот со осовината на планираниот коловоз на магистралниот пат М-5, па на југоисток до пресекот со регулираното корито на реката (на пресекот со постојната петелка на влез во Охрид).

од запад - Од пресекот оди по западниот брег на регулираната река Даљан до вливот во Охридското Езеро.

Вкупната површина на опфатот во опишаните граници изнесува 1.283,39 Ха

1.2. Урбан модел - основна поделба на територијата на градот

Дефинирањето на урбаниот опфат и основната територијална поделба извршени се со оптимално почитување на поставките на претходните плански документи - Основните урбанистички планови од 1973 и 1989 година, а многу значаен фактор е примарната улична мрежа која, главно, ги детерминира просторно-административните единици.

Во планираната организација на градот Урбаните заедници и понатака остануваат просторно - административни единици. Потребно е да се одбележат разликите помеѓу до сега постојната територијална поделба и планираната со овој план:

1. УЗ Стар Град - не се менуваат границите и површината
2. УЗ Центар - во неа се поранешните УЗ Центар и УЗ Долна Влашка Маала од која ќе се из земе Спортскиот центар Биљанини Извори
3. УЗ Кошишта - се менуваат границите, се наголемува површината
4. УЗ Воска - се менува границата и се наголемува површината
5. УЗ Лескајца - се менува границата и се наголемува површината
6. УЗ Даме Груев - останува во истите граници и со иста површина
7. УЗ 7-ми Ноември - постојната УЗ 7 - ми Ноември се дели на две УЗ од кои јужната го задржува називот, а северната добива име УЗ 8-ми Септември. Истовремено кон неа се припојува дел од УЗ Железничка Населба, со што се наголемува вкупната површина
8. УЗ Биљанини Извори - минимално се менуваат границите

9. УЗ 8-ми Септември - Урбана заедница формирана од дел на поранешната УЗ 7-ми Ноември, со ново име
10. УЗ Горна Влашка Маала - останува со истите граници и површина
11. УЗ Видобишта и Илинден - се спојуваат во една УЗ
12. УЗ Гоце Делчев - ги задржува границите и површината
13. УЗ Железничка Населба - од јужната страна границата се повлекува по ул. Железничка, од северната страна новата граница е до границата на градската територија со која во овој дел се поклопува
14. УЗ 15-ти Корпус - границите кон север и исток се поклопуваат со границите на градската територија
15. УЗ Радоица Новичич - сите граници освен јужната се поклопуваат со границите на градската територија
16. УЗ Рача - останува со постојните граници и површина
17. УЗ Студенчишта - во неа ќе се приклучи Спортскиот центар Биљанини Извори, а истиот се одделува од УЗ Долна Влашка Маала, останатите граници се задржуваат
18. УЗ Чекоштина - порано викана приградска населба- се вклучува за прв пат во границите на опфатот на градот со граници на претходниот ОУП корегирани по катастарски парцели.

Во суштина, новата територијална поделба во најголема мерка базира врз системот на примарните улици, а кореспондира со поранешната поделба на **урбани единици** чии броеви ги носат **новоформираните Урбани заедници**.

Вкупната површина на опфатот од 1.283,39 Ха поделена е на 18 - те Урбани заедници со следното учество:

ред.бр.	просторно функционални единици - Урбани заедници	Површина Ха	Учество %
УЗ 1.	Стар Град	70,27	5,48
УЗ 2.	Центар	61,20	4,78
УЗ 3.	Кошишта	43,52	3,39
УЗ 4.	Воска	96,81	7,55
УЗ 5.	Лескајца	74,97	5,85
УЗ 6.	Даме Груев	34,21	2,66
УЗ 7.	7-ми Ноември	27,92	1,76
УЗ 8.	Биљанини Извори	56,15	4,37
УЗ 9.	8- ми Септември	67,22	4,93
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	45,64	3,55
УЗ 11.	Видобишта	98,84	7,76
УЗ 12.	Гоце Делчев	55,47	4,33
УЗ 13.	Железничка Населба	93,25	7,36
УЗ 14.	Радоица Новичич	86,75	6,76
УЗ 15.	15 - Корпус	159,22	12,43
УЗ 16.	Рача	65,34	5,19
УЗ 17.	Студенчишта	111,66	8,71
УЗ 18.	Чекоштина	38,95	3,14
	вкупно	1.283.39	100,00

Површините на сите Урбани заедници се поголеми од 30 Ха и согласно “Правилникот за поблиска содржина и начинот на графичката обработка на плановите“ поделени се на помали урбани блокови чии граници се определени со постојната или планирана улична мрежа. На тој начин се формираат помали просторни целини чие понатамошно детално урбанистичко планирање е далеку поефикасно и пореално.

1.3. Систем на Урбани заедници - просторно - административни единици

УЗ 1 - Стар Град

Урбаната заедница Стар Град (поранешна Урбана единица 1) го завзема средишниот дел од крајбрежјето и се граничи со:

- од исток - Булевар Македонски Просветители
- од север - Булевар Туристичка
- од запад - ул. Пирин Планина, Кирил и Методи, собирната улица С - 9 и реката Грашница
- од југ - Охридското Езеро

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 70,27 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 1.1. ограничен со улиците Булевар Македонски Просветители, дел од Даме Груев, плоштад Чинар, Гоце Делчев, Кирил и Методи, Горна Порта, Илинденска и Езерото со вкупна површина од 25,48 Ха сметано по осовините на обемните улици и линијата на брегот

УБ 1.2. ограничен со улиците Илинденска до Горна Порта, собирната улица С- 9 Кирил и Методиј до Западното крајбрежје, реката Грашница и бреговата линија на Охридското Езеро, со вкупна површина од 35,32 Ха сметано по осовините на обемните улици и линијата на брегот

УБ 1.3. - Градско Пазариште - ограничен со Булевар Македонски Просветители, дел од Даме Груев, плоштад Чинар, Гоце Делчев, Абас Емин и Булевар Туристичка со вкупна површина од 3,73 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 1.4. ограничен со ул. Пирин Планина, Кирил и Методи, Абас Емин и Булевар Туристичка со вкупна површина од 5,82 Ха сметано по осовините на обемните улици.

При планирањето на поделбата по урбани блокови на УЗ 1 Стар Град почитувана е веќе создадената функционална поделба на најстарата градска организациона единица Стар Град. Урбаниот блок УБ 1.2. со својата површина од 35,32 Ха ја надминува со Правилникот за нормативи за уредување на просторот препорачаната големина од 30,00 Ха, но со оглед дека истиот представува една историска и културна целина и дека на ниво на детално урбанистичко планирање би требало да се третира интегрално, преложено е да биде една урбанистичка целина - урбан блок.

УЗ 2 - Центар

Урбаната заедница Центар (поранешна Урбана едница 2) го завзема источниот дел од крајбрежјето и се граничи со:

- од запад - Булевар Македонски Просветители
- од север - Булевар Туристичка
- од исток - Булевар АСНОМ
- од југ - Охридското Езеро

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 61,20 Ха поради што е поделена на шест Урбани Блока и тоа:

УБ 2.1. ограничен со улиците Булевар на Македонски Просветители, Партизанска, Јане Сандански и Кеј Маршал Тито, со вкупна површина од 8,38 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 2.2. ограничен со улиците Булевар на Македонски Просветители, Партизанска, Јане Сандански и Димитар Влахов со вкупна површина од 9,49 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 2.3. - ограничен со Булевар на Македонски Просветители, Булевар Туристичка и Димитар Влахов со вкупна површина од 15,18 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 2.4. ограничен со ул. Јане Сандански, Кеј Маршал Тито, Булевар АСНОМ и Партизанска со вкупна површина од 10,19 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 2.5. ограничен со Булевар Туристичка, Булевар АСНОМ, Партизанска и Јане Сандански со вкупна површина од 13,98 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 2.6. - крајбрежен појас - ограничен со Кеј Маршал Тито од Булевар на Македонски Просветители до Булевар АСНОМ и Езерото со вкупна површина од 3,98 Ха сметано по осовините на обемните улици и линијата на брегот

УЗ 3 - Кошишта

Урбаната заедница Кошишта (поранешна Урбана едница 3) се граничи со:

- од запад - ул. Бистрица
- од север - Булевар Туристичка
- од исток - Пирин Планина, Кирил и Методи, собирата улица С - 9
- од југ - Васил Стефоски

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 43,52 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 3.1. ограничен со улиците Бистрица, Булевар Туристичка, Гоце Делчев и И. Дудановски, со вкупна површина од 17,95 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 3.2. ограничен со улиците Бистрица, Гоце Делчев, Васил Стефоски и И. Дудановски со вкупна површина од 9,77 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 3.3. ограничен со Булевар Туристичка, И. Дудановски, Абас Емин и Гоце Делчев, со вкупна површина од 10,43 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 3.4. ограничен со Гоце Делчев, Кирил и Методи и собирата улица С - 9, со вкупна површина од 5,37 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 4 - Воска

Урбаната заедница Воска (поранешна Урбана едница 4) завзема најголем дел од западното крајбрежје и се граничи со:

- од запад - реката Даљан - границата на опфатот на градот
- од север - Булевар Туристичка, клучка
- од исток - Бистрица
- од југ - Охридското Езеро, реката Грашница

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 96,81 Ха поради што е поделена на седум Урбани Блока и тоа:

УБ 4.1. ограничен со улиците Бистрица, Гоце Делчев, крак на Гоце Делчев што води кон езерото и Васил Стефоски со вкупна површина од 8,90 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 4.2. ограничен со улиците, Гоце Делчев, крак на Гоце Делчев што води кон езерото, Васил Стефоски и Трајче Трајчески, со вкупна површина од 11,33 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 4.3. - ограничен со Гоце Делчев, Васил Стефоски, Распаќе и Трајче Трајчески, со вкупна површина од 8,38 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 4.4. ограничен со реката Даљан (дел од границата на опфатот на градот) и улиците Гоце Делчев, Распаќе и Булевар Туристичка со вкупна површина од 16,65 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 4.5. ограничен со Булевар Туристичка и улиците Никола Русински, Гоце Делчев и Распаќе, со вкупна површина од 15,15 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 4.6. - ограничен со Булевар Туристичка и улиците Никола Русински, Гоце Делчев и Бистрица, со вкупна површина од 14,39 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 4.7. ограничен со реката Даљан (дел од границата на опфатот на градот), улицата Васил Стефоски, реката Грашница и брегот на Охридското Езеро со

вкупна површина од 23,97 Ха сметано по осовините на обемните улици и линијата на брегот

УЗ 5 - Лескајца

Урбаната заедница Лескајца (поранешна Урбана едница 5, но значително наголемена) го завзема западниот дел од градската територија и се граничи со:

- од северозапад - Железничка, клучка
- од исток - Пирин Планина
- од југ - Булевар Туристичка

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 74,97 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 5.1. ограничен со Булевар Туристичка, клучката и улиците Железничка и Бистрица, со вкупна површина од 18,53 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 5.2. ограничен со улиците Булевар Туристичка и улиците Бистрица, I. Градски Ринг и И. Дудановски со вкупна површина од 10,21 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 5.3. - ограничен со Булевар Туристичка и улиците I. Градски Ринг, Пирин Планина и И. Дудановски со вкупна површина од 12,48 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 5.4. ограничен со ул. Бистрица, Железничка, I. Градски Ринг и Пирин Планина со вкупна површина од 33,75 Ха сметано по осовините на обемните улици

При планирањето на поделбата по урбани блокови на УЗ 5 Лескајца почитувана е веќе создадената функционална поделба извршена со донесените детални урбанистички планови за Урбаните блокови УБ 5.1., УБ 5.2. и УБ 5.3. Со својата површина од 33,75 Ха УБ 5.4. ја надминува со Правилникот за нормативи за уредување на просторот препорачаната големина од 30,00 Ха, но со оглед дека за овој урбан блок до сега воопшто не е изработуван ДУП, преложено е да биде една урбанистичка целина - урбан блок кој на ниво на детално урбанистичко планирање би требало да се третира интегрално.

УЗ 6 - Даме Груев

Урбаната заедница Даме Груев (поранешна Урбана едница 6) го завзема средишниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - I. Градски Ринг
- од исток - Јане Сандански
- од југ - Булевар Туристичка
- од запад - 7. Ноември

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 34,21 Ха поради што е поделена на два Урбани Блока и тоа:

УБ 6.1. ограничен со Булевар Туристичка и улиците 7. Ноември, I. Градски Ринг и Даме Груев , со вкупна површина од 23,79 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 6.2. ограничен со улиците Булевар Туристичка, I. Градски Ринг и улиците Даме Груев и Јане Сандански, со вкупна површина од 10,42 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 7 - 7. Ноември

Урбаната заедница 7. Ноември (поранешна Урбана едница 7) го завзема средишниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - I. Градски Ринг
- од исток - 7. Ноември
- од југ - Булевар Туристичка
- од запад - Пирин Планина

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 27,92 Ха поради што е поделена на два Урбани Блока и тоа:

УБ 7.1. ограничен со Булевар Туристичка и улиците 7. Ноември, I. Градски Ринг и Абас Емин , со вкупна површина од 14,56 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 7.2. ограничен со Булевар Туристичка и улиците I. Градски Ринг, Абас Емин и Пирин Планина , со вкупна површина од 13,36 Ха сметано по осовините на обемните улици.

УЗ 8 - Биљанини Извори

Урбаната заедница Биљанини Извори (поранешна Урбана едница 8, но со зголемена површина) го завзема источниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - I. Градски Ринг (Карпош Војвода)
- од исток - ул. Стрелиште
- од југ - Булевар Туристичка
- од запад - Јане Сандански

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 56,15 Ха поради што е поделена на три Урбани Блока и тоа:

УБ 8.1. ограничен со Булевар Туристичка, Булевар АСНОМ и улиците Јане Сандански и Ванчо Питошески, со вкупна површина од 22,46 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 8.2. ограничен со Булевар АСНОМ, I. Градски Ринг (Карпош Војвода) и улиците Јане Сандански и Ванчо Питошески, со вкупна површина од 15,50 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 8.3. ограничен со Булевар Туристичка, Булевар АСНОМ, I. Градски Ринг и ул. Стрелиште, со вкупна површина од 18,18 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 9 - 8. Септември

Урбаната заедница 8. Септември (поранешна Урбана едница 9) го завзема централниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - Железничка
- од исток - 7. Ноември
- од југ - I. Градски Ринг
- од запад - Пирин Планина

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 67,22 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 9.1. ограничен со I. Градски Ринг, Железничка, Пирин Планина и Абас Емин , со вкупна површина од 28,36 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 9.2. ограничен со I. Градски Ринг, Абас Емин, Железничка и Егејска со вкупна површина 15,50 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 9.3. ограничен со Железничка, 7. Ноември, Кленоец и Егејска со вкупна површина од 16,02 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 9.4. ограничен со Железничка, 7. Ноември и Кленоец со вкупна површина од 3,34 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 10 - Горна Влашка Мала

Урбаната заедница **Горна Влашка Мала** (поранешна Урбана едница 10) го завзема средишниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - Момчило Јорданоски, I. Македонска ударна бригада и границата на Оранжериите
- од исток - Марко Цепенков И Јане Сандански
- од југ - I. Градски Ринг
- од запад - 7. Ноември

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 45,64 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 10.1. ограничен со улиците 7. Ноември, I. Градски Ринг, Марко Нестороски и Питу Гули, со вкупна површина од 15,70 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 10.2. ограничен со улиците I. Градски Ринг, Марко Нестороски, Питу Гули и Јане Сандански со вкупна површина од 14,47Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 10.3. ограничен со улиците Питу Гули , Марко Нестороски, Момчило Јорданоски и Марко Цепенков со вкупна површина од 11,46 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 10.4. ограничен со улиците Питу Гули, I. Македонска ударна бригада, 7. Ноември и границата со постојните Оранжери, со вкупна површина од 4,01 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 11 - Видобишта

Урбаната заедница **Видобишта** (поранешна Урбана единица 11, односно УЗ Видобишта-Илинден)) го завзема источниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север – реката, ул. Македонска и Мирка Гинова
- од исток – Бејбунар, дел од границата на опфатот на градот.
- од југ - Момчило Јорданоски, I. Македонска ударна бригада и границата на Оранжериите
- од запад - 7. Ноември, границата со постојните Оранжери

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 98,84 Ха поради што е поделена на пет Урбани Блока и тоа:

УБ 11.1. ограничен со улиците 7. Ноември, I. Македонска Ударна Бригада, Железничка и границата на Оранжериите на Градинар со вкупна површина од 23,52 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.2. ограничен со улиците Момчило Јорданоски, I. Македонска Ударна Бригада, Железничка и Бејбунар, со вкупна површина 23,77 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.3. ограничен со улиците Македонска, Железничка, Ристо Чадо, реката Сушица и ул. Бејбунар - крак со вкупна површина од 22,10 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.4. ограничен со улиците Железничка, Бејбунар - крак и Ристо Чадо, со вкупна површина од 19,81 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.5. ограничен со улицата Бејбунар - крак, реката Сушица и дел од границата на територијата на градот, со вкупна површина од 9,64 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 12 - Гоце Делчев

Урбаната заедница Гоце Делчев го завзема источниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - Момчило Јорданоски
- од исток - улица М - 3 Бејбунар и граница на опфатот на градот
- од југ - I. Градски Ринг (Карпош Војвода)
- од запад - Марко Цепенко

Површината на оваа Урбана заедница изнесува **55,47** Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 12.1. ограничен со улиците Карпош Војвода, Сирма Војвода и Јане Сандански со вкупна површина од 6,99 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 12.2. ограничен со улиците Сирма Војвода, Марко Цепенков и сервисната улица СЕ 12.2- Болничка, со вкупна површина од 17,75 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 12.3. ограничен со улиците Карпош Војвода, Момчило Јорданоски, Бејбунар и сервисната улица Се 12.2 – Болничка, со вкупна површина од 16,28 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 12.4. ограничен со М - 3 Бејбунар и дел од границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 14,45 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 13 - Железничка

Урбаната заедница 13. Железничка го завзема северниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север – ул. Прилепска, дел од границата на опфатот на градот
- од исток – Кленоец
- од запад – Хаџи Мустафа, дел од границата на опфатот на градот, реката Даљан
- од југ - Железничка, клучката

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 93,25 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 13.1. ограничен со улиците Кленоец и Прилепска и границата на површината за Специјална Намена, со вкупна површина од 11,68 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 13.2. ограничен со Железничка, Прилепска, Будва и Кленоец, со вкупна површина од 18,73 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 13.3. ограничен со улиците Железничка, Прилепска и Будва, со вкупна површина 21,90 Ха сметано по осовините на обемните улици

- УБ 13.4. ограничен со Железничка, Прилепска и границата на опфатот на градот, ул. Хаџи Мустафа, реката Даљан, со вкупна површина од 30,05 Ха сметано по осовините на обемните улици.

УЗ 14 - Радоица Новичич

Урбаната заедница 14. Радоица Новичич го завзема крајниот северен дел од градската територија и се граничи со:

- од север - граница на опфатот на градот, река
- од исток - Петрино и граница на опфатот на градот
- од југ - Прилепска
- од запад - улицата СЕ 14.4 - Радоица Новичич, границата на опфатот на градот

Површината на оваа Урбана заедница изнесува **86,75 Ха** поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 14.1. ограничен со улиците Прилепска, Петрино, Радоица Новичич и сервисна СЕ - 14.2., со вкупна површина од 15,76 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 14.2. ограничен со улиците Петрино, Радоица Новичич и сервисна СЕ 14.3 и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 31,68 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 14.3. ограничен со улицата Радоица Новичич, Нова Сервисна СЕ 14.3., реката и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 27,63 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 14.4. ограничен со улицата Радоица Новичич, Прилепска, сервисна улица СЕ 14. 4. и дел од границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 11,68 Ха сметано по осовините на обемните улици

При планирањето на поделбата по урбани блокови на УЗ 14 почитувана е веќе создадената функционална поделба извршена со донесениот детален урбанистички план. Со својата површина од 31,68 Ха УБ 14. 2. ја надминува со Правилникот за нормативи за уредување на просторот препорачаната големина од 30,00 Ха, но со оглед дека со изработениот ДУП се определени границите на опфатот и интерната поделба, истите се акцептирани во овој ГУП, со површина минимално поголема од препорачаната.

УЗ 15 - 15. Корпус

Урбаната заедница 15 - 15. Корпус го завзема крајниот североисточен дел од градската територија и се граничи со:

- од север - граница на опфатот на градот, патот М 5
- од исток - Мирка Гинова, Живко Чинго, Александар Турунџе, граница на опфатот на градот, пат за Велгошти, пат за Лескоец
- од југ - Железничка, Македонска, 15. Корпус
- од запад - Кленоец, Петрино

Површината на оваа Урбана заедница изнесува **159,22 Ха** со која е најголема од сите планирани Урбани заедници и поради тоа е поделена на седум Урбани Блока и тоа:

УБ 15.1. ограничен со улиците - 15. Корпус, Македонска и Мирка Гинова , со вкупна површина од 15,46 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 15.2. ограничен со улиците 15. Корпус, Мирка Гинова, Александар Турунџе, Живко Чинго и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 25,96 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 15.3. ограничен со улиците 15. Корпус, Александар Турунџе, новата Сервисна улица СЕ 15.3. и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 10,77 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 15.4. ограничен со ул 15. Корпус, новата Сервисна улица СЕ 15.3., патот за Лескоец и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 32,45 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 15.5. ограничен со улиците - 15. Корпус, Железничка, Кленоец и Српница, со вкупна површина од 27,11 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 15.6. ограничен со улиците 15. Корпус, Српница, Петрино и Нова Сервисна СЕ 15.3 со вкупна површина од 22,36 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 15.7. ограничен со улиците 15. Корпус, Нова Сервисна СЕ 15.3. Петрино и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 25,11 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 16 - Рача

Урбаната заедница 16. Рача го завзема југоисточниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - границата на УБ 17.3 од УЗ 17
- од исток - собирна улица С - 12 - патот за с. Велестово и граница на опфатот на градот
- од југ - граница на опфатот на градот
- од запад - Булевар Св. Наум Охридски

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 65,34 Ха поради што е поделена на три Урбани Блока и тоа:

УБ 16.1. ограничен со границата на УБ 17.3 од УЗ 17, патот за с. Велестово, ул. Рача 1, границата на опфатот на градот и Булеварот Св. Наум Охридски, со вкупна површина од 12,18 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 16.2. ограничен со Булеварот Св. Наум Охридски, реката Рача, ул. Рача 1и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 32,53 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 16.3. ограничен со Булеварот Св. Наум Охридски, реката Рача и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 20,63 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 17 - Студенчишта

Урбаната заедница 17 - Студенчишта го завзема јужниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - Булевар АСНОМ, Булевар Туристичка, патот за с. Велестово
- од исток - патот за с. Велестово - границата на опфатот на градот, границата со УЗ 16, Булевар Св. Наум
- од југ - каналот Рача - граница на опфатот на градот

- од запад - Охридското Езеро

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 111,66 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 17.1. Блато (ППР)- ограничен со Каналот Студенчишта, Булеварот Св. Наум, реката Рача - границата на опфатот на градот и Охридското Езеро, со вкупна површина од 70, 53 Ха сметано по осовините на обемните улици и линијата на брегот

УБ 17.2. ограничен со Каналот Студенчишта, Булеварот АСНОМ, Булеварот Туристичка, Булеварот Св. Наум Охридски и ул. Партизанска, со вкупна површина од 19,38 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 17.3. Спомен парк - ограничен со Булеварот Св. Наум Охридски, границата со УЗ 16 и патот за с. Велестово - границата на опфатот на градот со вкупна површина од 17,30 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 17.4. ограничен со Каналот Студенчишта, Булеварот АСНОМ, Кејот И ул. Партизанска, со вкупна површина од 4,45 Ха сметано по осовините на обемните улици

При планирањето на поделбата на УЗ 17 по урбани блокови почитувана е веќе создадената функционална поделба во која доминира просторот на Блатото - строго заштитена зона која треба да се третира интегрално, поради што е усвоена и големината на урбаниот блок УБ 17.1. со површина од 70,53 Ха

УЗ 18- Чекоштина

Урбаната заедница 18- Чекоштина го зафаќа најсеверниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север – границата на опфатот на градот
- од исток – реката Даљан
- од југ – патот М 5, клучката на влезот во градот од запад

Површината на оваа Урбана заедница изнесува **38.95** Ха поради што е поделена на два Урбани Блока и тоа:

УБ 18.1. ограничен со патот М 5, ул. Чекоштина, патот Охрид – Орман, со вкупна површина од 16,29 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 16.2. ограничен со реката Даљан , клучката на влезот во градот од запад, патот Охрид – Орман, ул. Чекоштина, со вкупна површина од 22,66 Ха сметано по осовините на обемните улици

1.4. Урбани заедници и урбани блокови во структурата на градската територија

ред.бр.	Урбани заедници и урбани блокови	Површина Ха	Учество %
УЗ1.	Стар Град УБ 1.1. УБ 1.2. УБ 1.3. УБ 1.4.	70,27 25,48 35,32 3,73 5,82	5,48
УЗ2.	Центар УБ 2.1., УБ 2.2. УБ 2.3. УБ 2.4. УБ 2.5. УБ 2.6.	61,20 8,38 9,49 15,18 10,19 13,98 3,98	4,78
УЗ3.	Кошишта УБ 3.1. УБ 3.2. УБ 3.3. УБ 3.4.	43,52 17,95 9,77 10,43 5,37	3,39
УЗ4.	Воска УБ 4.1. УБ 4.2. УБ 4.3. УБ 4.4. УБ 4.5. УБ 4.6. УБ 4.7.	96,81 8,90 11,33 8,38 16,65 15,15 14,39 23,97	7,55
УЗ5.	Лескајца УБ 5.1. УБ 5.2. УБ 5.3. УБ 5.4.	74,97 18,53 10,21 12,10 34,13	5,85
УЗ6.	Даме Груев УБ 6.1. УБ 6.2.	34,21 23,79 10,42	2,66
УЗ7.	7-ми Ноември УБ 7.1. УБ 7.2.	27,92 14,56 13,36	1,76
УЗ8.	Биљанини Извори УБ 8.1. УБ 8.2. УБ 8.3.	56,15 22,46 15,51 18,18	4,37
УЗ9.	8- ми Септември УБ 9.1. УБ 9.2. УБ 9.3. УБ 9.4.	67,22 28,36 15,50 16,02 3,34	4,93
УЗ10.	Горна Влашка Маала УБ 10.1. УБ 10.2. УБ 10.3. УБ 10.4.	45,64 15,70 14,47 11,46 4,01	3,55

УЗ 11.	Видобишта УБ 11.1. УБ 11.2. УБ 11.3. УБ 11.4. УБ 11.5.	98,84 23,52 23,77 22,10 19,81 9,64	7,76
УЗ 12.	Гоце Делчев УБ 12.1. УБ 12.2. УБ 12.3. УБ 12.4.	55,47 6,99 17,75 16,28 14,45	4,33
УЗ 13.	Железничка Населба УБ 13.1. УБ 13.2. УБ 13.3. УБ 13.4.	93,25 22,57 18,73 21,90 30,05	7,36
УЗ 14.	Радоица Новичик УБ 14.1. УБ 14.2. УБ 14.3. УБ 14.4.	86,75 15,76 31,68 27,63 11,68	6,76
УЗ 15.	15 - Корпус УБ 15.1. УБ 15.2. УБ 15.3. УБ 15.4. УБ 15.5. УБ 15.6. УБ 15.7.	159,22 15,46 25,96 10,77 32,45 27,11 22,36 25,11	12,43
УЗ 16.	Рача УБ 16.1. УБ 16.2 УБ 16.3.	65,34 12,18 32,53 20,63	5,19
УЗ 17.	Студенчишта УБ 17.1. УБ 17.2. УБ 17.3. УБ 17.4.	111,66 70,53 19,38 17,30 4,45	8,71
УЗ 18.	Чекоштина УБ 18.1. УБ 18.2.	38,95 16,29 22,66	3,14
вкупно	УРБАНИ БЛОКОВИ 73	1.283,39	100,00

1.5. Биланси на површините во урбаните заедници и урбаните блокови

УЗ 1 СТАР ГРАД	70,27 Ха
Урбан блок 1.1	25,40 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување со туризам • домување со терц. дејности • основно училиште • наука • култура • духовна култура • терцијален сектор • комунални дејности • хотелиерство • државна управа • јавно зеленило • плажи • пешачки улици и плоштади, крајбрежје 	<p>12,21</p> <p>1,12</p> <p>0,98</p> <p>0,15</p> <p>0,66</p> <p>1,51</p> <p>0,58</p> <p>0,01</p> <p>0,66</p> <p>0,01</p> <p>3,33</p>
Урбан блок 1.2.	35,32 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување • туризам • наука • култура • духовна култура • комунални дејности • зеленило јавно • рекреација, плажи • пешачки улици и плоштади, крајбрежје 	<p>8,29</p> <p>0,62</p> <p>0,09</p> <p>2,07</p> <p>0,70</p> <p>0,02</p> <p>21,81</p>
Урбан блок 1.3.	3,73 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување со терц. дејности • духовна култура • терцијарен сектор • градско пазариште • јавен паркинг и катна гаража • пешачки улици и плоштади 	<p>1,08</p> <p>0,09</p> <p>0,43</p> <p>0,72</p> <p>0,18</p>
Урбан блок 1.4.	5,82 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • терцијарен сектор • хотел • улици 	<p>2,64</p> <p>2,35</p> <p>0,06</p> <p>0,07</p>

<p>УЗ 2 ЦЕНТАР Урбан блок 2.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување со хотелиерство • домување со терц. дејности • образование • здравство • хотелиерство • култура • духовна култура • терцијарен сектор • зеленило заштитно • улици 	<p>61,20 Ха 8,38 Ха</p> <p>2,54 1,09 0,38 0,05 1,66 0,57 0,15 0,31 0,15</p>
<p>Урбан блок 2.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц.дејности. • соц. грижи -дом за пензионери • култура • државна администрација • спорт • терцијарен сектор • автобуски терминал 1 • ПТТ • улици 	<p>9,49 Ха</p> <p>1,43 4,90 0,11 0,39 0,23 0,64 0,35 0,39 0,32</p>
<p>Урбан блок 2.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • детска установа • култура • државна администрација • улици 	<p>15,18 Ха</p> <p>4,84 3,80 2,95 0,43 0,02 0,76</p>
<p>Урбан блок 2.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување со хотелиерство • хотелиерство • примарен сектор • заштитно зеленило • улици 	<p>10,19 Ха</p> <p>6,34 2,20 0,10 0,18</p>
<p>Урбан блок 2.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • духовна култура • улици 	<p>13,98 Ха</p> <p>7,26 4,46 0,10</p>
<p>Урбан блок 2.6.</p> <ul style="list-style-type: none"> • зеленило јавно • рекреација- крајбрежен појас, плажа • улица 	<p>3,98 Ха</p> <p>2,39 0.69</p>

УЗ 3 КОШИШТА Урбан блок 3.1. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејност • духовна култура • улици 	43,52 Ха 17,95 Ха 10,34 5,92 0,087
Урбан блок 3.2. <ul style="list-style-type: none"> • домување • духовна култура • државна администрација • улици 	9,77 Ха 8,55 0,43 0,01
Урбан блок 3.3. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • детска установа • улици 	10,43 Ха 4,62 3,25 0,88 0,47
Урбан блок 3.4. <ul style="list-style-type: none"> • домување • здравство • локална самоуправа • духовна култура • зеленило јавно • улици 	5,37 Ха 2,90 0,09 0,06 0,04 1,31
УЗ 4 ВОСКА Урбан блок 4.1. <ul style="list-style-type: none"> • домување со туризам • терцијарен сектор • улици 	96,81 Ха 8,90 Ха 8,0 0,14
Урбан блок 4.2. <ul style="list-style-type: none"> • домување со туризам • улици 	11,33 Ха 10,47
Урбан блок 4.3. <ul style="list-style-type: none"> • домување со туризам • социјални грижи • река • зеленило заштитно • улици 	8,38 Ха 6,28 0,70 0,17 0,20
Урбан блок 4.4. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • река • зеленило заштитно • бензински пумпи • улици 	16,65 Ха 6.56 2.86 1,54 1,63 0,66

<p>Урбан блок 4.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование - основно • детска установа • локален центар • духовна култура • терцијарен сектор • улици 	<p>7.61 3.38 2.54 0,40 0,40 0,12 0,14 0.31</p>	<p>15,15 Ха</p>
<p>Урбан блок 4.6.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • улици 	<p>9.21 4.00</p>	<p>14,39 Ха</p>
<p>Урбан блок 4.7.</p> <ul style="list-style-type: none"> • хотелиерство • терцијален сектор • спорт • рекреација, плажи • река • зеленило заштитно • улици 	<p>16,05 0,12 0,73 3,82 1,23 0,33</p>	<p>23,97 Ха</p>
<p>УЗ 5 ЛЕСКАЈЦА Урбан блок 5.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • примарен сектор • терцијален сектор • бензински станици • улици 	<p>3.64 1.63 0,71 8,91 0,70</p>	<p>74,97 Ха 18,53 Ха</p>
<p>Урбан блок 5.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование,лок.центар и детска установа • улици 	<p>4,50 3,18 1,26</p>	<p>10,21 Ха</p>
<p>Урбан блок 5.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • хотел • улици 	<p>6,94 3.48 0,24</p>	<p>12,48 Ха</p>
<p>Урбан блок 5.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • примарен сектор • секундарен сектор 	<p>20,51 3.99 1,25 3,51</p>	<p>33,75 Ха</p>

<ul style="list-style-type: none"> • терцијарен сектор • улици 	2.63
<p>УЗ 6 ДАМЕ ГРУЕВ Урбан блок 6.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • детска установа • духовна култура • ТВ комуникации • улици 	<p>34,21 Ха 23,79 Ха</p> <p>19,72 2,12 0,20 0,08 0,06</p>
<p>Урбан блок 6.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • терцијарен сектор • комунален објект • улици 	<p>10,42 Ха</p> <p>4,78 4.36 0,16 0,05</p>
<p>УЗ 7. НОЕМВРИ Урбан блок 7.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • основно училиште • државна администрација • терцијарен сектор • електро дистрибуција - управа • улици 	<p>27,92 Ха 14,56 Ха</p> <p>3,18 9.00 0,72 0,14 0,17 0,14</p>
<p>Урбан блок 7.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • улици 	<p>13,36 Ха</p> <p>8.18 4.04</p>
<p>УЗ 8 БИЉАНИНИ ИЗВОРИ Урбан блок 8.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • локален центар • детска градинка • државен архив • терцијарен сектор • улици 	<p>56,15 Ха 22,46 Ха</p> <p>13,34 5,52 0,36 0,32 0,36 0,34</p>
<p>Урбан блок 8.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • улици 	<p>15,51 Ха</p> <p>8,33 5,32 0,63</p>

<p>Урбан блок 8.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • спортско стрелиште • комунален објект • ТС 110/0,4 Охрид 2 • бензинска станица • зеленило зашитно • зеленило јавно • улици 	<p>18,18 Ха</p> <p>5,83</p> <p>4,11</p> <p>0,93</p> <p>1,01</p> <p>0,46</p> <p>0,19</p> <p>0,18</p> <p>2,04</p>
<p>УЗ 9 8. СЕПТЕМВРИ</p> <p>Урбан блок 9.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • локален центар и образование • терцијарен сектор • комунален објект • улици 	<p>63,22 Ха</p> <p>28,36 Ха</p> <p>18,41</p> <p>5.29</p> <p>1.44</p> <p>0,67</p> <p>0,19</p>
<p>Урбан блок 9.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • примарен сектор • секундарен сектор • терцијарен сектор • улици 	<p>15,50 Ха</p> <p>7.82</p> <p>4.28</p> <p>1,81</p> <p>0,19</p> <p>0,20</p>
<p>Урбан блок 9.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување со терц. дејности • секундарен сектор • терцијарен сектор • улици 	<p>16,02 Ха</p> <p>0.28</p> <p>12.68</p> <p>1.61</p>
<p>Урбан блок 9.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • автобуски терминал • терцијарен сектор 	<p>3.34 Ха</p> <p>2.07</p> <p>0.45</p>
<p>УЗ 10 ГОРНА ВЛАШКА МАЛА</p> <p>Урбан блок 10.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • државна администрација • детска градинка • терцијарен сектор • улици 	<p>45,64 Ха</p> <p>19,75 Ха</p> <p>8,72</p> <p>3,42</p> <p>1,00</p> <p>0,67</p> <p>0,17</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Урбан блок 10.2. • домување • домување со терц. дејности • духовна култура 	<p>14,47 Ха</p> <p>6,99</p> <p>4,02</p> <p>0,30</p>

<ul style="list-style-type: none"> • образование • улици 	1,14
Урбан блок 10.3. <ul style="list-style-type: none"> • домување инд. • домување со терцијални дејности • терцијарен сектор • улици 	11,46 Ха 6,80 3,68 0,16
Урбан блок 10.4. <ul style="list-style-type: none"> • домување комб. • терцијарен сектор • улици 	4,01 Ха 3.25 0.23
УЗ 11 ВИДОБИШТА Урбан блок 11.1. <ul style="list-style-type: none"> • домување со терц.дејности • образование, л.центар, д.град., дом за хенд. • градска топлана • терцијарен сектор • полигон за обука за возачи • бензинска станица • зеленило заштитно • улици 	98,84 Ха 23.52 Ха 4,39 7,20 1,53 0,25 0,19 0.33 2,86
Урбан блок 11.2. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц.дејности • терцијарен сектор • улици 	23.77 Ха 16.29 5.69 0,14
Урбан блок 11.3. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц.дејности • државна управа • примарен сектор • секундарен сектор • терцијарен сектор • мало стопанство • улици 	22.10 Ха 8.58 4,45 0.59 1,36 3,20 0,12 2,07
Урбан блок 11.4. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц.дејности • улици 	19.81 Ха 13,21 5,21
Урбан блок 11.5. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц.дејности • улици 	9.64 Ха 7.55 1,55
УЗ 12 ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ Урбан блок 12.1. <ul style="list-style-type: none"> • домување 	55,47 Ха 6,99 Ха 2,61

<ul style="list-style-type: none"> • домување комбинирано • улици 	3,51
Урбан блок 12.2. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување комбинирано • детска установа • медицински центар • терцијарен сектор 	17,75 Ха 3,28 3,30 0,40 8,84 0,10
Урбан блок 12.3. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување комбинирано • локален центар • улици 	16,28 Ха 9,28 0,59 0,21
Урбан блок 12.4. <ul style="list-style-type: none"> • домување • зеленило заштитно 	14,45 Ха 12,85 1,47
УЗ 13. ЖЕЛЕЗНИЧКА НАСЕЛБА Урбан блок 13.1. <ul style="list-style-type: none"> • специјална намена • улици 	93,25 Ха 11,68 Ха 10,87
Урбан блок 13.2. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц.дејности • примарен сектор • терцијарен сектор • улици 	18.73 Ха 7.90 2.09 5.57 2.88
Урбан блок 13.3. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • хотел • улици 	21,90 Ха 14.82 5.56 0,06
Урбан блок 13.4. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување комб. • терцијарен сектор • рекреација • река • ЈП Македонија пат • улици 	30,05Ха 15.26 4.88 3,33 0,31 1,07 0,81

УЗ 14. РАДОИЦА НОВИЧИЧ	86,75 Ха
Урбан блок 14.1.	15,76 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување 9,91 • домување комб. 4,03 • терцијарен сектор 0,26 • река 0,30 • улици 	
Урбан блок 14.2.	31,68 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување 24,20 • домување комб. 3,86 • основно образование 1,34 • детска установа 0,91 • духовна култура (црква) 0,12 • улици 	
Урбан блок 14.3.	27,63 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување 19,91 • домување кол. 6,74 • улици 	
Урбан блок 14.4.	11,68 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување комб. 9,38 • здравство 0,06 • локален центар 0,29 • река 0,05 • улици 	
УЗ 15. - 15. КОРПУС	159,22 Ха
Урбан блок 15.1.	15,46 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување со терц. дејности 4,99 • образование 0,81 • секундарен сектор 6,78 • зеленило заштитно 0,94 • ТС 110/0,4 Охрид 1 0,80 • улици 	
Урбан блок 15.2.	25,96 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување 19,05 • домување со терц. дејности 3,30 • образование и лок. центар 2,36 • улици 	
Урбан блок 15.3.	10,77 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување 7,38 • домување комб. 2,65 • улици 	
Урбан блок 15.4.	32,45 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување со терц. дејности 0,16 • терцијарен сектор 0,22 • градски гробишта 16,65 	

<ul style="list-style-type: none"> • бензинска пумпа • зеленило заштитно • улици 	<p>0,21 13,96</p>
<p>Урбан блок 15.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • мало стопанство • секундарен сектор • терцијарен сектор • бензинска пумпа • улици 	<p>27,11 Ха 11,22 8,05 3,39 2,00 0,55</p>
<p>Урбан блок 15.6.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • секундарен сектор • мало стопанство • терцијарен сектор • улици 	<p>22,36 Ха 2,78 11,76 5,54 1,41</p>
<p>Урбан блок 15.7.</p> <ul style="list-style-type: none"> • мало стопанство • терцијарен сектор • улици 	<p>25,11 Ха 22,38 1.39</p>
<p>УЗ 16. РАЧА Урбан блок 16.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • улици 	<p>65,34 Ха 18,56 Ха 16,22 0,44</p>
<p>Урбан блок 16.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување комб. • терцијарен сектор • зеленило заштитно • улици • река 	<p>32,53 Ха 2,28 0,52</p>
<p>Урбан блок 16.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување комб. • домување со туризам • образование • локален центар • хотел • духовна култура • терцијарен сектор • зеленило заштитно • улици 	<p>12,18 Ха 0,22 17,25 0,29 0,39 0,37 0,24 0,07 0,36 1,74</p>
<ul style="list-style-type: none"> • УЗ 17. СТУДЕНЧИШТА Урбан блок 17.1. • блато • наука • канал Студенчишта 	<p>111,66 Ха 70,96 Ха 51,55 1,54 1,75 3,42</p>

<ul style="list-style-type: none"> • специјална намена • рекреација • улици и пешачки патеки 	7,29
Урбан блок 17.2. <ul style="list-style-type: none"> • спорт • комунални дејности • јавно зеленило • улици и пешачки патеки 	19,38 Ха 16,26 0,48 0,85
Урбан блок 17.3. <ul style="list-style-type: none"> • археолошки локалитет • спомен парк • државна управа • дендролошки парк • комунални објекти • јавно зеленило • улици 	17,30 Ха 0,25 0,04 0,60 1,90 0,34 13,22 0,95
Урбан блок 17.4. <ul style="list-style-type: none"> • домување со туризам • хотелиерство • улици 	4.45 Ха 0,83 3,02
УЗ 18. ЧЕКОШТИНА Урбан блок 18.1. <ul style="list-style-type: none"> • домување • туризам • локален центар и образование • зеленило заштитно • улици 	38.95 Ха 16,29 Ха 13,04 0,14 1,59 0.57
Урбан блок 18.2. <ul style="list-style-type: none"> • домување • спорт и рекреација • зеленило заштитно • улици 	22,66 Ха 13,47 6.88 0.57

ВКУПНА ПОВРШИНА :

1.283,39 Ха

1.6.Биланси на површините во урбаните заедници

<p>УЗ 1 СТАР ГРАД</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со туризам • домување со тер.дејности • образование • наука • култура • духовна култура • државна управа • терцијален сектор • хотелиерство • комунални дејности • градско пазариште • катна гаража • заштитно зеленило • рекреација, плажи • улици 	<p>70,27 Ха</p> <p>10,93 12,21 4,55 0,98 0,24 2,73 2,30 0,01 1,07 0,73 0,03 0,72 0,18 25,14</p>
<p>УЗ 2 ЦЕНТАР</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со туризам • домување со тер.дејности • образование • култура • духовна култура • државна управа • здравство • хотелиерство • социални грижи • терцијарен сектор • автобуски терминал 1 • ПТТ • спорт • јавно зеленило • заштитно зеленило • рекреација, плажи • улици 	<p>61,20 Ха</p> <p>13,53 8,88 14,25 0,38 0,98 0,10 0,99 0,05 3,86 0,54 0,66 0,39 0,32 0,64 2,39 0,33</p>
<p>УЗ 3 КОШИШТА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • духовна култура • државна управа • локална самоуправа • здравство 	<p>43,52 Ха</p> <p>23,51 9,17 0,88 0,13 0,01 0,06 0,09 0,47</p>

<ul style="list-style-type: none"> • социални грижи • јавно зеленило • улици 	1,31	
<p>УЗ 4 ВОСКА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со туризам • домување со терц. дејности • образование • духовна култура • социјални грижи • хотелиерство • терцијарен сектор • заштитно зеленило • спорт • бензинска пумпа • река • рекреација, плажи • улици 	23,38 24,75 10,24 2,54 0,14 0,10 16,05 0,57 2,16 0,73 0,66 2,94	96,81 Ха
<p>УЗ 5 ЛЕСКАЈЦА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • хотелиерство • примарен сектор • секундарен сектор • терцијарен сектор • бензинска пумпа • улици 	35,59 12,26 1,26 0,24 1,96 3,51 11,54 0,24	74,97 Ха
<p>УЗ 6 ДАМЕ ГРУЕВ</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • духовна култура • терцијален сектор • социјални грижи • комунален објект • ТВ комуникации • улици 	24,50 6,48 0,08 0,16 0,20 0,05 0,06	34,21 Ха
<p>УЗ 7 7. НОЕМВРИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • државна управа • терцијарен сектор • улици 	11,36 13,04 0,72 0,28 0,17	27,92 Ха
<p>УЗ 8 БИЉАНИНИ ИЗВОРИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување 	27,50	56,15 Ха

<ul style="list-style-type: none"> • домување со терц. дејности • образование • социјални грижи • државна управа • локален центар • терцијарен сектор • спорт-стрелиште • комунален објект • ТС 110/0,4 Охрид 2 • зеленило јавно • зеленило заштитно • улици 	<p>14,95</p> <p>0,63</p> <p>0,32</p> <p>0,36</p> <p>0,36</p> <p>0,34</p> <p>0,93</p> <p>1,01</p> <p>0,46</p> <p>2,04</p> <p>0.18</p>
<p>УЗ 9 8. СЕПТЕМВРИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование и лок. центар • примарен сектор • секундарен сектор • терцијален сектор • комунален објект • авто. терминал • улици 	<p>63,22 Ха</p> <p>26,23</p> <p>9,55</p> <p>1,44</p> <p>1,81</p> <p>0,19</p> <p>14,29</p> <p>0,19</p> <p>2,07</p>
<p>УЗ 10 ГОРНА ВЛАШКА МАЛА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • духовна култура • државна управа • социјални грижи • терцијален сектор • улици 	<p>45,64 Ха</p> <p>22,51</p> <p>14,37</p> <p>1,14</p> <p>0,30</p> <p>1,00</p> <p>0,67</p> <p>0,56</p>
<p>УЗ 11 ВИДОБИШТА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование со лок.центар, домза хенди. • државна управа • примарен сектор • секундарен сектор • терцијарен сектор • мало стопанство • полигон за обука на возачи • градска топлана • бензинска пумпа • зеленило заштитно • улици 	<p>98,84 Ха</p> <p>45,63</p> <p>21,29</p> <p>7,20</p> <p>0,59</p> <p>1,36</p> <p>3,20</p> <p>0,39</p> <p>2,07</p> <p>0,19</p> <p>1,53</p> <p>0,33</p> <p>2,86</p>

<p>УЗ 12 ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • социјални грижи • здравство • локален центар • зеленило заштитно • улици 	<p style="text-align: right;">55,47 Ха</p> <p>28,02 7,40 0,40 8,84 0,21 1,47</p>
<p>УЗ 13 ЖЕЛЕЗНИЧКА НАСЕЛБА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • хотел • примарен сектор • терцијален сектор • специјална намена • река • ЈП Македонија пат • улици 	<p style="text-align: right;">93,25 Ха</p> <p>38,00 12,53 0,06 5,57 5,67 21,70 1,07 0,81</p>
<p>УЗ 14 РАДОИЦА НОВИЧИЧ</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • социјални грижи • духовна култура • здравство • локален центар • терцијален сектор • река • улици 	<p style="text-align: right;">86,75 Ха</p> <p>54,02 24,01 1,34 0,91 0,12 0,06 0,29 0,26 0,35</p>
<p>УЗ 15 15. КОРПУС</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование со лок, центар • хотели • секундарен сектор • терцијарен сектор • мало стопанство • градски гробишта • ТС 110/0,4 Охрид 2 • зеленило заштитно • улици 	<p style="text-align: right;">159,22 Ха</p> <p>40,26 22,37 3,17 0,17 33,26 5,02 13,75 16,65 0,80 14,90</p>
<p>УЗ 16 РАЧА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со туризам • домување со терцијарни дејности • образование 	<p style="text-align: right;">65,34 Ха</p> <p>10,80 44,91 2,50 0,59 0,39</p>

<ul style="list-style-type: none"> • локален центар • духовна култура • хотел • терцијарен сектор • зеленило заштитно • улици 	<p>0,24</p> <p>0,37</p> <p>0,07</p> <p>0,36</p>	
<p>УЗ 17 СТУДЕНЧИШТА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со туризам • хотелиерство • наука • државна управа • комунални дејности • специјална намена • специјално зеленило Блато • канал • јавно зеленило • спомен парк • дендролошки парк • археолошки локалитет • рекреација • улици и пешачки патеки 	<p>3,35</p> <p>0,88</p> <p>3,02</p> <p>1,54</p> <p>0,60</p> <p>0,82</p> <p>3,42</p> <p>51,55</p> <p>1,75</p> <p>14,07</p> <p>0,04</p> <p>1,90</p> <p>0,25</p> <p>7,29</p>	111,66 Ха
<p>УЗ 18 ЧЕКОШТИНА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • туризам • локален центар и образование • спорт и рекреација • заштитнозеленило • улици и пешачки патеки 	<p>26,51</p> <p>0,14</p> <p>1,59</p> <p>6,88</p> <p>1,14</p>	38.95 Ха

1.7 Систем на градски центри

1.7.1. Критериуми за оценка на вредностите на центрите

Светската урбанистичка теорија и практика воспоставиле основни критериуми за оценка на вредностите на градските центри кои можат да се применат и во тестирањето на вредностите на центарот на градот Охрид:

Привлечноста, магнетизмот на центрите, на централните градски простори, непосредно и во најголема можна мерка зависи од структурата и капацитетот на активностите - содржините на централните функции кои во нив се концентрирани и од пристапноста на центрите од окружувањето, односно од нивното гравитационо подрачје. Меѓутоа, покрај функционалната привлечност, од посебно значење за вкупната привлечност на центрите е и квалитетот на амбиентот во кој се остваруваат неговите функции. Привлечноста на центарот се зголемува кога неговиот простор во физичка смисла организиран на начин кој овозможува едноставно, логично и безбедно движење и можност за добро

ориентирање во просторот. Односно, кога е јавниот простор на центарот - улици, плоштади, патеки, пасажи заедно со објектите кои тој простор го формираат, организиран така да што повеќе одговара на различни функционални и психо-социјални потреби на неговите корисници - посетители .

Од аспект на **комуникационата прилагоденост**, просторот на центарот треба да задоволи различни потреби: од можноста да во тој простор се борави во одсуство на каква и да е комуникација, до можноста за остварување на најинтензивни контакти при случајни или договорени средби. Од друга страна, едновременно, на привлечноста на центарот позитивно ќе влијае што потполната прилагоденост на бројните технички, технолошки, сообраќајни, комерцијални и други барања од различните централни активности, или на нивните сосема специфични потреби напр. од потребата за изразена експонираност во просторот, до потребата од што подискретното присуство во просторот.

За вкупната привлечност на центарот од посебно значење е и **нивото на концентрацијата на содржините и нивната разновидност**. По правила, дури во центрите од повисок ранг, со поголемо гравитационо подрачје, се постигнува доволно голема концентрација на активности-содржини кои создаваат пожелна количина и разновидност на случувања што ја зголемува привлечноста на центарот.

Пристапност кон центарот од неговото окружување представува основен проблем со кој се бави урбанистичката практика во организацијата на централните функции во еден современ град. Привлечноста и пристапноста кон центарот кај историски формираните центри е однос по правило обратен: што е поголема привлечноста на центарот, то е понеповолна пристапноста. Под сообраќајната пристапност се подразбира односот помеѓу расположивите површини за сообраќајот во мирување и изразените потреби за тие површини во рамките на центарот, а сообраќајната поврзаностозначува однос помеѓу стварниот и потенцијалниот капацитет на сообраќајот со кој градскиот центар се поврзува со своето гравитационо подрачје. Внатрешните сообраќајни состојби во самиот простор на центарот најчесто представуваат ограничувачки фактор во вкупната пристапност кон центарот. Тие внатрешни ограничувања главно се манифестираат во недостигот на простори за паркирање на потребниот број возила и несоответниот распоред на јавните паркиралишта во просторот на центарот, како и во извесна колизија на проточниот и пешачкиот сообраќај и тн.

Применувајќи ги набележаните критериуми во оценката на привлечноста на центарот на Охрид може да се заклучи дека проблемите со кој тој е обременет се универзални проблеми на градските центри, особено на историските градски центри, но и покрај тоа магнетизмот со кој тој ги привлекува своите бројни корисници низ изминативе столетија и денес не ослабнува.

1.7.2. Градски центар - просторна диспозиција

Преку валоризацијата на постојната состојба извршено е вреднување на физичките структури од аспект на нивните градежни и културно-историски вредности, со што се утврдил просторниот оквир кој во понатамошниот планерски процес треба да се почитува.

Врз база на изведените анализи и основните цели на планот воспоставени се следните критериуми:

- да се зачуваат вредностите на градското ткиво кои преку валоризацијата се утврдени, а тоа се објекти со значајни општествени и културно - историски вредности, а да се создадат нови со кои би се задоволиле потребите на населението на градот и општината од содржините кои се неопходни во градскиот центар;
- да се предвидат резервни површини во зоната на центарот кои ќе им послужат на идните генерации да во склад со потребите на своето време ги остварат своите потреби од централни функции. Планот треба да биде отворен во просторно - организациона смисла во текот на времето;
- слободните и сообраќајните површини да се организираат така да вкупните вредности на амбиентот се приближат до корисникот - пешак и целиот простор да стане поквалитетен од социолошко - хуманитарен аспект и од аспект на вкупната култура на просторот;
- етапноста на реализацијата на централната зона треба да обезбеди можност за понатамошен нормален живот, со елементи на подобрување на животниот стандард. Тоа значи дека треба објективно, а во склад со вистинските потреби на развојот, да се образложи и нормативно да се регулира реализацијата на планот во просторот и времето.

Потребите врз основа на кои се одредуваат функционалните и просторни карактеристики на просторот постојано се менуваат. Од друга страна, формирањето на градскиот центар е долготраен процес и неговата реализација се одвива многу подолго од планерскиот период. Поради тоа неопходно е да се обезбеди одреден степен на просторна отвореност на планот за да можат да се акцептираат ново појавените потреби на корисниците, а по стандардите на времето во кое тие ќе се појават. Дел од површината околу градскиот центар на територијата како простор со присутно домување, претставува резервна отвореност на планот за претстојниот процес на реконструкција.

Основните содржини на градскиот центар се: најзначајните градски објекти од областа на културата - Домот на културата и музеите, државната управа, судството, локалната самоуправа, клубови на политичките партии, терцијалните дејности - трговијата, угостителството, хотелиерството, комуналните содржини - градското пазариште, автобускиот терминал, такси станиците, ПТТ терминал, ЕСМ, финансво - техничките содржини и друго.

Моторните сообраќајни текови го сечат центарот со што во извесна мера се дезорганизираат некои негови содржини, а внатрешниот простор е трансформиран во пешачки површини и неопходен моторен сообраќај со определен режим. Површините за сообраќај во мирување - јавните паркиралишта распоредени се периферно на територијата на центарот, а катната гаража за 400 возила предвидена е на влезот во градското пазариште.

Главните пешачки текови се долж Старата Чаршија и улиците Гоце Делчев, дел од 7. Ноември, Самуилова и Коста Абраш, како и дел од Кејот. Тие го задржуваат

постојниот профил, се прошируваат во вид на плоштади и скверови и го продолжуваат својот тек во мрежата на соседните улици.

Во просторот на пешачките движења се и зелените површини. Постојните до максимум се задржуваат, се предвидуваат и нови, а во нив простори за одмор дополнети со многу елементи од урбаниот дизајн и визуелните комуникации.

1.7.3. Систем на центри - просторна диспозиција

Останатите центри на територијата на градот - локални центри на Урбани заедници, планирани со поранешните урбанистички планови не се реализирани. Со овој план се смета на нивно реактивирање, но не во смисла на комплетното оформување, туку по пат на поврзување со центарот на градот во единствен **систем на центри** во градот. Зоните за поврзување се просторите помеѓу и околу центрите во кои интензивно се мешаат содржините на центрите со соседните содржини. Содржините на локалните центри се главно терцијарните активности (трговија, угостителство, туризам, занаетчиство, финансво - технички и деловни услуги, здравство и друго), а нивната диспозиција по правило е во непосредна близина на јавните содржини планирани во Урбаната заедница - основно образование, социјална заштита.

Од планираните 18 Урбани заедници во девет УЗ постојат локални центри и тоа во: УЗ 4, УЗ 5, УЗ 8, УЗ 9, УЗ 11, УЗ 12, УЗ 14, УЗ 15 и УЗ 16, УЗ 1, УЗ 2, УЗ 6 и УЗ 7 се во Градскиот центар. Диспозициите на локалните центри во однос на сопственото гравитационо подрачје се главно поволни, а некои од нив се лоцирани така да можат да го сервисираат и населението во Урбаните заедници кои немаат локален центар.

На овој начин во градот Охрид ќе се воспостави систем или мрежа на центри, што ќе ја покрие целата негова површина. **Примарен центар** е главниот градски центар со сите пропратни функции и блиското опкружување. **Секундарни центри** се центрите на Месните заедници, а терцијарни центри се тракастите зони кои градскиот центар го поврзуваат со секундарните центри, а кои се одвиваат по должините на главните градски сообраќајници и претставуваат комерцијални оски на градот: Булеварот Туристичка, Железничка, 7. Ноември и 15-ти Корпус.. Понатака со плановите од понизок ранг овие центри ќе се внесат во сите пори на животот на градот формирајќи помали центри во урбаните блокови .

Во смисол на потенцирање на јавноста и нагласување на поврзаноста на системот на центри во градот, долж сообраќајниците постојат или се предвидуваат коридори или траки на јавно зеленило - дрвореди. Тие ќе му дадат квалитет повеќе на просторите каде се одвива движењето, комуникациите, средбите, пазарувањето и дружењето на луѓето.

1.8. Општествен стандард

1.8.1. Образование

- Основно образование

Во Програмските поставки на идниот развој аналитички се утврдени потребите од површини на парцели за објектите од основното образование:

вкупно нови површини: $5,62 \text{ Ха} + 2,35 \text{ Ха} =$	7,97 Ха
вкупни површини: постојни + нови: $7,22 \text{ Ха} + 7,97 \text{ Ха} =$	15,19 Ха

Исто така, утврдени се и потребите од изградени површини:

$$16.854 \text{ м}^2 + 8.218 \text{ м}^2 = 25.072 \text{ м}^2$$

Вкупниот изграден простор за основното образование се состои од постојниот (19.098 м²) и новиот (25.072 м²), со вкупна површина од:

$$19.098 \text{ м}^2 + 25.072 \text{ м}^2 = 44.170 \text{ м}^2$$

Доколку се изградат овие површини, ќе се задоволат нормативните условија, но и посебните потреби на сите основни училишта изразени при анкетаирањето (спортски дворани, кабинети, слободен уреден простор за спорт, рекреација и настава на отворено).

Основното музичко училиште како училиште со специфична програма се планира да биде прелоцирано во постоен објект со подобри услови во поглед на површината и квалитетот, во УЗ 8.

Новите локации за основни училишта предвидени се во следните Урбани заедници: УЗ 4 - Воска, УЗ 5 - Лескаица, УЗ 9 - 8. Септември, УЗ 11 - Видобишта Илинден, УЗ 15 - 15. Корпус, УЗ Чекоштина, а постојните се во : УЗ 1 - Стар Град, УЗ 2 - Центар, УЗ 3 - Кошишта УЗ 7 - 7. Ноември и УЗ 10 - Горна Влашка Мала, УЗ 14 - Радоица Новичич и УЗ 16 - Рача. Урбаните заедници без основно образование се: УЗ 6 - Даме Груев, УЗ 12 - Гоце Делчев, УЗ 8 – Билјанини извори и УЗ 13 - Железничка, во кои не постојат погодни површини за таа намена, а основните училишта во соседните Урбани заедници се во поволна близина за учениците од Урбаните заедници без училишта.

• Средно образование

Новите површини кои се предвидуваат за потребите на средното образование определени се само по основ надминување на постојниот дефицит кој може да се квантифицира и за вкупните и за изградените површини:

површина на вкупни локации - постојна	3,20 Ха
површина на вкупни локации - потребна според утврдените нормативи: $3.263 \text{ ученици} \times 25 \text{ м}^2/\text{ученик} = 81.575 \text{ м}^2$ или	8,16 Ха
• потребни нови површини на локации за надминување на постојниот дефицит: $8,16 \text{ Ха} - 3,20 \text{ Ха} =$	4,96 Ха
• изградени површини - постојни =	11.636 м ²

- изградени површини - потребни за дополнување на дефицитот = 11.205 м²

Просторната диспозиција на постојните средни училишта не овозможува нивното проширување поради густо изграденото опкружување. Надминување на дефицитот може да се реши само со изградба на ново училиште или со работа во две смени, што сеуште е општа практика во образованието предизвикана од константниот дефицит на училишен простор, во кој случај сите потребни големини ќе се преполоват:

- **Високо образование**

Своите потреби од нови содржини овие институции ќе ги реализираат во рамките на сопствените парцели. Можно е нивната дислокација и групирање со новите институции кои во наредниот период ќе се формираат во просторот означен како Специјална намена, корисник МНО.

1.8.2. Наука

Јавната научна установа Хидробиолошки завод - Охрид - се предвидува проширување на површината на комплексот со што ќе се овозможи збогатување на содржините, отворање на комплексот во едукативни и туристички сврхи и, што е најзначајно, просторно и функционално интегрирање со Блатото Студенчишта во еден ареал во кој ќе важат посебни мерки за уредување и заштита на просторот.

Сеизмолошка станица - како единица на Универзитетот Кирил и Методи - Скопје, ќе ја задржи содржината и постојната површина.

Метеоролошка станица - како единица на Државниот завод за хидрометеорологија - Скопје, исто така ја задржува содржината и површината.

1.8.3. Здравство

Јавната здравствена установа - Општата болница располага со локација со површина од околу 72.000 м², а со овој ГУП се предвидува зголемување на парцелата во кои површини ќе се сместат нови содржини. На тој начин се создава простор за нејзиниот развој во долг временски период и можност за капацитет од над 1.000 болнички легла.

Една од важните обврски на овој ГУП е да се определи локација за здравствен дом во склад со организацијата на здравствената заштита и планерските нормативи, а имајќи ги пред вид потребите и навиките на населението. Постојниот здравствен дом кој повеќе децении ја има улогата, но не и содржините на современа поликлиника се дислоцира во комплексот на Јавната здравствена установа – Општа болница – Охрид, а некои од постојните содржини остануваат на истата локација.

Целокупната градска територија рамномерно е покриена со мрежата на здравни домови како дел од превентивната здравна заштита на населението. Во таа смисла нови амбуланти се предвидени во северниот дел на градот (УЗ 9 - 8. Септември, УЗ 15. Корпус, УЗ 11 - Видобишта Илинден, УЗ Радоица Новичич), во јужниот дел на градот (УЗ Рача), и во средишниот дел на градот (УЗ 4 Воска, УЗ 5 - Лескајца). Дел од здравните станици е во склоп на локалните центри во Урбаните заедници.

1.8.4. Социјална заштита

- **Општествена заштита на деца**

Со оглед дека во границите на градската територија постојните детски установи располагаат со локациите со површина од 22.100 м², потребната површина за нови локации изнесува:

a. $50.000 \text{ м}^2 - 22.100 \text{ м}^2 = 27.900 \text{ м}^2$

Постојната изградена површина изнесува 5.591 м², а потребната нова изградена површина изнесува:

б. $15.000 \text{ м}^2 - 5.591 \text{ м}^2 = 9.409 \text{ м}^2$.

Имајќи ја предвид динамиката на досегашната градба на детски установи и трендот на намалување на бројот на деца вклучени во нив, не е реално да се очекува да во овој планерски период се изградат сите предвидени детски установи, но е потребно да се резервираат предвидените простори за наредниот постплански период.

Од планираните 18 Урбани заедници само во пет постојат детски установи и тоа: во УЗ 2 - Центар, во УЗ 3 - Кошишта, УЗ 10 - Горна Влашка Маала и УЗ 8 - Биљанини Извори – две установи. Нови детски установи предвидени се во Урбаните заедници кои немаат вакви објекти и тоа: во УЗ 4 - Воска, во УЗ 5 - Лескајца, во УЗ 6 - Даме Груев, во УЗ 11 - Видобишта - Илинден, во УЗ 12 - Гоце Делчев и во УЗ Р. Новичич - 2 установи - вкупно 7, а во останалите Урбани заедници децата можат да се згрижуваат во детски установи формирани во “домашни условија” - во приватна сопственост и во мали капацитети. Планираниот вкупен број детски установи е 12.

- **Општествена заштита на стари и хендикепирани лица**

Локацијата за домот за стари лица се предвидува во УЗ 4 Воска, во УБ 4.3. во мирен дел на градот со многу зелени површини, блиску до езерото, сообраќајно добро поврзана со градската улична мрежа, со капацитет од 100 лица.

Непосредно до оваа се предвидува локацијата за одморалиште за слепи лица со истата површина и капацитет.

Локацијата за групен дом за хендикепирани лица со клубови за дневен престој предвиден е во УЗ 11, во У.Б. 1

- **Меѓуопштински центар за социјални грижи;**
- **Хуманитарни организации**

Меѓуопштинскиот центар за социјални грижи располага со вкупна површина на локацијата од 300 м², а вкупната изградена површина изнесува 175 м². Во наредниот период овој објект ќе ги задоволи потребите на дејноста и не се предвидува зголемување на неговите изградени и слободни површини.

Во хуманитарните организации за помош на социјално загромена популација со овој ГУП третиран е само Црвениот крст на Македонија. Истиот располага со сопствен деловен, продажен и магацински простор на три локации во опфатот на градот кои ги задржува.

1.8.5. Култура

Анализите на состојбите укажуваат на тоа дека во овој планерски период е нужно да се завршат отпочнатите активности за реставрација и ревитализација на спомениците на културата и историјата - Самуиловата тврдина и Античкиот театар, но и на другите споменици на културата чија состојба бара средства и ангажман. Со нивното вклучување во културните текови градот ќе се здобие со нови квалитети кои уште повеќе ќе ја потенцираат неговата улога во културата на Републиката.

1.8.6. Духовна култура

Во наредниот период не се очекува градба на некој поголем храм, но можна е градба на мали цркви - задужбини на поединци чие лоцирање ќе биде предмет на ДУП.

1.9. Државна управа; локална самоуправа; правосудство

Сите органи и институции од областа на државната управа, правосудството и локалната самоуправа кои се застапени во градот сместени се во поволни локации и објекти со доволни површини и соодветен комфор и нема потреба од предвидување нови површини за оваа активност. Исклучок представува Министерството за внатрешни работи за чии потреби се предвидува комплекс во УБ 10.1. и езерската полиција на брегот на Студенчишката Река за која се планира да се оддели дел од комплексот на МНО. Потребата на Министерството за правда од нов општински затвор ќе треба да се задоволи надвор од територијата на градот.

1.10. Стопанство

- **Примарен сектор**

Оранжериите на Градинар се пренаменуваат во мултинаменски простор, а останалите субјекти класифицирани во овој стопански сектор ќе ги задржат своите локации и површини во рамките на градот, освен Рибарското

стопанство кое ќе се дислоцира вон од градот. Сите површини во рамките на опфатот класифицирани како неангажирани зелени површини со овој ГУП се предвидуваат со трајна нова содржина.

- **Секундарен сектор**

Утврдено е дека ниеден од субјектите класифицирани во секундарниот стопански сектор не ја загрозува животната средина и дека нема основ и потреба за нивното дислоцирање надвор од границите на градската територија. Поради тоа се предвидува задржување на повеќето од субјектите во нивните постојни граници, но се дава можност за целосна или делумна пренамена, особено за механизациите на градежните претпријатија или претпријатието за секундарни суровини, во мало стопанство, сервиси или складишта.

Зони за изградба на нови капацитети со разновидна намена се површините во северниот дел на градот, помеѓу магистралната улица 15. Корпус и собирната улица Петрино, во кои дел се за секундарен, а дел за терцијарен стопански сектор.

На постојната индивидуална станбена градба во рамките на работните зони треба да и се овозможи изградба - доградба на деловен простор во рамките на сопствената парцела со што ќе се постигне поголема рационалност на просторот, а ќе се оправда и, по потреба, легализира и индивидуалната станбена градба - под услови утврдени со Правилникот за уредување на просторот.

- **Терцијален сектор:**

Во просторната организација на градот зоните за мало стопанство и сервиси се главно во северниот дел - долж улиците Железничка и 15. Корпус, јужно од ул. Железничка - источно и западно од Тумбата и северно од клучката на Булеварот Туристичка - по улицата која води кон месноста Алтанин Мост. Оваа поставка во основа е адекватна и на потребите на населението и на потребите на сопствениците на стопанските субјекти, поради што е акцептирана во овој ГУП и се дополнува со нови површини, главно долж магистралните улици Железничка и 15. Корпус, но и покрај Булеварот Туристичка.

Во постојните и во предвидените зони за домување, а во потези долж улиците од примарната градска мрежа и други фреквентни правци, интерполирани се содржините од терцијарниот стопански сектор.

Занаетчиските локали од традиционалните занаети сместени во потегот на Старата чаршија.

Најголемата компактна хотелска зона предвидена е на западното крајбрежје, а во источното крајбрежје и градскиот центар, покрај новопредвидените, се предвидува заокружување на постојните капацитети и пренамена на постојните содржини во хотелско-гостителските.

Дисперзијата на угостителските локали низ територијата на градот во основа е базирана врз економската логика на побарувачката - фреквентните простори во центарот на градот и подцентрите, крајбрежните простори во градот и туристичките локалитети и понатака ќе бидат атрактивни за оваа намена.

1.11. Специјална намена

Во површините за Специјална намена се вбројуваат парцелите и објектите кои ги користи Министерството за одбрана, а тоа е касарната со сопствениот полигон. Овој простор останува како резервен простор за иднина, како би можела оваа површина понатака се пренамени за потребите на Локалната самоуправа, односно градот-Универзитетски центар, пожарна и слични потреби, доколку се најде заеднички јазик со сегашниот корисник на овој простор – Министерство за одбрана.

1.12. Сообраќајна инфраструктура

1.12.1. Модел на примарната уличната мрежа

Предложениот концепт на долгорочниот развој на уличната мрежа во рамките на урбаниот опфат (границите на ГУП) претставува резултат на извршените истражувања во доменот на:

- геосообраќајната положба на градот во рамките на просторот на Р. Македонија и меѓународното опкружување;
- конкретните сообраќајни врски во рамките на просторниот опфат на општината Охрид;
- функционалната структура на градот и просторна дисперзија на одделни функционални целини, природните услови, конфигурацијата на теренот и друго.

Категоризацијата на уличната мрежа дефинирана со претходниот плански документ е заменета со нова, усогласена со важечкиот закон за патишта (Сл.весник 26 /1996година). Таа е извршена врз основа на следните критериуми:

- критериумите дефинирани со законот, односно меѓусебниот однос на улиците и нивната поврзаност со екстерната патна мрежа (магистрална, регионална и локална);
- почитувањето на континуитетот во досегашното планирање во рамките на опфатот на градот и пошироко
- постојната состојба на уличната мрежа во градот (регулациона ширина и состојбата на коловозната конструкција);
- состојбата на пратечките објекти (бензински пумпи и сервиси), јавниот приградски и градски сообраќај, како и такси превоз.

Категоризацијата на уличната мрежа во голем број случаи не кореспондира со техничките карактеристики на улиците, но планираните коридори е

нужно да се реализираат во наредниот период што е еден од основните услови моделот да функционира како замислена целина.

Системот на **примарната улична мрежа** го сочинуваат:

а. магистрални улици

б. собирни улици

в. сервисни улици

а. Магистрални улици

Магистралните улици во помалите населени места во попречниот профил може да содржат еден коловоз со најмалку по две сообраќајни ленти во насока, со или без разделно зеленило, а крстосниците се во исто ниво, со примена на меѓусебна координирана семафорска сигнализација.

Магистралните улици низ територијата на градот (Булевар Туристичка, Железничка и Бејбунар – Источна транзитна) формираат затворен прстен во кој се влегува од екстерните сообраќајници: крак на магистралниот пат М-5 (Подмоље-Охрид-Битола и понатака), регионалните патишта Р-420 (Охрид-Струга, стар пат) и Р-501 (Охрид-Св. Наум), а предвидена е и врската со источниот дел од планираниот автопат околу Охридското Езеро. Магистрални улици кои излегуваат од прстенот се: Булевар Св. Наум кон југ - кој надвор од населените места и туристичките населби преминува во регионален пат Р-501 и 15. Корпус кон север кој надвор од населените места се поврзува со новата траса на магистралата М - 5. Во организацијата на градот имаат и улога на граници помеѓу Урбаните заедници.

Предвидени се пет магистрални улици од кои три се изградени (Булевар Туристичка, Булевар Св. Наум и 15. Корпус), една е изградена делумно - со половина од планираниот профил и со еден непробиен дел (Железничка) и една треба да се гради (Бејбунар - Источна транзитна). Профилите на целосно изградените магистрални улици се задржани, профилот на ул. Железничка се планира да биде комплетиран во постојниот дел, а планираното нејзино продолжување кон исток ќе биде со нов профил, ист како кај магистралната ул. Бејбунар - Источна транзитна), во кој коловозот е со две возни траки од по 3,50 м + 2,50 м за можно подолжно паркирање, вкупно 9,50 м и тротоари од по 3,50 м во кои ќе се одбележи велосипедска патека и ќе се засадат дрвореди.

а.1. МАГИСТРАЛНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

Ознака	Назив	Коловоз	Тротоар	Велосипед патека	Зеленило средно	Вкупен профил
М - 1	Бул. Туристичка	4x3,75	2x4,00	2x1,80	6,00	32,60
М - 2	Железничка	16,50	2x2,00	-	-	20,50
	Железничка	9,50	2x3,50	во тротоар	-	16,50
М - 3	Бејбунар-Ист.тр.	9,50	2x3,50	во тротоар	-	16,50
М - 4	15. Корпус	12,00	2x1,50	2x3,75	-	22,50
М - 5	Бул. Св. Наум Охридски	2x6,60	2x1,50	-	вариј. 10,00	вариј. ј26,20

б. Собирни улици

Собирните улици го дистрибуираат сообраќајот од магистралните улици кон улиците од понизок ранг - сервисни, станбени и станбени пристапи, а воедно представуваат и граници на основните територијално-административните единици - Урбаните заедници. Дел од овие улици се постојни, а поголемиот дел се планирани со поранешните генерални урбанистички планови како колекторски улици, но не се реализирани или не се реализирани со порано планираниот профил. Се настојуваше сите собирни улици да бидат со ист попречен профил: **16,00 м** - коловоз од 9,0 м од кои две возни траки од по 3,25 м, вкупно 6,50 м и една трака од 2,50 м за подолжно паркирање, а во случај на поголема сообраќајна фреквенција можно е да се со помош на соодветен сообраќаен режим коловозот од 9,00 м користи и поинаку, тротоари 2 x 3,50м од кои во истото ниво велосипедска трака од по 1,50 м. Во овие тротоари се предвидуваат и дрвореди. Некои од собирните улици од објективни причини не можат да се изведат со овој профил (Кирил и Методиј, а некои со претходно донесените, а сеуште важечки детални урбанистички планови, се утврдени со поинаков профил.

СОБИРНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

ознака	Назив	Коловоз+зел.	тротоар	вкупно
С - 1	Бул. Македонски Просве.	2x9,00 +2,50	5,50+4,00	30,00
С - 2	7. Ноември	10,50	2x(1,50+4,25)	22,00
С - 3	Булевар АСНОМ	9,00	2x1,5+2x2,00	16,00
	Пирин Планина	9,00	2x3,50	16,00
	I. Градски ринг	9,00	2x1,50+2x2,00	16,00
	7.Ноември	9,00	2x1,50+2x2,00	16,00
С - 4	Васил Стефоски	9,00	2x3,00	15,00
С - 5	Карпош Војвода	9,00	2x2,00+1,50	14,50
С - 6	Јане Сандански	9,00	3,00+2,25	14,25
С - 7	Бистрица	9,00	2x2,25	13,50
	Марко Цепенков	9,00	2x2,25	13,50
	Момчило Јорданоски	9,00	2x2,25	13,50
	Пирин Планина	9,00	2x2,25	13,50
	Петрино	9,00	2x2,25	13,50
С - 8	Кленоец	7,50	2x2,25	12,00
	Македонска	7,50	2x2,25	12,00
	Распаке	7,50	2x2,25	12,00
С - 9	Кирил и Методиј	7,50	2x1,50	10,50
С - 10	Момчило Јорданоски	6,50	2x1,50	9,50
	Чекоштина	6,50	2x1,50	9,50
С - 11	Кирил и Методиј	5,50	2x1,50	8,50
С - 12	Улица - пат за Велестово	6,50	2x1,50	9,50
С - 13	Радојца Новичиќ	7,50	2x3,00	13,50

в. Сервисни улици

Оваа категорија на градски сообраќајници има задача да ги поврзе магистралните и собирните улици со секундарната улична мрежа, која ја чинат станбени улици и пристапи. Едновремено, овие улици ги делат Урбаните заедници на помали делови - Урбани Блокови. Поголемиот дел од сервисните улици се постојни улици, дел од нив се планирани со важечките детални урбанистички планови и како такви реализирани, а во стариот дел на градот сервисните улици се пешачки улици по кои моторниот сообраќај се одвива со посебен режим (Илинденска, Гоце Делчев). Ознаките на сервисните улици во наредната табличка се состојат од : буквата СЕ (сервисна), и две бројки од кои првата го означува бројот на УЗ во која е улицата, а втората бројка е бројот на самата улица.

СЕРВИСНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

ознака	назив	коловоз	тротоар	вкупно
СЕ 1.1	Гоце Делчев	пешачка улица	-	6,00
СЕ 1.2.	Илинденска	пешачка улица	-	5,00
СЕ 1.3.	Абас Емин	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 2.1	Кеј Маршал Тито	10,50	2,50+3,50+4,0	20,50
СЕ 2.2.	Партизанска	9,00	2x4,25	17,50
СЕ 2.3.	Димитар Влахов	8,00	3,50+2,50	14,00
СЕ 2.4.	Јане Сандански	9,00	2,25+1,80	13,05
СЕ 3.1	Гоце Делчев	8,50	2x2,00	12,50
СЕ 3.2.	И. Дудановски	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 3.3.	Гоце Делчев	7,50	7,50	7,50
СЕ 4.1	Гоце Делчев-крак	6,00	2x1,25	8,50
СЕ 4.2.	Т. Трајчески	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 4.4.	Никола Русински	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 5.1	Градски ринг	9,00	2x1,50+2x2,00	16,00
СЕ 5.2.	Бистрица	9,00	2x2,25	13,50
СЕ 5.3.	И. Дудановски	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 5.4.	Хаџи Мустафа	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 6.1	Даме Груев	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 7.1	Абас Емин	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 8.1	Булевар АСНОМ	9,00	2x1,5+2x2,00	16,00
СЕ 8.2.	Ванчо Питошески	8,50	2x1,50	11,50
СЕ 8.3.	Стрелиште	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 9.1.	Абас Емин	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 9.2.	Егејска	8,50	2x2,00	12,50
СЕ 9.3	Кленоец	10.50	2x3.00	16.50
СЕ 10.1.	Марко Нестороски	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 10.2.	Питу Гули	9,00	2x1.5	12.00

СЕ 11.1	І. Мак. ударна бригада	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 11.2.	Ристо Чадо	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 11.3.	Бејбунар - крак	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 12.1.	Сирма Војвода	9,00	2x2,25	13,50
СЕ 12.2.	Болничка	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 13.1.	Будва	6,00	2x1,25	8,50
СЕ 13.2.	Прилепска	6,00	2x3,75	13,50
СЕ 14.2	Радоица Новичиќ-крак	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 14.3	Радоица Новичиќ-крак	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 14.4	Радоица Новичиќ-крак	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 15.1	Мирка Гинова	6,00	2x1,25	8,50
СЕ 15.2	Александар Турунџе	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 15.3	за Велгошти	7,00	2x(1,50+2,00)	14,00
СЕ 15.4.	Живко Чинго	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 16.1.	Рача 1	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 16.2.	Рача 2	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 17.1.	за Морнарица и Комуналец	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 18.1.	за Орман	7,00	2x1,50	10,00

1.12.2.Сообраќај во мирување - паркиралишта и катни гаражи

Јавните паркиралишта во градското подрачје се со капацитет од околу 1.000 места, а со подолжно паркирање долж улиците покрај 1.000 постојни можно е да се обезбеди место за и уште 2.000 нови. На тој начин се обезбедува простор за паркирање на околу 4.000 моторни возила.

Паркиралишта за тешки товарни возила предвидени се при северниот и западниот влез во градот, надвор од границите на градската територија, со соодветно решен сообраќаен пристап до нив.

Катна гаража за 400 возила предвидена е во централното градско подрачје, на економскиот влез во Градското пазариште. Подземни јавни гаражи предвидени се во централното градско подрачје: на просторот на Спортскиот полигон, постојниот автобуски терминал, градското пазариште И други простори кои ќе се предвидат со деталните планови, при реализација на ГУП Охрид.

1.12.3.Бензински станици

Бројот на бензинските станици и нивната диспозиција се определени во склад со пропишаните радиуси на опслужување на постојните бензински станици и пропишаните радиуси за можно лоцирање на нови бензински станици.

Сервиси за поправка на моторни возила ги има во поголем број, дисперзирани се главно по индустриско-сервисните градски зони, но и во станбените зони. Најголемиот сервис е сервисот на Галеб, во северниот дел на градот, а површините кои се ангажирани за неговата локација и изградените површини прикажани се во поглавието Секундарен сектор.

1.12.4. ЈП за патишта Македонија - пат, сместено е на влезот во градот од западниот правец и располага со манипулативен простор со натстрешници и гаражи за механизацијата .

1.12.5. Транспортни терминали

- **Автобуски терминали**

Автобускиот терминал ГТЛС лоциран во центарот на градот се предвидува да ја задржи својата диспозиција и основна функција – локален и приградски автобуски сообраќај, а да се дополни со нови содржини - деловни и трговски, со што во центарот на градот ќе се обезбедат нови комерцијални површини. Може да се смета дека истиот трајно ќе ја изгуби транспортната функција по комплетната изградба на новиот автобуски терминал АТ.

Автобуски терминал АТ се предвидува во просторот на старите гробишта. Истиот е планиран за меѓудржавен, меѓумесен, локален и приградски сообраќај. Во него можат да се сместат и дополнителни комерцијални содржини - трговија, сервиси и друго. Неговата диспозиција на крстосницата на влезните правци од Скопје, Битола и Св. Наум гарантираат ефикасни сообраќајни решенија. Од друга страна, центарот на градот ќе биде ослободен од автобускиот сообраќај.

Терминалите - постојките на локалниот автобуски сообраќај ќе се распоредат по територијата на градот според автобуските линии планирани од локалното сообраќајно претпријатие.

- **Терминал за воден сообраќај**

Сообраќајот на вода во наредниот период се очекува да стане меѓународен со отворање на бродска линија Охрид - Поградец, или Охрид - Струга - Поградец - Св. Наум, или некоја друга туристичка тура со која би се поврзале најатрактивните туристички пунктови на брегот на езерото. Покрај бродскиот сообраќај се очекува и зголемување на сообраќај со чамци, со спортски пловила, па дури и со луксузни пловила - јахти. Мора да се инсистира на промена на погонското гориво, бидејќи има негативен ефект во процесот на еутрофикација на Езерото, односно да се постигне заштита на езерските води, дизел - горивото би требало да се замени со електричен или некој друг вид погон (растителни горива), односно да се користат **еколошки мотори**.

- **Терминал за воздушен сообраќај**

Потребите од воздушниот сообраќај населението и стопанството на Охридско - Струшкиот регион и поширокиот простор на Западна Македонија ги остваруваат преку Аеродромот Охрид. Овој аеродром технички и функционално е приспособен за прием на сите видови авиони, а неговиот капацитет е далеку над денешната искористеност. Истиот се користи од патниците од целиот југо-западен регион на Републиката.

Коридорот во кој е поставен аеродромот со својата целокупна инфраструктура е помеѓу градовите Охрид и Струга и представува едновременно и фактор на ограничување и фактор на интегрирање на двата града, поради што заслужува особен третман.

Главниот терминал на авиосообраќајот лоциран е во центарот на градот во рамките на терминалот за автобуски сообраќај, а претставништвата на агенциите на туроператорите во центарот на градот и во аеродромската зграда.

- **Терминал за железнички сообраќај**

Концепцијата за развој на железничкиот систем се базира на потребата за модернизација и проширување на железницата во целина, како и поврзување на железничка мрежа на Република Македонија со соодветни мрежи на Република Бугарија и Република Албанија.

Планирано е во овој дел да поминува трасата на магистралната железничка линија од меѓународен карактер АЛ – Струга-Кичево-Скопје, и Требеништа-Косел-Битола, а со ПП на РМ од неа се одделува кракот Косел-Корча, по падините на Петрино.

1.13. Комунална инфраструктура

1.13.1. Водоснабдување

Напомена: Сегментот Воснабдување во овој ГУП базира врз Главниот проект за водоснабдување на Охрид и Струга кој е во тек на реализација од страна на МЈП ПРОАКВА - Охрид и Струга

Во Главниот проект за водоснабдувањена Охрид предвидени се низа мерки со кои ќе се рехабилитира целиот водоснабдителен систем - од извориштата и резервоарите до цевководите со цел да се отклонат недостатоците воени во постојниот систем. Во однос на водоснабдувањето градот е поделен на три зони: источна страна, западна страна и градска мрежа. во секоја од зоните предвидени се и во тек на реализација се следните зафати:

Источна страна на Охрид

- Рехабилитација на изворите Летница
- Конструкција на нова каптажа кај Летница
- Замена на сите азбест-цементни цевководи од изворите до резервоарот
- РамнеНов цевковод од хидроцентралата Рамне до резервоарот Студенчишта
- Конструкција на нов резервоар со капацитет од 1.000 м3 кај Студенчишта на кота 753,5 мнв
- Сите придружни цевководи помеѓу постоечкиот и новиот резервоар;
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 600 мм, од новиот резервоар до дистрибутивната мрежа;

- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 400 мм, од постојниот резервоар Студенчишта до новформираната средна зона;
- Менување на цевководите помеѓу постојните пумпни станици на Студенчишта, бунарите Студенчишта и постојниот резервоар Студенчишта со цел да се овозможи водата да се пумпа во резервоарот, а да се прекине со пумпање на водата директно во мрежа
- Бушење на еден нов бунар во областа Бејбунар;
- Конструкција на нов резервоар со капацитет од 100 м³ со цел да се снабдува населбата Бејбунар;
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 100 мм, од хидроцентралата Рамне до резервоарот Бејбунар;

Западна страна на Охрид

Бушење на два нови бунари во областа Орман

- Конструкција на нов резервоар со капацитет од 1 000 м³ кај Орман
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 200 мм, од бунарите до новиот резервоар од 1 000 м³ кај Орман;

Конструкција на нов резервоар со капацитет од 100 м³ и бустер пумпи со цел да се снабдува населбата Чекоштина;

Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 350 мм, од резервоарот Орман до градската дистрибутивна мрежа, кај раскрсницата на улиците Туристичка, Железничка и патот за Струга;

Градска мрежа

- Замена на азбест-цементни, PVC и поцинкувани цевки во должина од приближно 17 км;
- Зонирање на мрежата во три посебни зони: ниска, средна и висока; Намалување на притисокот во ниската зона;
- Конструкција на прстенест цевковод во мрежата;

Побарувачката за вода за пиење

Проценката за идната побарувачка за вода за жителите, туристите, индустријата комерцијалата и институционалните потрошувачи во градот и селата поврзани во заедничкиот систем се базира врз сниманите податоци за потрошувачка од 1999 година и проценката на потрошувачката во населбите со викенд-станови;

Проекција на побарувачката на вода извршена е за период до 2025 година, а за потребите на овој ГУП ќе се презентираат прогнозите за 2015 година:

- побарувачка на населението на градот Охрид 180 до 265 литри/ден
- побарувачка на населението на селата 128 литри/ден
- побарувачка на населението на викенд-станови 265 литри/ден
- побарувачка на гости на хотели и кампови 60 до 400 литри/ден
- комерцијална побарувачка (мали фирми и бизниси) од 13.708 м³/месечно

- индустриска побарувачка од 55.000 м3/месечно

Вкупно потребните количества на водата за снабдување на Охридскиот регион се големи, а за нивното обезбедување нужно е да се реализираат основните поставки на Главниот проект за водоснабдување. Од големо значење е чување на водните ресурси и нивната заштита од неконтролирана урбанизација како најагресивен загрозувач на истите.

1.13.2. Еколошка заштита на Охридското Езеро - канализација

Напомена: Сегментот Канализација во овој ГУП базира врз проектот ЕКОЛОШКА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО - ПРОЕКТ ЗА КАНАЛИЗАЦИЈА НА ОХРИД И СТРУГА финансиран од владата на Република Германија, а чија реализација од страна на МЈП ПРОАКВА ОХРИД И СТРУГА Е во тек.

Фекална канализација

Основниот концепт на главниот колекторски систем е да ја насочува отпадната вода до централната прочистителна станица - според студијата за изведување изготвена во 1977 година. Овој концепт предвидува источниот и западниот колекторски систем да ја насочува отпадната вода до прочистителна станица во Враништа. Предвидено е отпадната вода да се собира од сите населби во регионот, како и од индустриските капацитети кои се директни загадувачи на езерото испуштајќи ја отпадната вода во него. Пред да се влева во Црн Дрим собраната отпадна вода треба да се третира според одредени параметри.

Примарната цел на овој проект е собирање на отпадните води од градовите, селските населби и туристичките локалитети што се наоѓаат околу Охридското Езеро, нивното пренесување и третирање во прочистителна станица во Враништа. За да се оствари истото, потребно е да се извршат следните зафати:

- Проширување на канализационата мрежа со цел да се опфатат селата на западниот брег на езерото;
- Проширување / рехабилитација на канализационата мрежа во Охрид
- Раздвојување на фекалната и атмосферската канализациона мрежа во Охрид;
- Проширување / рехабилитација на атмосферската канализациона мрежа во Охрид;
- Проширување / рехабилитација на фекалната канализациона мрежа во Струга;
- Проширување / рехабилитација на атмосферската канализациона мрежа во Охрид;
- Модернизација/ проширување на Прочистителната станица во Враништа;

И покрај големата должина на изведената сепарациона мрежа, потребно е нејзиното целосно сепарирање - изведба, односно реконструкција на мрежата во околина на ул. Абас Емин, проширување на деталната мрежата во УЗ Центар, зафаќање на отпадните води од Болничкиот комплекс, пренасочување од ул. Питу Гули, Марко Цепенков, Даме Груев, дооформување на деталните мрежи во УЗ 15. Корпус, Радоица Новичич и др. Основите поставени со Проектот за заштита на Охридското Езеро даваат можности за сите овие активности. Како материјал за проширување на мрежата да се употребува PVC и полиетиленски цевки. Да се одбегнува употребата на азбестни цевки.

Атмосферска канализација

Проектираниот пристап на системот за атмосферска канализација во овој проект е од аспект на потребата да се обезбеди еколошки безбедно и економски оправдано депонирање на собраната атмосферска вода. Исто така се однесува и на потребата за одвојување на истата од фекалната канализација каде е тоа можно.

Приливот на атмосферската вода е пресметан врз основ на факторите кои произлегуваат од состојбата на теренот. Неговиот интензитет се утврдува како двегодишна веројатност на 10 минутен дожд со интензитет од 120 l/s/ha.

Основата за решавање на проблемот на атмосферските води останува ист: како реципиент и понатака останува Охридското Езеро. Западниот дел од градот атмосферските води ќе ги одведува преку затворени канали што одат по течението на реката Грашница и нејзините краци - по улиците Аџи Мустафа, Бистрица, Јабланица и Пере Тошев, а источниот дел од градот преку цевководите по Булеварот Туристичка и влезовите во Езерото по улиците Македонски просветители, Први Мај, Јане Сандански и Булевар АСНОМ. Како најприоритетна следна активност е проширувањето на собирниот цевковод по ул. Абас Емин, Пирин Планина и Болничкиот комплекс.

Основните потези од проектот ЕКОЛОШКА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО - ПРОЕКТ ЗА КАНАЛИЗАЦИЈА НА ОХРИД И СТРУГА се реализирани, но треба да се довршат.

Со цел да се избегне транспортот на значителни количества на атмосферска вода (во ранг од 1,5 м³/s) низ главните улици на централното градско подрачје, вдолж Булеварот Туристичка проектиран е цевковод како главен колектор на реонот помеѓу Туристичка и северниот дренажен канал. Кај соодветни локации блиску до канализационите линии проектирани се преливни комори кои ќе го собираат ударното количество дождовна вода и седимент во одводните канали. Со ова ќе се осигура сепарирање на иницијалното количество нечиста вода од површината, нејзин транспорт и третирање во прочистителната станица во Враништа. Имајќи пред вид дека повеќето од малите улици немаат тротоари, може да се очекуваат преголеми количества на крупен песок во дренажниот систем, поради што се

наложува често чистење на системот, понекогаш и после секое поголемо невреме.

Во согласност со набележаните цели на Проектот, постојната одводна цевка од ф 150 мм на Булеварот Туристичка се заменува со 1 000 мм главна дренажна цевка, со што се овозможува потребното празнење на реонот помеѓу Туристичка и северниот дренажен канал.

Во централното градско подрачје и Стариот Град главниот дренажен колектор е на ул. Македонски Просветители е поранешниот фекален колектор од кој се одстранети сите приклучоци кои се спроведени во нов изграден фекален колектор, а за потребите на Стариот дел на градот на другата страна на оваа улица изграден е нов дренажен колектор од кој собраната вода ќе се излива во езерото. Постојчката 500 мм канализациона линија долж кејот ја прима зегадената вода и ја испушта во главниот колектор кој оди во прифатната станица Охрид 1.

Особено важна е сепарацијата на отпадните води од колекторот по Кејот по кои треба да се зафаќаат првите атмосферски води кои треба да се третираат како загадени отпадни води, т.е.потегот пристаниште – Студенчишки канал. Досегашниот колектор за фекални води се напушта со новата концепција и понатака предвидено е да служи како реципиент на зафаќање на загадени атмосферски води, кои по прекилот на дождот ќе се препумпува во постојната фекална канализација. На останатиот дел ќе истекува во Езерото како што е предвидено со планот преку постојните природни водотеци како што е и досега. Колекторскиот систем за заштита на Охридското Езеро е исклучиво наменет и така димензиониран да ги зафаќа отпадните индустриски води и фекалните отпадни води.

Материјалот за изведба на мрежата да биде современ, атестиран - PVC и полиетилен.

Неопходен предуслов за успешна реализација на ЕКОЛОШКА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО - ПРОЕКТ ЗА КАНАЛИЗАЦИЈА НА ОХРИД И СТРУГА е подигање на свеста на граѓаните како главни корисници, но и загадувачи на Системот.

1.13.3. Површински водотеци

На територијата на градот Охрид постојат три реки со стален проток на вода: реката Даљан (Коселска Река), реката Грашница (Летница, Сушица), Студенчишката Река и поројот Рача.

Реката Даљан е најголема од нив, има поголемо количество на вода и подолг речен ток. Таа извира под Плаќенската Планина и по должината на својот тек носи имиња на населените места покрај кои протечува - Свинишка Река, Опеничка Река, Коселска Река и пред вливот во Охридското Езеро - Даљан. Таа е поројна река. Пороите од сливот толку и го насипуваат коритото со наноси што постојано го издигаат, така што станало сосема плитко, па при голем водостој се случуваат и поплави во атарите на селата каде поминува.

Заштитата на коритото се врши со опсежни мерки во кои доминира пошумувањето на ерозивните површини од кои се свлекува материјалот, но директните заштитни мерки - регулацијата на реката Даљан, особено нејзиното корито низ територијата на градот, сеуште не се планирани. Дотолку повеќе што таа по целото свое течение низ територијата на градот представува и граница на урбаниот опфат, што наложува преземање на конкретни мерки за заштита на крајбрежните простори. Со оглед на фактот што не постои техничка документација за регулација на Даљан, во овој ГУП ќе се предвиди ширината на коридорот низ кој треба да помине регулираното корито.

Со цел да се заштити територијата на градот од опасноста која представуваат нерегулираните водотеци кои минуваат низ неа, а особено од реката Летница - Грашница, нужно се наметнува нивната регулација. Овој проблем согледан е пред повеќе години и од страна на меродавните институции превземени се соодветни активности - проектирање на техничката документација како основ за изведување на хидротехнички зафати на регулирањето. Оваа техничка документација базирана е врз ОУП за Охрид од 1973 година според кој реката Летница како потенцијално најагресивна се предвидува да добие ново корито и наместо во Охридското Езеро да се влива во реката Даљан во близина на населеното место Орман. На тој начин сите краци на оваа река кои поминуваат низ територијата на градот би се елиминирале, а нивното корито би се искористило за други урбани содржини. Регулираното корито на Летница низ градската територија се предвидува да биде армирано-бетонско со два профили со вкупна ширина од 6,40 и 7,40 м, а надвор од градската територија профилот е 26,80 м, комбиниран од зидани страници и монтажено армирано-бетонско корито. Сите профили се предвидени за мали (летни) води и за големи (пролетни) води. Покрај јужното корито на реката надвор од градот се предвидува заштитен насип со колски пат.

Регулацијата на поројот Рача извршена е во 60-тите години на XX век и тоа во долниот тек и во главните корита - во двата крака, како и во активните притоки. Објектите предвидени во главните корита и притоците имаат за цел да ја намалат поројноста, а предвидената кинета во долниот тек да го заштити регионалниот пат и обработливото земјиште од пороен нанос. Кинетата - коритото е од ломен камен зидан во цементен малтер.

1.13.4. Електроенергетски системи

Во електроенергетиката дефинирани се следните цели на развојот:

- усогласување на стопанскиот развој со развојот на електропреносната мрежа на градот врз основа на реални енергетски и финансиски можности;
- реструктурирање на стопанството на производни процеси и технологии кои обезбедуваат ист стопански производ со помала потрошувачка на електрична енергија
- подобрување на квалитетот и доверливоста на работата на електроенергетската мрежа преку зајакнување на интерконективните врски;

- комплементираност и временско ускладување на градбата на електроенергетската мрежа со супраструктурата;
- урамнотежување на потрошувачката и дистрибуцијата на електричната енергија во сите делови од градот;
- рационално и оптимално искористување на електроенергетската мрежа;
- ускладување на развојот на електроенергетскиот систем на градот со вкупниот електроенергетски систем на Македонија.

Планирана потрошувачка

За определување на идната потрошувачка на електрична енергија анализирани се податоци за потрошувачката на електрична енергија во изминатите 12 години. При математичкото моделирање на потрошувачката како независно променливата величина е прогнозата на населението во Охрид до 2012 година.

Планирана потрошувачка на електрична енергија во општина Охрид:

година	вк. потрошувачка GWh	висок напон GWh	низок напон GWh
2000	170,42818	28,044606	142,383574
2012	383,4633	63,1003	320,3630

За планскиот период 2000-2012 година потрошувачката на ниво на општина Охрид ќе ги има следните атрибути:

вкупната потрошувачка на електрична енергија е поголема за 2,24 пати
потрошувачката на висок напон е поголема за 2,24 пати
потрошувачката на низок напон е поголема за 2,24 пати.

Паралелно, планирано е зголемување и на ангажираните (максимални) моќности на ниво на општината во период до 2012 година.

Планирана ангажирана моќност во општината:

година	2000	2010
ангажирана (максимална) моќност (MW)	42	66

Со предвидениот пораст на потрошувачката на електрична енергија и инсталирани моќности се планира и зголемување на специфичната потрошувачка на електрична енергија на домаќинство и жител.

Електро преносна дистрибутивна мрежа

Развојот на електропреносната мрежа треба да го прати вкупниот планиран развој на потрошувачката на електрична енергија. Планирани се следните измени во електродистрибутивниот систем:

- Трафостаници 110 KV - до 2012 година нема потреба од изградба на нова ТС
- Трафостаници 35 KV KV - до 2012 година нема потреба од изградба на нова ТС
- Трафостаници 10/0,4 KV - се предвидува изградба на нови трафостаници
- Електроводови 110 KV и 35 KV - се предвидува само реконструкција
- Електроводови 10 KV - се планира изградба на нови водови, реконструкција на старите (замена на воздушни со кабловски) и замена на стари кабловски врски помеѓу

1.13.5. Телекомуникациски системи и кабловска телевизија

Согласно генералната определба на ниво на државата, развојните потреби и материјалните можности најновите техничко - технолошки достигнувања ќе бидат непосредно применети во телекомуникациониот систем и кабловската телевизија.

Заради намалување на прекините во ТТ сообраќајот во идниот период предвидена е изградба на кабловска ТФ мрежа како замена за постојната воздушна ТФ мрежа.

За наредните 10 години не е предвидена изградба на истурен степен во градот Охрид.

1.13.6. Гасоводен систем

Во реализација на мрежата на гасоводниот систем на Република Македонија, се предвидува и магистрален гасовод кој ќе ги опфаќа јужните делови на Републиката и преку Струмица, Кавадарци, Прилеп, Охрид и Струга ќе се поврзи со соседна Албанија.

За идниот период планиран е и Балкански навод – продуктовод Бургас – Драч кој ќе поминува низ Крива Паланка, Куманово, Скопје, Велес, Прилеп, Битола, Ресен, Охрид и Струга.

1.13.7. Пазари

Главното градско пазариште сместено на поволна локација во центарот на градот и понатака ќе ја задржи истата позиција и граници. Локални пазари се планираат по Урбаните заедници подалеку од центарот на градот: УЗ 1 Видобишта, УЗ 2 Воска, УЗ 9 Радоица Новичич, УЗ 12 - 15. Корпус и УЗ 13 Железничка. Главното градско пазариште е конципирано и уредено по принципите на современата трговија: се состои од зелениот пазар во наткриени продажни боксови или на отворено и од затворениот продажен простор за млечни и месни производи, колонијал и друга стока. Пешачките пристапи кон пазариштето обезбедени се од повеќе правци, а економски пристап за возилата за снабдување е само еден, а до него е јавниот паркинг над кој се предлага катна гаража за околу 200 возила.

Локалните пазаришта по центрите на Урбаните заедници не се замислени во класична форма - тие ќе се организираат во одредени периоди на денот на уредени, отворени простори, кои после тоа ќе функционираат како простори за одмор и рекреација. Вакво функционирање подразбира добра санитарно - комунална организираност на службите кои ќе стопанисуваат со локалните пазарчиња. Нивните површини внесени се во пешачките сообраќајни површини и не се прикажуваат во површините на пазариштата.

1.13.8. Гробишта

Градските гробишта лоцирани се во северниот дел на градската територија. Местоположбата на гробиштата во однос на станбените делови на градот е поволна, дистанците се лесно совладливи дури и за пешаци, а обезбедени се и доволни површини за санитарното заштитно зеленило. Гробиштата се користат од сите конфесии од христијанската и исламската вероисповед. Површината потребна за планираниот број жители се формира според нормативот 4,0 м² површина / жител, што значи дека за 44.500 жители во 2012 година ќе бидат потребни:

$$44.500 \text{ жители} \times 4 \text{ м}^2/\text{жител} = 178\,000 \text{ м}^2$$

Постојната површина 12,11 Ха не ги задоволува минималните стандарди, поради што за градските гробишта се определува нова површина кон исток, се до постојниот локален пат кој ќе представува источна граница на комплексот. Кон север и кон југ предвидени се зелени заштитни појаси од кои дел во наредниот период може да биде искористен и за проширување на гробиштата.

1.13.9. Евакуација на сметот

Анализата на погодноста покажува дека локацијата Буково како сегашна општинска депонија на смет е поволна. Со цел да се оствари безбедно депонирање на сметот потребно е локацијата задолжително да се уреди и соодветно опреми, да се применува стандардната постапка за санитарно депонирање која се состои од компактирање на отпадот, дневно прекривање, евакуација на атмосферските води, филтратот од телото на депонијата и отпадните гасови кои се резултат на анаеробното разградување на органските материји и како најважно - рекултивација на завршните слоеви.

Трајното решавање на евакуацијата на сметот од целиот регион ќе уследи со реализацијата на планските поставки на Просторниот план на Република Македонија според кои се предвидуваат регионални санитарни депонии по опретивни гравитациони зони. Во Охридско-Струшката оперативна гравитациона зона се опфатени општините Охрид, Струга, Белчишта, Косел, Мешеишта, Луково, Делождо, Велешта, Лабуништа и Вевчани, а за неа се определува поширока зона на меѓата меѓу општините Струга и Велешта, покрај патот Р - 418. Во исто време да се рекултивираат неуредените концентрирани депонии во месноста Буково и Струшката депонија што е изложена на јаки ветрови.

Во секоја зона ќе функционира системот за прибирање, селекција, предтретман, евиденција и декларација на составот, количините, транспортот, манипулацијата и депонирањето на една санитарна депонија за инертен цврст и делумно штетен отпад.

Депонијата за градежниот отпад - шут и друг габаритен отпад определена е во локалитетот Габавци и нужно е целосно да се уреди. Таа е оддалечена 3 км од границата на градот, сместена е во природна увала со поволни природни карактеристики, а до неа треба да се изгради прописна сообраќајница.

2. ПАРАМЕТРИ ЗА УРЕДУВАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

2.1. Уредување на градот по Урбани заедници и урбани блокови

Изготвениот Генерален урбанистички план - ГУП за градот Охрид, е основен плански документ со кој се определени границите на вкупниот опфат на градот и границите на основната територијална поделба на Урбани заедници и урбани блокови.

Во Урбаните заедници, односно во Урбаните блокови, извршено е зонирање според содржините во просторот, основната намена за домувањето и сите содржини што го пратат, општествениот сектор, јавните функции, стопанството, зеленилото, спортот и рекреацијата, сообраќајот и другите инфраструктурни системи (Графички приказ 02). Билансните показатели во него содржат податоци за површините и намените, показатели за инфраструктурата и параметри за уредување на просторот на урбаните блокови согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање и уредување на просторот (Сл.весник бр. 51/2005).

Графичките прикази и билансните показатели го почитуваат и се изработени на основа Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот и проектирање на објекти (2/2002 И 50/2003). Со него се дадени параметрите за организацијата на просторот, односите помеѓу содржините, карактеристиките на поднебјето и традицијата и спецификите на културното и градителско наследство.

Изготвениот Генерален урбанистички план за градот Охрид е основа за изработка на плановите од пониско ниво - Детални урбанистички планови за Урбани заедници од УЗ 1 до УЗ 18, односно Урбаните блокови од УБ 1.1. до УБ 18.2. – вкупно 73. Тој ги определува границите на градската територија, Урбаните заедници и урбаните блокови главно по природните граници (брегот на езерото и водотеците), сообраќајниците и во некои случаи по границите на катастарските парцели. Условите за градба ќе ги определува надлежната служба при локалната самоуправа на општината врз основа на усвоениот ГУП, за изградба, доградба, надградба и реконструкција и изведување на други работи во рамките на урбаните блокови, со изработка на Детални урбанистички планови за урбаните блокови.

Генералниот урбанистички план, како план од пониско ниво усогласен е со Просторниот план на Р. Македонија.

2.2. Основни параметри за уредување на просторот

- Со **регулационата линија** се разграничува земјиштето на урбаниот модул за определена намена, односно подрачјето за градење (урбанистички парцели) од земјиштето наменето за општ интерес (јавни, сообраќајни и други површини).
- Со **градежната линија** се ограничува површината за градба на објекти во рамките на урбанистичка парцела и се назначува растојанието од регулационата линија (главна надворешна градежна линија), односно од границата на парцелата (помошни внатрешни градежни линии). Согласно Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот, дистанцата помеѓу градежните линии и работ на коловозот е во зависност од рангот на улицата и начинит на градбата, при што при урбаната обнова вредностите се значително помали:

кај магистралните улици 20,00 м. (5,00 м)

кај собирните улици 15,00 м. (3,00 м)

кај сервисните улици 10,00 м. (3,00 м)

- Параметрите во однос на **процентот на изграденост**, како и на **коэффициентот на искористување на земјиштето** се во рамките на предвидените со Правилникот, а посебни параметри за урбанистичките парцели ќе бидат предмет на поконкретни показатели на ниво на Детален урбанистички план или на ниво на Урбанистички проект, според архитектонско-урбанистичката концепција на решението.
- **Висините на објектите** наменети за домување да бидат примерени на големината на градот, на традицијата во градењето објекти при што се почитувале правата на секој објект на визура и инсолација (према Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот).
- Потребно е итно усогласување на постојните Детални урбанистички планови, односно изработка на нови за простори кои сеуште не се покриени со нив, со донесениот ГУП за градот. Особено внимание притоа да се посвети на зоните под строга заштита и контактните зони

2.3. Параметри за уредување на просторот определен за домување

- Во целото крајбрежје предвидени се потези домување со хотелиерство, со што се реализира една од насоките на Програмата за изработка на овој План;
- Во зоните со доминантна содржина домување покрај улиците предвидени се потези - мешовито домување со комерцијални (терцијални) содржини;
- Во зоните со доминантна содржина домување се предвидуваат комерцијални содржини, рекреативни содржини, како и сл.содржини

што го пратат домувањето и се во склоп на урбанистичките парцели или во посебни парцели, како самостојни објекти. При реализацијата на ГУП Охрид, односно при уредување на просторот и изработката на Деталните урбанистички планови, иако не се во обележаните зони под услов да се почитуваат мерките за заштита на окружувањето може да се предвидат наброените содржини.

2.4. Параметри за уредување на просторот определен за општествен стандард

- Сите содржини од областа на општествениот стандард програмирани се врз база на стандардите пропишани за секоја содржина поединечно. Зоните определени за овие содржини нужно е да се резервираат за наредните плански периоди доколку нивната реализација не е можна до крајот на овој плански период;

2.5. Параметри за уредување на просторот определен за стопанство

- Зони со терцијарни - комерцијални содржини предвидени се главно долж магистралните улици и во зоните со секундарни стопански содржини - во контактните зони долж улиците
- Во постојните зоните за секундарно стопанство интерполирани се зони за терцијално стопанство или мало стопанство. Нови зони за секундарно стопанство определени се во северниот дел на градот, при што се почитувани мерките за заштита на животната средина.

2.6. Параметри за уредување на просторот определен за спорт и рекреација

- во рамките на Спортскиот Центар да се предвидат и пропратни содржини со кои ќе се комплетира понудата: хотели, трговски и угостителски локали, локали за забава и други отворени и изградени површини во функција на основната намена;

2.7. Параметри за уредување на просторот определен за сообраќај и сообраќајна инфраструктура

- Сите нови улици од примарната градска мрежа да се реализираат согласно на профилите предвидени со овој План, а постојните при нивната реконструкција да се прилагодат на овие профили во максимално можна мерка. На тој начин ќе се обезбеди подолжно паркирање за голем број возила, но едновременно и можност за формирање дрвореди и велосипедски патеки предвидени во тротоарите на улиците;

2.8. Мерки за заштита на животна средина

- При оформување на содржините во рамките на локалитетот се применуваат соодветни **мерки за заштита на елементите на животната средина**, главно преку оформувањето на зелените површини, а поконкретно разработени на ниво на Детален урбанистички план или на ниво на Урбанистички проект.
- Горенаведените параметри укажуваат на дозволена изграденост во Урбаните блокови што овозможуваат уредување на просторот со

партерни елементи, урбана опрема, богати зелени површини, паркирање и друго.

- Со цел да се спречат **архитектонските бариери** при движење на инвалидизирани лица се предвидува пред секоја денивелација на тротоарите, пешачките патеки, партерите, како и влезовите во јавните и објектите за домување, да се постават рампи за движење на инвалидски колички и посебни возила.
- Настанатите општествено - политички и економски промени во периодот после 1990 година ја наметнаа потребата од измени во областа на **одбраната и засолнувањето**. Донесените законски и подзаконски акти со кои начелно се регулира проблематиката на засолништата во “Република Македонија се:
 - Законот за одбрана (Сл.весник на РМ бр. 8/93);
 - Уредбата за критериумите за засолнување на населението (Сл.весник на РМ бр. 81/92);
 - Правилникот за определување на висината на средствата потребни за изградба на засолништа и начинот и рокот на плаќањето односно враќањето на овие средства (посебен Сл.весник на РМ бр. 11/93);
 - Уредба за изменување на уредбата за критериумите за засолнување на населението (Сл.весник на РМ бр. 12/98), со која во уредбата од (Сл.весник на РМ бр. 81/92) во член 2 алинеа 1, ги дава критериумите за обезбедување со објекти за засолнување. За заштита од воени разурнувања ќе се применуваат мерки согласно претходно наведените закони и уредби.

По однос на **заштита од природни непогоди**, објектите треба да се изградат согласно важечките технички прописи од соодветните области.

По однос на **технолошките непогоди**, треба да бидат превземни сите мерки за заштита со изработката на проектите и примената на соодветната технологија.

- Согласно член 9 од **Законот за заштита од пожари** (Сл.весник на РМ бр. 43/86), во процесот на просторно и урбанистичко планирање и проектирање се води сметка за заштита од пожари, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случаи на појава на пожари. Согласно кон изнесеното предвидени се следните Плански мерки за заштита од пожар:

Сообраќајното решение и начинот на кој треба да се предвиди изграба на објектите треба да овозможи пристап на противпожарно возило од повеќе страни.

Сообраќајниците се со доволна ширина и со задоволувачки осовински притисок што овозможува непречено и брзо движење на противпожарни возила.

- Во Охрид се наоѓа противпожарна единица која е опремена со противпожарни возила и со обучени лица за дејствување во случај на пожар. Времето кое е потребно за пристигнување на противпожарното возило е најмногу 10 минути до секој објект во рамките на опфатот на градот.
- Со Планот за водоводна инфраструктура -дел од овој ГУП - предвидена е мрежа на надземни и подземни пожарни хидранти за снабдување на противпожарните возила со вода за гасење на пожар.

3. БИЛАНСИ НА ПОВРШНИ НА ГРАДОТ ВО ПЛАНИРАНИ ГРАНИЦИ

Содржина	Површина Ха	Учество %
Домување	744.64	58.25
• Домување	465.63	
• Домување со терцијални дејности	187.85	
• Домување со хотелиерство	91.16	
Општествен стандард	50.29	3,93
• Образование	10.46	
• Наука	1,78	
• Здравство	9,04	
• Социјална заштита	11.81	
• Култура	3.71	
• Духовна култура	3.41	
• Локален центар	9.83	
• Археолошки локалитет	0.25	
Државна управа, правосудство	3,89	0,30
Локална самоуправа		
Стопанство	165.13	12,92
• Примарен сектор	10.70	
• Секундарен сектор	40.46	
• Терцијарен сектор	40.44	
• Мало стопанство	26.93	
• Хотелиерство, угостителство	21.48	
• Специјална намена	25.12	
Зеленило, спорт и рекреација	138.31	10.82
- специјално зеленило-Блато	51.55	
- јавно зеленило	21.75	
-заштитно зеленило	48.54	
• спорт и рекреација	16.47	
Сообраќај и сообраќајна инфраструктура	147.38	11.53
• улици и тротоари	141.13	
• пешачки улици и плоштади		
• катна гаража	0,18	
• автобуски терминали	2.36	
• бензински станици	2,45	
• ЈП за патишта Македонија-пат	1.26	
Комунална инфраструктура	28,75	2,25
• комунални дејности	2.10	
• градско пазариште	0.72	
• градски гробишта	16,65	
• топлана	1,53	
• електро системи	1.26	
• комуникациски системи	0,38	
• реки	6.11	
ВКУПНО	1.283.39	100,00

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ПЛАНОТ

Вкупна површина на опфатот	1.283.39 Ха
Вкупен планиран број на жители:	44.500
Вкупен планиран број на станови :	18.720
Вкупна планирана станбена површина:	1.453.548 м2
Просечна површина по стан:	77,73 м2/стан
Просечна станбена површина по жител:	32,66 м2/жител
Бруто густина на домување:	34,67 ж/Ха
Нето густина на домување:	59.76 ж/Ха

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИНА ОХРИД

*Сектор за урбанизам и управување со градежно земјиште
Одделение за просторно и урбанистичко планирање,
управување со градежно земјиште и недвижен имот
на општината*

Број: 19-2686/3 од 11.03.2024 год

Генерален урбанистички план на Охрид
2002 – 2012

Одлука бр: 07-1438/2 од 30.06.2006 год.

Мерка: 1: 5000

ИЗВОД од Генерален урбанистички план на Охрид за изработка Измена и дополнување на ДУП за УЗ 11, УБ 11.1 – ОПФАТ 3

СОДРЖИ:

1. Графички дел:

- Заверена копија од Синтезен план – намена на земјиштето со граница на плански опфат и легенда.
- Заверена копија од Сообраќајно решение со нивелмански план со граница на плански опфат и легенда.
- Заверена копија од Синтезен план – водоснабдување со граници на плански опфат и легенда
- Заверена копија од Синтезен план - фекална канализација со граници на плански опфат и легенда
- Заверена копија од Синтезен план - атмосферска канализација со граници на плански опфат и легенда
- Заверена копија од Синтезен план - електроенергетски и телекомуникациски системи со граници на плански опфат и легенда

2. Текстуален дел:

- Заверена копија од:
 - Програмски поставки на идниот развој на градот
 - Природни погодности и ограничувања како фактор на планирањето на просторот на градот
 - Демографски развој
 - Домување
 - Општествен стандард
 - Државна управа и правосудство; локална самоуправа
 - Стопанство и специјална намена
 - Зеленило, спорт и рекреација – заштитно зеленило
 - Сообраќај и сообраќајна инфраструктура
 - Плански мерки за заштита на животна средина
 - Плански мерки за заштита на природно богатство
 - Насоки и плански мерки за заштита на културно наследство

- План за организацијана просторот
 - Систем на Урбани заедници
 - Биланси на површините во урбаните заедници

- Сообраќајна инфраструктура
 - Магистрални улици
 - Собирни улици
 - Сервисни улици

- Комунална инфраструктура
 - Водоснабдување
 - Фекална канализација
 - Атмосферска канализација
 - Површински водотеци
 - Електроенергетски системи
 - Телекомуникациски системи

- Параметри за уредување на просторот

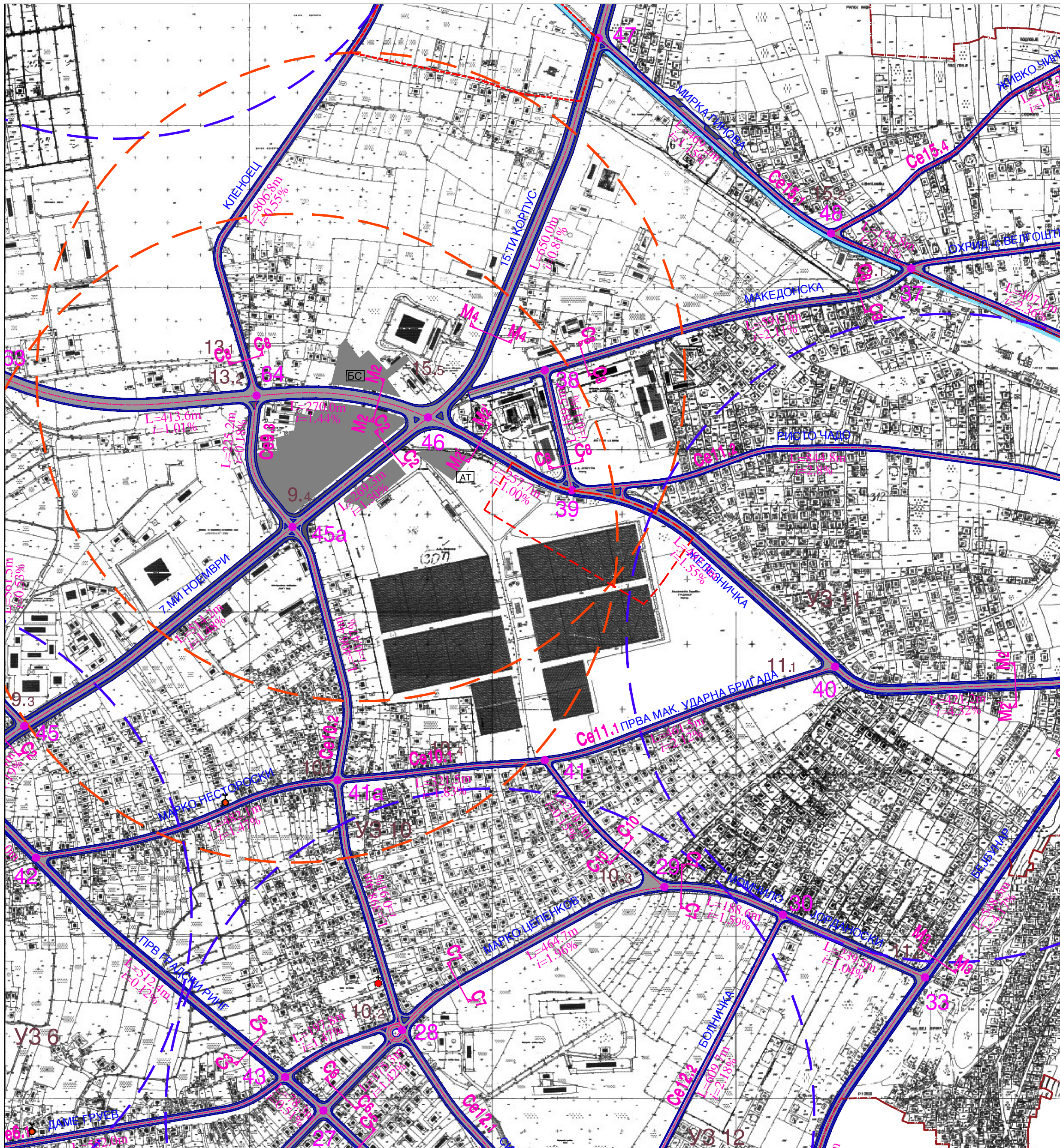
изготвил:

советник,
Лилјана Јоноска, д-р

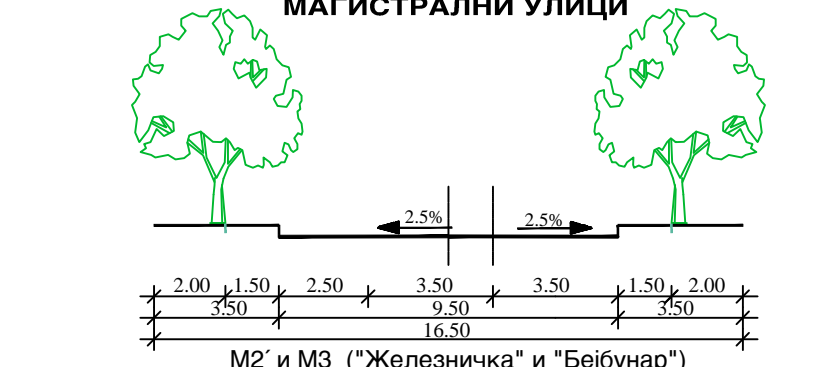
контролирал:

рак. на одделение
Татјана Стојческа, д-р

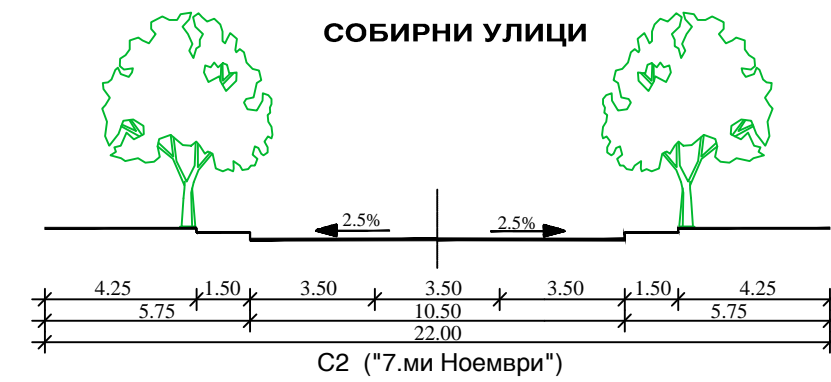
**Градоначалник,
Кирил Пецаков**

МАГИСТРАЛНИ УЛИЦИ

СОБИРНИ УЛИЦИ

СЕРВИСНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

ознака	Назив	Коловоз	Тројшоар	Вкујино
CE 10.1	Марко Нестороски	6.00	2x2.25	10.50
CE 10.2	Питу Гули	9.00	2.25+1.80	13.05
CE 11.1	Прва Мак. ударна бригада	6.00	2x2.25	10.50

КООРДИНАТИ И ВИСИНСКИ КОТИ

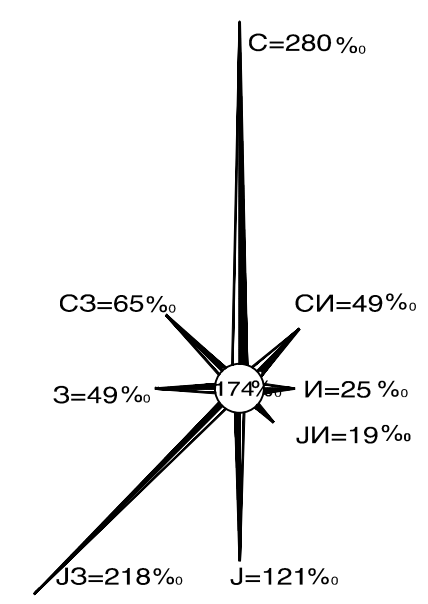
T	X	Y	KT	KH
39	7485123.32	4553436.76	719.10	719.30
40	7485529.00	4553164.81	726.89	727.00
41	7485081.61	4553020.54	716.76	717.20
41a	7484761.94	4552989.68	711.10	711.30
45a	7484692.64	4553380.11	713.10	713.20
46	7484901.55	4553548.99	716.50	716.70

- ПРИМАРНА СООБРАЌАЈНА МРЕЖА
- ГАТ АВТОБУСКА СТАНИЦА
- БЕНЗИНСКИ ПУМПИ
- РАДИУС НА ОПСЛУЖУВАЊЕ НА ПОСТОЈНИ БЕНЗИНСКИ СТАНИЦИ
- РАДИУС НА МОЖНО ЛОЦИРАЊЕ НА БЕНЗИНСКИ СТАНИЦИ
- ГРАНИЦА НА ОПФАТ НА НАСЕЛЕНОТО МЕСТО - ПЛАНИРАНА СОСТОЈБА

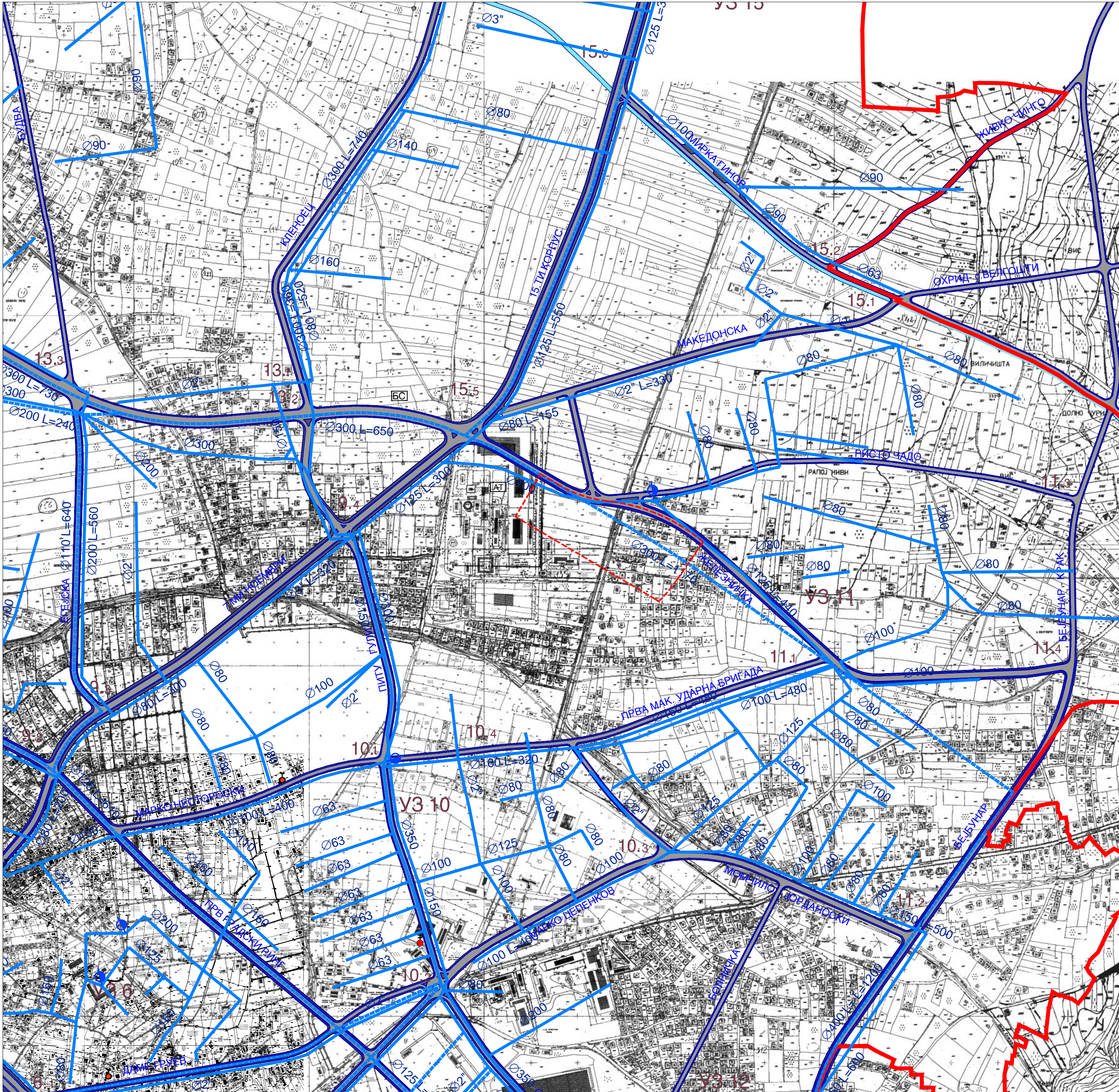
СООБРАЌАЈНО РЕШЕНИЕ СО НИВЕЛМАНСКИ ПЛАН ПЛАНИРАН РАЗВОЈ 2002-2012

M=1:5000

	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ		ДИРЕКТОР: Лидија Трленоска Симоновиќ <i>д-р. град.инж.</i>	
	УРБАН доо - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ			
ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	С3042001.dwg		
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012		ФАЗА ПЛАН	
ПРИЛОГ:	СООБРАЌАЈНО РЕШЕНИЕ СО НИВЕЛМАНСКИ ПЛАН ПЛАНИРАН РАЗВОЈ 2002 - 2012		РАЗМЕР 1 : 5000	ТЕХ. БР. 20/01
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев <i>д-р. град.инж.</i>	ПЛАНЕР: Ибраим Илџат <i>д-р. град.инж.</i>	КОМП. ОБРАБОТКА: Татјана Ковеска <i>д-р. град.инж.</i>	ДАТА: јули 2006	ПРИЛОГ бр. 04

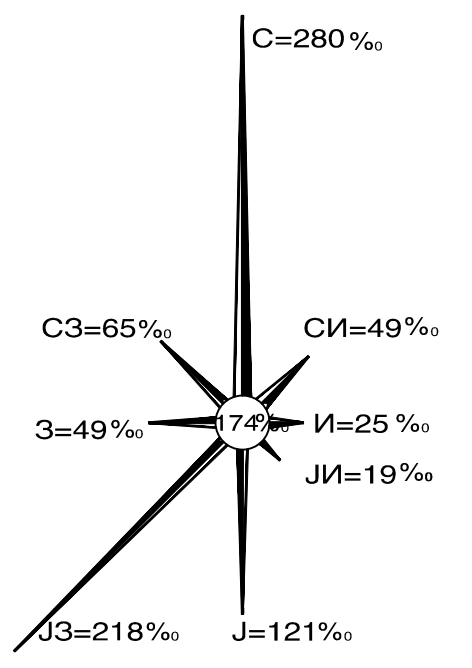

----- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ДУП ЗА УЗ 11, УБ 11.1 - ОПФАТ 3

ПЛАН ЗА ВОДОСНАБДУВАЊЕ

- ПОСТОЈНА ВОДОВОДНА МРЕЖА
- НОВОПРОЕКТИРАНА ВОДОВОДНА МРЕЖА
- ПОЖАРЕН ХИДРАНТ
- ИЗВОР
- БУНАР
- РЕЗЕРВОАР
- ПУМПНА СТАНИЦА
- ПРЕКИДНА КОМОРА

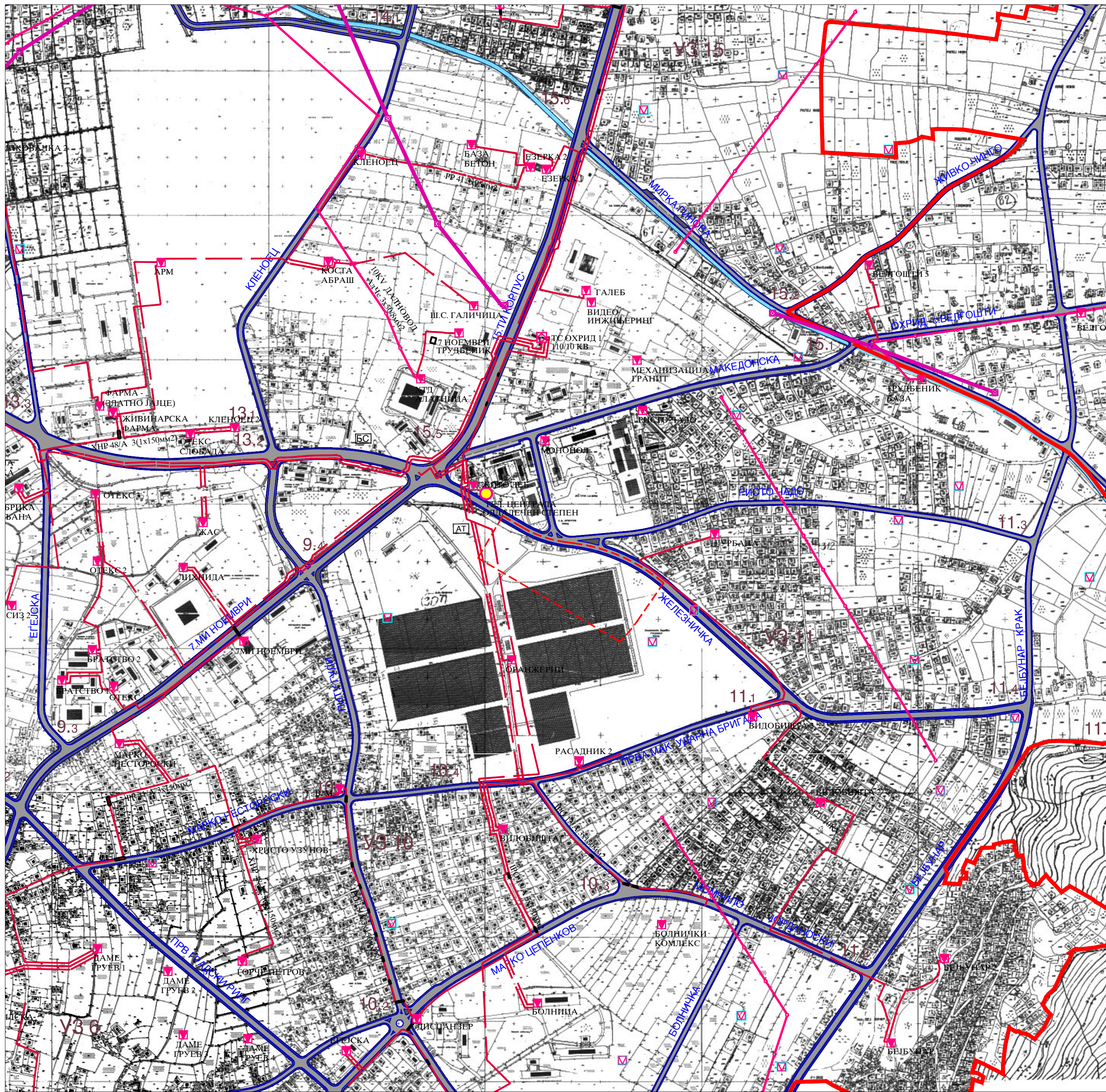

СИНТЕЗЕН ПЛАН - ВОДОСНАБДУВАЊЕ

M=1:5000

	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОР		ДИРЕКТОР: Лидија Трпеноска Симоновиќ <small>д-р, инж. град. инж.</small>	
	УРБАН ДОО - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ		С3052001.dwg	
ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012		ТЕХ. БР. 20/01
ПЛАН:	ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012		РАЗМЕР 1 : 5000	ПРИЛОГ 6р: 05
ПРИЛОГ:	СИНТЕЗЕН ПЛАН - ВОДОСНАБДУВАЊЕ		ДАТА: јули 2006	
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев <small>д-р, инж. град. инж.</small>	ПЛАНЕР: МЈП "ПРОАКВА"	КОМП.ОБРАБОТКА: Филдишева Соња <small>д-р, инж. град. инж.</small>		

----- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ДУП ЗА УЗ 11, УБ 11.1 - ОПФАТ 3

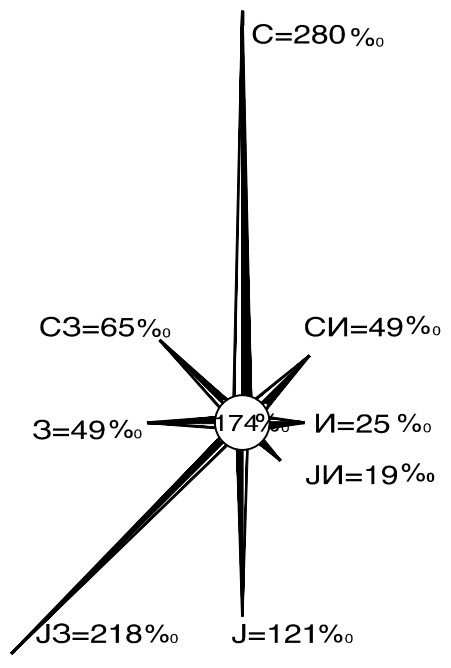

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМ

- ПОСТОЈНА ТРАФОСТАНИЦА 110 KV
- ПОСТОЈНА ТРАФОСТАНИЦА 35 KV
- ПОСТОЈНА ТРАФОСТАНИЦА 10 KV
- ПЛАНИРАНА ТРАФОСТАНИЦА 10 KV
- 35 KV ДАЛНОВОД
- 10 KV ВОЗДУШЕН ВОД
- 10 KV КАБЛОВСКИ ВОД

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ СИСТЕМ

- ГЛАВНА ТЕЛЕФОНСКА ЦЕНТРАЛА
- ТЕЛЕФОНСКА ЦЕНТРАЛА ОДДАЛЕЧЕН СТЕПЕН

СИНТЕЗЕН ПЛАН - ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ СИСТЕМИ

M=1:5000

	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ		ДИРЕКТОР: Лидија Топеноска Симоновиќ <i>lidia.topen@pmk.gov.mk</i>	
	УРБАН ДОО - ОХРИД ДРУШТВО ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ И ИНЖЕНЕРИНГ		С3082001.dwg	
ПОДРУЖНИЦА	О Х Р И Д	ПЛАН: ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ОХРИД 2002 - 2012		ФАЗА ПЛАН
ПРИЛОГ:	СИНТЕЗЕН ПЛАН - ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКИ СИСТЕМИ		РАЗМЕР 1 : 5000	ТЕХ. БР. 20/01
РАКОВОДИТЕЛ: Георги Хаџиев <i>georgi.hajiev@pmk.gov.mk</i>	ПЛАНЕР: Ставре Јаневски <i>stavre.jan@pmk.gov.mk</i>	КОМП. ОБРАБОТКА: Вера Снегар <i>vera.snegar@pmk.gov.mk</i>	Татјана Косевска <i>tatjana.kos@pmk.gov.mk</i>	ДАТА: јули 2006
				ПРИЛОГ бр: 08

ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ДУП ЗА УЗ 11, УБ 11.1 - ОПФАТ 3

II. ПРОГРАМСКИ ПОСТАВКИ НА ИДНИОТ РАЗВОЈ НА ГРАДОТ

1. ПРИРОДНИ ПОГОДНОСТИ И ОГРАНИЧУВАЊА КАКО ФАКТОР НА ПЛАНИРАЊЕТО НА ПРОСТОРОТ НА ГРАДОТ

Валоризацијата на природните карактеристики, нивните погодности и ограничувачки фактори представуваат појдовна основа на планирањето на просторот. Во Документационата основа на планот анализирани се и валоризирани цела низа природни карактеристики, а заедничко за сите е што ниту една од нив не представува фактор на ограничување на просторниот развој на градот, но секако имаат влијание врз некои негови аспекти. Исклучок претставуваат изворите на брдото Бејбунар, регулацијата на површинските води, заштитените природни реткости – блато Студенчишта и националниот парк Галичица.

- **Рељефот, пејсажот и вегетацијата**

Градот лежи на рамен терен и на две карактеристични возвишенија - ридови на кои е Стариот град, а во последните децении се освојуваат и подножјата на планината Петрино - населбите Рача и Бејбунар. Посебно доживување е глетката на поширокото опкружување на градот: питорескните силуети на Галичица и Мокра Планина и нивните отсликувања во сините води на бисерното езеро - слика на која не може и не треба ништо да се додаде, а никако да се одземе, зашто таа слика е вечна...

- **Геолошките и педолошките карактеристики**

Геолошкиот состав на почвата не секогаш овозможува класични начини на фундаирање: високото ниво на подземните води во пониските делови од градот и нестабилни милести почви во крајбрежјето и по тековите на некогашните мали водотеци, денес затрупани, бараат дополнителен стручен ангажман како на планерите на просторот, така и на проектантите на конструкцијата на планираните објекти.

Во Охридското Поле главно се сретнуваат три вида почви: дилувијални, алувијални и калливи, а педолошкиот состав на почвата на територијата на градското подрачје е главно на база на влажните алувијални и калливи почви. Калливите почви настануваат како последица на високата подземна вода и при дождливиот период кога водите се задржуваат подолго, а се делат на минералогени и мочуришни. Најголема земјоделска вредност имаат влажните алувијални и минералогените калливи почви, а мочуришните почви во локалитетот Студенчишта создаваат особен еко систем чија заштита представува императив на само за градот Охрид.

- **Сеизмолошките карактеристики**

Долината на реката Црн Дрим заедно со Охридското Езеро се смета за еден од сеизмички најактивните региони на Балканот, а во него поединисеизмички зони се познати и по катастрофални земјотреси. Тоа е и зоната на Охридското Езеро и крајбрежните терени. Во оваа зона со меридијален правец се наоѓаат и појави на сулфурни води и гасови кои доаѓаат од длабината на земјината кора. За период од последните стотина години сеизмички најактивни се јужното и источното крајбрежје на Охридската котлина, а интензитетот на

максимално очекуваните потреси е до 8 по МКС скалата, па дури и до 9 по МКС скалата. Целокупната градба на територијата на регионот треба да биде прилагодена на овие сеизмолошки условија.

- **Климатските карактеристики**

Климата во Охридско - Струшкиот регион е изменето умерено - континентална, модифицирана во посебна клима на локалното подрачје со карактеристики условени од присуството на езерото: поконстантни температури со мали колебања и осцилации поради што летата се пријатни и топли со свежи ноќи, а зимите се студени, но слабо изразени, со исклучително ретки магливи денови, што е значајна компаративна предност во однос на голем дел од територијата на државата. Есента е потопла од пролетта и овозможува продолжување на летната туристичка сезона за најмалку еден месец. Особено освежување во жешките летни денови и вечери носи југозападниот ветар стрмец, додека северните ветрови уште повеќе ја снижуваат температурата во студениот дел од годината. Со еден збор - климатските фактори не представуваат ограничувачки фактор во развојот на градот, но треба да се почитуваат при микро лоцирањето на објектите во зоните определени со ГУП.

- **Хидрографските карактеристики**

Охридското езеро е во групата на Десаретските езера, а преку реката Црн Дрим му припаѓа на Јадранскиот слив. Со своите физиографски и биолошки карактеристики спаѓа во најатрактивните езера на светот. За билансот на водата во езерото од значење се бројните реки и рекички кои се вливаат во него, но и сублакустриските извори кои ја носат водата од порозниот варовнички масив на планината Галичица. Езерото има големи стопански потенцијали, но неговото значење во создавањето на идентитетот на целиот регион, а особено на градот Охрид, е немерливо. Реките Даљан и Рача представуваат природни граници на урбаното подрачје на градот од север и од југ, а реката Грашница во своето течение низ градската територија представува само отворен колектор на канализационите води поради што со досегашните урбанистички планови е предвидено нејзиното воведување во течението на Даљан со што ќе се елиминира загрозувањето на животната средина, а отпадните води ќе се воведат во колекторот.

- **Состојбата на животната средина**

може да се оцени како добра. Планираните инфраструктурни системи - регионалниот колектор за евакуација на отпадните води, регионалниот водоснабдителен систем, а особено проектот Заштита на Охридското езеро под патронат на Министерството за животна средина и просторно планирање се конкретни чекори кои општеството ги презема со цел да го заштити просторот на Охридско-Струшкиот регион. Освен тоа, постојат и напори за подигање на граѓанската свест преку широките акции за изготвување на локални еколошки акциони планови кои представуваат нов вид на поттикнување на акција со цел глобална заштита на животната средина.

2. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ

Проекција на населението до 2020 година

Сознанијата за основните белези, структурните карактеристики и промени, како и динамиката на населението се неопходни при планирањето, односно урбаното организирање на населбите - како една од основните задачи на Генералниот урбанистички план.

Со помош на законитостите на демографскиот развој и утврдените тенденции и интензитетот на досегашните движења можат да се утврдат елементите за креирањето на политиката на развојот. Тоа се однесува на регулирањето на демографските текови врз процесот на урбанизација, подигање на општообразовно и културно ниво на населението, подобрување на демографско-економските белези (активитетот) и др.

Овие цели треба да се вградат во политиката на демографскиот развој кои заедно со комплементарните цели на стопанскиот и просторниот развој ќе се реализираат како определена стратегија. Во тој контекст се третираат и основните агрегати и структури на населението во овој елаборат. Согласно наведените цели и услови, дефинирани се клучните постулати при определувањето на предметните демографски структури и нивните промени. Имено, се претпоставува натамошен пораст на бројот на жители, подобрување на општостопанско ниво и други услови на општествениот и личниот стандард, подигнување на културно-образовното ниво на населението и др.

Проекција на населението и соодветните структури е извршена со помош на компјутерската програма изработена од страна на агенцијата POPTECH - The Future Group International, Washington D.C. 1991. Резултатите на прогнозата се следни:

Вкупно население во градот Охрид

1994 година 41.146

2020 година 46.000

Како резултат на очекуваните промени во движењето на природните компоненти кај населението настануваат и промени на старосната структура. Тие се манифестираат во намалувањето на учеството на помладите генерации и со постојаното зголемување на учеството на постарите групи, особено зголемување на бројот на жители на работоспособна возраст.

Старосна структура на населението - 2020 година

старосни групи	%	број
0 - 6 години	9,1	4.186
7 - 14 години	11,8	5.428
15 - 19 години	7,6	3.496
20 - 60 години	57,0	26.220
над 60 години	14,5	6.670
Вкупно	100,0	46.000

Согласно порастот на бројот на вкупното население и промените на неговите структури се очекуваат промени и во структурата на домаќинствата. Тие промени, пред се, ќе произлезат од планирањето на домаќинствата и други економски и социјални фактори. Ваквите претпоставки имплицираат релативно побрз пораст на бројот на домаќинствата, од една страна, а од друга страна тренд кон постојаното намалување на просечниот број членови по едно домаќинство.

Број на домаќинства и нивната просечна големина

Година	Број на домаќинства	Просечен број членови по едно домаќинство
1994	11.440	3,5
2020	13.142	3,5

Промени во старосната структура предизвикуваат промени во работоспособниот контингент на населението. Како демографска рамка на вкупната расположива понуда на работната сила тој е значајна категорија која треба да се има пред вид при апроксимацијата на потенцијални работни ресурси. Од обемот и интензитетот на приливот на новите генерации зависи и потребата од поголем степен на активирање на работоспособни лица. Обемот на работоспособниот контингент и неговото ужество во вкупното население имаат тенденција на пораст.

Работоспособно и активно население

Година	Работоспособен контингент	Активен контингент
	% од вкупното население	% од раб. способно население
1994	65,6	67,6
2020	66,4	65,0

Почитувајќи ги досегашните движења кај основните културолошки белези на населението, можат да се очекуваат поинтензивни промени во однос на поголем опфат на децата во основните училишта, односно степен на опфатеност во граници на можното опфаќање. Исто така, се наметнува и потребата од пошироко опфаќање на идните генерации во средните училишта со соодветно планско насочување од аспект на потребите на стопанството.

Прогноза на вкупното население до 2012 година

Проекцијата на демографскиот развој до 2020-тата година изготвена за потребите на просторното планирање чиј хоризонт на опсервирање е дваесет години треба да се сведе на потребите на генералното планирање чиј хоризонт е двојно пократок и во случајот е 2012-та година. Поаѓајќи од резултатите на Пописот на населението и становите во 1994 година, проценетата состојба во 2001-ата година и расположивите параметри од Проекцијата до 2020-тата година се формираат следните прогнози за очекуваниот демографски развој на крајот на планскиот период на овој ГУП.

Вкупното население во градот во 1994 година било 41.146 жители, а проценетото во 2001-ата 42.700 жители. Ако се претпостави рамномерен раст

до 2020-тата година, годишно градот ќе се зголемува за просечно 0,50% или по 225 жители, со кое темпо во 2012 година ќе стигне до 44.500 жители.

Структура на населението по пол и возраст

Очекуваната структура на населението по старост е важна категорија во демографските прогнози според која се димензионираат популационите контингенти - деца, ученици, студенти, работоспособното население и др. Во недостиг на најновите податоци од Пописот на населението 2002, наредните прогнози извршени се по пат на интерполација на величините помеѓу состојбата регистрирана во 1994 година (41.146), претпоставената големина во 2001 (42.700) и прогнозираната големина во 2020 (46.000). Вкупното население на градот ќе изнесува 44.500 жители, а ќе се формира следната слика:

Структура на населението по возраст - период 1994 - 2020

Старосни групи	1994 - %	2002 - %	2012 - %	2020 - %
0 - 6 години	10,13	9,79	9,35	9,10
7 - 14 години	19,40	17,08	14,15	11,80
15 - 19 години	8,16	8,00	7,80	7,60
20 - 60 години	50,23	52,30	54,85	57,00
над 60 години	13,85	13,14	13,90	14,50
вкупно	100,00	100,00	100,00	100,00

Структура на населението по возраст - 2012 година

Старосни групи	%	број
0 - 6 години	9,35	4.160
7 - 14 години	14,15	6.310
15 - 19 години	7,80	3.470
20 - 60 години	54,85	24.400
над 60 години	13,85	6.160
вкупно	100,00	44.500

Во однос на базната 2002 година намалувањето на бројот на млади до 19-годишна возраст ќе изнесува 3,56 процентни поени, а за исто толку се наголемуваат повозрасните групи. Групата на работоспособното население на возраст од 20 - 60 години бележи раст од 2,15 процентни поени што претставува контингент од 24.400 лица од кои до крајот на овој планерски период треба да се формира група на работно-активни лица. Под претпоставка да се остварат прогнозите дека 65% од работоспособното население ќе биде активно, тоа ќе значи дека во градот Охрид во 2012 година ќе има 15.860 лица. Во Документационата основа на планот прикажана е состојбата со вработеноста во градот на крајот од 2001 ата година според која има вкупно 16.210 лица кои примаат плати, но од нив дури 1.904 лица се привремено невработени кои примаат паричен надоместок, што значи дека реално вработени се 14.306 лица. Тоа значи дека до крајот на планскиот период треба да се вработаат 1.554 лица или по околу 155 нови вработувања годишно.

До 2012 година населението ќе зголеми од 41.146 на 44.500, што значи дека ќе има нови 3.354 жители. Просечната големина на семејството од 3,5 члена нема да се менува во наредниот период, што значи дека градот ќе има нови семејства: **3.354 жители : 3, 5 жители/семејство = 960 семејства. Заедно со постојните 11.440 семејства вкупниот број ќе изнесува 12.400.**

Во однос, пак, на 2002 година кога проценотото население изнесувало 42.700 жители со 11.884 семејства, зголемувањето на бројот на семејствата до 2012 година ќе изнесува 516 семејства. За овој број нови семејства во наредниот период ќе треба да се планира нов животен простор во вид на станови и соодветна ангажирана површина во рамките на опфатот на градската територија.

2.4. Дистрибуција на населението; густини на домувањето

Прогнозата на дистрибуцијата на населението по Урбаните заедници за 2012 година формирана е врз база на очекуваната динамика на развојот на секоја од 16-те Урбани заедници, а имајќи ја пред вид атрактивноста на просторот и расположивите површини. Секако, најатрактивни Урбани заедници се оние покрај езерото или во неговата близина: Стар Град, Центар, Долна Влашка Маала со ограничени расположиви површини, како и Воска, Биљанини Извори и Даме Груев во кои постојат поволни површини за нова градба. Со високи природни квалитети и слободни површини е и УЗ Гоце Делчев на благите падини на Петрино, како и УЗ Рача, но во неа присутната бесправна градба во добра мера ги девалвира природните погодности. Прогнозирањето на просторната дистрибуција на населението на градот отежнато е и со фактот дека растот на населението не оди паралелно со динамиката на станбената градба, бидејќи е констатирано дека поголемиот дел од новоизградените станови се викенд - станови.

Имајќи ги пред вид наведените околности прогнозата на дистрибуцијата на населението по Урбаните заедници е следната:

ред. број	Просторно-функционална единица -Урбана заедница	Попис 1991	Попис 1994	Проценка за 2002	Прогноза за 2012
УЗ 1.	Стар Град	2624	2634	2700	2600
УЗ 2.	Центар	3269	3220	3300	3400
УЗ 3.	Кошишта	2973	2826	2890	2950
УЗ 4.	Воска	3880	3388	3550	3600
УЗ 5.	Лескајца	1661	1430	1470	1500
УЗ 6.	Даме Груев	3568	3427	3500	3500
УЗ 7.	7. Ноември	2100	2000	2000	2000
УЗ 8.	Биљанини Извори	5099	4960	5070	5100
УЗ 9.	8-ми Септември	2279	2087	2180	2200
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	4422	4240	4340	4400
УЗ 11.	Видобишта и Илинден	3743	3438	3510	3600
УЗ 12.	Гоце Делчев	1140	1090	1670	1400
УЗ 13.	Железничка Населба	1986	1804	1850	1950
УЗ 14.	Радоица Новичич	2053	1906	1950	2000

УЗ 15.	15-ти Корпус	1867	1790	1830	2000
УЗ 16.	Рача	959	860	890	1000
УЗ 17.	Студенчишта	-	-	-	500
УЗ 18.	Чекоштина	-	-	-	800
	Вкупно	42.060	41.146	42.700	44.500

Густината на становање, еден од најважните параметри за оценување на рационалноста во планирањето и уредувањето на просторот, представува однос помеѓу бројот на жители и просторот во границите на опфатот. Бруто густината на становање е односот на бројот на жители и вкупната површина на опфатениот простор, а нето густина на становање е односот помеѓу бројот на жители и површината наменета за домување во границите на опфатот.

Густината на становање на ниво на целата градска територија чија површина на опфатот до крајот на планерскиот период ќе изнесува 1.276,87 Ха ќе биде:

Бруто густина на становање

44.500 жители : 1.283.39 Ха = 34.67 жител/хектар

Нето густина на становање

44.500 жители : 744.64 Ха = 59.76 жител/хектар

3. ДОМУВАЊЕ

Развојот на функцијата домување во наредниот период ќе представува еден од најзначајните сегменти во просторниот развој на градот, а задоволување на станбените потреби ќе има приоритетно значење во задоволување на комплексот на човековите потреби.

Основните цели на развојот на домувањето кои непосредно произлегуваат од улогата и значението на оваа содржина во вкупниот развој на општеството во наредниот плански период подразбираат:

- квалитативно задоволување на потребите на населението согласно принципот стан за секое семејство, наголемување на просечната станбена површина по стан, подобрување на квалитетот и осовременување на станбениот фонд, елиминирање на субстандардниот станбен фонд, примена на асейзмички мерки. Норматив при планирањето на станбена површина по жител околу 20 м² и станбена единица од 80-90 м² по семејство
- површините за планирани урбани содржини првенствено треба да се бараат во рамките на постојното градежно земјиште, односно во постојните граници на опфатот на градот;
- рационализација на просторната организација на домувањето подразбира контролирано и лимитирано проширување на зоната за домување пред се на површините со претходните планови предвидени за оваа намена, но сеуште невоведени во планираната намена, со моментна состојба - земјоделско земјиште, при што висините на

станбените објекти да бидат примерени на големината на градот, традицијата, воспоставените добрососедски односи, инсолацијата и визуриците;

- воедначување на условите за живеење во сите делови од градот преку: опремување на зоните за домување со потребните пратечки содржини, ефикасно сообраќајно поврзување со работните зони;
- запазување на особеностите на културното наследство со постепена реконструкција и ревитализација на старите делови од градот со оптимално сочувување на старите урбанистички матрици и елиминирање на субстандардот;
- еколошка ревитализација на животниот простор се постигнува по пат на: елиминација на постојни и потенцијални загадувачи во зоната за домување; примена на мерки за рационализација на моторниот сообраќај; изградба на објекти со оптимални висини; уредување на слободните површини;

3.1. Нови станови

Потребите од нов станбен фонд групирани се во три групи:

- нови станови по основ пораст на населението - од природниот прираст и од имиграција;
- станови потребни на замена на субстандардниот станбен фонд;
- станови потребни за елиминирање на станбениот недостиг, односно усогласување на бројот на станови со бројот на семејства;

Бројот на нови станови по основ пораст на населението ќе се определи ако се земе како појдовен податок бројот на новите семејства во 2012 година кој е прикажан во демографската прогноза - 960, а за секое семејство треба да се обезбеди нов стан.

Бројот на нови станови потребни за надоместување на стари, субстандардни станови ќе се утврди откако ќе се утврди вкупниот број на субстандардни станови во кои се вбројуваат:

- а. сите станови градени пред 1945 година, а според Пописот на населението и становите од 1994 година тие се вкупно 788;
- б. 20% од становите градени во периодот 1945 - 1960, односно $1.110 \text{ стана} \times 0,20 = 222 \text{ стана}$;
- ц. 10% од становите градени во периодот 1960 - 1970, односно $2962 \text{ стана} \times 0,10 = 296 \text{ стана}$;

или вкупно 1.306 од кои 30 % во овој планерски период треба да бидат заменети со нови, односно: $1.306 \times 0,30 = 400 \text{ стана}$

Бројот на нови станови потребни за елиминирање на станбениот недостиг нема да биде земен како критериум со оглед на фактот што според Пописот на населението и становите од 1994 година регистрирани се 11.440 семејства, а бројот на становите е 16.731. Од нив само за живеење се 12.355, за живеење и вршење дејност 325 или вкупно 12.680, а останалите се главно викенд-станови. Тоа значи дека 11.440 семејства располагаат со 12.680 стана

што представува суфицит од најмалку 1.240 стана, односно на 1 семејство спаѓаат 1,11 стана. Оваа тенденција на зголемување на бројот на станови со далеку побрзо темпо од растот на населението продолжува и во периодот до 2002 година кога вкупниот број на станови изнесува 17.761 со вкупна површина од 1.344.748 м²

Според тоа, проекцијата на потребите на градот за нови станови до крајот на 2012 година ќе биде следна:

Број на жители до 2012 година	44.500
Број на домаќинства до 2012 година	12.400
Нови станови по основ на пораст на населението	960
Нови станови како замена за субстандардни станови	400
Постојни станови во 2002 година	17.761
Постојни станови кои се задржуваат: 17.761 - 400 =	17.360
Вкупно нови станови за градба: 960 + 400 =	1.360

Планиран вкупен број станови до 2012 година: 17.360 + 1.360 = 18.720

3.2. Станбен стандард

Законот за просторно и урбанистичко планирање и Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот ги определуваат планските параметри за домувањето во наредниот период, а истите се:

- 20 м² станбена површина по жител
- станбена единица од 80-90 м² по семејство
- целосна опременост на станот со инсталации

Состојбата на станбениот стандард во градот покажува дека веќе во 2002 година се надминати препорачаните големини:

Новите станови кои ќе се градат треба комплетно да се опремаат со инсталации, а посебно да се води политика на супституција на субстандардниот станбен фонд.

Ако просечната површина по еден стан се определи на 80 м²/стан, површината на новите станови ќе изнесува:

$$1.360 \text{ стана} \times 80 \text{ м}^2/\text{стан} = 108.800 \text{ м}^2$$

3.3. Просторна размешаност на станбениот фонд

Во планираната организација на градот Урбаните заедници и понатака остануваат просторно - административни единици. Планираните 44.500 жители дисперзирани се во 18-те Урбани заедници почитувајќи ги целите зацртани во Насоките и препораките за планирање на идниот развој:

- при изработката на урбанистичките планови површините за планирани урбани содржини треба да се бараат во рамките на постојното градежно земјиште, а исклучиво за општествено оправдани цели надвор од овие рамки на површини со бонитет од IV категорија;

- да се применат принципите на насочена урбанизација со што ќе се достигнат приближно еднакви услови на живеење и работа на целата територија;
- да се усогласат густината на населеност, изграденоста и катноста заради зачувување на принципите на хумано живеење, рационална експлоатација на просторот и урбаните содржини, а во согласност со сите видови на заштита на животната средина, како и целите набележани во Целите на просторниот развој на градот до 2012 - Програма за изработка на ГУП: покрај прифатената препорака од ПП на РМ дека за секое ново семејство треба да се планира нов стан со просечна површина од 20 м² по член на семејство, односно 80 - 90 м² по станбена единица, потребно е да се предвидат и мерки за елиминирање на станбениот субстандард особено во деловите на градот со поголема фраквенција на туристите (Стар Град, Кошишта, Воска, Долна Влашка Мала); зоните со бесправна станбена градба да се вклучат во планираната организација на градот така да се овозможи легализирање на постојната градба, но и дополнување со нови содржини со кои ќе се постигне повисок стандард на живеење и можност за создавање нови работни места;

Имајќи ги пред вид овие цели, но и состојбата во 2002 година, извршена е дистрибуцијата на населението, односно домаќинствата и становите во 18-те Урбани заедници:

ред. бр.	Просторно-функционална единица -Урбана заедница	станови - процена 2002	домаќинства процена 2002	станови прогноза 2012	домаќинства прогноза 2012
УЗ 1.	Стар Град	1000	755	1020	740
УЗ 2.	Центар	1420	990	1550	1080
УЗ 3.	Кошишта	1250	790	1300	810
УЗ 4.	Воска	2000	980	2100	1020
УЗ 5.	Лескајца	650	430	680	450
УЗ 6.	Даме Груев	1650	1010	1750	1000
УЗ 7.	7-ми Ноември	790	565	800	570
УЗ 8.	Билјанини Извори	3000	1430	3200	1450
УЗ 9.	8-ми Септември	860	615	900	640
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	1350	1180	1400	1200
УЗ 11.	Видобишта и Илинден	1050	960	1100	980
УЗ 12.	Гоце Делчев	600	400	630	400
УЗ 13.	Железничка Населба	600	520	630	540
УЗ 14.	Радоица Новичич	620	500	650	520
УЗ 15.	15-ти Корпус	620	500	670	530
УЗ 16.	Рача	300	260	340	270
УЗ 17.	Студенчишта	-	-	120	120
УЗ 18.	Чекоштина	-	-	200	200
	Вкупно	17.760	11.885	18.720	12.400

Бројот на станови во сите Урбани заедници е поголем од бројот на домаќинствата, а најголема диспропорција е забележлива во атрактивните простори покрај езерото каде станбениот суфицит се в сушност викенд-становите.

3.4. Структура на становите во 2012 година

Вкупниот број на станови во 2012 година прогнозиран е на 18.720. Најголем дел од нив се постојните задржани станови (17.360), а новите станови се превидени по основ на порастот на населението (960) и по основ на замена на постоен субстандарден фонд (400). Сликата на структурата на предвидените станови во 2012 година представена е во следната табела:

ред. бр.	Просторно-функционална единица-Урбана заедница	станови 2002 задржани	станови по основ пораст на насел.	Станови за замена на субстандард	вкупно нови станови	вкупно станови во 2012
УЗ 1.	Стар Град	960	20	40	60	1020
УЗ 2.	Центар	1370	130	50	180	1550
УЗ 3.	Кошишта	1220	50	30	80	1300
УЗ 4.	Воска	1950	90	60	150	2100
УЗ 5.	Лескајца	640	30	10	40	680
УЗ 6.	Даме Груев	1630	100	20	120	1750
УЗ 7.	7-ми Ноември	780	10	10	20	800
УЗ 8.	Билјанини Извори	2970	200	30	230	3200
УЗ 9.	8-ми Септември	820	40	40	80	900
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	1320	50	30	80	1400
УЗ 11.	Видобишта и Илинден	1030	50	20	70	1000
УЗ 12.	Гоце Делчев	590	30	10	40	630
УЗ 13.	Железничка Населба	590	30	10	40	630
УЗ 14.	Радоица Новичич	600	30	20	50	650
УЗ 15.	15-ти Корпус	600	60	10	70	670
УЗ 16.	Рача	290	40	10	50	340
УЗ 17.	Студенчишта	-	-	-	120	120
УЗ 18.	Чекoштина	-	-	-	200	200
	Вкупно	17.360	960	400	1.360	18.720

4. ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД - ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ

Севкупниот развој на општината во голема мера е во зависност од функциите кои директно го означуваат нивото на општествениот стандард и тоа особено системите за образование, здравство и социјална заштита, култура и физичката култура. Развиеноста на овие системи, програмирани и просторно дистрибуирани, директно ќе влијае, а во исто време и ќе зависи од идната организација на просторот на општината и населбите во него. Во контекстот на ова, мрежата на објектите од општествениот стандард треба да се третира како една од битните претпоставки на идниот севкупен развој на општината и на градот. Со оптималната разместеност на објектите од општествениот стандард во градот треба да се формира мрежа која рамномерно ќе го покрива просторот на градот задоволувајќи секое гравитациско подрачје, а во склад со критериумите и нормативите за секоја дејност поодделно.

4.1. Образование

Посебни цели на развојот во рамките на образованието се следни:

- основно образование е обврзувачко за сите деца во државата на возраст од 7-14 години, наставата да се одвива во една смена, површината на објектот да изнесува 6-8 м² по ученик, а 25-30 м² по ученик за комплексот на училиштето;
- средно насочено образование до 60% опфатеност на деца од старосната група 15-19 години, површината на објектот да изнесува 8 м² по ученик, а површина на комплекс мин. 25 м² по ученик.
- високо образование опфаќа 20% од старосната група младинци на возраст од 20-24 години.
- зголемување на опфатеноста на популацијата од соодветна возраст;
- работа на училишта во една смена со целодневно боравење на учениците;

4.1.1. Основно образование

При анализирањето на состојбата во 2002 година утврдено е дека вкупната површина на парцелите на шестте основни училишта изнесува 72.200 м², изградените површини се 19.098 м², а вкупниот број на ученици 5.377. Ако се из земе Основното музичко училиште кое не е дел од обврзниот образовен систем, параметрите се следни: површина на парцелите 6,81 Ха, изградени површини 18.400 м², бројот на ученици 5.136. Во однос на состојбата во 1994 година кога со пописот на населението е утврдено дека бројот на деца на возраст од 7 до 14 години изнесувал 5.614, забележливо е значително намалување за 478 деца или за околу 8,5%.

При анализата на состојбата на функцијата на основното образование (односот помеѓу вкупната корисна површина и бројот на ученици) утврдено е дека е постигнат стандард од 3.55 м² по ученик од површината на објектот при одвивање на настава во една смена. Постигнатиот стандард е под минимумот предвиден со „Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот“ од 7 м² корисна површина по ученик. Вкупната површина на локациите изнесува 7,22 Ха и овозможува стандард 13,42 м² по ученик. Постигнатиот стандард е исто така под границата на минимумот кој изнесува 25 м² по ученик за комплексот по истиот Правилник. Неповолната состојба во поглед на достигнувањето на стандардите забележана е кај сите основни училишта.

Според демографската прогноза популацијата од 7 - 14 години ќе изнесува 14,15% од вкупното население, а бројот на ученици во основното образование ќе изнесува 6.310. Тоа значи дека во однос на состојбата во 2002 година бројот на ученици ќе се зголеми за 1.174.

Димензионирање на површините потребни за основното образование се изврши по два основи:

1. површини потребни за надминување на постојниот дефицит
2. површини потребни за задоволување на потребите на новите ученици

1.	површини потребни за надминување на постојниот дефицит	
	површина на вкупни локации - постојна	7,22 Ха
	површина на вкупни локации - потребна според утврдените нормативи:	
	5.136 учници x 25 м ² /ученик = 128.400 м ² или	12,84 Ха
	потребни нови површини за надминување на постојниот дефицит: 12.84 Ха - 7,22 Ха =	5,62 Ха
2.	површини потребни за задоволување на потребите на новите ученици:	
	1.174 ученици x 25 м ² /ученик = 29.350 м ² ,	2,35 Ха
	вкупно нови површини: 5,62 Ха + 2,35 Ха =	7,97 Ха
	вкупни површини: постојни + нови:	
	7,22 Ха + 7,97 Ха =	15,19 Ха

Изградените површини исто така не ги задоволуваат потребите на постојните ученици определени со планерски и педагошки нормативи. Имено, изградениот простор од 19.098 м² е недоволен за 5.136 ученици бидејќи согласно нормативите би требало да има: 5.136 ученици x 7 м²/ученик = 35.952 м², што значи дека недостигаат : 35.952 м² - 19.098 м² = 16.854 м².

Според тоа:

1.	за надминување на постојниот дефицит потребни се нови	16.854 м ² .
2.	за новите ученици потребни се:	
	1.174 ученици x 7 м ² /ученик =	8.218 м ² .
	или вкупно	25.072 м ²

4.1.2. Средно образование

Функцијата средно образование во градот Охрид се одвива во четири објекти, а три училишта:

Во Училиштето за средно образование Свети Климент Охридски, Електро-машински училишен центар Св. Наум Охридски и Државното угостителско туристичко училиште со ц.о. Ванчо Питошески.

Вкупната површина на нивните локации изнесува 3,20 Ха, Односот помеѓу вкупната корисна површина и бројот на ученици е 3.57 м² по ученик. Постигнатиот стандард е под минимумот предвиден со „Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот“ (Сл. весник на РМ 2/2002) од 7 м² корисна површина по ученик. Вкупната површина на локацијата која изнесува 32 000 м² овозможува стандард од 9.80 м² по ученик, што е под границата која изнесува 25 м² по ученик за комплексот.

Учеството на учениците во средното образование во популацијата од 15 - 19 години може да се утврди врз база на проценетото вкупно население во градот во 2002 година (42.700) и проценетото учество на оваа популациона група (8%), што представува бројка од 3.416. Тоа значи дека учениците, 3.236, представуваат 95,52% од популацијата 15 - 19 години. Овие релации ќе се задржат и при прогнозата на бројот на ученици во 2012 година.

Демографската прогноза за 2012 година ги дава следните големини:

- бројот на жители во градот - 44.500
- популацијска група 15 - 19 години - учество 7,8%
- популацијска група 15 - 19 години - број 3.470
- ученици во средно образование: 95% од попул. група
- ученици во средно образование: $3.470 \times 0,95 = 3.300$

Прогнозираниот број на ученици од 3.300 е незначително поголем од бројот на ученици во 2001 година (3.263), што значи дека не постои потреба од предвидување нови површини по основ на порастот на бројот на ученици .

Новите површини кои треба да се предвидат за потребите на средното образование ќе се определат само по основ надминување на постојниот дефицит кој може да се квантифицира и за вкупните и за изградените површини.

4.1.3. Високо образование

Факултетот за туризам и угостителство своите потреби од нови содржини може да ги реализира во рамките на сопствената парцела. Можна е целосна дислокација во заеднички универзитетски центар со новите приватни факултети под услов да се обезбеди просторот во северниот дел на градот.

Студенскиот дом Никола Карев за сместување на студентите од Факултетите останува на истата локација. Зголемување на изградените површини Домот ќе треба да го реализира во рамките на сопствената парцела.

4.2. Наука

Јавната научна установа Хидробиолошки завод - Охрид. Со оглед на значението на неговото име и дејноста која ја обавува - истражувања на живиот свет на езерото и неговата заштита, се предвидува проширување на површината на комплексот со што ќе се овозможи збогатување на содржините, отворање на комплексот во едукативни и туристички сврхи и, што е најзначајно, просторно и функционално интегрирање со Блатото Студенчишта во еден ареал во кој ќе важат посебни мерки за уредување и заштита на просторот. Со таа цел се предвидува проширување на комплексот на Хидробиолошкиот завод.

Сеизмолошка станица - како единица на Универзитетот Кирил и Методи - Скопје, лоцирана на јужната падина на западниот рид на Охридскиот рид ќе ја задржи содржината и постојната површина.

Метеоролошка станица - како единица на Државниот завод за хидрометеорологија - Скопје, лоцирана во крајниот североисточен дел на Тврдината, над Основното училиште "Климент Охридски" исто така ја задржува содржината и површината .

4.3. Здравство

Согласно Правилникот за уредување на просторот нормативните големини за димензионирање на површините и објектите наменети за здравство се следни:

- број на лежаи : 8 лежаи на 1.000 жители
- определување на урбанистичка парцела: 80 м² по 1 лежај
- определувањето на површината на објектот: 8 м² по 1 лежај
- макс. степен на изграденоста на комплексот - 60%

Бројот на легла во Општата болница – Јавната здравствена установа - Охрид е 248, а во трите специјални болници вкупно 623 или вкупно 871 легло. Со нив се опслужуваат 871 лежај x 8 лежаи / 1.000 жители = 69.680 жители, што значи дека овие медицински установи опслужуваат многу пошироко подрачје отколку што се градот и општината Охрид.

Јавната здравствена установа во анкетирањето изрази потреба од зголемување на слободни и изградени површини за Општата болница. Со овој ГУП се предвидува зголемување на парцелата во кои површини ќе се сместат нови содржини. На тој начин се создава простор за развој во долг временски период и можност за капацитет од над 1.000 болнички легла.

Една од важните обврски на овој ГУП е да се определи локација за здравствен дом во склад со организацијата на здравствената заштита и планерските нормативи, а имајќи ги пред вид потребите и навиките на населението. Постојниот здравствен дом кој повеќе децении ја има улогата, но не и содржините на современа поликлиника се дислоцира во комплексот на Јавната здравствена установа – Општа болница – Охрид, а некои од постојните содржини остануваат на истата локација.

Целокупната градска територија рамномерно е покриена со мрежата на здравствени домови како дел од превентивната здравна заштита на населението. Во таа смисла нови амбуланти се предвидени во северниот дел на градот (УЗ 9 - 8. Септември, УЗ 15. Корпус, УЗ 11 - Видобишта Илинден, УЗ Радоица Новичич), во јужниот дел на градот (УЗ Рача), и во средишниот дел на градот (УЗ 4 Воска, УЗ 5 - Лескајца). Дел од здравните станици е во склоп на локалните центри во Урбаните заедници.

Мрежата на приватни здравствени установи ќе се развива во склад со медицинските прописи и економскиот законот за побарувачката, во веќе постојни или специјално градени објекти во рамките на сопствените парцели.

4.4. Социјална заштита

Организацијата на социјална работа треба и понатака да биде во склад со повеќегодишни програми за развојот на социјалната заштита. Динамиката на развојот на социјалната заштита е во непосредна зависност од општествено-економскиот развој на општината и пошироката општествено-политичка заедница и интензитетот на социјалните појави и проблеми настанати како

последници на општествените движења. Од анализите извршени во Документационата основа произлегоа следните препораки за третманот на оваа содржина во вкупните содржини на градската територија:

- предучилишно образование и воспитување се темели врз определбата за 60% опфатеност на деца од вкупниот број на старосната група до 6 годишна возраст. Норматив за површина на објектот е 6-8 м²/дете, и мин. 20 м² по дете за површина на комплексот; за наредниот плански период, според анкетаирањето во Мин. за социјала, нема потреба од зголемувањето на бројот на детските градинки, ниту за проширување на постојниот изграден и слободен простор;
- да се предвиди локација за дом за возрасни лица во склад со нормативите и социо-психолошката димензија на проблематиката, а дисперзирани низ просторот на градот повеќе клубови за стари лица;
- да се предвиди локација за групен дом за хендикепирани лица со дневни центри и стационар

4.4.1. Општествена заштита на деца

Површините потребни за згрижување на децата од предучилишна возраст до 2012 година ќе се дефинираат исто како и во образованието, по два основи:

1. Површини потребни за надминување на постојниот дефицит;

Вкупниот број на деца згрижени во сите работни единици на детската градинка “Јасна Ристеска” е варијабилен и се движи од 450-500 деца, односно 12, 0% од сите 4.180 деца на возраст 0 - 6 години проценет во 2002 година. Односот меѓу вкупната корисна површина и бројот на корисниците изнесува 11.18 м²/корисник. Постигнатиот стандард далеку ги надминува стандардите и нормативите од 6 - 8 м² корисна површина по дете. Вкупната површина на локациите која изнесува 2.21 Ха, овозможува постигнат стандард од 44.2 м²/ дете, кој исто така е далеку над границите на нормативот од 20 м² по дете за комплексот. Тоа значи дека не постои потреба од нови површини за дополнување на дефицитот, односно дека во постојните објекти со изградена површина од 5.591 м² можат да бидат згрижени 800 деца со по 7 м² користен простор, а површината на вкупните локации од 22.100 м² ги задоволува нормативите за згрижување на $22.100 \text{ м}^2 : 20 \text{ м}^2/\text{дете} = 1.100$ деца.

2. Површини потребни за задоволување на потребите на новата популација

Површини за задоволување на потребите на новата популација од 0 - 6 години ќе се определат согласно демографската прогноза со која се очекува истата да представува 9,35% од вкупното население, што значи дека од планираните 44.500 жители во оваа возрасна група ќе има вкупно 4.160 деца. Согласно препораката да во наредниот период во објектите за

згрижување на деца се опфатат 60% од популацијата бројот на децата што ќе се згрижат во детските установи треба да изнесува:

$$4.160 \text{ деца} \times 0,60 = 2.496 \text{ или } 2.500 \text{ деца}$$

За овој број на деца потребен е вкупен простор:

а. за локациите

$$2.500 \text{ деца} \times 20 \text{ м}^2/\text{дете} = 50.000 \text{ м}^2 \text{ или } 5,00 \text{ Ха}$$

б. за објектите:

$$2.500 \text{ деца} \times 6 \text{ м}^2/\text{дете} = 15.000 \text{ м}^2.$$

Од планираните 18 Урбани заедници само во четири постојат детски установи и тоа: во УЗ 2 - Центар, во УЗ 3 - Кошишта, УЗ 10 - Горна Влашка Маала и УЗ 8 - Биљанини Извори - 2 установи, вкупно 5. Нови детски установи предвидени се во Урбаните заедници кои немаат вакви објекти и тоа: во УЗ 4 - Воска, во УЗ 5 - Лескајца, во УЗ 6 - Даме Груев, во УЗ 11 - Видобишта - Илинден, во УЗ 12 - Гоце Делчев и во УЗ Р. Новичич - 2 установи - вкупно 7, а во останалите Урбани заедници децата можат да се згрижуваат во детски установи формирани во "домашни условија" - во приватна сопственост и во мали капацитети.

4.4.2. Општествена заштита на стари и хендикепирани лица

Домот за пензионери е изграден во центарот на градот и располага со 10 апартмани. Во приземјето опстојува клубот на пензионери.

Од анализите и анкетирањето извршени во фазата Документациона основа произлегоа следниве заклучоци:

- да се предвиди локација за дом за возрасни лица во склад со нормативите и социо-психолошката димензија на проблематиката, а дисперзирани низ просторот на градот повеќе клубови за стари лица;
- да се предвиди локација за групен дом за хендикепирани лица со дневен центар - стационар;
- да се предвиди дом - одморалиште за слепи лица

Согласно нормативите, за објекти од социјален карактер - за деца без родители и за стари лица - бројот на местата да биде 3 на 1.000 жители, површината на комплексот по 30 м², а на објектот 15 м² по корисник. Од овој број лица за кои е потребна социјална грижа две третини да бидат старите лица, а една третина деца без родители или без родителска грижа. Гравитационото подрачје, целата општина Охрид која во 1994 година броела 52.732 жители, се проценува на 60.000 жители во 2012 година. Според нормативите, за ова население потребни се 120 места за згрижување на стари лица од кои 20 се постојни, а 100 треба да се изградат во објекти со изградена површина од: 100 лица x 15 м²/корисник = 1.500 м² и површина на локација од: 100 лица x 30 м²/корисник = 3.000 м². Локацијата се предвидува во УЗ 4 Воска, во УБ 4.3. во мирен дел на градот со многу зелени површини, блиску до езерото, сообраќајно добро поврзана со градската улична мрежа.

Непосредно до оваа се предвидува локацијата за одморалиште за слепи лица.

Локацијата за групен дом за хендикепирани лица со клубови за дневен престој предвиден е во УЗ 11, во У.Б. 1.

4.4.3. Меѓуопштински центар за социјални грижи

Меѓуопштинскиот центар за социјални грижи е сместен во самостоен, сопствен објект со висина од П+ 1 кат во Урбаната заедница “Горна Влашка Мала“. Тој располага со вкупна површина на локацијата од 300 м², а вкупната изградена површина изнесува 175 м². Во наредниот период овој објект ќе ги задоволи потребите на дејноста и не се предвидува зголемување на неговите изградени и слободни површини.

4.4.4. Хуманитарни организации

Во оваа група на организации за помош на социјално загрозена популација со овој ГУП третиран е само Црвениот крст на Македонија. Истиот располага со сопствен деловен, продажен и магацински простор на три локации во опфатот на градот кои ги задржува.

4.5. Култура

Во градот постои мошне богата мрежа на институции и објекти од областа на културата кои, помалку или повеќе, се во функција, особено во текот на летната сезона кога се организираат масовни културни манифестации. Анализите на состојбите укажуваат на тоа дека во овој планерски период е нужно да се завршат отпочнатите активности за реставрација и ревитализација на спомениците на културата и историјата - Самуиловата тврдина и Античкиот театар, но и на другите споменици на културата чија состојба бара средства и ангажман. Со нивното вклучување во културните текови градот ќе се здобие со нови квалитети кои уште повеќе ќе ја потенцираат неговата улога во културата на Републиката.

4.5. Духовна култура

Духовната култура како дел од општата човекова култура има и свои потреби од простор во рамките на градското ткиво покрај веќе ангажираните површини. Храмовите посветени на духовната култура, без оглед на вероисповеста што во нив се проповеда, располагаат со исклучително квалитетни простори во кои создале сопствена, специфична атмосфера. Во градот егзистираат повеќе православни храмови - активни цркви кои се едновременно и споменици на градителското и културното наследство и тоа главно во Стариот дел на градот, а кон нив се приклучува и возобновениот Свети Климентов храм на Плаошник. Новоизградената католичка црква е веќе во функција. Активни исламски богомољи - џамии се четири од кои три во централното градско подрачје.

5. ДРЖАВНА УПРАВА, ПРАВОСУДСТВО, ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Сите органи и институции од областа на државната управа, правосудството и локалната самоуправа кои се застапени во градот сместени се во поволни локации и објекти со доволни површини и соодветен комфор и нема потреба од предвидување нови површини за оваа активност. Исклучок представува Министерството за внатрешни работи за чии потреби се предвидува комплекс во УБ 10.1. и езерската полиција на брегот на Студенчишката Река за која се планира да се оддели дел од комплексот за МНО. Потребата на Министерството за правда од нов општински затвор ќе треба да се задоволи надвор од територијата на градот.

6. СТОПАНСТВО И СПЕЦИЈАЛНА НАМЕНА

6.1. Примарен сектор

Една од програмските определби на овој план рационализација на површините ангажирани за овој стопански сектор, од кои најголема е површината на Оранжериите на Градинар кои подолги години не се во функција. Нивната локација на влезот во градот од северен правец, на крстосницата на магистралните улици Железничка и 15. Корпус, а имајќи ја пред вид состојбата и слабите изгледи за регенерирање на оваа стопанска дејност, укажува на низа погодности за пренамена на овој простор во мултинаменски простор со содржини од важност и значење како за УЗ 11 Видобишта-Илинден во чии граници е овој локалитет, така и за целиот град. Со ДУП за оваа Урбана заедница дел од локалитетот наменет е за основно училиште, детска градинка, локален центар и трговија и занаетчиство, а со овој ГУП кон овие содржини се додаваат и нови - дневен центар за хендикепирани лица, домување, површини за терцијарен сектор (мало стопанство, сервиси, складишта) и градска топлана, како и зелен заштитен појас помеѓу работните зони и останатите зони.

Останалите субјекти класифицирани во овој стопански сектор ќе ги задржат своите локации и површини во рамките на градот, освен Рибарското стопанство кое ќе се дислоцира вон од градот, Сите површини во рамките на опфатот класифицирани како неангажирани зелени површини со овој ГУП се предвидуваат со трајна нова содржина.

6.2. Секундарен сектор

Во согласност со програмските определби на овој ГУП утврдено е дека големите стопански субјекти можат преку внатрешна трансформација да се прилагодат кон современите потреби - како просторна, така и трансформација на дејностите, со што ќе се создадат услови за поширока и разновидна понуда.

Во Документационата основа на овој План утврдено е дека ниеден од субјектите класифицирани во секундарниот стопански сектор не ја загрозува животната средина и дека нема основ и потреба за нивното дислоцирање

надвор од границите на градската територија, под услов строго да се почитуваат законите и прописи за заштита на животната средина. Поради тоа се предвидува задржување на повеќето од субјектите во нивните постојни граници, но се дава можност за целосна или делумна пренамена, особено за механизациите на градежните претпријатија или претпријатието за секундарни суровини, во мало стопанство, сервиси или складишта.

При определувањето на намената на работните зони се овозможува оптимална флексибилност поради многу “тенката” граница помеѓу дејностите кои се обавуваат во примарниот, во секундарниот и во терцијарниот сектор;

Зони за изградба на нови капацитети со разновидна намена се површините во северниот дел на градот, помеѓу магистралната улица 15. Корпус и собирната улица Петрино, главно наменети за мало стопанство.

На постојната индивидуална станбена градба во рамките на работните зони треба да и се овозможи изградба - доградба на деловен простор во рамките на сопствената парцела со што ќе се постигне поголема рационалност на просторот, а ќе се оправда и, по потреба, легализира и индивидуалната станбена градба - под услови утврдени со Правилникот за уредување на просторот.

6.3. Терцијарен сектор

Во просторната организација на градот зоните за мало стопанство и сервиси се главно во северниот дел - долж улиците Железничка и 15. Корпус, јужно од ул. Железничка - источно и западно од Тумбата и северно од клучката на Булеварот Туристичка - по улицата која води кон месноста Алтанин Мост. Оваа поставка во основа е адекватна и на потребите на населението и на потребите на сопствениците на стопанските субјекти, поради што е акцептирана во овој ГУП и се дополнува со нови површини, главно долж магистралните улици Железничка и 15. Корпус, но и покрај Булеварот Туристичка.

Предвидена е и можноста во постојните и во предвидените зони за домување, а во потези долж улиците од примарната градска мрежа и други фреквентни правци, да се интерполираат содржините од терцијарниот стопански сектор кои како такви се представени и во графичкиот приказ Синтеза на планот.

Занаетчиските локали од традиционалните занаети сместени во потегот на Старата чаршија, главно во делот помеѓу првиот и вториот чинар, да се задржат како дејност и да им се додадат нови површини со цел да се одржат не само како места на кои нешто се произведува туку да се презентира начинот на кој некогаш се произведувале нештата. Овој тренд е исклучително присутен во најпознатите туристички места во целиот свет.

Најголемата компактна хотелска зона предвидена е на западното крајбрежје, а во источното крајбрежје и градскиот центар, покрај

новопредвидените, се предвидува заокружување на постојните капацитети и пренамена на постојните содржини во хотелско-угостителските. Во таа смисла предвиден е и потезот домување со хотели долж Кејот Маршал Тито во кој е можна трансформацијата на постојниот фонд во содржини наменети за хотелиерство.

Дисперзијата на угостителските локали низ територијата на градот во основа е базирана врз економската логика на побарувачката - фреквентните простори во центарот на градот и подцентрите, крајбрежните простори во градот и туристичките локалитети и понатака ќе бидат атрактивни за оваа намена.

6.4. Специјална намена

Во површините за Специјална намена се вбројуваат површините и објектите кои ги користи Министерството за одбрана, а тоа е касарната со сопствениот полигон, како и просторот јужно од вливот на Студенчишката река кој ќе биде користен и од страна на МВР. Да се во наредниот период преиспита можноста од користенје на Касарната за цивилни содржини – лоцирање на високообразовни установи, противпожарна едница и други содржини.

7. ЗЕЛЕНИЛО, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

7.1. Зеленило

7.1.1. Јавно зеленило

Сите површини во рамките на градската територија вброени во јавното зеленило опфаќаат многубројни и разнородни локалитети од кои повеќето се и амбиентални целини (Калето, Античкиот театар, Св. Јован Канео, крајбрежниот потег, Спомен-паркот на паднатите борци и др.). Повеќето од нив не се паркови во класичната смисла на зборот, но нивните квалитети се врвни и заслужуваат целосно планерско внимание. Тие мора да останат во сегашните граници, а нивното уредување ќе биде предмет на плановите од пониско ниво. Останалите постојни површини со јавното зеленило се како такви акцептирани во овој план, а се планирани и нови во сите зони наменети за домување, во сите зони со јавни содржини, особено во зоните наменети за рекреација

Задржани се постојните дрвореди со регистрирана должина и се предвидени нови како забележителен пејсажен квалитет повеќе во урбаниот простор секаде каде е тоа можно: долж сите улици од примарната мрежа, како постојните така и планираните, и тоа направо во проширениот тротоар, без тревњаџи. Со тоа се овозможува нивната реализација по пат на реконструкција на уличниот профил, а се одбегнува лошата практика на неодржување на тревнатите површини. На тој начин се формира зелен ланец од дрвореди во должина од 8.800 м постојни и околу 20.000 м нови дрвореди, со зголемување од преку три пати.

7.1.2. Строго заштитена зона

Локалитетот Студенчишта, Блатото, претставува дел од територијата на градот во крајбрежниот простор на езерото кој согласно со Законот за заштита на природните реткости од 1981 година се стекнал со статус на предел со посебни природни вредности. Со овој ГУП овој простор е категоризиран како Посебен природен резерват према предлогот на Просторниот план на Република Македонија со статус на природна реткост во склопот на јавните зелени површини, односно строго заштитена зона. Долгогодишната негрижа за овој простор се повеќе го доведува во опасност опстанокот на пределот и автентичната состојба на блатниот екосистем, со тоа и некои од најбитните вредности на Охридското Езеро, а тенденциите на запоставување и несоответно користење продолжуваат.

Општите цели за ревитализација и заштита на Блатото Студенчишта се следни:

- утврдување на начинот на користење и уредување на поширокиот простор и дефинирање на можностите за вклучување на природните потенцијали на овој предел во вкупниот развој на Охридското крајбрежје;
- дефинирање на режимот на управување со Блатото како природна реткост и феномен од витален интерес за заштита на Охридското Езеро;

За реализација на општите цели да се определи следната стратегија:

- утврдување на границите и просторниот опфат на Блатото;
- усогласување на интересите помеѓу различните корисници на просторот: градот Охрид, ЈНУ Хидробиолошки завод, АРМ, Капетанијата, Рибното стопанство, Охридски Комуналец и др.
- согледување на можностите комплексот да добие мултифункционална намена: заштитна, научно-истражувачка, рекреативна, воспитно-образовна, зоо-парк во природа, со цел да се ревитализира и уреди без да се наруши екосистемот;
- утврдување на земјиштето и режимот на Хидробиолошкиот завод, односно определување на просторот за научни и апликативни активности,
- изработка на планот на пределите - пејсажен план;
- изработка на детален план за целиот комплекс, при која ќе се изработат и елаборати за зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа, систем на мерки и активности за зачувување и одржување на карактеристични вредности, при тоа користејќи го Законот за заштита на природата 67/2004 ;

Оваа програма на потребните активности далеку ги надминува рамките и содржините на овој ГУП, а на ова место само се потенцира нужноста од изработка на интегрална и опсежна документација - Проект за заштита на Блатото и за уредување и активирање на поширокиот простор Студенчишта.

7.1.3. Заштитно зеленило

Заштитно зеленило како категорија представува тампон - зона помеѓу потенцијални или реални загадувачи и урбаните зони, а треба да се состои од високо и средно зеленило кое најдобро ги собира штетните частички од воздухот и ја намалува бучавата. Најголемата зона со заштитно зеленило во опфатот на градот е јужно од гробиштата и всашност представува земјоделско земјиште кое е во функција, но во него и понатака да не се дозволи никаква градба со што се обезбедува потребната дистанца помеѓу гробиштата и останалите градски зони. Останалите зони со заштитно зеленило димензионирано согласно Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот, по правило се во рамките на локациите на стопанските комплекси или се долж магистралните и регионални патни правци, а за нивното уредување и одржување се одговорни нивните сопственици согласно Законот за заштита на животната средина и природата.

Биланси на зелените површини

Вид на зелени површини	површина Ха
Јавно зеленило	43,57
Строго заштитена зона - Блато	56,28
Заштитно зеленило	32,19
Вкупно	132,04

Вкупното намалување на зелените површини е резултат на елиминирање на поимот “неангажирани зелени површини” кои во билансите на постојното зеленило (267,47 Ха) учествуваат со 179,70 Ха, односно над 67 %.

Планираната просечната површина на зеленило сметано по жител на градот Охрид, вообичаениот параметар за квалитетот на животната средина, изнесува:

$$1.320.400\text{м}^2 : 44.500 = 29,67 \text{ м}^2/\text{жител}$$

Оваа просечна површина е далеку помала од онаа што е регистрирана во Документационата основа како постојна состојба, но планираната структура на зелените површини многу поповолна зашто во вкупните зелени површини учеството на јавните, уредени површини од постојните 10,50 % се зголемува на 33,50%, односно за повеќе од три пати.

7.2. Спорт

7.2.1. Спортски терени

Насоките од Програмата за изработка на овој ГУП кои се однесуваат на овој сегмент се многу конкретни, а со нивната реализација ќе се испланира целосна мрежа на спортски терени на нивото на градот:

- Во спортскиот центар Билјанини Извори се предвидуваат и пропратни содржини со кои ќе се комплетира понудата: трговски и угостителски

локали, локали за забава и други отворени и изградени површини во функција на основната намена;

- полигонот за мали спортови во центарот на градот ја задржува својата основна намена и ја збогатува со содржини кои се во функција на намената;
- фудбалското игралиште Грашница се пренаменува за фудбалско рекреативно игралиште со димензии 45x90 м и да се дополни со водени спортови, современи пропратни простории, пристапи, паркиралишта и уредени зелени површини, со што се здобива со улогата спортски центар на западното градско крајбрежје;

7.2.2. Спортски објекти

- спортската дворана во рамките на Спортскиот центар погодна е за организирање и одржување спортски натпревари на највисоко меѓународно ниво, но и за други видови масовни забавни или уметнички манифестации. Постојниот отворен пливачки базен во близина на салата да се наткрие и да се спои со салата во еден интегрален спортски објект од највисока категорија;
- спортското стрелиште Бејбунар да се комплетира со содржините пропишани за ваков вид објекти и да се вклучи во спортско-туристичка понуда на градот.
- шеталиштето долж брегот на езерото од градското пристаниште, преку каналот Студенчишта и кон туристичкиот локалитет Горица да се изгради и уреди со цел да се овозможат пешачки комуникации за куси, средни и долги прошетки во функција на одржување телесна кондиција, но и за лесни прошетки и забава.
- крајбрежниот појас од пристаништето до вливот на Студенчишката Река да се уреди
- плажите во западниот дел од градот - Грашница да се уредат според донесениот ДУП со што целото западно хотелско-туристичко крајбрежје значително ќе го подобри својот вкупен квалитет;

Површините кои се ангажирани за рекреација се 9,28Ха

Површините кои се ангажирани за зеленило, спорт и рекреација се :

Биланси на површини за зеленило, спорт и рекреација:

Зеленило	132,04
Спорт	21,67
Рекреација	9,28
Вкупно	163,00

Споредувајќи ги наведените големини со билансите на постојните површини за зеленило, спорт и рекреација, може да се утврди дека вкупните површини се намалени поради елиминирањето на категоријата “неангажирани зелени површини”, површините за спорт и рекреација се незначително зголемени, но структурата на површините е осетно подобрена. Просечната површина по жител изнесува:

1.630.000 м² : 44.500 жители = 36,63 м²/жител

8. СООБРАЌАЈ И СООБРАЌАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Патен сообраќај

Во Програмата за изработка на овој ГУП определени се насоките за планирање на патниот и уличниот сообраќај во градот и неговото поблиско и подалечно окружување, меѓу кои една од најважните е дека сообраќајниот систем на градот треба да се прилагоди на планираниот систем на магистрални и регионални сообраќајници во овој дел од државата, со посебен акцент на сообраќајна поврзаност со Струга и со крајбрежјето на езерото. Почитувајќи ја оваа насока, во продолжение е даден детален приказ на мрежата на автопатишта, магистрални и регионални патишта на кои оптимално ќе се поврзи примарната мрежа на двата града во Охридско-Струшкото окружување.

8.1.1 Автопатишта

Геосообраќајната положба на градовите Охрид и Струга може да се оцени како многу поволна под услов да се реализираат поставките на просторниот план на Република Македонија во поглед на сообраќајницата Исток-Запад, така наречен Коридор 8, низ територијата на Р. Македонија, кој е дел од транспортниот коридор што минува низ териториите на Р. Бугарија, Р. Македонија и Р. Албанија. Идејата за реализација на овој значаен транспортен коридор иницирана е во почетокот на деведесетите години на дваесетиот век кога демократските процеси предизвикаа распаѓање на социјалистичките општества во Источна Европа, со тенденција да се создадат нови правци и насоки на економскиот развој и меѓународната соработка. Регионот на Југоисточна Европа, еден од најстарите центри на европската цивилизација, а во последните две децении огниште на конфликти и воени дејствија, има шанси за демократскиот и економски развој. Реалниот пат кон таков развој води низ економските реформи кон слободното пазарно стопанство, кон регионална економска интеграција и соработка со европските структури. Темелната претпоставка на економските реформи е ефикасното функционирање на модерните транспортни системи. Со политичкото отворање на државите на регионот кон соседите античкиот коридор Виа Игнатиа од Рим до Константинопол повторно ќе се активира. Формирањето на новиот транспортен коридор Исток - Запад отвара широк простор со транспортна инфраструктура, со мрежа и опрема што нуди разни погодности на корисниците на транспортните услуги. Транспортниот коридор Исток - запад има за цел јадранските пристаништа да ги поврзи со црноморските преку териториите на Албанија, Македонија и Бугарија. Во неговиот состав спаѓаат патните сообраќајници, железнички линии, морски пристаништа, фериботни комплекси, терминали контејнерски и РО - РО, пловила и други содржини.

Патните сообраќајници поминуваат низ истата територија, а една од трасите ги поврзува од исток кон запад градовите: Варна (Бургас) - Пловдив - Софија - Деве Баир - Куманово - Скопје - Тетово - Гостивар - Кичево - Струга (Охрид) - Кафасан - Тирана - Драч. Дел од оваа траса е магистралниот пат М - 4 во Република Македонија. Во Просторниот план на РМ овој пат е предвиден

како Автопат, а неговата траса е нова, со што постојната траса на М - 4 во голема мера ќе остане како пат без наплата.

Во оквир на појасот на идејниот проект на Автопатот третирани се и следните сообраќајници од основната патна мрежа на Р. Македонија:

- Магистралниот пат М - 4 на делот Кафасан - Струга - Подмоље - Требеништа
- Регионалниот пат Р - 420 Охрид - Подмоље - Струга - Радожда - Граница со Албанија
- Локален пат Франгово - Калишта, односно врска помеѓу М - 4 и Р - 420
- Локален пат за Шум и Заграчани
- Локален пат Мислешево - Мороишта
- Локален пат Требеништа - Волино

Со изградбата на Автопатот ќе се подобри и докомплетира постојната патна мрежа во Регионот. Магистралниот пат М - 4 ќе биде задржан во целост и тој ќе претставува паралелен пат со современ коловоз за возење без наплата. Останатите регионални и локални патишта со кои се сече Автопатот се решени во две нивоа со надвозници и подвозници.

Трасирањето на Автопатот базирано е врз Просторниот план на РМ и Студијата на основната патна мрежа во РМ. Почетокот на трасата е на граничниот премин Кафасан, крајот на делницата е на во реонот на населеното место Требеништа, а пред почетокот на петелката од каде почнува делницата на Автопатот Кичево - Ботун - Требеништа - Подмоље, односно делницата Требеништа - Ливоишта - Косел - Охрид - Св. Наум - Корча, со крак за Буково.

Следниот важен сообраќаен правец е Автопатот околу Охридското Езеро на делницата Требеништа - Косел - Св. Наум со крак за Буково, точка до каде е извршена модернизација на магистралниот пат М - 5, Охрид - Ресен - Битола. Автопатот ќе биде наменет исклучиво за моторен - автомобилски сообраќај со денивелирани крстосници. Према морфологијата на теренот истиот е класифициран како бреговит до рамничарски на делницата од Требеништа до Косел (7,0 км), а останатиот дел како планински и тоа од Косел до Буково (14,0 км) и од Косел до Св. Наум (35,0 км). Овој потег на планинскиот терен ги претставува западните падини на планините Петрино и Галичица.

Во поширокиот појас на трасата на предметниот Автопат према актуелната категоризација на патната мрежа на РМ присатни се следните патни правци:

- магистралниот пат М - 4, делница Требеништа - Подмоље
- магистралниот пат М - 5, делница Подмоље - Охрид - Косел - Буково
- регионалниот пат Р - 423, делница Требеништа - Ливоишта - Косел - Буково
- регионалниот пат Р - 501, делница Охрид - Пештани - Св. Наум
- регионалниот пат Р - 504, делница Трпејца - Царина
- поголем број локални патни правци

При дефинирањето на хоризонталното решение почитувани се неколку фиксни точки:

- почетната точка е петелката Требеништа
- превојот Буково е фиксна точка према Битола
- последната фиксна точка е крајот на трасата во Св. Наум на границата со Р. Албанија, но не на постојниот граничен премин каде ограничувачки фактори се изворите на Црн Дрим, но како нов граничен премин во долината на реката Черва со продолжување на автопатот према Корча и Поградец во Р. Албанија.

На делот помеѓу Требеништа и Вапила трасата поминува низ т.н. Горно Поле тангирајќи ги населените места Ливоишта и Вапила од јужната страна. Од Вапила трасата започнува да се искачува по падините источно од Охридското Поле и со карактеристики на панорамска траса завршува во Св. Наум. Населеното место Косел се заобиколува од северната страна, источно од него се премостува Коселската Река и над брдото Присој се предвидува рачвање на автопатот во правец на Буково и во правец на Св. Наум. Од оваа точка се води стационожата на трасата на автопатот Косел - Св. Наум. Трасата се води така да се заобиколат сите населени места на овој потег: Велгошти се заобиколува од источната страна непосредно под манастирот Св. Илија, Рамне од западната страна, а во релативно рамничарскиот предел под Рамне предвидена е врска за Охрид, помеѓу 8-иот и 9-тиот километар од автопатот. Должината на овој приклучок изнесува околу 4 км, а крајот е во раскрсницата кај бензинската пумпа Студенчишта каде се надоврзува на магистралните улици.

Од тука трасата на автопатот е повлечена така да поминува западно од Велестово, Шипокно и Конско, висински нешто пониско од истите, а над туристичките локалитети Горица, Св. Стефан и Метропол. Предвидена е врска со регионалниот пат Р-501 Охрид-Пештани-Св. Наум во должина од 2 км тнр. врска Метропол. До крајот на трасата автопатот ги заобиколува од источна страна Елшани, Пештани, Трпејца и Љубаништа, т.е. повлечена е висински над истите и над простори во кои постојат повеќе туристички локалитети. Предвидена е врска за Пештани, односно Р-501, а дефинирана е и врска со Р-504 Трпејца-Царина.

На целата должина на Автопатот Требеништа-Косел-Охрид-Св. Наум предвидени се 7 петелки. Истите се на меѓусебно растојание од околу 5 км, што е оптимално растојание на петелки на автопат. Тие се:

- петелка Требеништа-врска со автопат Коридор 8 и со М - 5 за Подмоље;
- петелка Вапила - врска со Р-423 Требеништа_ Косел;
- петелка Косел - вкрстосување на автопатот за Буково (Битола), за Св. Наум (Охрид) и за Требеништа;
- петелка Охрид - врска со сообраќајната мрежа на Охрид (Булевар Туристичка кај бензинската пумпа Студенчишта);
- петелка Метропол - врска со туристички локалитети Св. Стефан и Метропол преку Р-501;

- петелка Пештани - врска со туристички локалитети Лагадин, Пештани и Градиште;
- петелка Трпејца - врска со Р-504 Трпејца-Царина, а преку Р-501 со туристичките локалитети кај Трпејца и Љубаништа;

8.1.2. Магистрални патишта

Дел од постојната мрежа на магистрални патишта во Охридско-Струшкиот регион се заменува со мрежа на автопатишта опишана погоре. Делот од петелката Требеништа до Подмоље и од Подмоље преку Струга до граничниот премин Кафасан останува како магистрален пат М - 5, а од Подмоље преку Охрид до Косел и понатака кон Битола останува магистрален пат М - 4.

Дел од трасите на магистралните патишта ќе биде модернизирани, а делот на трасата од Охрид до Струга и од Подмоље до Требеништа ќе биде дополнет со уште една коловозна лента и други технички елементи со што ќе се здобијат со карактеристики на автопатишта или со булеварска улица - во зависност од делницата.

Делницата Требеништа - Подмоље ќе се модернизира со изградба на уште еден коловоз со две возни ленти паралелен со постојниот, со разделен зелен појас помеѓу нив, со вкупната ширина на планумот од 24,20 м, која кај петелката Подмоље се рачва на кракот кон Струга и на кракот кон Охрид.

Делницата Подмоље - Охрид исто така ќе се модернизира со уште еден коловоз со две возни траки паралелен со постојниот, со разделен зелен појас помеѓу нив, со вкупната ширина на планумот од 22,80 м, која кај петелката на западниот влез во Охрид ќе се вклучи во градската улична мрежа. Ова приклучување подразбира и реконструкција на оваа петелка која денес представува тесно грло и не е во склад со значението и вкупната функција на овој важен градски влез.

Делницата Подмоље - Струга - Кафасан во еден свој дел поминува преку територијата на градот Струга каде има статус и карактеристики на магистрална градска улица. Тоа значи дека од петелката Подмоље до границата на градот ќе биде со ширината на планумот од 24,20 м, истата ширина што ја има од Требеништа до Подмоље, низ градската територија нејзиниот вкупен профил ќе биде 30,00 м, а од Струга до Кафасан ќе се задржи постојниот профил.

8.1.3. Регионални патишта

Регионалните патишта како втори по ранг патни сообраќајници присутни се во регионот и имаат многу значајна улога во деловите на регионот со туристичка намена.

Регионалниот пат Р-420 од Радожда преку Струга и Подмоље води до Охрид обезбедувајќи квалитетна сообраќајна поврзаност на западниот и северниот дел од Охридската ривиера со магистралните правци, а во источниот и во

јужниот дел на крајбрежјето таа улога ја има регионалниот пат Р-501 Охрид - Св. Наум- граница со република Албанија. Од Трпејца се одвојува Р-504, води преку планината Галичица и на брегот на Преспанското езеро, кај Царина се поврзува со Р-503 Макази - Царина- граница со Албанија и Р-505 Макази - Љубојно- граница со р. Грција, со што се обезбедува интеграцијата на туристичките региони на Охридското и на Преспанското езеро. Врската, пак на Охридско - Струшкиот со Дебарско- Мавровскиот регион обезбедена е со регионалниот пат Р-418 Струга.

8.2. Улична мрежа и стационарен сообраќај

8.2.1. Континуитет во планирањето на уличната мрежа и препораки за идното планирање

Во насоките за изработка на ГУП се препорачува:

1. во сообраќајниот систем на градот да се преиспита потребата од категоријата експресни сообраќајници, а во врска со тоа и диспозицијата на нивните коридори;

Планираните експресни сообраќајници не се реализирани, а нивната функција и диспозиција се покажаа како непримерени на потребите и можностите на општината и градот Охрид :

- трасата на источната експресна сообраќајница оди низ густо населените делови на градот и на населените места Велгошти, Лескоец и Косел со што во стартот се губи смислата на идејата истата да биде сообраќајница што ќе ги тангира овие населени места овозможувајќи брз и ефикасен транзитен сообраќај. Ваква сообраќајница е можно да се изведе на повисоките падини на Петринската Планина, што е и предложено со планирањето на автопатот околу Охридското Езеро, односно неговата делница Косел - Св. Наум. Сега се планира таа да е магистрална улица што од бензинската пумпа Студенчишта води кон север и ќе добие третман на магистрална улица со име Бејбунар која оптимално ќе се поврзи со примарната улична мрежа со профил на инфраструктурниот коридор од 16.5м; Предвидена е нејзино продолжување кон север од раскрсницата со улица Железничка, но со помал профил (10.5м).
- нема технички условија западната експресна сообраќајница да се вклучи во клучката на влезот во градот, а нејзината траса планирана низ населените места Орман, Долно и Горно Лакочереј е неостварлива поради постојната изграденост. Транзитниот сообраќај ќе се води по планираниот автопат Требеништа - Косел - Битола, а само мал дел од транзитните движења по улицата Железничка и 15. Корпус кои кај Косел ќе се вклучат во истиот автопат.

Според тоа експресни сообраќајници не се предвидуваат во овој ГУП.

2. во сообраќајниот систем на градот да се преиспитаат трасите и коридорите на магистралните улици, особено во случај да се експресните сообраќајници изземат од сообраќајниот систем:

Особено внимание во креирањето на сообраќајниот систем посветено е на третманот на магистралните улици при што се имаа пред вид сите релевантни околности и е предложен сообраќаен модел базиран врз потребите и можностите на градот, поранешните основни и детални урбанистички планови, а особено врз плановите од повисоко ниво со кои е определен сообраќајниот модел на потесното и поширокото опкружување: општината, регионот и Републиката. Усвоениот модел во кој магистралните улици се улици од највисок ранг акцептира неколку магистрални улици од претходниот ГУП: Булевар Туристичка, Железничка и 15. Корпус, 7. Ноември од магистрална станува собирна, а нова магистрална улица е улицата Бејбунар во источниот дел на градот (источна транзитна). Трасата на магистралната улица 7. Ноември планирана со Основниот урбанистички план на градот Охрид од 1973 година и акцептирана со Основниот урбанистички план на градот Охрид од 1990 година со овој ГУП се елиминира, а улицата ја задржува својата сегашна траса со проширување на профилот од фабриката БРАТСТВО до крстосницата со БУЛЕВАРОТ ТУРИСТИЧКА на 16,00 м. Причини за ова има повеќе: во историската улична матрица оваа улица има повеќедековна значајна улога што е важна причина за нејзиното задржување; по донесувањето на ОУП 1973 година не се вложени напори да се резервираат И обезбедат површини за новиот сообраќаен коридор кога истите беа без градба, после што се изградија голем број бесправни објекти чија денешна елиминација е тешко изведлива; комплетната комунална инфраструктура (водовод, канализација фекална И атмосферска, електрика и телефонија) изведена е по постојната улица; проширувањето на профилот на улицата до планираните 16,00 м е релативно лесно изведливо бидејќи сите објекти кои треба да се елиминираат се стари И руинирани и можат да се заменат со нови во истите парцели.

3. да се преиспитаат и утврдат причините поради кои не се реализирани некои од собирните улици (Прв градски ринг, Нова собирна - во западниот дел на градот, две Нови собирни - во северниот дел на градот) и да се оцени реалноста од нивното понатамошно третирање како дел од уличниот систем;

4. да се преиспитаат планираните коридори на сите улици од примарната мрежа и да се прилагодат на реалните потреби и можности за нивната реализација во овој планерски период;

Овие две препораки се разгледуваа како една со оглед на нивната непосредна меѓусебна поврзаност. Имено, една од најсериозните причини за нереализирањето на некои од собирните улици е токму нивниот профил (главно над 20,00 м), со кој се загрозува постојниот градежен фонд. Треба да се одбележи дека се извршени имотно-правни и комунални активности за пробивање на дел од набележаните улици, како и тоа дека најголем дел од спомнатите коридори се третирани во двата последни основни (генерални) планови, што наведува на заклучок дека и понатаму постои потреба од нив, но дека е нужно намалување на нивните профили и прилагодување на реалните потреби на градот не само за задоволување на сообраќајот во движење, туку и на сообраќајот во мирување.

Поради тоа најголем дел од собирните улици се предвидуваат со профил од:

- коловоз $-2 \times 3,25 + 2,5\text{ м} = 9,00\text{ м}$ од кои се две возни траки по $3,00\text{ м}$ и една трака за подолжно паркирање
- тротоари $-2 \times (2,00 + 1,50)\text{ м} = 2 \times 3,50\text{ м}$ во која ширина ќе се постават дрвореди и ќе се одбележи возна велосипедска трака
- или вкупен профил од $16,00\text{ м}$

5. сервисните улици да се третираат како дел од примарната улична мрежа имајќи ја пред вид нивната улога во формирањето на урбани блокови или урбани модули - основни просторни целини во организацијата на градот;

Оваа препорака е почитувана и во примарната улична мрежа се интегрирани дел од сервисните градски улици. Нивните профили се главно акцептирани од постојните детални планови, а ако такви не постојат, постојните улични профили се предвидени да се прошират така да бидат унифицирани со планираните. Треба да се нагласи дека во текот на изработката на детални урбанистички планови трасата и профилот на овие улици можат по потреба и да се менуваат.

9. ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Извор: Просторен план за Охридско-Преспанскиот регион 2005-2020

Основа при дефинирањето на планските мерки се две начела: усогласувањето и имплементацијата на Европското законодавство (конформизам) и конкретно организирање и спроведување на активностите (перформанси).

Конформистичкото начело има за цел поставување и реализирање на стандарди за управување со животната средина дефинирани со Европското законодавство; од друга страна, организирањето и спроведувањето се однесува на воспоставување на ефикасна институционална поставеност за поддршка на усогласувањето и спроведувањето на стандардите за живота средина. При реализирањето на овој процес треба да се изнајде модус што ќе ги поврзе целите на економскиот развој со оние зацртани во животната средина.

Мерките за заштита и унапредување на животната средина, утврдени со планските документи за животната средина, се усогласуваат со мерките определени со стратешките, планските и со програмските документи во областа на регионалниот развој, образованието и науката, стопанските дејности кои се засноваат на користењето на природните богатства, транспортот, телекомуникациите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користењето на земјиштето.

Во наредниот текст се презентирани политиките за заштита на животната средина според медиуми за наредниот плански период, засновани врз националните политики.

9.1. Управување со квалитет на воздух

Основна цел во секторот на управување со квалитет на воздухот е подобрување преку намалување на емисиите на основните загадувачки супстанции од релевантните сектори. За да се следи успешноста во постигнувањето на оваа цел локалните власти треба да усвојат индикатори кои ќе бидат предмет на постојан мониторинг.

Индикатори:

Годишни емисии на основните загадувачки материи CO₂ (закиселување/зимски смог), NO_x (летен смог/озон), VOC, NH₃, O₃ (смог), CO (квалитет на урбаниот воздух) и честички, споредени со референтни вредности (т.е. вкупни емисии за 2004 година, доколку постојат податоци). Со исполнувањето на оваа цел, вкупните емисии треба да се намалуваат секоја година во однос на референтната година.

Постигнувањето на оваа цел во многу нешта ќе зависи од состојбите во индустрискиот сектор, пред се од економскиот развој во транзиционите услови, како и од успешноста на спроведувањето на процесот на издавање на интегрирани еколошки дозволи за А и Б инсталациите, согласно усвоениот план.

9.2. Управување со квалитети на води

Интегрираното управување со водите треба да биде засновано на принципите на одржлив развој, преку воведување на практика на управување со речен слив. Во Охридско-Преспанскиот регион овој принцип треба да биде сфатен пошироко, односно најмалата просторна единица за воспоставување на организирано управување со водите треба да бидат сливните подрачја на езерата. Како предуслов за ова е усвојувањето на Законот за води и определување на институционална структура за управување со овие две сливни подрачја, како и дефинирањето на улогата на локалните власти и нивните надлежности. Основа за управувањето со квалитетот со води во Охридско-преспанскиот регион ќе биде Стратегијата за управување со квалитет на води што се планира да биде изготвена. Нареден чекор ќе биде изработка на одделни планови за управување со квалитет на води на ниво на речен слив, односно во случајот на Охридско-Преспанскиот регион ќе се прават планови на ниво на сливно подрачје на езеро. Во наредниот период ќе се продолжи со активностите за заштита на двете езера што се поддржуваат од страна на интернационални донатори. Доопремувањето на подрачјето со комунална инфраструктура ќе биде предуслов за понатамошно надградување и/или реконструкција на постојните пречистителни станици, се со цел усогласување на нивната работа со стандардите на Директивата за води.

9.3. Управување со квалитет на почви

Генерална цел во овој сектор е подобрување на состојбата со почвата во насока на нејзино одржливо користење преку намалување на ерозијата, контаминацијата и другите видови на деградација на почвите.

Имајќи предвид дека не постои систем за управување со квалитетот на почвата, пред се не постои утврдени систем на индикатори кои би се следеле преку соодветен мониторинг, во оваа област предстои голем обем на мерки што ќе треба да се превземат пред се на национално, а потоа ин а локално ниво.

9.4. Управување со цврст отпад

Постојната состојба во управувањето со цврстиот отпад во Македонија може да се карактеризира како субстандардна, неефикасна и попречувана од сериозни организационаи и технички дисфункционалности, со многу негативни ефекти врз животната средина и човековото здравје. Со намера да се тргне во вистинска насока, во рамките на Националниот план за управување со цврст отпад се поставија стратешки цели базирани врз идентифицираните проблеми.

Во Охридско-Преспанскиот регион прашањата од областа на управување со отпадот треба да се решаваат на повеќе начини и тоа:

Подобрување на ефикасноста на постојните претпријатија што вршат услуга во делот на постапувањето со отпадот

Проширување на услугата во руралните подрачја

Затварање на постојните мали диви депонии создадени од населението и примена на санкции врз несоодветно депонирање

Основање на меѓу-општинска соработка со цел воспоставување на регионални интегрирани системи за постапување со отпадот (со оглед на лимитот од 100 000 жители кои треба да поддржат исплатливост на инвестицијата и да ги покријат работните трошоци на постројките во рамките на регионалните системи, пред се санитарните депонии)

Подобрување на наплатата на надоместоците од страна на граѓаните

Исто така, неопходно е итно затворање/рекултивација на напуштените региони од охридската депонија, поради потенцијална опасност за површинските води во близина. Не е предложено целосно затворање на целата депонија, поради недостаток на било каква алтернативна опција за депонирање на отпад. До изградбата на (регионална) санитарна депонија постојната депонија може да се користи.

9.5. Природа и биодиверзитет

Причините за губење на биодиверзитетот се следните:

Несоодветни и недоволни активности за спречување на загадување од индустријата, енергетиката, земјоделството, туризмот, транспортот и друга линиска инфраструктура

Фрагментација на природните хабитати и нарушување на природните коридори за миграција на видовите

Просторното планирање може значително да придонесе кон надминување на овие проблеми со цел зачувување и унапредување на биодиверзитетот

во Охридско-Преспанскиот регион со дефинирање на оптимална намена на користење на земјиштето во природните и полу-природните екосистеми. Природните екосистеми се зачувани (или треба да бидат зачувани) во заштитените простори. Согласно рангот и категоријата на заштита во овие простори треба да се одржуваат пропишаните режими.

9.6. Управување со бучава

Во Охридскиот регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето, односно, и покрај недоволната опфатеност со мониторинг на бучавата, се смета дека бучавата не ги надминува дозволените стандарди. Сепак, како и во другите урбани центри, потребно е на заштитата од загадување со бучава да се посвети внимание,

9.7. Управување со индустриското загадување

Единствен и ефикасен начин да се спречи индустриското загадување е издавањето на интегрирани еколошки дозволи за спречување и контрола на загадувањето. Индуstriите ќе бидат навремено информирани за активностите што ќе треба да ги спроведат со цел добивање интегрирани дозволи. На оваа постапка ќе подлежат како постојните индустриски капацитети, така и сите планирани, со тоа што постапката ќе биде различна во однос на периодот во рамките на кој објектите и инсталациите ќе треба да се усогласат со стандардите што ќе бидат дефинирани во дозволата, што ќе биде предмет на договор помеѓу Министерството за животна средина и поединечните индустриски капацитети.

Секоја индустрија што ќе биде евидентирана како носител на интегрирана дозвола, без оглед на тоа дали спаѓа во А или Б групата, ќе биде одговорна за примена на најдобрите расположливи технологии со цел да се спречи или минимизира загадувањето врз сите медиуми. Ова се однесува и на постапувањето со отпад, како и за понесувањето на одговорноста за рекултивација на било кое земјиште кое престанува да се користи за било какви цели.

9.8. Заклучок

Управувањето со животната средина е сложен процес што има за задача да овозможи одржлив развој. Ресурсите што во Охридско-Преспанскиот регион имаат извонредно значење, како на локално / регионално, така и национално значење се пред се ресурсите на езерата посматрани како сливни подрачја, заштитените подрачја со извонредни природни потенцијали, шумските предели на планините и квалитетното земјоделско земјиште.

Пред отпочнување на било каква иницијатива за реализирање на проекти од поширок обем (зони за туризам, стопанство, инфраструктура и с л.) секогаш е потребно да се направат претходни анализи од страна на

локалните власти, особено во сферата на техничката издржаност на проектите, како и можноста за нивно финансирање, како на инвестицијата, така и на трошоците за нивно одржување.

Во таа насока, анализите секогаш треба да ги содржат следните елементи:

1. Оценка на техничкото решение
2. Финансиски анализи
3. Економски анализи
4. Социо-културни анализи
5. Институционални анализи

Интегралната заштита во сливовите на езерата е основна цел при управувањето со животната средина. Конфликтите помеѓу различни функции и намена на користењето на земјиштето и активности што се евидентни (концентрација на услуги и лесна индустрија покрај регионалните и магистралните патишта, несоодветно зонирање на туристички објекти покрај езерата и недоволно користење на овие капацитети, појава на несоодветно депонирање на отпад, проблемите со ерозивниот нанос од река Сатеска, неконтролирањето на испуштање и др.) секогаш треба да се решаваат со изработка на планска документација од понизок вид, пејсажни планови или физибилити студии, при што претходно наведените анализи треба да придонесат кон разрешување на овие конфликти.

10. ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА ПРИРОДНОТО БОГАТСТВО

Извор: Просторен план за Охридско-Преспанскиот регион 2005-2020

За избраните и разврстените подрачја и објекти во заштитени групи изработени се рамковни предлози на режими на заштита. Режимот за заштитените подрачја или објекти претставува список или опис на сите дозволени, условно можни и недозволени зафати, кои можат посредно или непоштедно да влијаат на состојбата на заштитеното подрачје или објект.

За заштитените подрачја со претходниот Закон за заштита на природните реткости и со новиот Закон за заштита на природата се предвидени четири степени на режим на заштита, кои се градирани во однос на строгоста на заштитните потфати:

1. зона за строга заштита
2. зона за активно управување
3. зона за одржливо користење
4. заштитен појас

10.1. Видови на режими на заштита

Режими за користење на националните паркови

***I* степен на режим на заштита**

Се применува за подрачјата кои се "природни", а тоа значи ненаселени, без стопанско искористување и без влијанија на човекот. Пределите за кои би важел овој режим целта треба да биде да се зачуваат во што понедопрена состојба. Во нив треба да биде заштитена целокупната жива природа и сите природни процеси да се одвиваат без влијание на човекот.

Подрачјата со најстрог режим на заштита главно имаат културна и научна вредност како делови на дивината. Покрај тоа тие имаат уште и еколошка функција (прибежиште за животини и растенија), студиско истражувачка (објект за природонаучни истражувања) и рекреативна функција (доживувањево првобитна, релативно неизменета природа).

Се разбира, дека површините под овој режим на заштита имаат исто така и други функции, на пример да служат како заштитни шуми за водни резерви и сл.

II степен на режим на заштита

Овде доаѓаат во предвид ненаселени подрачја кои не се толку погодни за стопанско искористување (пасишта, планини, ограничени подрачја за лов и риболов и.т.н.), но кои имаат добро истакнати природни состојби. Ваквите простори во најголем број од случаите се наоѓаат во високопланинските подрачја за кои би одговарал вториот степен на режим на заштита. Овие простори имаат ограничена стопанска функција и тие се значајни како зони на мирот, како засолништа на животни и како погодни делови за рекреација без технички справи (пешачење, алпинизам, скијање и т.н.). Подрачјата со II степен на режим на заштита заедно со зоните за кои важи најстрогиот вид на заштита, ја чинат сржта на паркот. Тие, исто така, наменети се и за научни истражувања а имаат и стабилизаторска улога во екологијата на пределот (заштита од ерозија и одронувања, резервати за вода за пиење и т.н.).

III степен на режим на заштита

Важи за прометно достапни, главно селско стопански и шумски подрачја, кои можат да бидат населени. На подрачјата за кои би важел овој режим при добри селско стопански или шумски искористувања, би го зачувале културниот, аграрниот и шумскиот предел. Во однос на природозаштитното и културното значење во овој степен на режим на заштита би припаѓале подрачјата кои не би можеле веќе да се вбројат во претежно природни, меѓутоа исто така и не се толку стопански, технички и со населеност искористени.

Подрачјата со овој режим на заштита треба да бидат отворени за јавен промет, заради зачувување на природата и културата на областа (пределот). Изградбата на згради за постојано или времено живеење, како и изградбата на комуникации, треба да биде ограничена за потребите на стопанското и шумското искористување како и за туристичко-рекреативните дејности кои се поврзани со слободната природа. Овие предели би биле наменети исто така и за дневна рекреација на туристите.

IV степен на режим на заштита

Одговара за времени или постојано населени места кои пред сè имаат селско-стопанска намена. На овие површини треба да биде ограничен развојот на сите оние дејности кои негативно влијаат на екологијата на областа и на нејзиниот изглед.

Овој заштитен режим дозволува постоење и развој на населби, објекти и поставување на справи (технички помагала) потребни за економско успешен развој, меѓутоа за нивното распоредување, големина и густина треба посебно да се внимава и постојано да се ускладува со расположивите природни можности како и со начелата на обликување и заштита на природата и културата на пределот. Заради зачувување и подобрување на животните услови на населението кое живее на овие простори, на подрачјата кои се опфатени со овој заштитен режим, покрај земјоделството, шумарството и туризмот исто така треба да се развиваат и оние стопански или нестопански дејности кои не ги загадуваат воздухот, водата или почвата и кои не влијаат на изгледот на пределот и кои се во склад со соодветната туристичко-рекреативна функција на просторот.

Режим на заштита за хидролошки споменици

О г р а н и ч у в а њ а :

Со правилата е забрането:

- секако загадување на водата (на пр. да се испуштаат технолошки одпадни води, течни отпадоци, канализациски води и тн.),
- да се искористуваат хидроенергетски (на пр. градење на брани, собирни езера за протечни, деривациски или прецрпни електрани, да се градат други разни хидроенергетски објекти и т.н.),
- да се менува природната температура на водата (на пр. при употреба на водата за ладење на енергетски или индустриски објекти),
- секоја друга промена на составот на водата (на пр. промена на pH, на количеството на органски или неоргански растопени но цврсти во водата материји),
- менување на водниот режим (на пр. времено или стално одземање или додавање вода),
- поголеми регулационски градежни работи (на пр. промена на насоката, обликот или длабочината на коритото, градење на прагови, утврдување на бреговите со зидани или бетонски насипи, градење на водени пречки и т.н.),
- да се градат градби од сите видови на брегот или во непосредна близина на брегот (на пр. станови или викендици, туристички објекти, стопански градби, паркиралишта),
- да се ограничи пристапот до водата доколку тоа не е од заштитни причини или за заштитата на обработливите површини во близина (на пр. огради, долови и други пречки и т.н.),
- фрлање или пуштање на сите видови отпадоци во коритото, на брегот или во непосредната близина на водата,
- возење со моторни чамци (освен со електрични мотори на акумулатор или друг вид еколошка енергија),

По исклучок и по претходна согласност на соодветната служба за заштита можно е:

- да се градат патишта, мостови и инфраструктурни објекти на потесното подрачје на хидролошкиот објект односно водниот тек,
- да се менува крајбрежната вегетација (на пр. да се проредуваат и сечат дрвја и грмушки, да се засадуваат бреговите и т.н.),
- да се одзема спруд, песок или калиште од крајбрежјето, спрудиштата или од дното на коритото, помали регулациски, градежни работи (чистење на дното на определени делови и т.н.),

Забелешка:

Наведените ограничувања не важат за постојната состојба која можеби не е во склад со заштитниот режим освен ако тоа не е во одделни примери наведено.

10.2. Заштита на природата - заштита на биолошката и пределската разновидност и заштитата на природното наследство

Заштитата на природата подразбира активности, мерки и режими за зачувување, унапредување и користење на природните добра на сите нивоа на општествените интереси. Тргувајќи од концептот за траен развој базиран на заштитата на необновливите и рационално користење на обновливите ресурси се оценува дека заштитата на природата претставува средство за остварување на специфичните програми за развој.

Со планските определби до 2020 год. е предвидена заштита на простор со особени природни вредности со површина од околу 48.677,53 ха или 25.87% од вкупната површина на регионот кој е предмет на разработка 188117,00ха.

За заштита, покрај постојните 11 заштитени објекти со републички акт, односно решение, (Охридско Езеро, Преспанско Езеро, Галичица, Езерани, Калојзана, Непретка, Рупа, Македонски Даб, Платан-Чинар, Платан и Вевчански извори) со вкупна површина од 48028,10 ха., предвидени се и други простори и тоа: за научно-истражувачки природни резервати се предложени објектите Осој, Голем Котел, Кула, Остров Голем Град, со површина од 551 ха, како посебен природен резерват е предложен Студенчишта со површина од 30 ха, и за споменици на природата предложени се вкупно 13: Дабови стебла, Ела, Костен, Леска, Лесковечка Пештера, Острово, Пештера Самоска Дупка, Пештера Јаорец, Платан, Вевчанско Езеро, Ела, Платан и Подгоречко Езеро, со вкупна површина од 68.43х.

Табела: Заштитени објекти

забелешка: категоризациите се по стар закон:

- НП-национален парк,
- НИПР-научно истражувачки природни резервати,
- ПППК-предел со посебни природни карактеристики,
- КП-карактеристични пејсажи,
- ППР-посебни природни резервати,

ОРЖВ-одделни растителни и животински видови,
СП-споменици на природата

Група	Име на објектот	Општина	Состојба на заштита
НП	Галичица	Охрид, Ресен	заштитен
СПР	Езерани	Ресен	заштитен
НИПР	Осој	Охрид	предлог
НИПР	Голем Котел	Ресен	предлог
НИПР	Кула	Ресен	предлог
НИПР	Остров Голем Град	Ресен	предлог
ППР	Студенчишта	Охрид	предлог
ОРЖВ	Калојзана	Ресен	заштитен
ОРЖВ	Непртка	Ресен	заштитен
ОРЖВ	Рупа	Ресен	заштитен
СП	Дабови стебла	Струга	предлог
СП	Ела	Вевчани	предлог
СП	Костен	Струга	предлог
СП	Леска	Ресен	предлог
СП	Лесковечка Пештера	Ресен	предлог
СП	Македонски Даб	Охрид	заштитен
СП	Острово	Охрид	предлог
СП	Охридско Езеро	Охрид, Струга	заштитен
СП	Пештера Самоска Дупка	Охрид	предлог
СП	Пештера Јаорец	Охрид	предлог
СП	Платан	Струга	предлог
СП	Платан-Чинар	Охрид	заштитен
СП	Платан	Струга	заштитен
СП	Вевчански Извори	Вевчани	заштитен
СП	Ела	Вевчани	предлог
СП	Подгоречко Езеро	Вевчани	предлог
СП	Платан	Вевчани	предлог
СП	Вевчанско езеро	Вевчани	предлог
СП	Преспанско Езеро	Ресен	заштитен

10.3. Опис на конкретни области и објекти

НАЦИОНАЛЕН ПАРК

Галичица

Локација: Зафаќа вкупна површина од 22.750 ха, се наоѓа помеѓу Охридско и Преспанско Езеро на крајниот југозападен дел од Републикава. Во него се среќаваат 41 вид на дрвенести растенија, 40 грмушки, 16 шумски заедници и 16 тревести заедници. Националниот парк Галичица се одликува со голема застапеност на реликтни и ендемични растенија. Од фауната во паркот се среќаваат 10 видови на водоземци, 17 видови на влечуги, 124 видови на птици и 40 видови на цицачи.

Значење: Најзначајна карактеристика на националниот парк Галичица е положбата што ја има помеѓу двете езера Охридско и Преспанско, разиграната орографија, интересните геоморфолошки структури (длабоки

долови, глацијален рељеф, циркови, карсни форми и пештери), многу разноврсниот вегетациски состав и богатство на флористички елементи, како и присуство на голем број значајни културно-историски споменици, меѓу кои и манастирот Св. Наум, словенско светилиште од 10 век. Во границите на паркот се наоѓа и единствениот остров во Р. Македонија, островот Голем Град на Преспанско Езеро, со големо значење од ботанички, геоморфолошки и зоолошки аспект, представува и една од поважните археолошки зони од хелениумот и римската цивилизација.

Намена: Просторот има добри услови за туризам со следниот регистар на туристички активности: летен езерски туризам, викенд туризам, транзитен туризам, риболовен туризам, планински туризам, конгресен и деловен туризам, зимско-спортски туризам.

Состојба на досегашна заштита: Во националниот парк издвоени се две зони: строго заштитена и мелиоративна. Строго-заштитена зона ја чини просторот околу врвот Магаро(2254м), отсеците заедно со него и локалитетите Нова Ливада и Тепено со двата цирка. Оваа зона зафаќа површина од 550ха. Мелиоративната зона го зафаќа останатиот простор од националниот парк. Во неа се издвоени мелиоративна зона со посебни вредности и мелиоративна зона со насочена заштита.

Мелиоративната зона со посебни вредности се наоѓа, јужно од потегот Градиште-Бугарска Чука, Асанѓура-Кота, Девет Браќа, Смолница, Калето, Сир Хан до државната граница со НР Албанија и бреговите на Охридското и Преспанското Езеро и завзема површина од околу 12.500 ха. Во оваа зона издвоени се следниве природни богатства:

Природни резервати:

Острово Голем Град-20 ха

Месност Присој над Отешево- 23ха

Месност Плош- 31ха

Месност Плуска- 60 ха

Месност Тесен Камен-69ха

Локалитет Голем Осој (Локо Сигној)-890ха

Локалитет Калето-Томорос-950ха.

Локалитет Пречна Планина-540 ха.

Споменици на природата:

Геолошки профил над с.Љубаниште-40ха

Локалитет јужно од Лескоец-50 ха

Изворите на Црни Дрим

Блато кај Стење-18 ха

Биљанини извори

Мочуриште Студенчишта

Втората мелиоративна зона со насочена заштита е на просторот од потегот Градиште-Асанѓура-Сир Хан со површина од 9.700 ха. Во зоната издвоени се следниве туристичко-рекреативни простори: крајбрежни туристички простори на Охридско-Преспанското Езеро и планинскиот туристичко-рекреативен простор.

Опфат: Националниот Парк Галичица се наоѓа во следните граници: на исток од врвот на Вишесла до брегот на Преспанско Езеро кај Сир Хан, се до западниот брег на Преспанско Езеро до островот Голем Град, на југ по

македонско-албанската граница до Охридското Езеро. На запад по источниот брег на Охридското Езеро односно по патот Св.Наум-Охрид до манастирот Св. Стефан.

Загрозеност: Во границите на паркот присутни се поголем број на негативни антропогени дејства: засипување на мочуриштето кај Студенчишта со шут и отпаден материјал со што прети опасност да се уништи еден природен феномен создаван со милениуми, присуство на голем број депонии на источните падини на Галичица, недозволен лов и риболов и собирање на лековити растенија со што се доведува до уништување и деградација на флората и фауната. Како загрозувач на природната средина, особено на шумскиот фонд, представува подигањето на спортски терени на северните падини на Стара Галичица, односно попречување на движење низ терени и патеки каде се среќаваат најубавите примероци од букови и елови шуми.

Меѓународен статус: Категорија II по IUCN-национален парк.

ПРИРОДНИ РЕЗЕРВАТИ

Строги природни резервати, Научно-истражувачки природни резервати, Пределни посебни природни карактеристики, Карактеристични пејсажи и Посебни природни резервати и Оделени растителни и животински видови.

Студенчишта - ППР (предлог)

Режим на заштита 5-ти и 7-ми. и меѓународен статус, категорија IV по IUCN.

Блатото Студенчишта е многу важен екосистем за одржување на природната рамнотежа на еден дел од езерските биоценози. Како биотоп, блатото е *нераскинлив дел* од Охридското Езеро, всушност го придружува езерскиот екосистем. Тоа е *продукт на генезата* на Охридското Езеро и е значајно за *објаснување на опстанокот на генезата* на живиот свет. Блатниот екосистем има огромно значење за објаснување на опстанокот на живиот свет во езерото и тоа на повеќе видови животински групи, а особено на представниците на стариот терциерен свет.

Најважната функција на ова блато, заедно со неговите изворски води, е фактот што *тука се создаваат* односно настануваат повеќе видови животински групи кои го населуваат езерото (полжави, планарии, амфиподи, изоподи, остракоди и други.)

Блатото представува *живеалиште на богат и разновиден жив свет*. Досега овде се регистрирани пет вида водоземци, два вида влечуги и осумнаесет вида птици. Тука навраќаат и прелетни птици, тука се мрести крапот, а засолниште и храна наоѓаат и други видови риби. Регистрирани се и ретки фаунистички елементи како меѓу полжавите, нижите ракообразни водни инсекти, така и меѓу покрупните животни.

Флористичкиот свет на ова блато го сочинуваат многубројни видови карактеристична блатна вегетација со широко, космополитско распространување. Меѓутоа, се јавуваат и видови кои овде ја достигнуваат својата *најјужна граница на распространување*. Ваква стара блатна заедница е регистрирана во Словенија, во Хрватска и во средна Европа.

Сиот овој богат, разновиден свет, како и процесите кои во ова блато се одвиваат се резултат на специфични еколошки услови (особено на високото ниво на подземни води и дотекот на изворска вода) кои во долг временски период се задржале во неизменет однос. Поради сето ова, научните работници сметаат дека блатото Студенчишта заедно со блатните предели до Стење и Перово и Езерени на Преспанското Езеро, на територија на Македонија се *единствени блатни биотопи зачувани во прилично изворна состојба* и поради тоа предлагаат овие предели да се сочуваат во нивната природна состојба и да се стават под заштита на општествена заедница.

Охридско Езеро, СП (заштитен), се наоѓа на југозападен дел од Македонија, на границата меѓу Македонија и Албанија, на надморска височина од 695м и се граничи со масивите на Мокра Планина и Јабланица (од страна на Албанија) и со варовничкиот венец на Галичица од источна страна.

Охридското Езеро зафаќа површина од 358,2км² од кои 2/3 припаѓаат на Македонија и 1/3 на Албанија. Максимална длабочина изнесува 289м.

Заради географската изолираност и поволни хидрографски услови зачувани се и во него живеат околу 146 видови едемични организми. Еден дел од нив представуваат живи фосили речиси неизменети од терциер наваму како: ендемскиот сунѓер, реликтните видови полжави (над 27) од кои 86% се ендемични, неколкуте реликтни видови глисти, како и поголем број реликтни видови алги меѓу кои најбројни се дијатомеите.

Според Спиоровски ендемизмот што го карактеризира охридскиот жив свет се: Infusorija (88%), Rhabdacoela (44%), Trikladida (71%), Gastopoda (90%), Ostrakoda (66%) и риба (60%). Рибниот свет е представен со 17 автохтони видови од четирите фамилии. Salmonidae (2 vida), Ciprinidae (12 vida), Cobitidae (2 vida) i Anguillidae (1 vid). Во рибарството 10 вида имаат комерцијална вредност и два се со ендемски карактер охридската пастрмка (*Salmo latnica*) и белвицата (*Acantolingua ohridana*), Европската јагула (*Anguilla anguilla*) и кечига (*Alburnus albidus alborela*). Крајбрежието е богато со заедница од макрофитна вегетација-трски (*Phragmites communis*) и акватична птичја фауна-гњуречки птици (пеликан и корморан).

Заради вакво богатство со природни вредности, Охридско езеро во 1979 година е внесено во списокот на светско наследство како природно добро, а во 1980 год. заради значајните културно-историски вредности во поширокиот простор тоа е номинирано и како Охридско природно и културно-историско подрачје. Површината на езерото изнесува 23000ха.

Важи за едно од најзначајните туристички знаменитости во Македонија и со културно-историско значење од светски размери. Тоа представува научно-истражувачки објект и со посебни геоморфолошки и хидролошки вредности. Езерото има многустрана биолошка намена, изобилува со биотопи на слатководна фауна и орнитофауна.

Присутни се негативни појави од антропогени дејствија: диви депонии, дивоградби, насипување на делови од крајбрежието со градежен шут. Треба да се превземат ригорозни мерки за спречување на присутните деградации. Има 2-ри, 4-ти, 5-ти и 7-ми режим на заштита и меѓународен статус III по IUCN.

11. НАСОКИ И ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Извор: Просторен план за Охридско-Преспанскиот регион 2005-2020

11.1. Планирање на заштитата на недвижните културни добра

Со планирањето на заштитата на недвижните културни добра, како неделив дел на планирањето на севкупниот општествен развој и како составен дел и обврска на општествено - политичките заедници во процесот на општественото, просторното и урбанистичкото планирање, во рамките на општествените, просторните и урбанистичките планови, како и плановите за посебна намена, се остварува општествената политика во оваа област, а особено се утврдуваат задачите, решенијата и мерките кои треба да се преземаат со цел за правилна заштита, презентација и користење на културните добра.

Со плановите и програмите за општествено-економскиот развој, општествено-политичките заедници ги утврдуваат смерниците на развојот и развојната политика на дејноста заштита на недвижните културни добра.

Во сите фази на изработката на просторните и урбанистичките планови од секој вид и ниво задолжително е дефинирањето на односот кон културните добра врз основа на изработени конзерваторски основи според видот на планот.

Документацијата за изработка на просторните и урбанистичките планови задолжително содржи и документација за постоечката состојба на културните добра на подрачјето за кое планот се изработува и донесува.

Документацијата за културните добра содржи особено: општествени, општествено - економски и културно - историски услови за развој на подрачјето за кое се изработува планот; попис на културните добра во кој посебно се наведува утврдената категоризација и режим за заштита, како за прогласените културни добра така и за оние за кои се предлага прогласување; состојба, загрозеност и причини за загрозеност на културните добра на подрачјето за кое се изработува планот.

Документацијата за културните добра се изработува во текстуална форма и графички прикази во обем и мерка кои одговараат на нивото на планот.

Во просторниот и урбанистичкиот план, врз основа на документацијата за културните добра, задолжително се утврдуваат: смерници за заштита на поедини културни добра и нивни целини; режим за заштита на поедини културни добра и нивни целини; посебни услови во согласност со Конвенцијата за заштита на културните добра во случај на вооружен судир.

Смерниците за заштита на поедини културни добра, односно нивни целини може да содржат и одредби за потребата од изработка и донесување на подетални планови (просторни и урбанистички планови за посебна намена, урбанистички проекти, проекти за санација односно реконструкција на поедини објекти и целини и сл.) за поедини културни добра, односно нивни целини.

За културните добра од особено и големо значење, се изработуваат просторни и урбанистички планови со посебна намена кои, покрај

останатата документација, содржат и програми за санација, реконструкција, презентација и користење на културното добро за кое се донесува планот.

Носителите на изработката на планот за посебна намена или друг детален план за одредено културно добро, должни се да обезбедат планот да биде во согласност со просторниот и урбанистичкиот план за поширокото подрачје. Доколку решенијата во планот за посебна намена или во другиот детален план се во спротивност со планот за поширокото подрачје, се покренува постапка за изменување на планот на поширокото подрачје.

Во изработката на просторните и урбанистичките планови задолжително соработува стручната организација за заштита на недвижните културни добра.

Просторните и урбанистичките планови за посебна намена и други детални планови за културните добра ги изработуваат за тоа овластени стручни организации за заштита на недвижните културни добра, во соработка со организациите за просторно и урбанистичко планирање.

Надлежните републички органи, во согласност со општата методологија за изработка на просторни и урбанистички планови, ќе утврдат посебна методологија во планирањето на културните добра.

11.2. Плански насоки за заштита на културното наследство

Републиката ќе обезбедува трајни извори на финансиски средства за заштита, уредување и одржување на културните добра кои се од општ интерес и уживаат посебна заштита и со своите мерки и активности ќе создаваат услови за вклучување на сите заинтересирани субјекти во заштитата и зачувувањето на овие добра, во согласност со плановите за уредување и заштита на културните добра.

Републиката особено ќе ја поттикнува научно - истражувачката работа во областа заштита на културните добра и соработката на стручните организации за заштита на културните добра со научните институции и организации во областа на природните и општествените науки.

Посебна обврска на надлежните републички органи и стручните организации за заштита на културните добра е спроведувањето на меѓународните ратификувани документи за заштита на културните добра. Во спроведувањето на меѓународните документи за заштита на културните добра, преку национални комитети ќе се соработува со меѓународните невладини организации за поедини области на заштитата на културните добра.

Во согласност со наведените одредби, треба да се усогласат законските прописи во областа на заштитата на културните добра и областа на општественото планирање.

Посебно внимание треба да се посвети на усогласувањето на законските прописи и извршни акти во другите законодавни области со прописите во областа на заштитата на културните добра и општественото, просторното и урбанистичкото планирање, а особено со даночните, царинските и градежните прописи, како и прописите од областа на управувањето со станбените и административни објекти.

Во случај кога со примена на градежните прописи и нормативи, односно нормативи од прописите за управување со станбените и административни објекти се оневозможува или отежнува презентацијата на изворната состојба на културните добра, треба да се предвидат соодветни отстапувања од тие прописи.

11.3. Обврски од Конвенцијата за заштита на светското природно и културно наследство

Како културно наследство, за потребите на оваа Конвенција, се подразбираат:

Споменици: дела на архитектурата, монументални вајарски или сликарски дела, елементи или структури од археолошки карактер, множества и групи на елементи кои имаат извонредна универзална вредност од историско, уметничко или научно гледиште;

Групни зданија: групи на изолирани или поврзани градби, кои по својата архитектура, единство или вклопеност во пејсажот претставуваат извонредна универзална вредност од историска, уметничка или научна гледна точка;

Знаменити места: дела создадени од човекот или комбинирани дела создадени од човекот и природата, како и зони, вклучувајќи ги тука и археолошките наоѓалишта, кои се од универзално значење од историска, естетска и етнолошка или антрополошка гледна точка.

Република Македонија, како членка на оваа Конвенција, е должна да ги утврди и разграничи разните културни добра (претходно споменати), кои се наоѓаат на нејзината територија.

Република Македонија, како членка на оваа Конвенција, признава дека првенствено во нејзина должност спаѓа пронаоѓањето, заштитата, конзервирањето, популаризацијата и пренесувањето на културното наследство, кое се наоѓа на нејзината територија, на идните генерации.

Република Македонија, како членка на оваа Конвенција, ќе настојува, по можност:

- да усвои општа политика насочена кон тоа, на културното наследство да се даде одредена функција во животот на заедницата и заштитата на тоа наследство да се вклучи во програмите на општото планирање;
- да се формира, доколку сеуште не се формирани, една или повеќе служби за заштита, одржување и ревалоризирање на културното наследство, кои ќе имаат на располагање соодветен кадар и средства како би можеле да ги извршат поставените задачи;
- да развива научни и технички проучувања и истражувања, како и да усоврши такви методи на работа врз основа на кои државата ќе може да се спротистави на опасностите кои го загрозуваат нејзиното културно наследство;
- да презема соодветни законски, научни, технички, административни и финансиски мерки кои се потребни за

пронаоѓање, заштита, одржување, популаризација и обновување на тоа наследство;

- да работи на воспоставување на национални или регионални центри за обука на полето на заштитата, одржувањето и популаризацијата на културното наследство и на стимулирање на научните истражувања на тоа поле.

Врз основа на предлогот на Република Македонија од 1979 година (тогашна СР Македонија), како културно и природно наследство од извонредно висока универзална вредност, во Списокот на светското наследство е запишано: "Охридскиот регион со неговите културни и историски аспекти и неговата природна околина".

За заштита на ова подрачје, нашата земја може да побара меѓународна помош од Комитетот на светското наследство при УНЕСКО, која се состои од:

- Студии за уметничките, научните и техничките проблеми кои ги бара заштитата, одржувањето, популаризацијата и рехабилитацијата на културното и природното наследство;
- Служба на стручњаци, техничари и квалификувани работници за да се обезбеди точно изведување на усвоен проект;
- Оспособување на стручњаци на сите нивои во областа пронаоѓање, заштита, конзервација, популаризација и рехабилитација на културното и природното наследство;
- Снабдување со опрема која заинтересираната држава не ја поседува или не може да ја набави;
- Заеми со намалена камата или без камата, со долг рок на отплата;
- Субвенции, во особени и посебно образложени случаи, без обврска за отплатување.

Како обврска, во извештаите кои Република Македонија ги доставува до Комитетот за светско наследство, се наведуваат и законодавните и административните мерки кои се преземени за примена на оваа Конвенција, како и поединости од искуството стечено на ова поле.

11.4. Улогата на локалните власти во остварувањето на заштитата на културното наследство според меѓународните акти

Од мноштвото меѓународни акти што се однесуваат на прашања во врска со заштитата на културното наследство, овде ги издвојуваме познатата Амстердамска декларација од 1975 година, како клучен акт во кој во најразвиена форма е обработено прашањето за улогата на локалните власти во остварувањето на заштитата на културното наследство и Конвенцијата за заштита на архитектонското наследство во Европа, од 1985 година, како единствен акт, ратификуван од нашата земја, што има задолжително правно дејство.

Во првиот документ, посебно внимание заслужуваат следните определби:

- локалните власти мора да имаат широки и јасно утврдени овластувања во поглед на архитектонското наследство;

- иднината не може и не треба да се гради за сметка на минатото;
- локалната самоуправа мора да има свои делегати што ќе бидат одговорни за сите работи во врска со архитектонското наследство;
- локалните власти треба да формираат специјални служби што би ги осигурале непосредните врски на потенцијалните објекти со нивните сопственици;
- локалните власти треба да овозможат создавање и ефикасно функционирање на организации што ќе се занимаваат со прашањата на реставрација и ревитализација;
- локалните власти треба да ја усовршат постапката за прибавување на мислења од заинтересуваните страни во врска со плановите за конзервација;
- локалните власти треба да практикуваат политика на вклучување на младите во работите од областа на заштитата на архитектонското наследство;
- дел од својот буџет локалните власти треба да го наменат за зачувување на архитектонското наследство, а во таа смисла, да даваат субвенции и заеми на поединци.

Според вториот акт, Конвенцијата за заштита на архитектонското наследство, обезбедувањето на заштитата на архитектонското наследство преку просторното и урбанистичкото планирање е поставено како императив на сите нивоа (чл. 10). Покрај тоа, на локалните власти им е загарантирано правото да учествуваат во механизмите за прибавување на информации, консултации и соработка со државните органи (чл. 14).

11.5. Цели и плански мерки за заштитата на недвижните споменици на културата во планскиот период до 2020 година

Планирањето на заштитата на недвижното културно наследство е нераскинлив дел на планирањето на економскиот, социјалниот и просторниот развој на одделни подрачја и земјата во целина, а во тие рамки и на просторното и урбанистичкото планирање.

Со планирањето на заштитата на недвижното културно наследство во просторните и урбанистичките планови се утврдува долгорочната политика на просторниот развој на државата и локалната самоуправа во оваа област.

Најголем број на *целите* дадени во планот се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво, односно:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните планови од пониско ниво: просторните планови на региони, националните паркови, на општините и на град Скопје, како и на урбанистичките планови заради обезбедување на плански услови за нивната заштита, остварување на

нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите и во вкупниот развој на државата;

- усогласување на методологијата, критериумите и постапката за валоризација на недвижното културно наследство, на органите и организациите надлежни за нивна заштита заради класификација, категоризација и утврдување на соодветен режим на заштита на најзначајните регистрирани и евидентирани споменици и споменични целини;
- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно-историска димензија и соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштита на недвижното културно наследство.

Според Законот за просторно и урбанистичко планирање, во урбанистичките планови се утврдуваат *плански мерки* за заштита на градителското наследство.

Планирањето на организацијата, уредувањето и користењето на просторот и изградбата на градовите и населените места и другите простори предвидени за станбена и друга комплексна изградба, што е основната функција на просторните и урбанистичките планови, треба да содржи просторен аспект на заштитата на недвижното културно наследство, во активна, позитивна и афирмативна смисла.

Тоа значи дека недвижното културно наследство, без оглед дали е во прашање градителска целина или поединечен објект, како заедничко културно богатство на светот, во просторните и урбанистичките планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационото ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Законот за просторно и урбанистичко планирање и Правилникот за поблиска содржина и начинот на графичка обработка на плановите и за начинот и постапката за донесување на просторните и урбанистичките планови ("Сл. весник на РМ" " бр. 4/96, 8/96, 18/97, 18/99, 53/01, 45/02 и 51/05) пропишува обврска сите видови на просторни и урбанистички планови да содржат плански мерки за заштита на градителското наследство (спомениците на културата), а деталните урбанистички планови и третман на спомениците на културата-градителското наследство.

Тоа значи обврска информационо-документациската основа на планот да содржи анализа и документација за постојната состојба и валоризација на недвижното културно наследство во рамките на планерскиот опфат, што претставува основа за неговата класификација, категоризација и утврдување на режимот на заштита.

Документацијата за недвижното културно наследство содржи особено:

- инвентаризација на недвижните културни добра;
- класификација на културното наследство;
- категоризација на културното наследство;
- состојба со загроеност и причините за загроеноста на културните добра;
- насоки за утврдување на режимот на заштита, со посебни услови во согласност со Конвенцијата за заштита на културните добра во случај на вооружен судир;
- насоки за плански третман и мерки за заштита на културните добра.

Податоците за состојбите, инвентаризацијата со класификацијата, валоризацијата со категоризацијата и насоките за режимот на заштитата на недвижното културно наследство, ги обезбедуваат надлежните стручни организации за заштита, во согласност со критериумите за вреднување утврдени со пропис, а доколку тие не се пропишани, врз основа на општоприфатените научни критериуми (научна валоризација).

Документацијата на недвижното културно наследство содржи особено и: општествено-економски и културно-историски услови за развојот на подрачјето за кое се изработува планот; попис на културните добра, во кој посебно се наведува утврдената категоризација и режимот на заштита на прогласените и предложените за прогласување културни добра (спомениците на културата); загроеност и причини за загроеност на културните добра.

Режимот на заштита на спомениците на културата, а во тие рамки и на недвижното културно наследство, произлегува од одредбите на Законот за заштита на спомениците на културата, според кои надлежниот државен орган или организација со решение за утврдување својство споменик на културата пропишува режим и мерки за заштита.

Режимот и мерките за заштита на недвижното културно и историско наследство, согласно споменатите закони и меѓународни конвенции се пропишуваат на начин соодветен на методологијата на планирањето на просторните и урбанистичките планови, заради што е потребна соработка со органите и организациите надлежни за заштита на културното наследство, во нивната подготовка.

Притоа како една од основните цели се поставува потребата од усогласување и утврдување на единствената методологија, критериуми и постапка за класификација, валоризација и категоризација на недвижното културно наследство.

Концептот на организација на просторната или урбаната агломерација, содржана во нацртот и предлогот на просторниот или урбанистичкиот план, од аспект на заштита на недвижното културно наследство треба да определи и утврди:

- зони за заштита на споменични целини и поединечни споменици, со диференциран режим на заштита;
- контактни зони (критичен периметар) за поединечни споменици, со кои се утврдува односот помеѓу старото и

новото, со специфични услови за градба во одделни подзони;

- предлог за ревитализација на најзначајните споменички целини и споменички објекти, со предлози за нивното наменско користење и вклопување во просторната организација;
- резервирани зони за идни археолошки истражувања.

Во просторниот и урбанистичкиот план, врз основа на документацијата за недвижното културно наследство, задолжително се утврдуваат: плански мерки за нивната заштита, како и насоки за определување на режимот на заштита на одделни културни добра и нивните целини.

Во насоките за заштита во просторните и урбанистичките планови, покрај предвидување на планските мерки за заштита на недвижното културното наследство, може за одделни делови со особени културни вредности да се укаже на потребата за донесување на планови од пониско ниво, детални урбанистички планови или урбанистички проекти, како и за изработка на проекти за санација и реконструкција.

Согласно горното, Заводот За заштита на спомениците на културата Охрид изврши зонирање со контактните зони и режим за заштита.

Првата зона го опфаќа стариот дел на градот со чаршијата, плоштадот и пристаништето и е **зона на строга заштита (посебна заштита)**. Границите се точно обележани во графичкиот прилог и за зоната е **предвиден режим на заштита од прв степен**.

Втората зона го опфаќа приобалниот појас од плоштадот до населбата Рача (јужно од улицата Партизанска) на исток и приобалниот појас од старото градско јадро до реката Сатеска (јужно од ул. Васил Стефоски) и се зони на ограничена заштита (гарантирана заштита). Границите се точно обележани во графичкиот прилог и за зоната е **предвиден режим на заштита од втор степен**.

Контактната зона опфаќа појас со ширина од околу 100 м и се движи околу старото градско јадро, поточно на исток, север и северозапад од јадрото. Границите се точно обележани во графичкиот прилог и за зоната е **предвиден режим на заштита од трет степен**.

Надвор од строго заштитеното јадро бројни се поединечни споменици на културата од кои некои се археолошки локалитети, а други се објекти со одредени архитектонски вредности адекватни на времето на градба на објектите.

Исто така се одбележани и **резервирани археолошки зони** кои се со **режим на заштита од прв и втор степен**, без оглед на тоа дека дел од нив излегуваат надвор од границите на опфатот на ГУП.

11.6. Извод од листата на 100 најзагрозени споменици на културата на кои се потребни итни конзерваторско - реставраторски интервенции во опфатот на градот Охрид

Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата во 1996 година ја промовира идејата за обнародување на т. н. в С. О. С. Листа на

100 споменици на културата на кои се потребни итни конзерваторско реставраторски интервенции.

Оваа Листа предочува само еден аспект на заштита - физичката, односно техничката или непосредната заштита. Таа не се однесува на состојбата со документираноста на градителското наследство. С. О. С. Листата е изготвена врз основа на стандардните критериуми што се применуваат и при составувањето на годишните програми за работа: (а) значење на споменикот на културата; (б) степен на загрозеност и (в) континуитет на работите. При тоа, Листата е сведена на симболична бројка (100), повеќе во пропагандни цели, односно со цел за сензибилизација на јавноста и на централните и локалните власти, отколку како јавна книга што ја изразува фактичката состојба на загрозеност на културното наследство. Имено, бројот на спомениците на културата што заслужуваат конзерваторски третман е значително (4 -5 пати) поголем од бројката што овде е симболично назначена. Дел од набележаните интервенции е извршен во периодот после 1996 година, со што е докажана и исправноста на обнародувањето на С. О. С. Листата на 100 споменици на културата на кои се потребни итни конзерваторско реставраторски интервенции.

01 - АРХЕОЛОШКИ ЛОКАЛИТЕТИ

(17) 0117 - Базилика "Дебој"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 07-57/1 од 28. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 924, со матичен бр. 4-819-038/64 РНД.

Локалитетот претставува базилика со сочувани подни мозаици. Археолошки ископувања и истражувања се вршени во 1978/79 година. Потребно е да се изврши конзервација и дислокација на мозаиците. Постои елаборат за конзервација и Проект за дислокација.

02 - ТВРДИНИ

(18) 0201 - Самуилова тврдина

Споменик на културата ставен под заштита на законот со решение бр. 07-51/1 од 22. 03. 1968 година, во Централниот регистар на недвижни споменици на културата запишан под рег. бр. 919, со матичен број 4-819-038/21 Р НД.

Денешната форма на Охридската тврдина е од времето на Самоил, со бројни уривања и поправки за време на византиското и османлиското владеење. Меѓутоа, историјата на оваа тврдина датира далеку пред Самоиловиот период.

Овој споменик на културата не е целосно истражен. Археолошки ископувања и истражувања се вршени во 1964 год. и во периодот 1994-1996 година. На одредени делови на тврдината се вршени превентивни и конзерваторски работи од помал обем.

За заштита на овој споменик на културата и негова ревитализација се покренувани повеќе неуспешни иницијативи. Оваа споменична целина е во исклучително лоша состојба.

Потребно е да се спроведат заштитни, но и систематски археолошки ископувања и истражувања, според изготвениот елаборат, но и обемни конзерваторско - реставраторски работи на ѕидините и кулите.

Забелешка: Најголемиот дел од набележаните интервенции е извршен, а истражувањата се во тек и продолжуваат.

03 - ЦРКВИ

(23) 0301 - "Св. Пантелејмон"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-21/1 од 101 година, во Централниот регистар запишан под бр. 12. 03. 1968, со матичен бр. 4-819-038/39 РНД.

Овој споменички комплекс е познат како Климентов манастир, со повеќе фази на градба. Со археолошките ископувања вршени 1943 и 1965 година е утврдено постоење на повеќе ранохристијански цркви што постоеле пред доаѓањето на Св. Климент во Охрид. Во рамките на ранохристијанската базилика, во IX век, Св. Климент ја обновил малата црква-триконхос, а по интензивирањето на црковниот живот за негово време, до неа е досидана друга, со неправилна правоаголна форма. На горната страна од тој досидан објект се наоѓа гробот на Св. Климент. Двете цркви подигнати од Св. Климент подоцна претрпуваат преправки. Во XV век климентовата црква е претворена во џамија, а во првата половина на XVI век, повторно е обновен климентовиот манастир (а џамијата срушена). Кон крајот на XVI или во почетокот на XVII век повторно е урната црквата и на нејзино место е изградена џамијата Имарет чии остатоци се сочувани до денес.

За заштита на овој значаен споменик на културата, во 1966 година е поставен монтажен кровен покривач. Меѓутоа тој е денес во лоша состојба и не ја врши својата функција, со што се загрозува внатрешноста на споменикот.

Потребни се итни зафати на привремениот кров и одредени интервенции врз другите содржини на објектот.

Забелешка: Исцело е возобновен храмот на Св. Климент и Св. Пантелејмон, истражено е и уредено неговото непосредно опкружување, а во тек е и уредувањето на поширокото опкружување на локалитетот.

(24) 0302 "Св. Богородица Перивлепта" ("Св. Климент")

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-19/1 од 12. 03. 1968 година, (ново решение) во Централниот регистар запишан под бр. 77, со матичен бр. 4-819-038/38 РНД.

Црквата е изградена во XIII век, живописана 1295 година од зографите Михајло и Ефтихие. Споменикот е значаен по својата архитектура, (начинот на градба) и особено по извонредниот живопис.

Овој споменик бил конзерваторски третиран во повеќе наврати: 1951/53, 1960/62, 1965, 1975/76, 1985/86, 1988 и 1991 година. Во поглед на архитектурата објектот е целосно заштитен. Меѓутоа сериозен проблем претставува процесот на шалитрација (појава на соли) на фреско - живописот.

Потребна е итна конзерваторска интервенција на фреско-живописот на целиот објект.

Забелешка: Дел од набележаните интервенции е извршен.

(25) 0303 - "Св. Софија"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-18/1 од 12. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 80, со матичен бр. 4-819-038/31 РНД.

Црквата "Св. Софија" е една од најголемите средновековни цркви во Македонија, подигната во XI век. Долго време била соборна црква на Охридската архиепископија. Споменикот на културата е значаен по својата архитектура, фреско-живопис и црковната и културната историја на Македонија.

Досега во повеќе наврати се вршени конзерваторски интервенции од различен вид и обем. Најсложениот конзерваторски зафат (враќање на горниот ѕид во првобитна положба) е извршен 1950 година, а во наредните неколку години и реконструкција на живописот. Во периодот 1982/87 година, во рамките на посебен научен проект, се вршени истражувачки работи од различен вид. Интервенции на кровот се вршени во 1980, 1991 и препокривање 1994/96 година.

Потребни се конзерваторско - реставраторски работи на архитектурата и фреско - живописот, вклучувајќи ги и симнатите фрагменти на живописот.

Забелешка: Дел од набележаните интервенции е извршен.

(26) 0304 - "Св. Димитрија"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-25/1 од 13. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 74 , со матичен бр. 4-819-038/43 РНД.

Црквата е изградена и живописана во XIV век. Претставува мала едно-корабна црква.

Во 1992 година се извршени конзерваторско - реставраторски работи на архитектурата.

Потребно е да се изврши конзервација на фреско - живописот.

(27) 0305 - Мал "Св. Климент"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-31/1 од 15. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 78, со матичен бр. 4-819-038/75 РНД.

Објектот претставува мала, еднокорабна црква, изградена во XIV век.

Заради стабилност на објектот се поставени контрафори, но и покрај тоа денес има отклонување на јужниот ѕид. Постои проект.

Потребно е изведување на конзерваторско-реставраторски работи на архитектурата.

(28) 0306 - "Св. Богородица Челница", Охрид

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со Решение бр. 07-29/1 од 15. 03. 1968 година, во Централниот регистар запишан под бр. 71 со матичен бр. 4-819-038/33 РНД.

Црквата претставува двокорабна градба, единствена во Македонија со остатоци од фреско-живопис од XIV век. Во 1862 год. во оваа црква Дичо Зограф ја исликал композицијата "Успение на Богородица".

На овој Објект, досега се вршени само археолошки истражувања и конзервација на фреско-живописот од постариот период.

Кровниот покривач е во лоша состојба, како и архитектурата во олтарниот дел. Проект не е изготвен.

Потребни се итни интервенции на архитектурата и фреско-живописот.

14 - ДРУГИ ОБЈЕКТИ

(97) 1401 - "Куќа на Уранија"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 13-667/1 од 12. 09. 1996 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 972 со матичен бр. 4-819-038/150 РНД.

Објектот е од XIX век, денес во функција како етнолошка поставка и галерија на современа уметност.

На објектот се вршени конзерваторско - реставраторски работи во два наврати: 1951/52 и 1988 година.

Состојбата на објектот статички и асеизмички не е поволна.

Потребна е итна санација.

(98) 1402 - "Музеј на словенска писменост"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 13-669/1 од 12. 09. 1996 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 973 со матичен бр. 4-819-038/151 РНД.

Објектот е од XIX век, некогашно училиште, денес во функција Музеј на словенската писменост.

Конзерваторско - реставраторски работи се извршени 1984 година. Музејот сега е затворен поради изведување на градежни работи на подовите.

Потребно е континуирано одвивање на работите, заради што побрзо реализирање.

Забелешка: Дел од набележаните интервенции е извршен, но објектот се здобил со нова намена: Дирекција на проектот Заштита на Охридското Езеро.

(99) 1403 - "Галерија на икони"

Споменик на културата ставен под заштита на Законот со решение бр. 13-670/1 од 12. 09. 1996 година, во Централниот регистар запишан под рег. бр. 974 со матичен бр. 4-819-038/152 РНД.

Реконструкцијата на објектот е извршена 1981/83 година и објектот е ревитализиран со функција на галерија за икони.

Објектот е во добра состојба, меѓутоа треба да се изготви проект за презентација на иконите на друг начин, различен од сегашниот.

Исто така е потребно да се извршат конзерваторски работи на иконите од охридската збирка, чија состојба е влошена заради несоодветните услови на чување.

Забелешка: Извршена е целосна реконструкција на објектот.

III ПЛАН НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА ПРОСТОРОТ

1. УРБАН МОДЕЛ - КАРАКТЕРИСТИКИ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОСТОРНАТА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ГРАДОТ

Дефинирање на моделот на идната организација и дистрибуција на содржините на територијата на градот представува финална фаза во процесот на изработката на Генералниот урбанистички план на градот. Основа за дефинирање на моделот е идентификација на потребите извршена во овој план, а со помош на соодветни критериуми, нормативи и стандарди, како и нивната квантификација и просторна дисперзија. Едновремено, преку изборот на моделот и дефинирањето на стратегијата на просторната редистрибуција ќе се разрешуваат и дилемите и колизиите помеѓу јавните интереси и потребите на независните фактори или институции.

Моделот на просторната организација на градот подразбира дефинирање на моделите на одделни урбани содржини и инфраструктурни системи во рамките на комплексниот социоекономски и просторен систем на градот.

Усвоените модели по кои ќе се одвива развојот на најважните градски функции предвидуваат:

- да се изврши нова административно - територијална поделба на градската територија на Урбани заедници која ќе кореспондира со територијалната поделба на урбани единици во поглед на границите, редниот број и местоположба (пример: Урбана Единица 1 - Стар град да биде Урбана заедница 1 - Стар Град), при што да се има пред вид дека бројот на урбани единици по ОУП од 1963 година бил 11, а бројот на Месни заедници според ОУП од 1989 година бил 17, што значи дека за шест Урбани заедници ќе треба да се определи нов број - покрај називот што веќе го имаат.
- подобрување на стандардот на домувањето, егализација на животните услови на целата територија на градот, супституција на станбениот фонд со низок квалитет, реконструкција на станбениот фонд со низок квалитет, елиминирање на процесот на бесправна градба, инфраструктурно екипирање;
- просторно - физичко дооформување и докомплетирање на стопанските зони и нивното инфраструктурно екипирање со целосно почитување на принципите и критериумите за заштита на животна средина и одржлив развој;
- воедначување на просторната дисперзија на нестопанските дејности и функции на општествената надградба (општествен стандард, терцијарни дејности и јавни функции) и подобрување на нивниот квалитет;
- формирање на систем на центри во градот со различно ниво на функционална екипираност во зависност од нивното хиерархиско ниво;

- оптимализирање на услови за одмор, рекреација и спортување на граѓаните преку формирање и уредување на јавни зелени површини, рекреативни терени и комплекси и спортски центри;
- екипирање на градот со комунални инфраструктурни системи во функција на ефикасно водоснабдување, елиминирање на отпадни води, регулација на површински водотеци и далечинско затоплување;
- сообраќајниот систем на градот да се прилагоди на планираниот систем на магистрални и регионални сообраќајници во овој дел од државата, со посебен акцент на сообраќајна поврзаност со Струга и со крајбрежјето на езерото;
- заштита на културно-историското и градителско наследство на градот;
- ефикасна примена на системот за управување на животната средина и насочување на процеси со цел да се постигнат оптимални ефекти на глобален и локален план;

1.1. Граница на урбаното подрачје

Граница на опфатот на ГУП ги детерминира опфатот и површината на земјиштето кое се резервира за развојот на урбаните содржини за планскиот период. Таа представува краен резултат на вкупниот процес на планирањето на долгорочниот просторен развој на градот во кој покрај планерскиот тим се вклучени и сегашните и потенцијални корисници на просторот и локалната власт преку процесот на донесувањето на планот.

Градската територија е ограничена со природни и со од човек воспоставени граници:

од југ и запад - по брегот на езерото во потегот од вливот на реката Даљан на север до вливот на каналот Рача на југ

од југ и исток - границата води по јужниот брег на регулираниот канал Рача до осовината на Булеварот Св. Стефан, по неа до источната регулациона линија на улицата од Туристичкиот локалитет Горица - Св. Сефан што води кон Св. Наум по која води до улицата од Туристичкиот локалитет Горица - Св. Сефан што води кон Конско се до следните катастарски парцели од К.О. Велестово: КП 6034, 526, 528,529, па по осовината на постојното локално патче се до КП 3018, повторно по патчето, КП 3024, пак патче, па КП 1541, 1534 (дел), 1533, ја сече улицата СЕ 16.2., па по патчето, КП 1495, 1492, 1491, 1490, 1489, 1488, јужен брег на каналот Рача, го сече каналот Рача, КП 572, 565,569,568,2976,2975, по постојното патче до до КП 2964, потоа КП 2963, 2962, 2960, 2905, 2903, 2899, 2898, 2889, 2888, 2885, 2883, 2884, 2879, 2875, 2874, 2864, 494, 482, 483, 484, 485, 486,487, 470, 471, 472, 2734, 2733, 2732, 2731, 2728, 2727,455,451,452,453,454,307,2717,2715, потоа патче до КП 2606, пак по патчето до осовината на СЕ 16.1., по неа на југ до КП 2599, па 2598, 2597, 2589, 2588,2587, 2585, па по патчето се до осовината на улицата С-12 (патот за Велестово) по чија осовина границата води кон север се до пресекот со улицата СЕ 8.3. (кај Спортското стрелиште) по која оди до пресекот со магистралната улица М-3 Бејбунар, 1557, 1567, 1568, 1569, 1571, 1570, 1600, 1601, 1604, 1603, 1602, 1617,1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624,

1625, 1626, 1627, 1628, 1629, 1630, 1631, 1632, 1633, 1454, 1453, 1452, 1448, 1450, 1449, 1415, 1414, 1412, 1411, 1410, 1409, 1408, 1407, 1412, 1413, 1406, 1405, 1402, 1396, 1394, 1393, 1392, 1391, 1384, 1380, 1379, 1365, 1364, 1363, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1326, 1327 и излегува на осовината на М-3. (Напомена: опишаната граница од КП 1551 до 1327 представува граница на населбата Бејбунар утврдена со ДУП). По осовината на М -3 до пред крстосницата со улицата СЕ 11.3. по границата на КП 4757, 4756, 4755, 4754, 4753, па до јужната страна на патчето 1307 кон исток го сече патчето , кон север па КП 554, 553, 549, 548, 547, дел од КП 541, па по локалното патче кон север до северниот брег на регулираното корито на реката Сушица (Летница) до пресекот со улицата С-8 Македонска, преминува на осовината на улицата СЕ 15-1 Мирка Гинова до осовината на улицата СЕ 15.4. Живко Чнго до катастарските парцели на К.О. Велгошти: КП 1564, 1559, 1557, 1556, 1553, па по осовините на улиците планирани со постојниот ДУП за УЗ 15. Корпус - дел оди кон север до границите на КП 1588, 1601, 1602, 1605, излегува на осовината на улицата СЕ 15.2. А. Турунџе и по осовините на улиците планирани со постојниот ДУП за УЗ 15. Корпус - дел, оди кон север до осовината на улицата СЕ 15.3. По неа оди кон исток до осовината на локалниот пат што води кон север се до границата на КП 878 К.О.Лескоец..

од север и запад - границата води по северната граница на КП878, К.О. Лескоец, па по северната граница КП 862, 861, 860, 859, 858, 857, 2494, 2492 и 2493, и излегува на осовината на улицата М -4 15. Корпус по која оди до северната граница на КП 1583, па по границите на КП 252, 253(дел), 1582, 1581, 1598, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605, 1606, 1607, 1548, 1547, 1535, 1534, 1533, 1530, 1529, 1528 до осовината на собирната улица С - 7 Петрино, по која оди кон југ до КП 1720, 1719, 1718, 1722, 1726(дел), 1725, 1916, 1904, 1903, 1902, 1901, 1899, 1898, 1897, 1896, 1895, 1894, 1883, 1884, 1881, 1770, 1768, 1779, 1781, 1442, 1443, 1440, 1433, 1398, 1399, 1284, 1286, 1292, 1297, 1298, 1266, 1270, 1269, 1279, 1278, 1277, 1275, 1274, 429(дел), 430, 433 (дел), 1272, 1259, 1258 и до осовината на улицата СЕ 14.2. по која оди кон север до границата на КП 461, па 462, 459, 468(дел), 458, 455/1, 454, 456 (дел), 457 (дел), 655, 659, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 670, 1239, 1238, 1237, 1236, 676(дел), 677 (дел), 678 (дел), 1122, 1121, 1120, 688(дел), 689(дел), 690(дел), 692, 698, 703, 704, 572, 575, 576, 584, 685, 651, 649, 648, 623, 622, 624(дел), 616, 609, 608, 607, 519, 505, 506, 507, 508, 516, 512, 511, па излегува на постојна улличка која е едновременно и граница со К.О. Лакочереј , по која води до осовината на сервисната улица СЕ 14. 1. Р. Новичич. По оваа осовина границата води кон југ до границата на КП 721, па покрај КП 720, 719, 718, и 716 излегува на осовината на СЕ 14.1. Р. Новичич - крак по која води кон југоисток до пресекот со границата на КП 2136, па 2135, 2134, 2133, до осовината на СЕ 14.4. Р. Новичич - крак по која оди кон југ до пресекот со КП 3540, па на запад по 3539, 3084, 3082, 3081, 3076, 3077, 3078, го сече регулираното корито на реката Летница и сервисниот пат што како насип води покрај коритото се до вливот во р. Даљан, па по границите на КП 3071, 3070, 3069, 3068, 3059, 3067, 3060, ја сече КП 3054, па по брегот на поранешното корито на Летница до КП 3189, сече постоен пристап, оди кон југ по КП 3019, 3020, 3010, 3006, 3005, 3003, 3002, 2999, 2998, 2994, 2987, 2986, 2980, 2979, 2978, 2977, 2971, 2969, 2968, 2964, 2963, 2962, 2849, 2851, 2853, 2856, сече постоен пристап, па по КП 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, сече

постоен пристап, па по КП 2924, 2920, 2919, сече патче, па по КП 2888, 2890, 2893, па по брегот на поранешна рекичка до КП 4084, ги сече следните КП: 2909, 2910, 2768, 2767, 2766, 2765 и 2764, па по границите на КП 2763, сече дел од КП 2769, сече постојно патче, па оди по КП 2733, сече постоен пристап, па по КП 2739, 2738, 2737, 2736, 2735(дел) и излегува на осовината на сервисната улица СЕ 5.4. Хаџи Мустафа, па по КП 2714 излегува на регулираната река Даљан и ја сече. Потоа оди на југ до постојниот мост (Алтанин мост), па по него на север по дел од КП 1187 и КП 1193, па скршнува на запад до постојниот пат што ја дели К.О. Охрид од К.О. Лакочереј, го сече, па оди по дел од неговата осовина на север, па продолжува на југозапад до КП 2397/2, продолжува по нејзината западна граница, па по КП 2397/1, КП.2403, КП 2406, КП 2408, КП 2410, оди на југ и зафаќа дел од КП 2420, до КП 2426, па по КП 2426, КП 2429, па пак на југ до постојно земјено патче, па зафаќа дел од КП 2487 и оди до КП 2621, па дијагонално ја сече неа, па пак по КП 2487 која повторно ја сече до КП 2493 и продолжува по нејзината граница до пресекот со осовината на планираниот коловоз на магистралниот пат М-5, па на југоисток до пресекот со регулираното корито на реката (на пресекот со постојната петелка на влез во Охрид).

од запад - Од пресекот оди по западниот брег на регулираната река Даљан до вливот во Охридското Езеро.

Вкупната површина на опфатот во опишаните граници изнесува 1.283,39 Ха

1.2. Урбан модел - основна поделба на територијата на градот

Дефинирањето на урбаниот опфат и основната територијална поделба извршени се со оптимално почитување на поставките на претходните плански документи - Основните урбанистички планови од 1973 и 1989 година, а многу значаен фактор е примарната улична мрежа која, главно, ги детерминира просторно-административните единици.

Во планираната организација на градот Урбаните заедници и понатака остануваат просторно - административни единици. Потребно е да се одбележат разликите помеѓу до сега постојната територијална поделба и планираната со овој план:

1. УЗ Стар Град - не се менуваат границите и површината
2. УЗ Центар - во неа се поранешните УЗ Центар и УЗ Долна Влашка Маала од која ќе се из земе Спортскиот центар Биљанини Извори
3. УЗ Кошишта - се менуваат границите, се наголемува површината
4. УЗ Воска - се менува границата и се наголемува површината
5. УЗ Лескајца - се менува границата и се наголемува површината
6. УЗ Даме Груев - останува во истите граници и со иста површина
7. УЗ 7-ми Ноември - постојната УЗ 7 - ми Ноември се дели на две УЗ од кои јужната го задржува називот, а северната добива име УЗ 8-ми Септември. Истовремено кон неа се припојува дел од УЗ Железничка Населба, со што се наголемува вкупната површина
8. УЗ Биљанини Извори - минимално се менуваат границите

9. УЗ 8-ми Септември - Урбана заедница формирана од дел на поранешната УЗ 7-ми Ноември, со ново име
10. УЗ Горна Влашка Маала - останува со истите граници и површина
11. УЗ Видобишта и Илинден - се спојуваат во една УЗ
12. УЗ Гоце Делчев - ги задржува границите и површината
13. УЗ Железничка Населба - од јужната страна границата се повлекува по ул. Железничка, од северната страна новата граница е до границата на градската територија со која во овој дел се поклопува
14. УЗ 15-ти Корпус - границите кон север и исток се поклопуваат со границите на градската територија
15. УЗ Радоица Новичич - сите граници освен јужната се поклопуваат со границите на градската територија
16. УЗ Рача - останува со постојните граници и површина
17. УЗ Студенчишта - во неа ќе се приклучи Спортскиот центар Биљанини Извори, а истиот се одделува од УЗ Долна Влашка Маала, останатите граници се задржуваат
18. УЗ Чекоштина - порано викана приградска населба - се вклучува за прв пат во границите на опфатот на градот со граници на претходниот ОУП корегирани по катастарски парцели.

Во суштина, новата територијална поделба во најголема мерка базира врз системот на примарните улици, а кореспондира со поранешната поделба на **урбани единици** чии броеви ги носат **новоформираните Урбани заедници**.

Вкупната површина на опфатот од 1.283,39 Ха поделена е на 18 - те Урбани заедници со следното учество:

ред.бр.	просторно функционални единици - Урбани заедници	Површина Ха	Учество %
УЗ 1.	Стар Град	70,27	5,48
УЗ 2.	Центар	61,20	4,78
УЗ 3.	Кошишта	43,52	3,39
УЗ 4.	Воска	96,81	7,55
УЗ 5.	Лескајца	74,97	5,85
УЗ 6.	Даме Груев	34,21	2,66
УЗ 7.	7-ми Ноември	27,92	1,76
УЗ 8.	Биљанини Извори	56,15	4,37
УЗ 9.	8- ми Септември	67,22	4,93
УЗ 10.	Горна Влашка Маала	45,64	3,55
УЗ 11.	Видобишта	98,84	7,76
УЗ 12.	Гоце Делчев	55,47	4,33
УЗ 13.	Железничка Населба	93,25	7,36
УЗ 14.	Радоица Новичич	86,75	6,76
УЗ 15.	15 - Корпус	159,22	12,43
УЗ 16.	Рача	65,34	5,19
УЗ 17.	Студенчишта	111,66	8,71
УЗ 18.	Чекоштина	38,95	3,14
	вкупно	1.283.39	100,00

Површините на сите Урбани заедници се поголеми од 30 Ха и согласно “Правилникот за поблиска содржина и начинот на графичката обработка на плановите“ поделени се на помали урбани блокови чии граници се определени со постојната или планирана улична мрежа. На тој начин се формираат помали просторни целини чие понатамошно детално урбанистичко планирање е далеку поефикасно и пореално.

1.3. Систем на Урбани заедници - просторно - административни единици

УЗ 1 - Стар Град

Урбаната заедница Стар Град (поранешна Урбана единица 1) го завзема средишниот дел од крајбрежјето и се граничи со:

- од исток - Булевар Македонски Просветители
- од север - Булевар Туристичка
- од запад - ул. Пирин Планина, Кирил и Методи, собирната улица С - 9 и реката Грашница
- од југ - Охридското Езеро

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 70,27 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 1.1. ограничен со улиците Булевар Македонски Просветители, дел од Даме Груев, плоштад Чинар, Гоце Делчев, Кирил и Методи, Горна Порта, Илинденска и Езерото со вкупна површина од 25,48 Ха сметано по осовините на обемните улици и линијата на брегот

УБ 1.2. ограничен со улиците Илинденска до Горна Порта, собирната улица С- 9 Кирил и Методиј до Западното крајбрежје, реката Грашница и бреговата линија на Охридското Езеро, со вкупна површина од 35,32 Ха сметано по осовините на обемните улици и линијата на брегот

УБ 1.3. - Градско Пазариште - ограничен со Булевар Македонски Просветители, дел од Даме Груев, плоштад Чинар, Гоце Делчев, Абас Емин и Булевар Туристичка со вкупна површина од 3,73 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 1.4. ограничен со ул. Пирин Планина, Кирил и Методи, Абас Емин и Булевар Туристичка со вкупна површина од 5,82 Ха сметано по осовините на обемните улици.

При планирањето на поделбата по урбани блокови на УЗ 1 Стар Град почитувана е веќе создадената функционална поделба на најстарата градска организациона единица Стар Град. Урбаниот блок УБ 1.2. со својата површина од 35,32 Ха ја надминува со Правилникот за нормативи за уредување на просторот препорачаната големина од 30,00 Ха, но со оглед дека истиот представува една историска и културна целина и дека на ниво на детално урбанистичко планирање би требало да се третира интегрално, преложено е да биде една урбанистичка целина - урбан блок.

УЗ 2 - Центар

Урбаната заедница Центар (поранешна Урбана едница 2) го завзема источниот дел од крајбрежјето и се граничи со:

- од запад - Булевар Македонски Просветители
- од север - Булевар Туристичка
- од исток - Булевар АСНОМ
- од југ - Охридското Езеро

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 61,20 Ха поради што е поделена на шест Урбани Блока и тоа:

УБ 2.1. ограничен со улиците Булевар на Македонски Просветители, Партизанска, Јане Сандански и Кеј Маршал Тито, со вкупна површина од 8,38 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 2.2. ограничен со улиците Булевар на Македонски Просветители, Партизанска, Јане Сандански и Димитар Влахов со вкупна површина од 9,49 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 2.3. - ограничен со Булевар на Македонски Просветители, Булевар Туристичка и Димитар Влахов со вкупна површина од 15,18 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 2.4. ограничен со ул. Јане Сандански, Кеј Маршал Тито, Булевар АСНОМ и Партизанска со вкупна површина од 10,19 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 2.5. ограничен со Булевар Туристичка, Булевар АСНОМ, Партизанска и Јане Сандански со вкупна површина од 13,98 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 2.6. - крајбрежен појас - ограничен со Кеј Маршал Тито од Булевар на Македонски Просветители до Булевар АСНОМ и Езерото со вкупна површина од 3,98 Ха сметано по осовините на обемните улици и линијата на брегот

УЗ 3 - Кошишта

Урбаната заедница Кошишта (поранешна Урбана едница 3) се граничи со:

- од запад - ул. Бистрица
- од север - Булевар Туристичка
- од исток - Пирин Планина, Кирил и Методи, собирата улица С - 9
- од југ - Васил Стефоски

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 43,52 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 3.1. ограничен со улиците Бистрица, Булевар Туристичка, Гоце Делчев и И. Дудановски, со вкупна површина од 17,95 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 3.2. ограничен со улиците Бистрица, Гоце Делчев, Васил Стефоски и И. Дудановски со вкупна површина од 9,77 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 3.3. ограничен со Булевар Туристичка, И. Дудановски, Абас Емин и Гоце Делчев, со вкупна површина од 10,43 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 3.4. ограничен со Гоце Делчев, Кирил и Методи и собирата улица С - 9, со вкупна површина од 5,37 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 4 - Воска

Урбаната заедница Воска (поранешна Урбана едница 4) завзема најголем дел од западното крајбрежје и се граничи со:

- од запад - реката Даљан - границата на опфатот на градот
- од север - Булевар Туристичка, клучка
- од исток - Бистрица
- од југ - Охридското Езеро, реката Грашница

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 96,81 Ха поради што е поделена на седум Урбани Блока и тоа:

УБ 4.1. ограничен со улиците Бистрица, Гоце Делчев, крак на Гоце Делчев што води кон езерото и Васил Стефоски со вкупна површина од 8,90 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 4.2. ограничен со улиците, Гоце Делчев, крак на Гоце Делчев што води кон езерото, Васил Стефоски и Трајче Трајчески, со вкупна површина од 11,33 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 4.3. - ограничен со Гоце Делчев, Васил Стефоски, Распаќе и Трајче Трајчески, со вкупна површина од 8,38 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 4.4. ограничен со реката Даљан (дел од границата на опфатот на градот) и улиците Гоце Делчев, Распаќе и Булевар Туристичка со вкупна површина од 16,65 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 4.5. ограничен со Булевар Туристичка и улиците Никола Русински, Гоце Делчев и Распаќе, со вкупна површина од 15,15 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 4.6. - ограничен со Булевар Туристичка и улиците Никола Русински, Гоце Делчев и Бистрица, со вкупна површина од 14,39 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 4.7. ограничен со реката Даљан (дел од границата на опфатот на градот), улицата Васил Стефоски, реката Грашница и брегот на Охридското Езеро со

вкупна површина од 23,97 Ха сметано по осовините на обемните улици и линијата на брегот

УЗ 5 - Лескајца

Урбаната заедница Лескајца (поранешна Урбана едница 5, но значително наголемена) го завзема западниот дел од градската територија и се граничи со:

- од северозапад - Железничка, клучка
- од исток - Пирин Планина
- од југ - Булевар Туристичка

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 74,97 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 5.1. ограничен со Булевар Туристичка, клучката и улиците Железничка и Бистрица, со вкупна површина од 18,53 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 5.2. ограничен со улиците Булевар Туристичка и улиците Бистрица, I. Градски Ринг и И. Дудановски со вкупна површина од 10,21 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 5.3. - ограничен со Булевар Туристичка и улиците I. Градски Ринг, Пирин Планина и И. Дудановски со вкупна површина од 12,48 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 5.4. ограничен со ул. Бистрица, Железничка, I. Градски Ринг и Пирин Планина со вкупна површина од 33,75 Ха сметано по осовините на обемните улици

При планирањето на поделбата по урбани блокови на УЗ 5 Лескајца почитувана е веќе создадената функционална поделба извршена со донесените детални урбанистички планови за Урбаните блокови УБ 5.1., УБ 5.2. и УБ 5.3. Со својата површина од 33,75 Ха УБ 5.4. ја надминува со Правилникот за нормативи за уредување на просторот препорачаната големина од 30,00 Ха, но со оглед дека за овој урбан блок до сега воопшто не е изработуван ДУП, преложено е да биде една урбанистичка целина - урбан блок кој на ниво на детално урбанистичко планирање би требало да се третира интегрално.

УЗ 6 - Даме Груев

Урбаната заедница Даме Груев (поранешна Урбана едница 6) го завзема средишниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - I. Градски Ринг
- од исток - Јане Сандански
- од југ - Булевар Туристичка
- од запад - 7. Ноември

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 34,21 Ха поради што е поделена на два Урбани Блока и тоа:

УБ 6.1. ограничен со Булевар Туристичка и улиците 7. Ноември, I. Градски Ринг и Даме Груев , со вкупна површина од 23,79 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 6.2. ограничен со улиците Булевар Туристичка, I. Градски Ринг и улиците Даме Груев и Јане Сандански, со вкупна површина од 10,42 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 7 - 7. Ноември

Урбаната заедница 7. Ноември (поранешна Урбана едница 7) го завзема средишниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - I. Градски Ринг
- од исток - 7. Ноември
- од југ - Булевар Туристичка
- од запад - Пирин Планина

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 27,92 Ха поради што е поделена на два Урбани Блока и тоа:

УБ 7.1. ограничен со Булевар Туристичка и улиците 7. Ноември, I. Градски Ринг и Абас Емин , со вкупна површина од 14,56 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 7.2. ограничен со Булевар Туристичка и улиците I. Градски Ринг, Абас Емин и Пирин Планина , со вкупна површина од 13,36 Ха сметано по осовините на обемните улици.

УЗ 8 - Биљанини Извори

Урбаната заедница Биљанини Извори (поранешна Урбана едница 8, но со зголемена површина) го завзема источниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - I. Градски Ринг (Карпош Војвода)
- од исток - ул. Стрелиште
- од југ - Булевар Туристичка
- од запад - Јане Сандански

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 56,15 Ха поради што е поделена на три Урбани Блока и тоа:

УБ 8.1. ограничен со Булевар Туристичка, Булевар АСНОМ и улиците Јане Сандански и Ванчо Питошески, со вкупна површина од 22,46 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 8.2. ограничен со Булевар АСНОМ, I. Градски Ринг (Карпош Војвода) и улиците Јане Сандански и Ванчо Питошески, со вкупна површина од 15,50 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 8.3. ограничен со Булевар Туристичка, Булевар АСНОМ, I. Градски Ринг и ул. Стрелиште, со вкупна површина од 18,18 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 9 - 8. Септември

Урбаната заедница 8. Септември (поранешна Урбана единица 9) го завзема централниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - Железничка
- од исток - 7. Ноември
- од југ - I. Градски Ринг
- од запад - Пирин Планина

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 67,22 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 9.1. ограничен со I. Градски Ринг, Железничка, Пирин Планина и Абас Емин , со вкупна површина од 28,36 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 9.2. ограничен со I. Градски Ринг, Абас Емин, Железничка и Егејска со вкупна површина 15,50 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 9.3. ограничен со Железничка, 7. Ноември, Кленоец и Егејска со вкупна површина од 16,02 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 9.4. ограничен со Железничка, 7. Ноември и Кленоец со вкупна површина од 3,34 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 10 - Горна Влашка Мала

Урбаната заедница **Горна Влашка Мала** (поранешна Урбана единица 10) го завзема средишниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - Момчило Јорданоски, I. Македонска ударна бригада и границата на Оранжериите
- од исток - Марко Цепенков И Јане Сандански
- од југ - I. Градски Ринг
- од запад - 7. Ноември

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 45,64 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 10.1. ограничен со улиците 7. Ноември, I. Градски Ринг, Марко Нестороски и Питу Гули, со вкупна површина од 15,70 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 10.2. ограничен со улиците I. Градски Ринг, Марко Нестороски, Питу Гули и Јане Сандански со вкупна површина од 14,47Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 10.3. ограничен со улиците Питу Гули , Марко Нестороски, Момчило Јорданоски и Марко Цепенков со вкупна површина од 11,46 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 10.4. ограничен со улиците Питу Гули, I. Македонска ударна бригада, 7. Ноември и границата со постојните Оранжери, со вкупна површина од 4,01 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 11 - Видобишта

Урбаната заедница **Видобишта** (поранешна Урбана единица 11, односно УЗ Видобишта-Илинден)) го завзема источниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север – реката, ул. Македонска и Мирка Гинова
- од исток – Бејбунар, дел од границата на опфатот на градот.
- од југ - Момчило Јорданоски, I. Македонска ударна бригада и границата на Оранжериите
- од запад - 7. Ноември, границата со постојните Оранжери

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 98,84 Ха поради што е поделена на пет Урбани Блока и тоа:

УБ 11.1. ограничен со улиците 7. Ноември, I. Македонска Ударна Бригада, Железничка и границата на Оранжериите на Градинар со вкупна површина од 23,52 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.2. ограничен со улиците Момчило Јорданоски, I. Македонска Ударна Бригада, Железничка и Бејбунар, со вкупна површина 23,77 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.3. ограничен со улиците Македонска, Железничка, Ристо Чадо, реката Сушица и ул. Бејбунар - крак со вкупна површина од 22,10 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.4. ограничен со улиците Железничка, Бејбунар - крак и Ристо Чадо, со вкупна површина од 19,81 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 11.5. ограничен со улицата Бејбунар - крак, реката Сушица и дел од границата на територијата на градот, со вкупна површина од 9,64 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 12 - Гоце Делчев

Урбаната заедница Гоце Делчев го завзема источниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - Момчило Јорданоски
- од исток - улица М - 3 Бејбунар и граница на опфатот на градот
- од југ - I. Градски Ринг (Карпош Војвода)
- од запад - Марко Цепенко

Површината на оваа Урбана заедница изнесува **55,47** Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 12.1. ограничен со улиците Карпош Војвода, Сирма Војвода и Јане Сандански со вкупна површина од 6,99 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 12.2. ограничен со улиците Сирма Војвода, Марко Цепенков и сервисната улица СЕ 12.2- Болничка, со вкупна површина од 17,75 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 12.3. ограничен со улиците Карпош Војвода, Момчило Јорданоски, Бејбунар и сервисната улица Се 12.2 – Болничка, со вкупна површина од 16,28 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 12.4. ограничен со М - 3 Бејбунар и дел од границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 14,45 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 13 - Железничка

Урбаната заедница 13. Железничка го завзема северниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север – ул. Прилепска, дел од границата на опфатот на градот
- од исток – Кленоец
- од запад – Хаџи Мустафа, дел од границата на опфатот на градот, реката Даљан
- од југ - Железничка, клучката

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 93,25 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 13.1. ограничен со улиците Кленоец и Прилепска и границата на површината за Специјална Намена, со вкупна површина од 11,68 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 13.2. ограничен со Железничка, Прилепска, Будва и Кленоец, со вкупна површина од 18,73 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 13.3. ограничен со улиците Железничка, Прилепска и Будва, со вкупна површина 21,90 Ха сметано по осовините на обемните улици

- УБ 13.4. ограничен со Железничка, Прилепска и границата на опфатот на градот, ул. Хаџи Мустафа, реката Даљан, со вкупна површина од 30,05 Ха сметано по осовините на обемните улици.

УЗ 14 - Радоица Новичич

Урбаната заедница 14. Радоица Новичич го завзема крајниот северен дел од градската територија и се граничи со:

- од север - граница на опфатот на градот, река
- од исток - Петрино и граница на опфатот на градот
- од југ - Прилепска
- од запад - улицата СЕ 14.4 - Радоица Новичич, границата на опфатот на градот

Површината на оваа Урбана заедница изнесува **86,75 Ха** поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 14.1. ограничен со улиците Прилепска, Петрино, Радоица Новичич и сервисна СЕ - 14.2., со вкупна површина од 15,76 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 14.2. ограничен со улиците Петрино, Радоица Новичич и сервисна СЕ 14.3 и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 31,68 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 14.3. ограничен со улицата Радоица Новичич, Нова Сервисна СЕ 14.3., реката и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 27,63 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 14.4. ограничен со улицата Радоица Новичич, Прилепска, сервисна улица СЕ 14. 4. и дел од границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 11,68 Ха сметано по осовините на обемните улици

При планирањето на поделбата по урбани блокови на УЗ 14 почитувана е веќе создадената функционална поделба извршена со донесениот детален урбанистички план. Со својата површина од 31,68 Ха УБ 14. 2. ја надминува со Правилникот за нормативи за уредување на просторот препорачаната големина од 30,00 Ха, но со оглед дека со изработениот ДУП се определени границите на опфатот и интерната поделба, истите се акцептирани во овој ГУП, со површина минимално поголема од препорачаната.

УЗ 15 - 15. Корпус

Урбаната заедница 15 - 15. Корпус го завзема крајниот североисточен дел од градската територија и се граничи со:

- од север - граница на опфатот на градот, патот М 5
- од исток - Мирка Гинова, Живко Чинго, Александар Турунџе, граница на опфатот на градот, пат за Велгошти, пат за Лескоец
- од југ - Железничка, Македонска, 15. Корпус
- од запад - Кленоец, Петрино

Површината на оваа Урбана заедница изнесува **159,22 Ха** со која е најголема од сите планирани Урбани заедници и поради тоа е поделена на седум Урбани Блока и тоа:

УБ 15.1. ограничен со улиците - 15. Корпус, Македонска и Мирка Гинова , со вкупна површина од 15,46 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 15.2. ограничен со улиците 15. Корпус, Мирка Гинова, Александар Турунџе, Живко Чинго и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 25,96 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 15.3. ограничен со улиците 15. Корпус, Александар Турунџе, новата Сервисна улица СЕ 15.3. и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 10,77 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 15.4. ограничен со ул 15. Корпус, новата Сервисна улица СЕ 15.3., патот за Лескоец и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 32,45 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 15.5. ограничен со улиците - 15. Корпус, Железничка, Кленоец и Српница, со вкупна површина од 27,11 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 15.6. ограничен со улиците 15. Корпус, Српница, Петрино и Нова Сервисна СЕ 15.3 со вкупна површина од 22,36 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 15.7. ограничен со улиците 15. Корпус, Нова Сервисна СЕ 15.3. Петрино и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 25,11 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 16 - Рача

Урбаната заедница 16. Рача го завзема југоисточниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - границата на УБ 17.3 од УЗ 17
- од исток - собирна улица С - 12 - патот за с. Велестово и граница на опфатот на градот
- од југ - граница на опфатот на градот
- од запад - Булевар Св. Наум Охридски

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 65,34 Ха поради што е поделена на три Урбани Блока и тоа:

УБ 16.1. ограничен со границата на УБ 17.3 од УЗ 17, патот за с. Велестово, ул. Рача 1, границата на опфатот на градот и Булеварот Св. Наум Охридски, со вкупна површина од 12,18 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 16.2. ограничен со Булеварот Св. Наум Охридски, реката Рача, ул. Рача 1и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 32,53 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 16.3. ограничен со Булеварот Св. Наум Охридски, реката Рача и границата на опфатот на градот, со вкупна површина од 20,63 Ха сметано по осовините на обемните улици

УЗ 17 - Студенчишта

Урбаната заедница 17 - Студенчишта го завзема јужниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север - Булевар АСНОМ, Булевар Туристичка, патот за с. Велестово
- од исток - патот за с. Велестово - границата на опфатот на градот, границата со УЗ 16, Булевар Св. Наум
- од југ - каналот Рача - граница на опфатот на градот

- од запад - Охридското Езеро

Површината на оваа Урбана заедница изнесува 111,66 Ха поради што е поделена на четири Урбани Блока и тоа:

УБ 17.1. Блато (ППР)- ограничен со Каналот Студенчишта, Булеварот Св. Наум, реката Рача - границата на опфатот на градот и Охридското Езеро, со вкупна површина од 70, 53 Ха сметано по осовините на обемните улици и линијата на брегот

УБ 17.2. ограничен со Каналот Студенчишта, Булеварот АСНОМ, Булеварот Туристичка, Булеварот Св. Наум Охридски и ул. Партизанска, со вкупна површина од 19,38 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 17.3. Спомен парк - ограничен со Булеварот Св. Наум Охридски, границата со УЗ 16 и патот за с. Велестово - границата на опфатот на градот со вкупна површина од 17,30 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 17.4. ограничен со Каналот Студенчишта, Булеварот АСНОМ, Кејот И ул. Партизанска, со вкупна површина од 4,45 Ха сметано по осовините на обемните улици

При планирањето на поделбата на УЗ 17 по урбани блокови почитувана е веќе создадената функционална поделба во која доминира просторот на Блатото - строго заштитена зона која треба да се третира интегрално, поради што е усвоена и големината на урбаниот блок УБ 17.1. со површина од 70,53 Ха

УЗ 18- Чекоштина

Урбаната заедница 18- Чекоштина го зафаќа најсеверниот дел од градската територија и се граничи со:

- од север – границата на опфатот на градот
- од исток – реката Даљан
- од југ – патот М 5, клучката на влезот во градот од запад

Површината на оваа Урбана заедница изнесува **38.95** Ха поради што е поделена на два Урбани Блока и тоа:

УБ 18.1. ограничен со патот М 5, ул. Чекоштина, патот Охрид – Орман, со вкупна површина од 16,29 Ха сметано по осовините на обемните улици

УБ 16.2. ограничен со реката Даљан , клучката на влезот во градот од запад, патот Охрид – Орман, ул. Чекоштина, со вкупна површина од 22,66 Ха сметано по осовините на обемните улици

1.4. Урбани заедници и урбани блокови во структурата на градската територија

ред.бр.	Урбани заедници и урбани блокови	Површина Ха	Учество %
УЗ1.	Стар Град УБ 1.1. УБ 1.2. УБ 1.3. УБ 1.4.	70,27 25,48 35,32 3,73 5,82	5,48
УЗ2.	Центар УБ 2.1., УБ 2.2. УБ 2.3. УБ 2.4. УБ 2.5. УБ 2.6.	61,20 8,38 9,49 15,18 10,19 13,98 3,98	4,78
УЗ3.	Кошишта УБ 3.1. УБ 3.2. УБ 3.3. УБ 3.4.	43,52 17,95 9,77 10,43 5,37	3,39
УЗ4.	Воска УБ 4.1. УБ 4.2. УБ 4.3. УБ 4.4. УБ 4.5. УБ 4.6. УБ 4.7.	96,81 8,90 11,33 8,38 16,65 15,15 14,39 23,97	7,55
УЗ5.	Лескајца УБ 5.1. УБ 5.2. УБ 5.3. УБ 5.4.	74,97 18,53 10,21 12,10 34,13	5,85
УЗ6.	Даме Груев УБ 6.1. УБ 6.2.	34,21 23,79 10,42	2,66
УЗ7.	7-ми Ноември УБ 7.1. УБ 7.2.	27,92 14,56 13,36	1,76
УЗ8.	Биљанини Извори УБ 8.1. УБ 8.2. УБ 8.3.	56,15 22,46 15,51 18,18	4,37
УЗ9.	8- ми Септември УБ 9.1. УБ 9.2. УБ 9.3. УБ 9.4.	67,22 28,36 15,50 16,02 3,34	4,93
УЗ10.	Горна Влашка Маала УБ 10.1. УБ 10.2. УБ 10.3. УБ 10.4.	45,64 15,70 14,47 11,46 4,01	3,55

УЗ 11.	Видобишта УБ 11.1. УБ 11.2. УБ 11.3. УБ 11.4. УБ 11.5.	98,84 23,52 23,77 22,10 19,81 9,64	7,76
УЗ 12.	Гоце Делчев УБ 12.1. УБ 12.2. УБ 12.3. УБ 12.4.	55,47 6,99 17,75 16,28 14,45	4,33
УЗ 13.	Железничка Населба УБ 13.1. УБ 13.2. УБ 13.3. УБ 13.4.	93,25 22,57 18,73 21,90 30,05	7,36
УЗ 14.	Радоица Новичик УБ 14.1. УБ 14.2. УБ 14.3. УБ 14.4.	86,75 15,76 31,68 27,63 11,68	6,76
УЗ 15.	15 - Корпус УБ 15.1. УБ 15.2. УБ 15.3. УБ 15.4. УБ 15.5. УБ 15.6. УБ 15.7.	159,22 15,46 25,96 10,77 32,45 27,11 22,36 25,11	12,43
УЗ 16.	Рача УБ 16.1. УБ 16.2 УБ 16.3.	65,34 12,18 32,53 20,63	5,19
УЗ 17.	Студенчишта УБ 17.1. УБ 17.2. УБ 17.3. УБ 17.4.	111,66 70,53 19,38 17,30 4,45	8,71
УЗ 18.	Чекоштина УБ 18.1. УБ 18.2.	38,95 16,29 22,66	3,14
вкупно	УРБАНИ БЛОКОВИ 73	1.283,39	100,00

1.5. Биланси на површините во урбаните заедници и урбаните блокови

УЗ 1 СТАР ГРАД	70,27 Ха
Урбан блок 1.1	25,40 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување со туризам • домување со терц. дејности • основно училиште • наука • култура • духовна култура • терцијален сектор • комунални дејности • хотелиерство • државна управа • јавно зеленило • плажи • пешачки улици и плоштади, крајбрежје 	<p>12,21</p> <p>1,12</p> <p>0,98</p> <p>0,15</p> <p>0,66</p> <p>1,51</p> <p>0,58</p> <p>0,01</p> <p>0,66</p> <p>0,01</p> <p>3,33</p>
Урбан блок 1.2.	35,32 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување • туризам • наука • култура • духовна култура • комунални дејности • зеленило јавно • рекреација, плажи • пешачки улици и плоштади, крајбрежје 	<p>8,29</p> <p>0,62</p> <p>0,09</p> <p>2,07</p> <p>0,70</p> <p>0,02</p> <p>21,81</p>
Урбан блок 1.3.	3,73 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување со терц. дејности • духовна култура • терцијарен сектор • градско пазариште • јавен паркинг и катна гаража • пешачки улици и плоштади 	<p>1,08</p> <p>0,09</p> <p>0,43</p> <p>0,72</p> <p>0,18</p>
Урбан блок 1.4.	5,82 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • терцијарен сектор • хотел • улици 	<p>2,64</p> <p>2,35</p> <p>0,06</p> <p>0,07</p>

<p>УЗ 2 ЦЕНТАР Урбан блок 2.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување со хотелиерство • домување со терц. дејности • образование • здравство • хотелиерство • култура • духовна култура • терцијарен сектор • зеленило заштитно • улици 	<p>61,20 Ха 8,38 Ха</p> <p>2,54 1,09 0,38 0,05 1,66 0,57 0,15 0,31 0,15</p>
<p>Урбан блок 2.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц.дејности. • соц. грижи -дом за пензионери • култура • државна администрација • спорт • терцијарен сектор • автобуски терминал 1 • ПТТ • улици 	<p>9,49 Ха</p> <p>1,43 4,90 0,11 0,39 0,23 0,64 0,35 0,39 0,32</p>
<p>Урбан блок 2.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • детска установа • култура • државна администрација • улици 	<p>15,18 Ха</p> <p>4,84 3,80 2,95 0,43 0,02 0,76</p>
<p>Урбан блок 2.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување со хотелиерство • хотелиерство • примарен сектор • заштитно зеленило • улици 	<p>10,19 Ха</p> <p>6,34 2,20 0,10 0,18</p>
<p>Урбан блок 2.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • духовна култура • улици 	<p>13,98 Ха</p> <p>7,26 4,46 0,10</p>
<p>Урбан блок 2.6.</p> <ul style="list-style-type: none"> • зеленило јавно • рекреација- крајбрежен појас, плажа • улица 	<p>3,98 Ха</p> <p>2,39 0.69</p>

<p>УЗ 3 КОШИШТА</p> <p>Урбан блок 3.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејност • духовна култура • улици 	<p>43.52 Ха</p> <p>17,95 Ха</p> <p>10,34</p> <p>5,92</p> <p>0,087</p>
<p>Урбан блок 3.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • духовна култура • државна администрација • улици 	<p>9,77 Ха</p> <p>8,55</p> <p>0,43</p> <p>0,01</p>
<p>Урбан блок 3.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • детска установа • улици 	<p>10,43 Ха</p> <p>4,62</p> <p>3,25</p> <p>0,88</p> <p>0,47</p>
<p>Урбан блок 3.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • здравство • локална самоуправа • духовна култура • зеленило јавно • улици 	<p>5,37 Ха</p> <p>2,90</p> <p>0,09</p> <p>0,06</p> <p>0,04</p> <p>1,31</p>
<p>УЗ 4 ВОСКА</p> <p>Урбан блок 4.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување со туризам • терцијарен сектор • улици 	<p>96,81 Ха</p> <p>8,90 Ха</p> <p>8,0</p> <p>0,14</p>
<p>Урбан блок 4.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување со туризам • улици 	<p>11,33 Ха</p> <p>10,47</p>
<p>Урбан блок 4.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување со туризам • социјални грижи • река • зеленило заштитно • улици 	<p>8,38 Ха</p> <p>6,28</p> <p>0,70</p> <p>0,17</p> <p>0,20</p>
<p>Урбан блок 4.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • река • зеленило заштитно • бензински пумпи • улици 	<p>16,65 Ха</p> <p>6.56</p> <p>2.86</p> <p>1,54</p> <p>1,63</p> <p>0,66</p>

<p>Урбан блок 4.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование - основно • детска установа • локален центар • духовна култура • терцијарен сектор • улици 	<p>7.61 3.38 2.54 0,40 0,40 0,12 0,14 0.31</p>	<p>15,15 Ха</p>
<p>Урбан блок 4.6.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • улици 	<p>9.21 4.00</p>	<p>14,39 Ха</p>
<p>Урбан блок 4.7.</p> <ul style="list-style-type: none"> • хотелиерство • терцијален сектор • спорт • рекреација, плажи • река • зеленило заштитно • улици 	<p>16,05 0,12 0,73 3,82 1,23 0,33</p>	<p>23,97 Ха</p>
<p>УЗ 5 ЛЕСКАЈЦА Урбан блок 5.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • примарен сектор • терцијален сектор • бензински станици • улици 	<p>3.64 1.63 0,71 8,91 0,70</p>	<p>74,97 Ха 18,53 Ха</p>
<p>Урбан блок 5.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование, лок. центар и детска установа • улици 	<p>4,50 3,18 1,26</p>	<p>10,21 Ха</p>
<p>Урбан блок 5.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • хотел • улици 	<p>6,94 3,48 0,24</p>	<p>12,48 Ха</p>
<p>Урбан блок 5.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • примарен сектор • секундарен сектор 	<p>20,51 3,99 1,25 3,51</p>	<p>33,75 Ха</p>

<ul style="list-style-type: none"> • терцијарен сектор • улици 	2.63
<p>УЗ 6 ДАМЕ ГРУЕВ Урбан блок 6.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • детска установа • духовна култура • ТВ комуникации • улици 	<p>34,21 Ха 23,79 Ха</p> <p>19,72 2,12 0,20 0,08 0,06</p>
<p>Урбан блок 6.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • терцијарен сектор • комунален објект • улици 	<p>10,42 Ха</p> <p>4,78 4.36 0,16 0,05</p>
<p>УЗ 7. НОЕМВРИ Урбан блок 7.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • основно училиште • државна администрација • терцијарен сектор • електро дистрибуција - управа • улици 	<p>27,92 Ха 14,56 Ха</p> <p>3,18 9.00 0,72 0,14 0,17 0,14</p>
<p>Урбан блок 7.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • улици 	<p>13,36 Ха</p> <p>8.18 4.04</p>
<p>УЗ 8 БИЉАНИНИ ИЗВОРИ Урбан блок 8.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • локален центар • детска градинка • државен архив • терцијарен сектор • улици 	<p>56,15 Ха 22,46 Ха</p> <p>13,34 5,52 0,36 0,32 0,36 0,34</p>
<p>Урбан блок 8.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • улици 	<p>15,51 Ха</p> <p>8,33 5,32 0,63</p>

<p>Урбан блок 8.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • спортско стрелиште • комунален објект • ТС 110/0,4 Охрид 2 • бензинска станица • зеленило зашитно • зеленило јавно • улици 	<p>18,18 Ха</p> <p>5,83</p> <p>4,11</p> <p>0,93</p> <p>1,01</p> <p>0,46</p> <p>0,19</p> <p>0,18</p> <p>2,04</p>
<p>УЗ 9 8. СЕПТЕМВРИ</p> <p>Урбан блок 9.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • локален центар и образование • терцијарен сектор • комунален објект • улици 	<p>63,22 Ха</p> <p>28,36 Ха</p> <p>18,41</p> <p>5.29</p> <p>1.44</p> <p>0,67</p> <p>0,19</p>
<p>Урбан блок 9.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • примарен сектор • секундарен сектор • терцијарен сектор • улици 	<p>15,50 Ха</p> <p>7.82</p> <p>4.28</p> <p>1,81</p> <p>0,19</p> <p>0,20</p>
<p>Урбан блок 9.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување со терц. дејности • секундарен сектор • терцијарен сектор • улици 	<p>16,02 Ха</p> <p>0.28</p> <p>12.68</p> <p>1.61</p>
<p>Урбан блок 9.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • автобуски терминал • терцијарен сектор 	<p>3.34 Ха</p> <p>2.07</p> <p>0.45</p>
<p>УЗ 10 ГОРНА ВЛАШКА МАЛА</p> <p>Урбан блок 10.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • државна администрација • детска градинка • терцијарен сектор • улици 	<p>45,64 Ха</p> <p>19,75 Ха</p> <p>8,72</p> <p>3,42</p> <p>1,00</p> <p>0,67</p> <p>0,17</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Урбан блок 10.2. • домување • домување со терц. дејности • духовна култура 	<p>14,47 Ха</p> <p>6,99</p> <p>4,02</p> <p>0,30</p>

<ul style="list-style-type: none"> • образование • улици 	1,14
Урбан блок 10.3. <ul style="list-style-type: none"> • домување инд. • домување со терцијални дејности • терцијарен сектор • улици 	11,46 Ха 6,80 3,68 0,16
Урбан блок 10.4. <ul style="list-style-type: none"> • домување комб. • терцијарен сектор • улици 	4,01 Ха 3.25 0.23
УЗ 11 ВИДОБИШТА Урбан блок 11.1. <ul style="list-style-type: none"> • домување со терц.дејности • образование, л.центар, д.град., дом за хенд. • градска топлана • терцијарен сектор • полигон за обука за возачи • бензинска станица • зеленило заштитно • улици 	98,84 Ха 23.52 Ха 4,39 7,20 1,53 0,25 0,19 0.33 2,86
Урбан блок 11.2. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц.дејности • терцијарен сектор • улици 	23.77 Ха 16.29 5.69 0,14
Урбан блок 11.3. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц.дејности • државна управа • примарен сектор • секундарен сектор • терцијарен сектор • мало стопанство • улици 	22.10 Ха 8.58 4,45 0.59 1,36 3,20 0,12 2,07
Урбан блок 11.4. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц.дејности • улици 	19.81 Ха 13,21 5,21
Урбан блок 11.5. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц.дејности • улици 	9.64 Ха 7.55 1,55
УЗ 12 ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ Урбан блок 12.1. <ul style="list-style-type: none"> • домување 	55,47 Ха 6,99 Ха 2,61

<ul style="list-style-type: none"> • домување комбинирано • улици 	3,51
Урбан блок 12.2. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување комбинирано • детска установа • медицински центар • терцијарен сектор 	17,75 Ха 3,28 3,30 0,40 8,84 0,10
Урбан блок 12.3. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување комбинирано • локален центар • улици 	16,28 Ха 9,28 0,59 0,21
Урбан блок 12.4. <ul style="list-style-type: none"> • домување • зеленило заштитно 	14,45 Ха 12,85 1,47
УЗ 13. ЖЕЛЕЗНИЧКА НАСЕЛБА Урбан блок 13.1. <ul style="list-style-type: none"> • специјална намена • улици 	93,25 Ха 11,68 Ха 10,87
Урбан блок 13.2. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц.дејности • примарен сектор • терцијарен сектор • улици 	18.73 Ха 7.90 2.09 5.57 2.88
Урбан блок 13.3. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • хотел • улици 	21,90 Ха 14.82 5.56 0,06
Урбан блок 13.4. <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување комб. • терцијарен сектор • рекреација • река • ЈП Македонија пат • улици 	30,05Ха 15.26 4.88 3,33 0,31 1,07 0,81

УЗ 14. РАДОИЦА НОВИЧИЧ	86,75 Ха
Урбан блок 14.1.	15,76 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување 9,91 • домување комб. 4,03 • терцијарен сектор 0,26 • река 0,30 • улици 	
Урбан блок 14.2.	31,68 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување 24,20 • домување комб. 3,86 • основно образование 1,34 • детска установа 0,91 • духовна култура (црква) 0,12 • улици 	
Урбан блок 14.3.	27,63 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување 19,91 • домување кол. 6,74 • улици 	
Урбан блок 14.4.	11,68 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување комб. 9,38 • здравство 0,06 • локален центар 0,29 • река 0,05 • улици 	
УЗ 15. - 15. КОРПУС	159,22 Ха
Урбан блок 15.1.	15,46 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување со терц. дејности 4,99 • образование 0,81 • секундарен сектор 6,78 • зеленило заштитно 0,94 • ТС 110/0,4 Охрид 1 0,80 • улици 	
Урбан блок 15.2.	25,96 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување 19,05 • домување со терц. дејности 3,30 • образование и лок. центар 2,36 • улици 	
Урбан блок 15.3.	10,77 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување 7,38 • домување комб. 2,65 • улици 	
Урбан блок 15.4.	32,45 Ха
<ul style="list-style-type: none"> • домување со терц. дејности 0,16 • терцијарен сектор 0,22 • градски гробишта 16,65 	

<ul style="list-style-type: none"> • бензинска пумпа • зеленило заштитно • улици 	<p>0,21</p> <p>13,96</p>
<p>Урбан блок 15.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • мало стопанство • секундарен сектор • терцијарен сектор • бензинска пумпа • улици 	<p>27,11 Ха</p> <p>11,22</p> <p>8,05</p> <p>3,39</p> <p>2,00</p> <p>0,55</p>
<p>Урбан блок 15.6.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • секундарен сектор • мало стопанство • терцијарен сектор • улици 	<p>22,36 Ха</p> <p>2,78</p> <p>11,76</p> <p>5,54</p> <p>1,41</p>
<p>Урбан блок 15.7.</p> <ul style="list-style-type: none"> • мало стопанство • терцијарен сектор • улици 	<p>25,11 Ха</p> <p>22,38</p> <p>1.39</p>
<p>УЗ 16. РАЧА</p> <p>Урбан блок 16.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • улици 	<p>65,34 Ха</p> <p>18,56 Ха</p> <p>16,22</p> <p>0,44</p>
<p>Урбан блок 16.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување комб. • терцијарен сектор • зеленило заштитно • улици • река 	<p>32,53 Ха</p> <p>2,28</p> <p>0,52</p>
<p>Урбан блок 16.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување комб. • домување со туризам • образование • локален центар • хотел • духовна култура • терцијарен сектор • зеленило заштитно • улици 	<p>12,18 Ха</p> <p>0,22</p> <p>17,25</p> <p>0,29</p> <p>0,39</p> <p>0,37</p> <p>0,24</p> <p>0,07</p> <p>0,36</p> <p>1,74</p>
<ul style="list-style-type: none"> • УЗ 17. СТУДЕНЧИШТА <p>Урбан блок 17.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • блато • наука • канал Студенчишта 	<p>111,66 Ха</p> <p>70,96 Ха</p> <p>51,55</p> <p>1,54</p> <p>1,75</p> <p>3,42</p>

<ul style="list-style-type: none"> • специјална намена • рекреација • улици и пешачки патеки 	7,29
Урбан блок 17.2. <ul style="list-style-type: none"> • спорт • комунални дејности • јавно зеленило • улици и пешачки патеки 	19,38 Ха 16,26 0,48 0,85
Урбан блок 17.3. <ul style="list-style-type: none"> • археолошки локалитет • спомен парк • државна управа • дендролошки парк • комунални објекти • јавно зеленило • улици 	17,30 Ха 0,25 0,04 0,60 1,90 0,34 13,22 0,95
Урбан блок 17.4. <ul style="list-style-type: none"> • домување со туризам • хотелиерство • улици 	4.45 Ха 0,83 3,02
УЗ 18. ЧЕКОШТИНА Урбан блок 18.1. <ul style="list-style-type: none"> • домување • туризам • локален центар и образование • зеленило заштитно • улици 	38.95 Ха 16,29 Ха 13,04 0,14 1,59 0.57
Урбан блок 18.2. <ul style="list-style-type: none"> • домување • спорт и рекреација • зеленило заштитно • улици 	22,66 Ха 13,47 6.88 0.57

ВКУПНА ПОВРШИНА :

1.283,39 Ха

1.6.Биланси на површините во урбаните заедници

<p>УЗ 1 СТАР ГРАД</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со туризам • домување со тер.дејности • образование • наука • култура • духовна култура • државна управа • терцијален сектор • хотелиерство • комунални дејности • градско пазариште • катна гаража • заштитно зеленило • рекреација, плажи • улици 	<p>70,27 Ха</p> <p>10,93</p> <p>12,21</p> <p>4,55</p> <p>0,98</p> <p>0,24</p> <p>2,73</p> <p>2,30</p> <p>0,01</p> <p>1,07</p> <p>0,73</p> <p>0,03</p> <p>0,72</p> <p>0,18</p> <p>25,14</p>
<p>УЗ 2 ЦЕНТАР</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со туризам • домување со тер.дејности • образование • култура • духовна култура • државна управа • здравство • хотелиерство • социални грижи • терцијарен сектор • автобуски терминал 1 • ПТТ • спорт • јавно зеленило • заштитно зеленило • рекреација, плажи • улици 	<p>61,20 Ха</p> <p>13,53</p> <p>8,88</p> <p>14,25</p> <p>0,38</p> <p>0,98</p> <p>0,10</p> <p>0,99</p> <p>0,05</p> <p>3,86</p> <p>0,54</p> <p>0,66</p> <p>0,39</p> <p>0,32</p> <p>0,64</p> <p>2,39</p> <p>0,33</p>
<p>УЗ 3 КОШИШТА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • духовна култура • државна управа • локална самоуправа • здравство 	<p>43,52 Ха</p> <p>23,51</p> <p>9,17</p> <p>0,88</p> <p>0,13</p> <p>0,01</p> <p>0,06</p> <p>0,09</p> <p>0,47</p>

<ul style="list-style-type: none"> • социални грижи • јавно зеленило • улици 	1,31	
<p>УЗ 4 ВОСКА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со туризам • домување со терц. дејности • образование • духовна култура • социјални грижи • хотелиерство • терцијарен сектор • заштитно зеленило • спорт • бензинска пумпа • река • рекреација, плажи • улици 	23,38 24,75 10,24 2,54 0,14 0,10 16,05 0,57 2,16 0,73 0,66 2,94	96,81 Ха
<p>УЗ 5 ЛЕСКАЈЦА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • хотелиерство • примарен сектор • секундарен сектор • терцијарен сектор • бензинска пумпа • улици 	35,59 12,26 1,26 0,24 1,96 3,51 11,54 0,24	74,97 Ха
<p>УЗ 6 ДАМЕ ГРУЕВ</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • духовна култура • терцијален сектор • социјални грижи • комунален објект • ТВ комуникации • улици 	24,50 6,48 0,08 0,16 0,20 0,05 0,06	34,21 Ха
<p>УЗ 7 7. НОЕМВРИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • државна управа • терцијарен сектор • улици 	11,36 13,04 0,72 0,28 0,17	27,92 Ха
<p>УЗ 8 БИЉАНИНИ ИЗВОРИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување 	27,50	56,15 Ха

<ul style="list-style-type: none"> • домување со терц. дејности • образование • социјални грижи • државна управа • локален центар • терцијарен сектор • спорт-стрелиште • комунален објект • ТС 110/0,4 Охрид 2 • зеленило јавно • зеленило заштитно • улици 	<p>14,95</p> <p>0,63</p> <p>0,32</p> <p>0,36</p> <p>0,36</p> <p>0,34</p> <p>0,93</p> <p>1,01</p> <p>0,46</p> <p>2,04</p> <p>0.18</p>
<p>УЗ 9 8. СЕПТЕМВРИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование и лок. центар • примарен сектор • секундарен сектор • терцијален сектор • комунален објект • авто. терминал • улици 	<p>63,22 Ха</p> <p>26,23</p> <p>9,55</p> <p>1,44</p> <p>1,81</p> <p>0,19</p> <p>14,29</p> <p>0,19</p> <p>2,07</p>
<p>УЗ 10 ГОРНА ВЛАШКА МАЛА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • духовна култура • државна управа • социјални грижи • терцијален сектор • улици 	<p>45,64 Ха</p> <p>22,51</p> <p>14,37</p> <p>1,14</p> <p>0,30</p> <p>1,00</p> <p>0,67</p> <p>0,56</p>
<p>УЗ 11 ВИДОБИШТА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование со лок.центар, домза хенди. • државна управа • примарен сектор • секундарен сектор • терцијарен сектор • мало стопанство • полигон за обука на возачи • градска топлана • бензинска пумпа • зеленило заштитно • улици 	<p>98,84 Ха</p> <p>45,63</p> <p>21,29</p> <p>7,20</p> <p>0,59</p> <p>1,36</p> <p>3,20</p> <p>0,39</p> <p>2,07</p> <p>0,19</p> <p>1,53</p> <p>0,33</p> <p>2,86</p>

<p>УЗ 12 ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • социјални грижи • здравство • локален центар • зеленило заштитно • улици 	<p>28,02</p> <p>7,40</p> <p>0,40</p> <p>8,84</p> <p>0,21</p> <p>1,47</p>	55,47 Ха
<p>УЗ 13 ЖЕЛЕЗНИЧКА НАСЕЛБА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • хотел • примарен сектор • терцијален сектор • специјална намена • река • ЈП Македонија пат • улици 	<p>38,00</p> <p>12,53</p> <p>0,06</p> <p>5,57</p> <p>5,67</p> <p>21,70</p> <p>1,07</p> <p>0,81</p>	93,25 Ха
<p>УЗ 14 РАДОИЦА НОВИЧИЧ</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование • социјални грижи • духовна култура • здравство • локален центар • терцијален сектор • река • улици 	<p>54,02</p> <p>24,01</p> <p>1,34</p> <p>0,91</p> <p>0,12</p> <p>0,06</p> <p>0,29</p> <p>0,26</p> <p>0,35</p>	86,75 Ха
<p>УЗ 15 15. КОРПУС</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со терц. дејности • образование со лок, центар • хотели • секундарен сектор • терцијарен сектор • мало стопанство • градски гробишта • ТС 110/0,4 Охрид 2 • зеленило заштитно • улици 	<p>40,26</p> <p>22,37</p> <p>3,17</p> <p>0,17</p> <p>33,26</p> <p>5,02</p> <p>13,75</p> <p>16,65</p> <p>0,80</p> <p>14,90</p>	159,22 Ха
<p>УЗ 16 РАЧА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со туризам • домување со терцијарни дејности • образование 	<p>10,80</p> <p>44,91</p> <p>2,50</p> <p>0,59</p> <p>0,39</p>	65,34 Ха

<ul style="list-style-type: none"> • локален центар • духовна култура • хотел • терцијарен сектор • зеленило заштитно • улици 	<p>0,24</p> <p>0,37</p> <p>0,07</p> <p>0,36</p>	
<p>УЗ 17 СТУДЕНЧИШТА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • домување со туризам • хотелиерство • наука • државна управа • комунални дејности • специјална намена • специјално зеленило Блато • канал • јавно зеленило • спомен парк • дендролошки парк • археолошки локалитет • рекреација • улици и пешачки патеки 	<p>3,35</p> <p>0,88</p> <p>3,02</p> <p>1,54</p> <p>0,60</p> <p>0,82</p> <p>3,42</p> <p>51,55</p> <p>1,75</p> <p>14,07</p> <p>0,04</p> <p>1,90</p> <p>0,25</p> <p>7,29</p>	111,66 Ха
<p>УЗ 18 ЧЕКОШТИНА</p> <ul style="list-style-type: none"> • домување • туризам • локален центар и образование • спорт и рекреација • заштитнозеленило • улици и пешачки патеки 	<p>26,51</p> <p>0,14</p> <p>1,59</p> <p>6,88</p> <p>1,14</p>	38.95 Ха

1.7 Систем на градски центри

1.7.1. Критериуми за оценка на вредностите на центрите

Светската урбанистичка теорија и практика воспоставиле основни критериуми за оценка на вредностите на градските центри кои можат да се применат и во тестирањето на вредностите на центарот на градот Охрид:

Привлечноста, магнетизмот на центрите, на централните градски простори, непосредно и во најголема можна мерка зависи од структурата и капацитетот на активностите - содржините на централните функции кои во нив се концентрирани и од пристапноста на центрите од окружувањето, односно од нивното гравитационо подрачје. Меѓутоа, покрај функционалната привлечност, од посебно значење за вкупната привлечност на центрите е и квалитетот на амбиентот во кој се остваруваат неговите функции. Привлечноста на центарот се зголемува кога неговиот простор во физичка смисла организиран на начин кој овозможува едноставно, логично и безбедно движење и можност за добро

ориентирање во просторот. Односно, кога е јавниот простор на центарот - улици, плоштади, патеки, пасажи заедно со објектите кои тој простор го формираат, организиран така да што повеќе одговара на различни функционални и психо-социјални потреби на неговите корисници - посетители .

Од аспект на **комуникационата прилагоденост**, просторот на центарот треба да задоволи различни потреби: од можноста да во тој простор се борави во одсуство на каква и да е комуникација, до можноста за остварување на најинтензивни контакти при случајни или договорени средби. Од друга страна, едновременно, на привлечноста на центарот позитивно ќе влијае што потполната прилагоденост на бројните технички, технолошки, сообраќајни, комерцијални и други барања од различните централни активности, или на нивните сосема специфични потреби напр. од потребата за изразена експонираност во просторот, до потребата од што подискретното присуство во просторот.

За вкупната привлечност на центарот од посебно значење е и **нивото на концентрацијата на содржините и нивната разновидност**. По правила, дури во центрите од повисок ранг, со поголемо гравитационо подрачје, се постигнува доволно голема концентрација на активности-содржини кои создаваат пожелна количина и разновидност на случувања што ја зголемува привлечноста на центарот.

Пристапност кон центарот од неговото окружување представува основен проблем со кој се бави урбанистичката практика во организацијата на централните функции во еден современ град. Привлечноста и пристапноста кон центарот кај историски формираните центри е однос по правило обратен: што е поголема привлечноста на центарот, то е понеповолна пристапноста. Под сообраќајната пристапност се подразбира односот помеѓу расположивите површини за сообраќајот во мирување и изразените потреби за тие површини во рамките на центарот, а сообраќајната поврзаностозначува однос помеѓу стварниот и потенцијалниот капацитет на сообраќајот со кој градскиот центар се поврзува со своето гравитационо подрачје. Внатрешните сообраќајни состојби во самиот простор на центарот најчесто представуваат ограничувачки фактор во вкупната пристапност кон центарот. Тие внатрешни ограничувања главно се манифестираат во недостигот на простори за паркирање на потребниот број возила и несоответниот распоред на јавните паркиралишта во просторот на центарот, како и во извесна колизија на проточниот и пешачкиот сообраќај и тн.

Применувајќи ги набележаните критериуми во оценката на привлечноста на центарот на Охрид може да се заклучи дека проблемите со кој тој е обременет се универзални проблеми на градските центри, особено на историските градски центри, но и покрај тоа магнетизмот со кој тој ги привлекува своите бројни корисници низ изминативе столетија и денес не ослабнува.

1.7.2. Градски центар - просторна диспозиција

Преку валоризацијата на постојната состојба извршено е вреднување на физичките структури од аспект на нивните градежни и културно-историски вредности, со што се утврдил просторниот оквир кој во понатамошниот планерски процес треба да се почитува.

Врз база на изведените анализи и основните цели на планот воспоставени се следните критериуми:

- да се зачуваат вредностите на градското ткиво кои преку валоризацијата се утврдени, а тоа се објекти со значајни општествени и културно - историски вредности, а да се создадат нови со кои би се задоволиле потребите на населението на градот и општината од содржините кои се неопходни во градскиот центар;
- да се предвидат резервни површини во зоната на центарот кои ќе им послужат на идните генерации да во склад со потребите на своето време ги остварат своите потреби од централни функции. Планот треба да биде отворен во просторно - организациона смисла во текот на времето;
- слободните и сообраќајните површини да се организираат така да вкупните вредности на амбиентот се приближат до корисникот - пешак и целиот простор да стане поквалитетен од социолошко - хуманитарен аспект и од аспект на вкупната култура на просторот;
- етапноста на реализацијата на централната зона треба да обезбеди можност за понатамошен нормален живот, со елементи на подобрување на животниот стандард. Тоа значи дека треба објективно, а во склад со вистинските потреби на развојот, да се образложи и нормативно да се регулира реализацијата на планот во просторот и времето.

Потребите врз основа на кои се одредуваат функционалните и просторни карактеристики на просторот постојано се менуваат. Од друга страна, формирањето на градскиот центар е долготраен процес и неговата реализација се одвива многу подолго од планерскиот период. Поради тоа неопходно е да се обезбеди одреден степен на просторна отвореност на планот за да можат да се акцептираат ново појавените потреби на корисниците, а по стандардите на времето во кое тие ќе се појават. Дел од површината околу градскиот центар на територијата како простор со присутно домување, претставува резервна отвореност на планот за претстојниот процес на реконструкција.

Основните содржини на градскиот центар се: најзначајните градски објекти од областа на културата - Домот на културата и музеите, државната управа, судството, локалната самоуправа, клубови на политичките партии, терцијалните дејности - трговијата, угостителството, хотелиерството, комуналните содржини - градското пазариште, автобускиот терминал, такси станиците, ПТТ терминал, ЕСМ, финансво - техничките содржини и друго.

Моторните сообраќајни текови го сечат центарот со што во извесна мера се дезорганизираат некои негови содржини, а внатрешниот простор е трансформиран во пешачки површини и неопходен моторен сообраќај со определен режим. Површините за сообраќај во мирување - јавните паркиралишта распоредени се периферно на територијата на центарот, а катната гаража за 400 возила предвидена е на влезот во градското пазариште.

Главните пешачки текови се долж Старата Чаршија и улиците Гоце Делчев, дел од 7. Ноември, Самуилова и Коста Абраш, како и дел од Кејот. Тие го задржуваат

постојниот профил, се прошируваат во вид на плоштади и скверови и го продолжуваат својот тек во мрежата на соседните улици.

Во просторот на пешачките движења се и зелените површини. Постојните до максимум се задржуваат, се предвидуваат и нови, а во нив простори за одмор дополнети со многу елементи од урбаниот дизајн и визуелните комуникации.

1.7.3. Систем на центри - просторна диспозиција

Останатите центри на територијата на градот - локални центри на Урбани заедници, планирани со поранешните урбанистички планови не се реализирани. Со овој план се смета на нивно реактивирање, но не во смисла на комплетното оформување, туку по пат на поврзување со центарот на градот во единствен **систем на центри** во градот. Зоните за поврзување се просторите помеѓу и околу центрите во кои интензивно се мешаат содржините на центрите со соседните содржини. Содржините на локалните центри се главно терцијарните активности (трговија, угостителство, туризам, занаетчиство, финансво - технички и деловни услуги, здравство и друго), а нивната диспозиција по правило е во непосредна близина на јавните содржини планирани во Урбаната заедница - основно образование, социјална заштита.

Од планираните 18 Урбани заедници во девет УЗ постојат локални центри и тоа во: УЗ 4, УЗ 5, УЗ 8, УЗ 9, УЗ 11, УЗ 12, УЗ 14, УЗ 15 и УЗ 16, УЗ 1, УЗ 2, УЗ 6 и УЗ 7 се во Градскиот центар. Диспозициите на локалните центри во однос на сопственото гравитационо подрачје се главно поволни, а некои од нив се лоцирани така да можат да го сервисираат и населението во Урбаните заедници кои немаат локален центар.

На овој начин во градот Охрид ќе се воспостави систем или мрежа на центри, што ќе ја покрие целата негова површина. **Примарен центар** е главниот градски центар со сите пропратни функции и блиското опкружување. **Секундарни центри** се центрите на Месните заедници, а терцијарни центри се тракастите зони кои градскиот центар го поврзуваат со секундарните центри, а кои се одвиваат по должините на главните градски сообраќајници и претставуваат комерцијални оски на градот: Булеварот Туристичка, Железничка, 7. Ноември и 15-ти Корпус.. Понатака со плановите од понизок ранг овие центри ќе се внесат во сите пори на животот на градот формирајќи помали центри во урбаните блокови .

Во смисол на потенцирање на јавноста и нагласување на поврзаноста на системот на центри во градот, долж сообраќајниците постојат или се предвидуваат коридори или траки на јавно зеленило -дрвореди. Тие ќе му дадат квалитет повеќе на просторите каде се одвива движењето, комуникациите, средбите, пазарувањето и дружењето на луѓето.

1.8. Општествен стандард

1.8.1. Образование

- Основно образование

Во Програмските поставки на идниот развој аналитички се утврдени потребите од површини на парцели за објектите од основното образование:

вкупно нови површини: $5,62 \text{ Ха} + 2,35 \text{ Ха} =$	7,97 Ха
вкупни површини: постојни + нови: $7,22 \text{ Ха} + 7,97 \text{ Ха} =$	15,19 Ха

Исто така, утврдени се и потребите од изградени површини:

$$16.854 \text{ м}^2 + 8.218 \text{ м}^2 = 25.072 \text{ м}^2$$

Вкупниот изграден простор за основното образование се состои од постојниот (19.098 м²) и новиот (25.072 м²), со вкупна површина од:

$$19.098 \text{ м}^2 + 25.072 \text{ м}^2 = 44.170 \text{ м}^2$$

Доколку се изградат овие површини, ќе се задоволат нормативните условија, но и посебните потреби на сите основни училишта изразени при анкетирањето (спортски дворани, кабинети, слободен уреден простор за спорт, рекреација и настава на отворено).

Основното музичко училиште како училиште со специфична програма се планира да биде прелоцирано во постоен објект со подобри услови во поглед на површината и квалитетот, во УЗ 8.

Новите локации за основни училишта предвидени се во следните Урбани заедници: УЗ 4 - Воска, УЗ 5 - Лескаица, УЗ 9 - 8. Септември, УЗ 11 - Видобишта Илинден, УЗ 15 - 15. Корпус, УЗ Чекоштина, а постојните се во : УЗ 1 - Стар Град, УЗ 2 - Центар, УЗ 3 - Кошишта УЗ 7 - 7. Ноември и УЗ 10 - Горна Влашка Мала, УЗ 14 - Радоица Новичич и УЗ 16 - Рача. Урбаните заедници без основно образование се: УЗ 6 - Даме Груев, УЗ 12 - Гоце Делчев, УЗ 8 – Билјанини извори и УЗ 13 - Железничка, во кои не постојат погодни површини за таа намена, а основните училишта во соседните Урбани заедници се во поволна близина за учениците од Урбаните заедници без училишта.

• Средно образование

Новите површини кои се предвидуваат за потребите на средното образование определени се само по основ надминување на постојниот дефицит кој може да се квантифицира и за вкупните и за изградените површини:

површина на вкупни локации - постојна	3,20 Ха
површина на вкупни локации - потребна според утврдените нормативи: $3.263 \text{ ученици} \times 25 \text{ м}^2/\text{ученик} = 81.575 \text{ м}^2$ или	8,16 Ха
• потребни нови површини на локации за надминување на постојниот дефицит: $8,16 \text{ Ха} - 3,20 \text{ Ха} =$	4,96 Ха
• изградени површини - постојни =	11.636 м ²

- изградени површини - потребни за дополнување на дефицитот = 11.205 м²

Просторната диспозиција на постојните средни училишта не овозможува нивното проширување поради густо изграденото опкружување. Надминување на дефицитот може да се реши само со изградба на ново училиште или со работа во две смени, што сеуште е општа практика во образованието предизвикана од константниот дефицит на училишен простор, во кој случај сите потребни големини ќе се преполоват:

- **Високо образование**

Своите потреби од нови содржини овие институции ќе ги реализираат во рамките на сопствените парцели. Можно е нивната дислокација и групирање со новите институции кои во наредниот период ќе се формираат во просторот означен како Специјална намена, корисник МНО.

1.8.2. Наука

Јавната научна установа Хидробиолошки завод - Охрид - се предвидува проширување на површината на комплексот со што ќе се овозможи збогатување на содржините, отворање на комплексот во едукативни и туристички сврхи и, што е најзначајно, просторно и функционално интегрирање со Блатото Студенчишта во еден ареал во кој ќе важат посебни мерки за уредување и заштита на просторот.

Сеизмолошка станица - како единица на Универзитетот Кирил и Методи - Скопје, ќе ја задржи содржината и постојната површина.

Метеоролошка станица - како единица на Државниот завод за хидрометеорологија - Скопје, исто така ја задржува содржината и површината.

1.8.3. Здравство

Јавната здравствена установа - Општата болница располага со локација со површина од околу 72.000 м², а со овој ГУП се предвидува зголемување на парцелата во кои површини ќе се сместат нови содржини. На тој начин се создава простор за нејзиниот развој во долг временски период и можност за капацитет од над 1.000 болнички легла.

Една од важните обврски на овој ГУП е да се определи локација за здравствен дом во склад со организацијата на здравствената заштита и планерските нормативи, а имајќи ги пред вид потребите и навиките на населението. Постојниот здравствен дом кој повеќе децении ја има улогата, но не и содржините на современа поликлиника се дислоцира во комплексот на Јавната здравствена установа – Општа болница – Охрид, а некои од постојните содржини остануваат на истата локација.

Целокупната градска територија рамномерно е покриена со мрежата на здравни домови како дел од превентивната здравна заштита на населението. Во таа смисла нови амбуланти се предвидени во северниот дел на градот (УЗ 9 - 8. Септември, УЗ 15. Корпус, УЗ 11 - Видобишта Илинден, УЗ Радоица Новичич), во јужниот дел на градот (УЗ Рача), и во средишниот дел на градот (УЗ 4 Воска, УЗ 5 - Лескајца). Дел од здравните станици е во склоп на локалните центри во Урбаните заедници.

1.8.4. Социјална заштита

- **Општествена заштита на деца**

Со оглед дека во границите на градската територија постојните детски установи располагаат со локациите со површина од 22.100 м², потребната површина за нови локации изнесува:

a. $50.000 \text{ м}^2 - 22.100 \text{ м}^2 = 27.900 \text{ м}^2$

Постојната изградена површина изнесува 5.591 м², а потребната нова изградена површина изнесува:

б. $15.000 \text{ м}^2 - 5.591 \text{ м}^2 = 9.409 \text{ м}^2$.

Имајќи ја предвид динамиката на досегашната градба на детски установи и трендот на намалување на бројот на деца вклучени во нив, не е реално да се очекува да во овој планерски период се изградат сите предвидени детски установи, но е потребно да се резервираат предвидените простори за наредниот постплански период.

Од планираните 18 Урбани заедници само во пет постојат детски установи и тоа: во УЗ 2 - Центар, во УЗ 3 - Кошишта, УЗ 10 - Горна Влашка Маала и УЗ 8 - Биљанини Извори – две установи. Нови детски установи предвидени се во Урбаните заедници кои немаат вакви објекти и тоа: во УЗ 4 - Воска, во УЗ 5 - Лескајца, во УЗ 6 - Даме Груев, во УЗ 11 - Видобишта - Илинден, во УЗ 12 - Гоце Делчев и во УЗ Р. Новичич - 2 установи - вкупно 7, а во останалите Урбани заедници децата можат да се згрижуваат во детски установи формирани во “домашни условија” - во приватна сопственост и во мали капацитети. Планираниот вкупен број детски установи е 12.

- **Општествена заштита на стари и хендикепирани лица**

Локацијата за домот за стари лица се предвидува во УЗ 4 Воска, во УБ 4.3. во мирен дел на градот со многу зелени површини, блиску до езерото, сообраќајно добро поврзана со градската улична мрежа, со капацитет од 100 лица.

Непосредно до оваа се предвидува локацијата за одморалиште за слепи лица со истата површина и капацитет.

Локацијата за групен дом за хендикепирани лица со клубови за дневен престој предвиден е во УЗ 11, во У.Б. 1

- **Меѓуопштински центар за социјални грижи;**
- **Хуманитарни организации**

Меѓуопштинскиот центар за социјални грижи располага со вкупна површина на локацијата од 300 м², а вкупната изградена површина изнесува 175 м². Во наредниот период овој објект ќе ги задоволи потребите на дејноста и не се предвидува зголемување на неговите изградени и слободни површини.

Во хуманитарните организации за помош на социјално загрошена популација со овој ГУП третиран е само Црвениот крст на Македонија. Истиот располага со сопствен деловен, продажен и магацински простор на три локации во опфатот на градот кои ги задржува.

1.8.5. Култура

Анализите на состојбите укажуваат на тоа дека во овој планерски период е нужно да се завршат отпочнатите активности за реставрација и ревитализација на спомениците на културата и историјата - Самуиловата тврдина и Античкиот театар, но и на другите споменици на културата чија состојба бара средства и ангажман. Со нивното вклучување во културните текови градот ќе се здобие со нови квалитети кои уште повеќе ќе ја потенцираат неговата улога во културата на Републиката.

1.8.6. Духовна култура

Во наредниот период не се очекува градба на некој поголем храм, но можна е градба на мали цркви - задужбини на поединци чие лоцирање ќе биде предмет на ДУП.

1.9. Државна управа; локална самоуправа; правосудство

Сите органи и институции од областа на државната управа, правосудството и локалната самоуправа кои се застапени во градот сместени се во поволни локации и објекти со доволни површини и соодветен комфор и нема потреба од предвидување нови површини за оваа активност. Исклучок представува Министерството за внатрешни работи за чии потреби се предвидува комплекс во УБ 10.1. и езерската полиција на брегот на Студенчишката Река за која се планира да се оддели дел од комплексот на МНО. Потребата на Министерството за правда од нов општински затвор ќе треба да се задоволи надвор од територијата на градот.

1.10. Стопанство

- **Примарен сектор**

Оранжериите на Градинар се пренаменуваат во мултинаменски простор, а останалите субјекти класифицирани во овој стопански сектор ќе ги задржат своите локации и површини во рамките на градот, освен Рибарското

стопанство кое ќе се дислоцира вон од градот. Сите површини во рамките на опфатот класифицирани како неангажирани зелени површини со овој ГУП се предвидуваат со трајна нова содржина.

- **Секундарен сектор**

Утврдено е дека ниеден од субјектите класифицирани во секундарниот стопански сектор не ја загрозува животната средина и дека нема основ и потреба за нивното дислоцирање надвор од границите на градската територија. Поради тоа се предвидува задржување на повеќето од субјектите во нивните постојни граници, но се дава можност за целосна или делумна пренамена, особено за механизациите на градежните претпријатија или претпријатието за секундарни суровини, во мало стопанство, сервиси или складишта.

Зони за изградба на нови капацитети со разновидна намена се површините во северниот дел на градот, помеѓу магистралната улица 15. Корпус и собирната улица Петрино, во кои дел се за секундарен, а дел за терцијарен стопански сектор.

На постојната индивидуална станбена градба во рамките на работните зони треба да и се овозможи изградба - доградба на деловен простор во рамките на сопствената парцела со што ќе се постигне поголема рационалност на просторот, а ќе се оправда и, по потреба, легализира и индивидуалната станбена градба - под услови утврдени со Правилникот за уредување на просторот.

- **Терцијален сектор:**

Во просторната организација на градот зоните за мало стопанство и сервиси се главно во северниот дел - долж улиците Железничка и 15. Корпус, јужно од ул. Железничка - источно и западно од Тумбата и северно од клучката на Булеварот Туристичка - по улицата која води кон месноста Алтанин Мост. Оваа поставка во основа е адекватна и на потребите на населението и на потребите на сопствениците на стопанските субјекти, поради што е акцептирана во овој ГУП и се дополнува со нови површини, главно долж магистралните улици Железничка и 15. Корпус, но и покрај Булеварот Туристичка.

Во постојните и во предвидените зони за домување, а во потези долж улиците од примарната градска мрежа и други фреквентни правци, интерполирани се содржините од терцијарниот стопански сектор.

Занаетчиските локали од традиционалните занаети сместени во потегот на Старата чаршија.

Најголемата компактна хотелска зона предвидена е на западното крајбрежје, а во источното крајбрежје и градскиот центар, покрај новопредвидените, се предвидува заокружување на постојните капацитети и пренамена на постојните содржини во хотелско-гостителските.

Дисперзијата на угостителските локали низ територијата на градот во основа е базирана врз економската логика на побарувачката - фреквентните простори во центарот на градот и подцентрите, крајбрежните простори во градот и туристичките локалитети и понатака ќе бидат атрактивни за оваа намена.

1.11. Специјална намена

Во површините за Специјална намена се вбројуваат парцелите и објектите кои ги користи Министерството за одбрана, а тоа е касарната со сопствениот полигон. Овој простор останува како резервен простор за иднина, како би можела оваа површина понатака се пренамени за потребите на Локалната самоуправа, односно градот-Универзитетски центар, пожарна и слични потреби, доколку се најде заеднички јазик со сегашниот корисник на овој простор – Министерство за одбрана.

1.12. Сообраќајна инфраструктура

1.12.1. Модел на примарната уличната мрежа

Предложениот концепт на долгорочниот развој на уличната мрежа во рамките на урбаниот опфат (границите на ГУП) претставува резултат на извршените истражувања во доменот на:

- геосообраќајната положба на градот во рамките на просторот на Р. Македонија и меѓународното опкружување;
- конкретните сообраќајни врски во рамките на просторниот опфат на општината Охрид;
- функционалната структура на градот и просторна дисперзија на одделни функционални целини, природните услови, конфигурацијата на теренот и друго.

Категоризацијата на уличната мрежа дефинирана со претходниот плански документ е заменета со нова, усогласена со важечкиот закон за патишта (Сл.весник 26 /1996година). Таа е извршена врз основа на следните критериуми:

- критериумите дефинирани со законот, односно меѓусебниот однос на улиците и нивната поврзаност со екстерната патна мрежа (магистрална, регионална и локална);
- почитувањето на континуитетот во досегашното планирање во рамките на опфатот на градот и пошироко
- постојната состојба на уличната мрежа во градот (регулациона ширина и состојбата на коловозната конструкција);
- состојбата на пратечките објекти (бензински пумпи и сервиси), јавниот приградски и градски сообраќај, како и такси превоз.

Категоризацијата на уличната мрежа во голем број случаи не кореспондира со техничките карактеристики на улиците, но планираните коридори е

нужно да се реализираат во наредниот период што е еден од основните услови моделот да функционира како замислена целина.

Системот на **примарната улична мрежа** го сочинуваат:

а. магистрални улици

б. собирни улици

в. сервисни улици

а. Магистрални улици

Магистралните улици во помалите населени места во попречниот профил може да содржат еден коловоз со најмалку по две сообраќајни ленти во насока, со или без разделно зеленило, а крстосниците се во исто ниво, со примена на меѓусебна координирана семафорска сигнализација.

Магистралните улици низ територијата на градот (Булевар Туристичка, Железничка и Бејбунар – Источна транзитна) формираат затворен прстен во кој се влегува од екстерните сообраќајници: крак на магистралниот пат М-5 (Подмоље-Охрид-Битола и понатака), регионалните патишта Р-420 (Охрид-Струга, стар пат) и Р-501 (Охрид-Св. Наум), а предвидена е и вркската со источниот дел од планираниот автопат околу Охридското Езеро. Магистрални улици кои излегуваат од прстенот се: Булевар Св. Наум кон југ - кој надвор од населените места и туристичките населби преминува во регионален пат Р-501 и 15. Корпус кон север кој надвор од населените места се поврзува со новата траса на магистралата М - 5. Во организацијата на градот имаат и улога на граници помеѓу Урбаните заедници.

Предвидени се пет магистрални улици од кои три се изградени (Булевар Туристичка, Булевар Св. Наум и 15. Корпус), една е изградена делумно - со половина од планираниот профил и со еден непробиен дел (Железничка) и една треба да се гради (Бејбунар - Источна транзитна). Профилите на целосно изградените магистрални улици се задржани, профилот на ул. Железничка се планира да биде комплетиран во постојниот дел, а планираното нејзино продолжување кон исток ќе биде со нов профил, ист како кај магистралната ул. Бејбунар - Источна транзитна), во кој коловозот е со две возни траки од по 3,50 м + 2,50 м за можно подолжно паркирање, вкупно 9,50 м и тротоари од по 3,50 м во кои ќе се одбележи велосипедска патека и ќе се засадат дрвореди.

а.1. МАГИСТРАЛНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

Ознака	Назив	Коловоз	Тротоар	Велосипед патека	Зеленило средно	Вкупен профил
М - 1	Бул. Туристичка	4x3,75	2x4,00	2x1,80	6,00	32,60
М - 2	Железничка	16,50	2x2,00	-	-	20,50
	Железничка	9,50	2x3,50	во тротоар	-	16,50
М - 3	Бејбунар-Ист.тр.	9,50	2x3,50	во тротоар	-	16,50
М - 4	15. Корпус	12,00	2x1,50	2x3,75	-	22,50
М - 5	Бул. Св. Наум Охридски	2x6,60	2x1,50	-	вариј. 10,00	вариј. ј26,20

б. Собирни улици

Собирните улици го дистрибуираат сообраќајот од магистралните улици кон улиците од понизок ранг - сервисни, станбени и станбени пристапи, а воедно представуваат и граници на основните територијално-административните единици - Урбаните заедници. Дел од овие улици се постојни, а поголемиот дел се планирани со поранешните генерални урбанистички планови како колекторски улици, но не се реализирани или не се реализирани со порано планираниот профил. Се настојуваше сите собирни улици да бидат со ист попречен профил: **16,00 м** - коловоз од 9,0 м од кои две возни траки од по 3,25 м, вкупно 6,50 м и една трака од 2,50 м за подолжно паркирање, а во случај на поголема сообраќајна фреквенција можно е да се со помош на соодветен сообраќаен режим коловозот од 9,00 м користи и поинаку, тротоари 2 x 3,50м од кои во истото ниво велосипедска трака од по 1,50 м. Во овие тротоари се предвидуваат и дрвореди. Некои од собирните улици од објективни причини не можат да се изведат со овој профил (Кирил и Методиј, а некои со претходно донесените, а сеуште важечки детални урбанистички планови, се утврдени со поинаков профил.

СОБИРНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

ознака	Назив	Коловоз+зел.	тротоар	вкупно
С - 1	Бул. Македонски Просве.	2x9,00 +2,50	5,50+4,00	30,00
С - 2	7. Ноември	10,50	2x(1,50+4,25)	22,00
С - 3	Булевар АСНОМ	9,00	2x1,5+2x2,00	16,00
	Пирин Планина	9,00	2x3,50	16,00
	I. Градски ринг	9,00	2x1,50+2x2,00	16,00
	7.Ноември	9,00	2x1,50+2x2,00	16,00
С - 4	Васил Стефоски	9,00	2x3,00	15,00
С - 5	Карпош Војвода	9,00	2x2,00+1,50	14,50
С - 6	Јане Сандански	9,00	3,00+2,25	14,25
С - 7	Бистрица	9,00	2x2,25	13,50
	Марко Цепенков	9,00	2x2,25	13,50
	Момчило Јорданоски	9,00	2x2,25	13,50
	Пирин Планина	9,00	2x2,25	13,50
	Петрино	9,00	2x2,25	13,50
С - 8	Кленоец	7,50	2x2,25	12,00
	Македонска	7,50	2x2,25	12,00
	Распаке	7,50	2x2,25	12,00
С - 9	Кирил и Методиј	7,50	2x1,50	10,50
С - 10	Момчило Јорданоски	6,50	2x1,50	9,50
	Чекоштина	6,50	2x1,50	9,50
С - 11	Кирил и Методиј	5,50	2x1,50	8,50
С - 12	Улица - пат за Велестово	6,50	2x1,50	9,50
С - 13	Радојца Новичиќ	7,50	2x3,00	13,50

в. Сервисни улици

Оваа категорија на градски сообраќајници има задача да ги поврзе магистралните и собирните улици со секундарната улична мрежа, која ја чинат станбени улици и пристапи. Едновремено, овие улици ги делат Урбаните заедници на помали делови - Урбани Блокови. Поголемиот дел од сервисните улици се постојни улици, дел од нив се планирани со важечките детални урбанистички планови и како такви реализирани, а во стариот дел на градот сервисните улици се пешачки улици по кои моторниот сообраќај се одвива со посебен режим (Илинденска, Гоце Делчев). Ознаките на сервисните улици во наредната табличка се состојат од : буквата СЕ (сервисна), и две бројки од кои првата го означува бројот на УЗ во која е улицата, а втората бројка е бројот на самата улица.

СЕРВИСНИ УЛИЦИ - КАРАКТЕРИСТИКИ

ознака	назив	коловоз	тротоар	вкупно
СЕ 1.1	Гоце Делчев	пешачка улица	-	6,00
СЕ 1.2.	Илинденска	пешачка улица	-	5,00
СЕ 1.3.	Абас Емин	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 2.1	Кеј Маршал Тито	10,50	2,50+3,50+4,0	20,50
СЕ 2.2.	Партизанска	9,00	2x4,25	17,50
СЕ 2.3.	Димитар Влахов	8,00	3,50+2,50	14,00
СЕ 2.4.	Јане Сандански	9,00	2,25+1,80	13,05
СЕ 3.1	Гоце Делчев	8,50	2x2,00	12,50
СЕ 3.2.	И. Дудановски	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 3.3.	Гоце Делчев	7,50	7,50	7,50
СЕ 4.1	Гоце Делчев-крак	6,00	2x1,25	8,50
СЕ 4.2.	Т. Трајчески	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 4.4.	Никола Русински	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 5.1	Градски ринг	9,00	2x1,50+2x2,00	16,00
СЕ 5.2.	Бистрица	9,00	2x2,25	13,50
СЕ 5.3.	И. Дудановски	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 5.4.	Хаџи Мустафа	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 6.1	Даме Груев	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 7.1	Абас Емин	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 8.1	Булевар АСНОМ	9,00	2x1,5+2x2,00	16,00
СЕ 8.2.	Ванчо Питошески	8,50	2x1,50	11,50
СЕ 8.3.	Стрелиште	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 9.1.	Абас Емин	7,50	2x2,25	12,00
СЕ 9.2.	Егејска	8,50	2x2,00	12,50
СЕ 9.3	Кленоец	10.50	2x3.00	16.50
СЕ 10.1.	Марко Нестороски	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 10.2.	Питу Гули	9,00	2x1.5	12.00

СЕ 11.1	І. Мак. ударна бригада	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 11.2.	Ристо Чадо	6,00	2x2,25	10,50
СЕ 11.3.	Бејбунар - крак	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 12.1.	Сирма Војвода	9,00	2x2,25	13,50
СЕ 12.2.	Болничка	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 13.1.	Будва	6,00	2x1,25	8,50
СЕ 13.2.	Прилепска	6,00	2x3,75	13,50
СЕ 14.2	Радоица Новичиќ-крак	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 14.3	Радоица Новичиќ-крак	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 14.4	Радоица Новичиќ-крак	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 15.1	Мирка Гинова	6,00	2x1,25	8,50
СЕ 15.2	Александар Турунџе	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 15.3	за Велгошти	7,00	2x(1,50+2,00)	14,00
СЕ 15.4.	Живко Чинго	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 16.1.	Рача 1	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 16.2.	Рача 2	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 17.1.	за Морнарица и Комуналец	6,00	2x1,50	9,00
СЕ 18.1.	за Орман	7,00	2x1,50	10,00

1.12.2.Сообраќај во мирување - паркиралишта и катни гаражи

Јавните паркиралишта во градското подрачје се со капацитет од околу 1.000 места, а со подолжно паркирање долж улиците покрај 1.000 постојни можно е да се обезбеди место за и уште 2.000 нови. На тој начин се обезбедува простор за паркирање на околу 4.000 моторни возила.

Паркиралишта за тешки товарни возила предвидени се при северниот и западниот влез во градот, надвор од границите на градската територија, со соодветно решен сообраќаен пристап до нив.

Катна гаража за 400 возила предвидена е во централното градско подрачје, на економскиот влез во Градското пазариште. Подземни јавни гаражи предвидени се во централното градско подрачје: на просторот на Спортскиот полигон, постојниот автобуски терминал, градското пазариште И други простори кои ќе се предвидат со деталните планови, при реализација на ГУП Охрид.

1.12.3.Бензински станици

Бројот на бензинските станици и нивната диспозиција се определени во склад со пропишаните радиуси на опслужување на постојните бензински станици и пропишаните радиуси за можно лоцирање на нови бензински станици.

Сервиси за поправка на моторни возила ги има во поголем број, дисперзирани се главно по индустриско-сервисните градски зони, но и во станбените зони. Најголемиот сервис е сервисот на Галеб, во северниот дел на градот, а површините кои се ангажирани за неговата локација и изградените површини прикажани се во поглавието Секундарен сектор.

1.12.4. ЈП за патишта Македонија - пат, сместено е на влезот во градот од западниот правец и располага со манипулативен простор со натстрешници и гаражи за механизацијата .

1.12.5. Транспортни терминали

- **Автобуски терминали**

Автобускиот терминал ГТЛС лоциран во центарот на градот се предвидува да ја задржи својата диспозиција и основна функција – локален и приградски автобуски сообраќај, а да се дополни со нови содржини - деловни и трговски, со што во центарот на градот ќе се обезбедат нови комерцијални површини. Може да се смета дека истиот трајно ќе ја изгуби транспортната функција по комплетната изградба на новиот автобуски терминал АТ.

Автобуски терминал АТ се предвидува во просторот на старите гробишта. Истиот е планиран за меѓудржавен, меѓумесен, локален и приградски сообраќај. Во него можат да се сместат и дополнителни комерцијални содржини - трговија, сервиси и друго. Неговата диспозиција на крстосницата на влезните правци од Скопје, Битола и Св. Наум гарантираат ефикасни сообраќајни решенија. Од друга страна, центарот на градот ќе биде ослободен од автобускиот сообраќај.

Терминалите - постојките на локалниот автобуски сообраќај ќе се распоредат по територијата на градот според автобуските линии планирани од локалното сообраќајно претпријатие.

- **Терминал за воден сообраќај**

Сообраќајот на вода во наредниот период се очекува да стане меѓународен со отворање на бродска линија Охрид - Поградец, или Охрид - Струга - Поградец - Св. Наум, или некоја друга туристичка тура со која би се поврзале најатрактивните туристички пунктови на брегот на езерото. Покрај бродскиот сообраќај се очекува и зголемување на сообраќај со чамци, со спортски пловила, па дури и со луксузни пловила - јахти. Мора да се инсистира на промена на погонското гориво, бидејќи има негативен ефект во процесот на еутрофикација на Езерото, односно да се постигне заштита на езерските води, дизел - горивото би требало да се замени со електричен или некој друг вид погон (растителни горива), односно да се користат **еколошки мотори**.

- **Терминал за воздушен сообраќај**

Потребите од воздушниот сообраќај населението и стопанството на Охридско - Струшкиот регион и поширокиот простор на Западна Македонија ги остваруваат преку Аеродромот Охрид. Овој аеродром технички и функционално е приспособен за прием на сите видови авиони, а неговиот капацитет е далеку над денешната искористеност. Истиот се користи од патниците од целиот југо-западен регион на Републиката.

Коридорот во кој е поставен аеродромот со својата целокупна инфраструктура е помеѓу градовите Охрид и Струга и представува едновременно и фактор на ограничување и фактор на интегрирање на двата града, поради што заслужува особен третман.

Главниот терминал на авиосообраќајот лоциран е во центарот на градот во рамките на терминалот за автобуски сообраќај, а претставништвата на агенциите на туроператорите во центарот на градот и во аеродромската зграда.

- **Терминал за железнички сообраќај**

Концепцијата за развој на железничкиот систем се базира на потребата за модернизација и проширување на железницата во целина, како и поврзување на железничка мрежа на Република Македонија со соодветни мрежи на Република Бугарија и Република Албанија.

Планирано е во овој дел да поминува трасата на магистралната железничка линија од меѓународен карактер АЛ – Струга-Кичево-Скопје, и Требеништа-Косел-Битола, а со ПП на РМ од неа се одделува кракот Косел-Корча, по падините на Петрино.

1.13. Комунална инфраструктура

1.13.1. Водоснабдување

Напомена: Сегментот Воснабдување во овој ГУП базира врз Главниот проект за водоснабдување на Охрид и Струга кој е во тек на реализација од страна на МЈП ПРОАКВА - Охрид и Струга

Во Главниот проект за водоснабдувањена Охрид предвидени се низа мерки со кои ќе се рехабилитира целиот водоснабдителен систем - од извориштата и резервоарите до цевководите со цел да се отклонат недостатоците воени во постојниот систем. Во однос на водоснабдувањето градот е поделен на три зони: источна страна, западна страна и градска мрежа. во секоја од зоните предвидени се и во тек на реализација се следните зафати:

Источна страна на Охрид

- Рехабилитација на изворите Летница
- Конструкција на нова каптажа кај Летница
- Замена на сите азбест-цементни цевководи од изворите до резервоарот
- РамнеНов цевковод од хидроцентралата Рамне до резервоарот Студенчишта
- Конструкција на нов резервоар со капацитет од 1.000 м3 кај Студенчишта на кота 753,5 мнв
- Сите придружни цевководи помеѓу постоечкиот и новиот резервоар;
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 600 мм, од новиот резервоар до дистрибутивната мрежа;

- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 400 мм, од постојниот резервоар Студенчишта до новформираната средна зона;
- Менување на цевководите помеѓу постојните пумпни станици на Студенчишта, бунарите Студенчишта и постојниот резервоар Студенчишта со цел да се овозможи водата да се пумпа во резервоарот, а да се прекине со пумпање на водата директно во мрежа
- Бушење на еден нов бунар во областа Бејбунар;
- Конструкција на нов резервоар со капацитет од 100 м³ со цел да се снабдува населбата Бејбунар;
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 100 мм, од хидроцентралата Рамне до резервоарот Бејбунар;

Западна страна на Охрид

Бушење на два нови бунари во областа Орман

- Конструкција на нов резервоар со капацитет од 1 000 м³ кај Орман
- Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 200 мм, од бунарите до новиот резервоар од 1 000 м³ кај Орман;

Конструкција на нов резервоар со капацитет од 100 м³ и бустер пумпи со цел да се снабдува населбата Чекоштина;

Нов РЕ 100 цевковод со дијаметар 350 мм, од резервоарот Орман до градската дистрибутивна мрежа, кај раскрсницата на улиците Туристичка, Железничка и патот за Струга;

Градска мрежа

- Замена на азбест-цементни, PVC и поцинкувани цевки во должина од приближно 17 км;
- Зонирање на мрежата во три посебни зони: ниска, средна и висока; Намалување на притисокот во ниската зона;
- Конструкција на прстенест цевковод во мрежата;

Побарувачката за вода за пиење

Проценката за идната побарувачка за вода за жителите, туристите, индустријата комерцијалата и институционалните потрошувачи во градот и селата поврзани во заедничкиот систем се базира врз сниманите податоци за потрошувачка од 1999 година и проценката на потрошувачката во населбите со викенд-станови;

Проекција на побарувачката на вода извршена е за период до 2025 година, а за потребите на овој ГУП ќе се презентираат прогнозите за 2015 година:

- побарувачка на населението на градот Охрид 180 до 265 литри/ден
- побарувачка на населението на селата 128 литри/ден
- побарувачка на населението на викенд-станови 265 литри/ден
- побарувачка на гости на хотели и кампови 60 до 400 литри/ден
- комерцијална побарувачка (мали фирми и бизниси) од 13.708 м³/месечно

- индустриска побарувачка од 55.000 м3/месечно

Вкупно потребните количества на водата за снабдување на Охридскиот регион се големи, а за нивното обезбедување нужно е да се реализираат основните поставки на Главниот проект за водоснабдување. Од големо значење е чување на водните ресурси и нивната заштита од неконтролирана урбанизација како најагресивен загрозувач на истите.

1.13.2. Еколошка заштита на Охридското Езеро - канализација

Напомена: Сегментот Канализација во овој ГУП базира врз проектот ЕКОЛОШКА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО - ПРОЕКТ ЗА КАНАЛИЗАЦИЈА НА ОХРИД И СТРУГА финансиран од владата на Република Германија, а чија реализација од страна на МЈП ПРОАКВА ОХРИД И СТРУГА Е во тек.

Фекална канализација

Основниот концепт на главниот колекторски систем е да ја насочува отпадната вода до централната прочистителна станица - според студијата за изведување изготвена во 1977 година. Овој концепт предвидува источниот и западниот колекторски систем да ја насочува отпадната вода до прочистителна станица во Враништа. Предвидено е отпадната вода да се собира од сите населби во регионот, како и од индустриските капацитети кои се директни загадувачи на езерото испуштајќи ја отпадната вода во него. Пред да се влева во Црн Дрим собраната отпадна вода треба да се третира според одредени параметри.

Примарната цел на овој проект е собирање на отпадните води од градовите, селските населби и туристичките локалитети што се наоѓаат околу Охридското Езеро, нивното пренесување и третирање во прочистителна станица во Враништа. За да се оствари истото, потребно е да се извршат следните зафати:

- Проширување на канализационата мрежа со цел да се опфатат селата на западниот брег на езерото;
- Проширување / рехабилитација на канализационата мрежа во Охрид
- Раздвојување на фекалната и атмосферската канализациона мрежа во Охрид;
- Проширување / рехабилитација на атмосферската канализациона мрежа во Охрид;
- Проширување / рехабилитација на фекалната канализациона мрежа во Струга;
- Проширување / рехабилитација на атмосферската канализациона мрежа во Охрид;
- Модернизација/ проширување на Прочистителната станица во Враништа;

И покрај големата должина на изведената сепарациона мрежа, потребно е нејзиното целосно сепарирање - изведба, односно реконструкција на мрежата во околина на ул. Абас Емин, проширување на деталната мрежата во УЗ Центар, зафаќање на отпадните води од Болничкиот комплекс, пренасочување од ул. Питу Гули, Марко Цепенков, Даме Груев, дооформување на деталните мрежи во УЗ 15. Корпус, Радоица Новичич и др. Основите поставени со Проектот за заштита на Охридското Езеро даваат можности за сите овие активности. Како материјал за проширување на мрежата да се употребува PVC и полиетиленски цевки. Да се одбегнува употребата на азбестни цевки.

Атмосферска канализација

Проектираниот пристап на системот за атмосферска канализација во овој проект е од аспект на потребата да се обезбеди еколошки безбедно и економски оправдано депонирање на собраната атмосферска вода. Исто така се однесува и на потребата за одвојување на истата од фекалната канализација каде е тоа можно.

Приливот на атмосферската вода е пресметан врз основ на факторите кои произлегуваат од состојбата на теренот. Неговиот интензитет се утврдува како двегодишна веројатност на 10 минутен дожд со интензитет од 120 l/s/ha.

Основата за решавање на проблемот на атмосферските води останува ист: како реципиент и понатака останува Охридското Езеро. Западниот дел од градот атмосферските води ќе ги одведува преку затворени канали што одат по течението на реката Грашница и нејзините краци - по улиците Аџи Мустафа, Бистрица, Јабланица и Пере Тошев, а источниот дел од градот преку цевководите по Булеварот Туристичка и влезовите во Езерото по улиците Македонски просветители, Први Мај, Јане Сандански и Булевар АСНОМ. Како најприоритетна следна активност е проширувањето на собирниот цевковод по ул. Абас Емин, Пирин Планина и Болничкиот комплекс.

Основните потези од проектот ЕКОЛОШКА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО - ПРОЕКТ ЗА КАНАЛИЗАЦИЈА НА ОХРИД И СТРУГА се реализирани, но треба да се довршат.

Со цел да се избегне транспортот на значителни количества на атмосферска вода (во ранг од 1,5 м³/s) низ главните улици на централното градско подрачје, вдолж Булеварот Туристичка проектиран е цевковод како главен колектор на реонот помеѓу Туристичка и северниот дренажен канал. Кај соодветни локации блиску до канализационите линии проектирани се преливни комори кои ќе го собираат ударното количество дождовна вода и седимент во одводните канали. Со ова ќе се осигура сепарирање на иницијалното количество нечиста вода од површината, нејзин транспорт и третирање во прочистителната станица во Враништа. Имајќи пред вид дека повеќето од малите улици немаат тротоари, може да се очекуваат преголеми количества на крупен песок во дренажниот систем, поради што се

наложува често чистење на системот, понекогаш и после секое поголемо невреме.

Во согласност со набележаните цели на Проектот, постојната одводна цевка од ф 150 мм на Булеварот Туристичка се заменува со 1 000 мм главна дренажна цевка, со што се овозможува потребното празнење на реонот помеѓу Туристичка и северниот дренажен канал.

Во централното градско подрачје и Стариот Град главниот дренажен колектор е на ул. Македонски Просветители е поранешниот фекален колектор од кој се одстранети сите приклучоци кои се спроведени во нов изграден фекален колектор, а за потребите на Стариот дел на градот на другата страна на оваа улица изграден е нов дренажен колектор од кој собраната вода ќе се излива во езерото. Постоечката 500 мм канализациона линија долж кејот ја прима зегадената вода и ја испушта во главниот колектор кој оди во прифатната станица Охрид 1.

Особено важна е сепарацијата на отпадните води од колекторот по Кејот по кои треба да се зафаќаат првите атмосферски води кои треба да се третираат како загадени отпадни води, т.е.потегот пристаниште – Студенчишки канал. Досегашниот колектор за фекални води се напушта со новата концепција и понатака предвидено е да служи како реципиент на зафаќање на загадени атмосферски води, кои по прекилот на дождот ќе се препумпува во постојната фекална канализација. На останатиот дел ќе истекува во Езерото како што е предвидено со планот преку постојните природни водотеци како што е и досега. Колекторскиот систем за заштита на Охридското Езеро е исклучиво наменет и така димензиониран да ги зафаќа отпадните индустриски води и фекалните отпадни води.

Материјалот за изведба на мрежата да биде современ, атестиран - PVC и полиетилен.

Неопходен предуслов за успешна реализација на ЕКОЛОШКА ЗАШТИТА НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО - ПРОЕКТ ЗА КАНАЛИЗАЦИЈА НА ОХРИД И СТРУГА е подигање на свеста на граѓаните како главни корисници, но и загадувачи на Системот.

1.13.3. Површински водотеци

На територијата на градот Охрид постојат три реки со стален проток на вода: реката Даљан (Коселска Река), реката Грашница (Летница, Сушица), Студенчишката Река и поројот Рача.

Реката Даљан е најголема од нив, има поголемо количество на вода и подолг речен ток. Таа извира под Плаќенската Планина и по должината на својот тек носи имиња на населените места покрај кои протечува - Свинишка Река, Опеничка Река, Коселска Река и пред вливот во Охридското Езеро - Даљан. Таа е поројна река. Пороите од сливот толку и го насипуваат коритото со наноси што постојано го издигаат, така што станало сосема плитко, па при голем водостој се случуваат и поплави во атарите на селата каде поминува.

Заштитата на коритото се врши со опсежни мерки во кои доминира пошумувањето на ерозивните површини од кои се свлекува материјалот, но директните заштитни мерки - регулацијата на реката Даљан, особено нејзиното корито низ територијата на градот, сеуште не се планирани. Дотолку повеќе што таа по целото свое течение низ територијата на градот представува и граница на урбаниот опфат, што наложува преземање на конкретни мерки за заштита на крајбрежните простори. Со оглед на фактот што не постои техничка документација за регулација на Даљан, во овој ГУП ќе се предвиди ширината на коридорот низ кој треба да помине регулираното корито.

Со цел да се заштити територијата на градот од опасноста која представуваат нерегулираните водотеци кои минуваат низ неа, а особено од реката Летница - Грашница, нужно се наметнува нивната регулација. Овој проблем согледан е пред повеќе години и од страна на меродавните институции превземени се соодветни активности - проектирање на техничката документација како основ за изведување на хидротехнички зафати на регулирањето. Оваа техничка документација базирана е врз ОУП за Охрид од 1973 година според кој реката Летница како потенцијално најагресивна се предвидува да добие ново корито и наместо во Охридското Езеро да се влива во реката Даљан во близина на населеното место Орман. На тој начин сите краци на оваа река кои поминуваат низ територијата на градот би се елиминирале, а нивното корито би се искористило за други урбани содржини. Регулираното корито на Летница низ градската територија се предвидува да биде армирано-бетонско со два профили со вкупна ширина од 6,40 и 7,40 м, а надвор од градската територија профилот е 26,80 м, комбиниран од зидани страници и монтаж но армирано-бетонско корито. Сите профили се предвидени за мали (летни) води и за големи (пролетни) води. Покрај јужното корито на реката надвор од градот се предвидува заштитен насип со колски пат.

Регулацијата на поројот Рача извршена е во 60-тите години на XX век и тоа во долниот тек и во главните корита - во двата крака, како и во активните притоки. Објектите предвидени во главните корита и притоците имаат за цел да ја намалат поројноста, а предвидената кинета во долниот тек да го заштити регионалниот пат и обработливото земјиште од пороен нанос. Кинетата - коритото е од ломен камен зидан во цементен малтер.

1.13.4. Електроенергетски системи

Во електроенергетиката дефинирани се следните цели на развојот:

- усогласување на стопанскиот развој со развојот на електропреносната мрежа на градот врз основа на реални енергетски и финансиски можности;
- реструктурирање на стопанството на производни процеси и технологии кои обезбедуваат ист стопански производ со помала потрошувачка на електрична енергија
- подобрување на квалитетот и доверливоста на работата на електроенергетската мрежа преку зајакнување на интерконективните врски;

- комплементираност и временско ускладување на градбата на електроенергетската мрежа со супраструктурата;
- урамнотежување на потрошувачката и дистрибуцијата на електричната енергија во сите делови од градот;
- рационално и оптимално искористување на електроенергетската мрежа;
- ускладување на развојот на електроенергетскиот систем на градот со вкупниот електроенергетски систем на Македонија.

Планирана потрошувачка

За определување на идната потрошувачка на електрична енергија анализирани се податоци за потрошувачката на електрична енергија во изминатите 12 години. При математичкото моделирање на потрошувачката како независно променливата величина е прогнозата на населението во Охрид до 2012 година.

Планирана потрошувачка на електрична енергија во општина Охрид:

година	вк. потрошувачка GWh	висок напон GWh	низок напон GWh
2000	170,42818	28,044606	142,383574
2012	383,4633	63,1003	320,3630

За планскиот период 2000-2012 година потрошувачката на ниво на општина Охрид ќе ги има следните атрибути:

вкупната потрошувачка на електрична енергија е поголема за 2,24 пати
потрошувачката на висок напон е поголема за 2,24 пати
потрошувачката на низок напон е поголема за 2,24 пати.

Паралелно, планирано е зголемување и на ангажираните (максимални) моќности на ниво на општината во период до 2012 година.

Планирана ангажирана моќност во општината:

година	2000	2010
ангажирана (максимална) моќност (MW)	42	66

Со предвидениот пораст на потрошувачката на електрична енергија и инсталирани моќности се планира и зголемување на специфичната потрошувачка на електрична енергија на домаќинство и жител.

Електро преносна дистрибутивна мрежа

Развојот на електропреносната мрежа треба да го прати вкупниот планиран развој на потрошувачката на електрична енергија. Планирани се следните измени во електродистрибутивниот систем:

- Трафостаници 110 KV - до 2012 година нема потреба од изградба на нова ТС
- Трафостаници 35 KV KV - до 2012 година нема потреба од изградба на нова ТС
- Трафостаници 10/0,4 KV - се предвидува изградба на нови трафостаници
- Електроводови 110 KV и 35 KV - се предвидува само реконструкција
- Електроводови 10 KV - се планира изградба на нови водови, реконструкција на старите (замена на воздушни со кабловски) и замена на стари кабловски врски помеѓу

1.13.5. Телекомуникациски системи и кабловска телевизија

Согласно генералната определба на ниво на државата, развојните потреби и материјалните можности најновите техничко - технолошки достигнувања ќе бидат непосредно применети во телекомуникациониот систем и кабловската телевизија.

Заради намалување на прекините во ТТ сообраќајот во идниот период предвидена е изградба на кабловска ТФ мрежа како замена за постојната воздушна ТФ мрежа.

За наредните 10 години не е предвидена изградба на истурен степен во градот Охрид.

1.13.6. Гасоводен систем

Во реализација на мрежата на гасоводниот систем на Република Македонија, се предвидува и магистрален гасовод кој ќе ги опфаќа јужните делови на Републиката и преку Струмица, Кавадарци, Прилеп, Охрид и Струга ќе се поврзи со соседна Албанија.

За идниот период планиран е и Балкански навод – продуктовод Бургас – Драч кој ќе поминува низ Крива Паланка, Куманово, Скопје, Велес, Прилеп, Битола, Ресен, Охрид и Струга.

1.13.7. Пазари

Главното градско пазариште сместено на поволна локација во центарот на градот и понатака ќе ја задржи истата позиција и граници. Локални пазари се планираат по Урбаните заедници подалеку од центарот на градот: УЗ 1 Видобишта, УЗ 2 Воска, УЗ 9 Радоица Новичич, УЗ 12 - 15. Корпус и УЗ 13 Железничка. Главното градско пазариште е конципирано и уредено по принципите на современата трговија: се состои од зелениот пазар во наткриени продажни боксови или на отворено и од затворениот продажен простор за млечни и месни производи, колонијал и друга стока. Пешачките пристапи кон пазариштето обезбедени се од повеќе правци, а економски пристап за возилата за снабдување е само еден, а до него е јавниот паркинг над кој се предлага катна гаража за околу 200 возила.

Локалните пазаришта по центрите на Урбаните заедници не се замислени во класична форма - тие ќе се организираат во одредени периоди на денот на уредени, отворени простори, кои после тоа ќе функционираат како простори за одмор и рекреација. Вакво функционирање подразбира добра санитарно - комунална организираност на службите кои ќе стопанисуваат со локалните пазарчиња. Нивните површини внесени се во пешачките сообраќајни површини и не се прикажуваат во површините на пазариштата.

1.13.8. Гробишта

Градските гробишта лоцирани се во северниот дел на градската територија. Местоположбата на гробиштата во однос на станбените делови на градот е поволна, дистанците се лесно совладливи дури и за пешаци, а обезбедени се и доволни површини за санитарното заштитно зеленило. Гробиштата се користат од сите конфесии од христијанската и исламската вероисповед. Површината потребна за планираниот број жители се формира според нормативот 4,0 м² површина / жител, што значи дека за 44.500 жители во 2012 година ќе бидат потребни:

$$44.500 \text{ жители} \times 4 \text{ м}^2/\text{жител} = 178\,000 \text{ м}^2$$

Постојната површина 12,11 Ха не ги задоволува минималните стандарди, поради што за градските гробишта се определува нова површина кон исток, се до постојниот локален пат кој ќе представува источна граница на комплексот. Кон север и кон југ предвидени се зелени заштитни појаси од кои дел во наредниот период може да биде искористен и за проширување на гробиштата.

1.13.9. Евакуација на сметот

Анализата на погодноста покажува дека локацијата Буково како сегашна општинска депонија на смет е поволна. Со цел да се оствари безбедно депонирање на сметот потребно е локацијата задолжително да се уреди и соодветно опреми, да се применува стандардната постапка за санитарно депонирање која се состои од компактирање на отпадот, дневно прекривање, евакуација на атмосферските води, филтратот од телото на депонијата и отпадните гасови кои се резултат на анаеробното разградување на органските материји и како најважно - рекултивација на завршните слоеви.

Трајното решавање на евакуацијата на сметот од целиот регион ќе уследи со реализацијата на планските поставки на Просторниот план на Република Македонија според кои се предвидуваат регионални санитарни депонии по опретивни гравитациони зони. Во Охридско-Струшката оперативна гравитациона зона се опфатени општините Охрид, Струга, Белчишта, Косел, Мешеишта, Луково, Делождо, Велешта, Лабуништа и Вевчани, а за неа се определува поширока зона на меѓата меѓу општините Струга и Велешта, покрај патот Р - 418. Во исто време да се рекултивираат неуредените концентрирани депонии во месноста Буково и Струшката депонија што е изложена на јаки ветрови.

Во секоја зона ќе функционира системот за прибирање, селекција, предтретман, евиденција и декларација на составот, количините, транспортот, манипулацијата и депонирањето на една санитарна депонија за инертен цврст и делумно штетен отпад.

Депонијата за градежниот отпад - шут и друг габаритен отпад определена е во локалитетот Габавци и нужно е целосно да се уреди. Таа е оддалечена 3 км од границата на градот, сместена е во природна увала со поволни природни карактеристики, а до неа треба да се изгради прописна сообраќајница.

2. ПАРАМЕТРИ ЗА УРЕДУВАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

2.1. Уредување на градот по Урбани заедници и урбани блокови

Изготвениот Генерален урбанистички план - ГУП за градот Охрид, е основен плански документ со кој се определени границите на вкупниот опфат на градот и границите на основната територијална поделба на Урбани заедници и урбани блокови.

Во Урбаните заедници, односно во Урбаните блокови, извршено е зонирање според содржините во просторот, основната намена за домувањето и сите содржини што го пратат, општествениот сектор, јавните функции, стопанството, зеленилото, спортот и рекреацијата, сообраќајот и другите инфраструктурни системи (Графички приказ 02). Билансните показатели во него содржат податоци за површините и намените, показатели за инфраструктурата и параметри за уредување на просторот на урбаните блокови согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање и уредување на просторот (Сл.весник бр. 51/2005).

Графичките прикази и билансните показатели го почитуваат и се изработени на основа Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот и проектирање на објекти (2/2002 И 50/2003). Со него се дадени параметрите за организацијата на просторот, односите помеѓу содржините, карактеристиките на поднебјето и традицијата и спецификите на културното и градителско наследство.

Изготвениот Генерален урбанистички план за градот Охрид е основа за изработка на плановите од пониско ниво - Детални урбанистички планови за Урбани заедници од УЗ 1 до УЗ 18, односно Урбаните блокови од УБ 1.1. до УБ 18.2. – вкупно 73. Тој ги определува границите на градската територија, Урбаните заедници и урбаните блокови главно по природните граници (брегот на езерото и водотеците), сообраќајниците и во некои случаи по границите на катастарските парцели. Условите за градба ќе ги определува надлежната служба при локалната самоуправа на општината врз основа на усвоениот ГУП, за изградба, доградба, надградба и реконструкција и изведување на други работи во рамките на урбаните блокови, со изработка на Детални урбанистички планови за урбаните блокови.

Генералниот урбанистички план, како план од пониско ниво усогласен е со Просторниот план на Р. Македонија.

2.2. Основни параметри за уредување на просторот

- Со **регулационата линија** се разграничува земјиштето на урбаниот модул за определена намена, односно подрачјето за градење (урбанистички парцели) од земјиштето наменето за општ интерес (јавни, сообраќајни и други површини).
- Со **градежната линија** се ограничува површината за градба на објекти во рамките на урбанистичка парцела и се назначува растојанието од регулационата линија (главна надворешна градежна линија), односно од границата на парцелата (помошни внатрешни градежни линии). Согласно Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот, дистанцата помеѓу градежните линии и работ на коловозот е во зависност од рангот на улицата и начинит на градбата, при што при урбаната обнова вредностите се значително помали:

кај магистралните улици	20,00 м. (5,00 м)
кај собирните улици	15,00 м. (3,00 м)
кај сервисните улици	10,00 м. (3,00 м)

- Параметрите во однос на **процентот на изграденост**, како и на **коэффициентот на искористување на земјиштето** се во рамките на предвидените со Правилникот, а посебни параметри за урбанистичките парцели ќе бидат предмет на поконкретни показатели на ниво на Детален урбанистички план или на ниво на Урбанистички проект, според архитектонско-урбанистичката концепција на решението.
- **Висините на објектите** наменети за домување да бидат примерени на големината на градот, на традицијата во градењето објекти при што се почитувале правата на секој објект на визура и инсолација (према Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот).
- Потребно е итно усогласување на постојните Детални урбанистички планови, односно изработка на нови за простори кои сеуште не се покриени со нив, со донесениот ГУП за градот. Особено внимание притоа да се посвети на зоните под строга заштита и контактните зони

2.3. Параметри за уредување на просторот определен за домување

- Во целото крајбрежје предвидени се потези домување со хотелиерство, со што се реализира една од насоките на Програмата за изработка на овој План;
- Во зоните со доминантна содржина домување покрај улиците предвидени се потези - мешовито домување со комерцијални (терцијални) содржини;
- Во зоните со доминантна содржина домување се предвидуваат комерцијални содржини, рекреативни содржини, како и сл.содржини

што го пратат домувањето и се во склоп на урбанистичките парцели или во посебни парцели, како самостојни објекти. При реализацијата на ГУП Охрид, односно при уредување на просторот и изработката на Деталните урбанистички планови, иако не се во обележаните зони под услов да се почитуваат мерките за заштита на окружувањето може да се предвидат наброените содржини.

2.4. Параметри за уредување на просторот определен за општествен стандард

- Сите содржини од областа на општествениот стандард програмирани се врз база на стандардите пропишани за секоја содржина поединечно. Зоните определени за овие содржини нужно е да се резервираат за наредните плански периоди доколку нивната реализација не е можна до крајот на овој плански период;

2.5. Параметри за уредување на просторот определен за стопанство

- Зони со терцијарни - комерцијални содржини предвидени се главно долж магистралните улици и во зоните со секундарни стопански содржини - во контактните зони долж улиците
- Во постојните зоните за секундарно стопанство интерполирани се зони за терцијално стопанство или мало стопанство. Нови зони за секундарно стопанство определени се во северниот дел на градот, при што се почитувани мерките за заштита на животната средина.

2.6. Параметри за уредување на просторот определен за спорт и рекреација

- во рамките на Спортскиот Центар да се предвидат и пропратни содржини со кои ќе се комплетира понудата: хотели, трговски и угостителски локали, локали за забава и други отворени и изградени површини во функција на основната намена;

2.7. Параметри за уредување на просторот определен за сообраќај и сообраќајна инфраструктура

- Сите нови улици од примарната градска мрежа да се реализираат согласно на профилите предвидени со овој План, а постојните при нивната реконструкција да се прилагодат на овие профили во максимално можна мерка. На тој начин ќе се обезбеди подолжно паркирање за голем број возила, но едновременно и можност за формирање дрвореди и велосипедски патеки предвидени во тротоарите на улиците;

2.8. Мерки за заштита на животна средина

- При оформување на содржините во рамките на локалитетот се применуваат соодветни **мерки за заштита на елементите на животната средина**, главно преку оформувањето на зелените површини, а поконкретно разработени на ниво на Детален урбанистички план или на ниво на Урбанистички проект.
- Горенаведените параметри укажуваат на дозволена изграденост во Урбаните блокови што овозможуваат уредување на просторот со

партерни елементи, урбана опрема, богати зелени површини, паркирање и друго.

- Со цел да се спречат **архитектонските бариери** при движење на инвалидизирани лица се предвидува пред секоја денивелација на тротоарите, пешачките патеки, партерите, како и влезовите во јавните и објектите за домување, да се постават рампи за движење на инвалидски колички и посебни возила.
- Настанатите општествено - политички и економски промени во периодот после 1990 година ја наметнаа потребата од измени во областа на **одбраната и засолнувањето**. Донесените законски и подзаконски акти со кои начелно се регулира проблематиката на засолништата во “Република Македонија се:
 - Законот за одбрана (Сл.весник на РМ бр. 8/93);
 - Уредбата за критериумите за засолнување на населението (Сл.весник на РМ бр. 81/92);
 - Правилникот за определување на висината на средствата потребни за изградба на засолништа и начинот и рокот на плаќањето односно враќањето на овие средства (посебен Сл.весник на РМ бр. 11/93);
 - Уредба за изменување на уредбата за критериумите за засолнување на населението (Сл.весник на РМ бр. 12/98), со која во уредбата од (Сл.весник на РМ бр. 81/92) во член 2 алинеа 1, ги дава критериумите за обезбедување со објекти за засолнување. За заштита од воени разурнувања ќе се применуваат мерки согласно претходно наведените закони и уредби.

По однос на **заштита од природни непогоди**, објектите треба да се изградат согласно важечките технички прописи од соодветните области.

По однос на **технолошките непогоди**, треба да бидат превземни сите мерки за заштита со изработката на проектите и примената на соодветната технологија.

- Согласно член 9 од **Законот за заштита од пожари** (Сл.весник на РМ бр. 43/86), во процесот на просторно и урбанистичко планирање и проектирање се води сметка за заштита од пожари, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случаи на појава на пожари. Согласно кон изнесеното предвидени се следните Плански мерки за заштита од пожар:

Сообраќајното решение и начинот на кој треба да се предвиди изграба на објектите треба да овозможи пристап на противпожарно возило од повеќе страни.

Сообраќајниците се со доволна ширина и со задоволувачки осовински притисок што овозможува непречено и брзо движење на противпожарни возила.

- Во Охрид се наоѓа противпожарна единица која е опремена со противпожарни возила и со обучени лица за дејствување во случај на пожар. Времето кое е потребно за пристигнување на противпожарното возило е најмногу 10 минути до секој објект во рамките на опфатот на градот.
- Со Планот за водоводна инфраструктура -дел од овој ГУП - предвидена е мрежа на надземни и подземни пожарни хидранти за снабдување на противпожарните возила со вода за гасење на пожар.

3. БИЛАНСИ НА ПОВРШИНИ НА ГРАДОТ ВО ПЛАНИРАНИ ГРАНИЦИ

Содржина	Површина Ха	Учество %
Домување	744.64	58.25
• Домување	465.63	
• Домување со терцијални дејности	187.85	
• Домување со хотелиерство	91.16	
Општествен стандард	50.29	3,93
• Образование	10.46	
• Наука	1,78	
• Здравство	9,04	
• Социјална заштита	11.81	
• Култура	3.71	
• Духовна култура	3.41	
• Локален центар	9.83	
• Археолошки локалитет	0.25	
Државна управа, правосудство	3,89	0,30
Локална самоуправа		
Стопанство	165.13	12,92
• Примарен сектор	10.70	
• Секундарен сектор	40.46	
• Терцијарен сектор	40.44	
• Мало стопанство	26.93	
• Хотелиерство, угостителство	21.48	
• Специјална намена	25.12	
Зеленило, спорт и рекреација	138.31	10.82
- специјално зеленило-Блато	51.55	
- јавно зеленило	21.75	
-заштитно зеленило	48.54	
• спорт и рекреација	16.47	
Сообраќај и сообраќајна инфраструктура	147.38	11.53
• улици и тротоари	141.13	
• пешачки улици и плоштади		
• катна гаража	0,18	
• автобуски терминали	2.36	
• бензински станици	2,45	
• ЈП за патишта Македонија-пат	1.26	
Комунална инфраструктура	28,75	2,25
• комунални дејности	2.10	
• градско пазариште	0.72	
• градски гробишта	16,65	
• топлана	1,53	
• електро системи	1.26	
• комуникациски системи	0,38	
• реки	6.11	
ВКУПНО	1.283.39	100,00

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ПЛАНОТ

Вкупна површина на опфатот	1.283.39 Ха
Вкупен планиран број на жители:	44.500
Вкупен планиран број на станови :	18.720
Вкупна планирана станбена површина:	1.453.548 м2
Просечна површина по стан:	77,73 м2/стан
Просечна станбена површина по жител:	32,66 м2/жител
Бруто густина на домување:	34,67 ж/Ха
Нето густина на домување:	59.76 ж/Ха

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИНА ОХРИД

Сектор за урбанизам и управување со градежно земјиште
Одделение за просторно и урбанистичко планирање,
управување со градежно земјиште и недвижен имот
на општината

Број: 19-2686/4 од 11.03.2024 год.

ДУП
За дел од УЗ 10 и 11
Урбани блокови 10.4 и 11.1
Влашка маала и Градинар

Одлука бр: 07-1764/15 од 26.05.2011 год.

Мерка: 1: 1000

ИЗВОД : ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
За дел од УЗ 10 и 11, Урбани блокови 10.4 и 11.1
Влашка маала и Градинар, за изработка
ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ДУП ЗА УЗ 11, УБ 11.1 – ОПФАТ 3

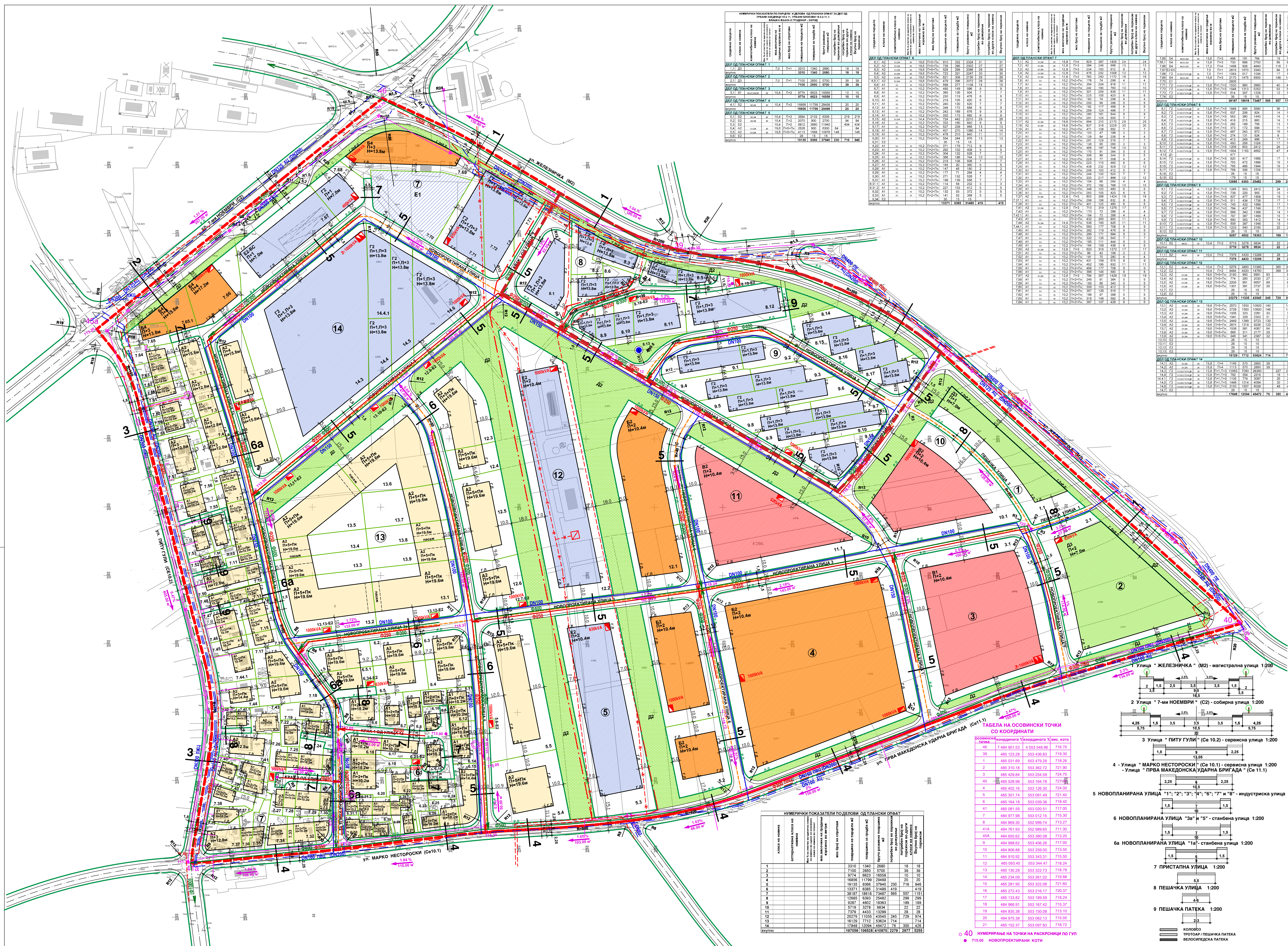
СОДРЖИ:

1. Графички дел:
 - Копија од Синтезен план со нумерички податоци
2. Текстуален дел:
 - Копија од:
 - Услови за градба
 - Општи услови за изградба
 - Посебни услови за изградба
 - Мерки за заштита

изготвил:
советник,
Лилјана Јоноска, д-р

контролирал:
рак. на одделение
Татјана Стојческа, д-р

Градоначалник,
Кирил Пецаков

ТАБЕЛА НА ОСНОВНИ ТИПОВИ НА ОБЈЕКТИ

Тип објект	Планиран број	Планиран површина (m²)	Планиран волумен (m³)
1	1	1000	1000
2	2	2000	2000
3	3	3000	3000
4	4	4000	4000
5	5	5000	5000
6	6	6000	6000
7	7	7000	7000
8	8	8000	8000
9	9	9000	9000
10	10	10000	10000
11	11	11000	11000
12	12	12000	12000
13	13	13000	13000
14	14	14000	14000
15	15	15000	15000
16	16	16000	16000
17	17	17000	17000
18	18	18000	18000
19	19	19000	19000
20	20	20000	20000

ТАБЕЛА НА ОСНОВНИ ТИПОВИ НА ОБЈЕКТИ (продолжение)

Тип објект	Планиран број	Планиран површина (m²)	Планиран волумен (m³)
21	21	21000	21000
22	22	22000	22000
23	23	23000	23000
24	24	24000	24000
25	25	25000	25000
26	26	26000	26000
27	27	27000	27000
28	28	28000	28000
29	29	29000	29000
30	30	30000	30000

ТАБЕЛА НА ОСНОВНИ ТИПОВИ НА ОБЈЕКТИ (продолжение)

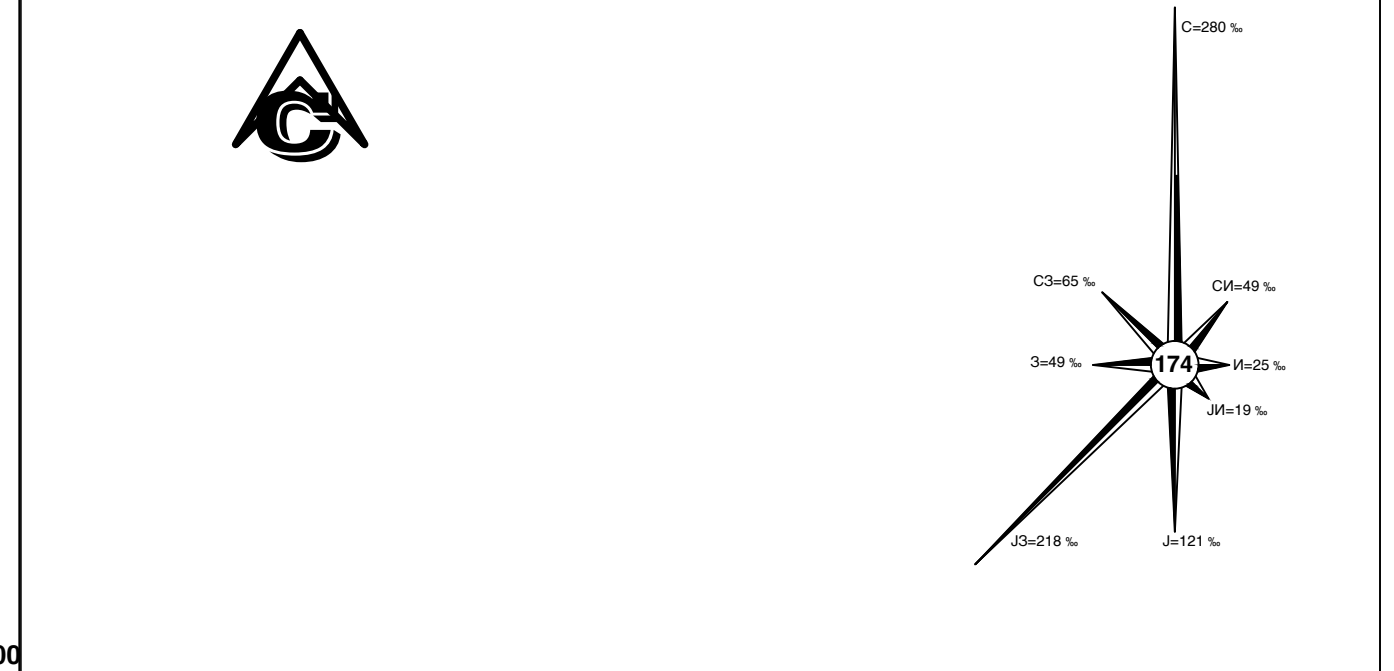
Тип објект	Планиран број	Планиран површина (m²)	Планиран волумен (m³)
31	31	31000	31000
32	32	32000	32000
33	33	33000	33000
34	34	34000	34000
35	35	35000	35000
36	36	36000	36000
37	37	37000	37000
38	38	38000	38000
39	39	39000	39000
40	40	40000	40000

ТАБЕЛА НА ОСНОВНИ ТИПОВИ НА ОБЈЕКТИ (продолжение)

Тип објект	Планиран број	Планиран површина (m²)	Планиран волумен (m³)
41	41	41000	41000
42	42	42000	42000
43	43	43000	43000
44	44	44000	44000
45	45	45000	45000
46	46	46000	46000
47	47	47000	47000
48	48	48000	48000
49	49	49000	49000
50	50	50000	50000

- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ 27.50ка
- ГРАНИЦА НА ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ
- ГРАНИЦА НА НАМЕКСКОЗОНА
- РЕГУЛАЦИОНА ЛИНИЈА
- ГРАДЕЖНА ЛИНИЈА
- ПОМОШНА ГРАДЕЖНА ЛИНИЈА
- И.П. - ИНФОРМАТИВНА ЛИНИЈА - ГРАДЕЖА КОЈА НЕ СЕ УТВРДУВАТ СО УСЛОВИ ЗА КИРА ГРАДБА
- ГРАНИЦА НА ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА
- НУМЕРАЦИЈА НА ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ
- 1.1.1.2.1.3... - НУМЕРАЦИЈА НА ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА
- П, П+2... - МАКСИМАЛЕН БРОЈ НА СПРАТОВИ
- Имак*... м - МАКСИМАЛНА ВИСОЧИНА НА ГРАДЕЖНА ИЗРАЗЕНА ВО МЕТРИ
- ДОМУВАЊЕ ВО СТАБЕНИ КУКИ (комерцијални класи на намене: Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10%, односно 10% од основната намена)
- ДОМУВАЊЕ ВО СТАБЕНИ ЗГРАДИ (комерцијални класи на намене: Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10%, односно 10% од основната намена)
- ГОЛЕМИ ТРГОВСКИ ЕДИНИЦИ (комерцијални класи на намене: А2 - домотовари во стабени згради до 20%, А4 - временски споменици до 10%, А4 - временски споменици до 40%, односно 40% од основната намена)
- ДЕЛОВНИ ПРОСТОРИ (комерцијални класи на намене: А1 - временски споменици до 40%, Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 20%, односно 20% од основната намена)
- ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА (комерцијални класи на намене: А3 - групно домотовари до 20%, Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 20%, односно 20% од основната намена)
- ЗДРАВСТВЕНИ И СОЦИЈАЛНИ ИНСТИТУДИ (комерцијални класи на намене: А4 - временски споменици до 40%, Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 20%, односно 20% од основната намена)
- РЕСНА И НЕМАТАРИЈАЛНА ИНДУСТРИЈА (комерцијални класи на намене: Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 30%, Б2 - голем трговски центри до 30%, Г1 - споменици до 30%, Г4 - споменици до 30%, Д2 - заштитно зеленило до 30%, односно 30% од основната намена)
- КОМУНАЛНА СУПРАСТРУКТУРА - БЕНИСКА СТАНИЦА
- КОМУНАЛНА СУПРАСТРУКТУРА - ТОПЛАНА
- КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА - ПОЛИГОН ЗА ОБУКА НА ВОЗАЧИ
- ПАРКОВСКО ЗЕЛЕНИЛО
- ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО
- СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА
- Е2 - КОМУНАЛНА СУПРАСТРУКТУРА - НОВОПРЕДВИДЕНИ ТРАНССТАНИЦИ 10/0.4 kV
- ПОСТОЈНА ТРАНССТАНИЦА 100.4k V
- ПОСТОЈЕН ЕЛЕКТРИЧЕН КАБЕЛ 10k V (20kV)
- СРЕДНА НАПОНСКА МРЕЖА СЕ ДИСЛОЦИРА
- ДИСЛОЦИРАНА СРЕДНОНАПОНСКА МРЕЖА
- ПОСТОЈНО КАБЛОВСКО ОКНО
- ПОСТОЈНО УЛИЧНО ОРМАРЧЕ
- ПОСТОЈЕН ПОДЗЕМЕН ТЕЛЕФОНСКИ КАБЕЛ
- ПОСТОЈНА ВОДОВОДНА МРЕЖА
- ПОСТОЈНА ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА
- ПОСТОЈНА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА
- ПЛАНИРАНА ВОДОВОДНА МРЕЖА
- ПЛАНИРАНА ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА
- ПЛАНИРАНА АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА
- НОВОПРЕДВИДЕН ПРОВИЛ
- НОВОПРЕДВИДЕН ПРОВИЛ

ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
 за дел од УРБАНИ ЗАЕДНИЦИ 10 и 11
 УРБАНИ БЛОКОВИ 10.4 и 11.1
ВЛАШКА МААЛА и ГРАДИНАР
 ОПШТИНА ОХРИД - ОХРИД
 ПЛАНСКИ ПЕРИОД 2011 - 2016

ТАБЕЛА НА ОСНОВНИ ТИПОВИ НА ОБЈЕКТИ

Современа	Координата X (m)	Координата Y (m)	Кота
48	7.484.901.03	4.553.548.98	716.70
39	485.123.28	553.436.63	719.30
1	485.031.89	553.479.29	719.20
2	485.513.18	553.380.72	721.90
3	485.429.84	553.254.99	724.70
40	485.528.08	553.184.78	724.90
4	485.402.18	553.126.30	724.00
6	485.307.74	553.091.49	721.40
6	485.164.18	553.049.38	718.60
41	485.081.09	553.020.91	717.00
7	484.977.98	553.012.15	715.30
8	484.869.30	552.999.74	713.27
44	484.770.93	552.989.65	711.90
45	484.692.62	552.980.08	713.20
4	484.588.02	552.956.26	717.00
10	484.806.88	552.929.09	713.50
11	484.910.92	552.943.31	715.50
12	485.093.65	552.948.41	718.24
13	485.130.29	552.922.72	718.73
14	485.234.09	552.951.02	719.68
15	485.281.95	552.922.08	721.60
16	485.272.43	552.916.17	720.27
17	485.123.02	552.910.98	718.24
18	484.968.91	552.917.42	716.37
19	484.833.38	552.910.08	713.10
20	484.973.38	552.902.13	715.00
21	485.183.97	552.917.83	718.72

НУМЕРИЧКИ ПОКАЗАТЕЛИ ПО ДЕЛОВИ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ

Класа на намена	Планиран број	Планиран површина (m²)	Планиран волумен (m³)
1	3310	1340	2680
2	7100	2860	5720
3	9774	3903	7806
4	14658	11799	23598
5	19135	9386	18772
6	13371	5388	10776
7	38187	13818	27636
8	7049	2748	5496
9	9287	3634	7268
10	2778	1071	2142
11	16130	6172	12344
12	17643	6818	13636
13	18259	7062	14124
14	19272	7509	15018

ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗРАБОТКА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ДУП ЗА УЗ 11, УБ 11.1 - ОПФАТ 3

СИНТЕЗЕН ПЛАН

ИНВЕСТИТОР: ОПШТИНА ОХРИД - ОХРИД

ПРОЕКТАНТ: М-РОЛГА ДЕЛИЈАКОВА арх. инж. одделение бр.0921

БОГОЈА ТРАКОВСКИ дипл.градиник
 МАЈА ВИТАНОВА дипл.градиник
 ПЛАМЕН ГАРБОВСКИ соор.инж.

ФАЗА: ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

ОБЈЕКТ: ЗА ДЕЛ ОД УРБАНИ ЗАЕДНИЦИ 10 и 11
 УРБАНИ БЛОКОВИ 10.4 и 11.1
 ВЛАШКА МААЛА и ГРАДИНАР

СТАВИАНА ДАВЕРОВА арх.тех.
 ВЕСНА СЕНДЕВОВА град.тех.
 МИШО БОГОВСКИ ел.тех.
 ЈЕЛИЦА НИКОЛОВСКА град.тех.
 САВА НИКОЛОВСКА град.тех.
 БИЉАНА НИКОВА град.тех.

ИЗВЕШТАЈ: СИНТЕЗЕН ПЛАН

ШКАЛА: 1:1000

ИЗДАВАЊЕ: 16.05.2011

ПРОЕКТАНТ НА УРБАНИЗМ: ЈАНКО ЈОВАНОВСКИ дипл.инж.

11. УСЛОВИ ЗА ГРАДБА

11.1. Општи услови за изградба

1.1. Изградбата на нови објекти, изградбата на комуналните објекти и инсталации како и вкупното просторно уредување на предметниот локалитет треба да се изведува согласно законската и подзаконската регулатива, техничките прописи во областа на градежништвото и урбанизмот како и овие параметри што се сопствен дел на документацијата.

1.2. **Градежна линија** се исцртува во градежни парцели каде што со планот се утврдуваат услови за идна градба.

За постојните легални градби кои се снимени во документационата основа, а за кои во урбанистичкиот план не се утврдуваат услови за идна градба, не се исцртува градежна линија, туку информативна црна линија.

1.3. Согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на Р.Македонија бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) постојат три вида на градежни линии:

- Градежна линија како ознака за просторната граница за градење дефинирана во член 33 став 1 од овој Правилник.
- Помошна градежна линија како ознака за денивелација, пасажи или друга промена во рамките на површината за градење
- Подземна градежна линија со која се уредува границата за градење под котата на теренот доколку таа не се совпаѓа со градежната линија која ја ограничува надземната изградба.

1.4. Градежната линија се спроведува со **дозволен пречекорувања** од страна на издадените елементи од архитектонската пластика на грдбите.

- Кога градежната линија се совпаѓа со границата на градежната парцела со соседот не се дозволени пречекорувања на градежната линија со ниту еден вид архитектонски издатини

второстпена пластика во која спаѓаат: еркери, балкони, конзоли, стреи, брисолеи и др. кои се појавуваат помеѓу првиот спрат и горниот венец до 90 см. длабочина за уличен коридор широк до 12 м. и до 7,5 % од широчината на коридорот, но не повеќе од 1,50 м. длабочина. Елементите на второстпената архитектонска пластика не се појавуваат на фасадата на градбата најмалку 3,60 м. над котата на тротоарот,

третостепенa пластика во која спаѓаат: пиластри, корнизи, подпрозорници, венци и друга плитка архитектонска пластика до 30 см.

- Низ целата должина на фасадата на површина од 60 % од фасадата може да се зафати со дрден тип на архитектонска пластика.
- Кога површините за градење од страната на градежната парцела се на растојание од 3 м. и помало не се дозволени пречекорувања на градежната линија со прво и второ степен пластика.

1.5. Површина за градење е планска одредба со која во урбанистички план се утврдува делот од градежната парцела која се предвидува за градење на градбите.

Површината за градење е дефинирана во рамки на една градежна парцела и не може да се протега низ две или повеќе парцели. Конституирането на површината за градење низ две или повеќе градежни парцели во урбанистичкото планирање се добива како збир од поединечни површини за градење чиито граници се совпаѓаат, со границите на градежните парцели со што се обезбедува калканско спојување на соседните градби во низа уличен фронт и слично.

Во една градежна парцела по правило има една површина за градење во која може да се гради само една градба. Комплексните градби составени од повеќе површини за градење во една градежна парцела по правило се уредуваат со Архитектонско урбанистички проект од член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05, бр. 137/07 и бр. 91/09), како разработка на површината за градење уредена во урбанистички план.

1.6. Кај дисперзивниот тип на градење наменет за домување во слободностоечки градби со по четири фасади со отвори, растојанието помеѓу површините за градење и границите на градежните парцели е најмалку 3.0 м. за градби со височина до 10.20 м. (мерено од тротоар до кота на венецот), потоа најмалку третина височина за градби со височина над 10.20 м. Растојанијата важат за страни од површината за градење на кои се предвидуваат регуларни отвори на градбите.

1.7. Кога растојанието помеѓу површината за градење и страната на градежната парцела е нула, не се дозволени никакви отвори на ѕидот на градбата на раницата на градежната парцела. Кога растојанието е од 1,20 до 3,0 м. дозволени се само помошни отвори со парапет од најмалку 1,60 метри, а на растојанија поголеми од 3,0 метри се дозволени регуларни отвори на таа страна од градбата.

1.8. Максимална височина на градбите, е добиена согласно параметрите зададени во правилникот. Нултата плоча во однос на теренот на сите видови градби со намена домување со комерцијални намени во приземјето, е 1,20 м. Најмалата спратна височина со која се пресметува бројот на спратови, мерено од плоча до плоча, за домување е 2,90 м, а за деловна дејност 3,40 м. Во оваа планска документација за домување е предвидена висина од 3,00 м.

1.9. Максималната височина на слеме е до 4,50 м. над завршниот венец на градбата. Во рамките на дозволената висина на слемето и силуетата на покривот се уредува потпокривен корисен простор кој се третира рамноправно како и другиот корисен изграден простор по спратовите на градбата. Во потпокривот може да се искористи само една спратна височина.

1.10. Од максималната височина на слемето и дозволената силуета на покривот може да отстапуваат други делови на градбите во планскиот опфат:

- кули, поркивни баџи, стакларници и издадени покривни елементи;
- оџаци, вентилациони канали, лифтовски куќички, вертикални комуникации и сите техничко-технолошки инсталации, и

- сите архитектонски декоративни елементи со кои не се обзидува или оформува затворен корисен простор над котата на горниот венец, односно над дозволената силуета на покривот.

1.11.Процент на изграденост на земјиштето (P) е урбанистичка величина која ја покажува густината на изграденост, односно колкав дел од градежното земјиште е зафатен со градба.

Процентот на изграденост на земјиштето се пресметува како однос помеѓу површината на земјиштето под градбата и вкупната површина на градежното земјиште, изразен во процент. Во површината под градба се подразбира површината ограничен со надворешните ѕидови и столбови на градбата во висина на приземната плоча без надворешните тераси, скали, рампи, патеки и друго.

Коефициент на искористеност (K) на земјиштето е урбанистичка величин која го покажува интензитетот на изграденост на градежното земјиште.

Коефициент на искористеност на земјиштето се пресметува како однос помеѓу вкупната изградена површина, односно збирот на површините на сите изградени спратови на градбата и вкупната површина на градежното земјиште, изразен со рационален број до две децимали. Под вкупна изградена површина се сметаат површините на сите надземни етажи.

Коефициентот на искористеност на земјиштето во рамките на планот е во рамките на дозволеният за предвидената класа на намена и истата е пресметана на ниво на градежна парцела, дел од блок и плански опфат.

1.12. Сообраќајот кој го опслужува планскиот опфат, а третиран со ГУП на град Охрид од 2006 година во планот е презентираан согласно дадените смерници од наведениот ГУП.

Останатата сообраќајна мрежа во планскиот опфат е планирана и димензионирана согласно стандардите и нормативите од областа на сообраќајот дадени во Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10).

1.13. До секоја градежна парцела е обезбеден посебен пристап со возило од улицата на која се евидентира.

1.14. Потребата од паркинг простор е предвидено да се решава во рамките на сопствената градежна парцела и тоа е основниот услов за достигнување на максималната висина и максимално дадената бруто развиена површина.

Критериумите за одредување на потребен број места ќе се применуваат според одредбите на член 57 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10).

1.15. Во архитектонското обликување на објектите покрај наменските, функционалните, климатските, геомеханичките, сеизмичките, и другите микролокациски услови, треба да води сметка за специфичностите на прирачните градежни материјали и традиционалните вредности и културата во градењето. Покрај условите кои произлегуваат од дозволените граници на изградба, во композирање на фасадите треба да се тежнее кон нивно

максимално усогласување со соседните објекти со композициските линии на соседите, но сепак со максимално почитување на индивидуалноста на сопственикот и креативноста на архитектот.

- 1.16.** При изградба на нови објекти и содржини во просторот се применуваат мерките за спречување на бариери во просторот односно се овозможува непречено движење на хендикепираните особи особено во делот на достапноста до јавните објекти.
- 1.17.** Површините за движење на пешаците кои се планираат во урбанистичките планови: тротоари, пешачки улици, пешачки патеки, плоштади и плоштатки, секаде каде што тоа карактеристиките на теренот го дозволуваат, мора да се со континуирана нивелета без скалести денивелации со подолжен наклон од најмногу 8,33 %.
- 1.18.** Во условите за градење кои во урбанистичките планови се уредуваат за градби од класите на намени А2, А3, А4 и групите на класи на намена Б и В задолжително се предвидуваат рампи за пристап за висинско совладување на денивелираните површини за комуникација на влезовите од градбите и внатрешни рампи во јавните и групните простории како и просториите за собири.
Рампите се димензионираат според одредбите во член 76 од Правилникот стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10), при што минималната широчина на рампите е 1 м.
- 1.19.** Рекламите и огласите не смеат да му пречат на нормалното одвивање на сообраќајот, да му штетат или да го менуваат изгледот на архитектонските објекти и групации ниту да пречат на објектите поставени во јавен интерес како јавно осветлување, градски часовници, табли со имиња на улиците и сл.
- 1.20. Процентот на озеленетост** во рамките на градежната парцела претставува однос помеѓу површината на градежно земјиште наменето за зеленило и вкупната површина на градежното земјиште изразено во проценти.
Процентот на озеленетост во рамките на градежните парцели минимум е потребно да изнесува од 5 - 10 %.
Оваа планска одредба станува сопствен дел на условите за градење.
- 1.21.** Услови за градење на станбените и другите видови на објекти, треба да содржат и посебните услови за изведба на приклучоците или уредите за снабдување со вода, електрична енергија, телефонија и одводнувањето на отпадните води.
- 1.22.** Сметот ќе се одлага во заеднички контејнери лоцирани на погодни места во рамките на планскиот опфат.
- 1.23.** Локациите на заедничките контејнери и нивниот број ги определува со посебна одлука органот на управа на Општината. Локациите мораат да бидат достапни за возилата за подигање на контејнерите и уредени во согласност со оној што ќе го евакуира ѓубрето во регионална односно општинска депонија.

1.24. При примена на планските решенија на Деталниот урбанистички план за Убани заедници 10 и 11, Урбани блокови 10.4. и 11.1, Влашка Маала и Градинар - Општина Охрид, Охрид -Нацрт План за тоа што не е регулирано со овие параметри, се применуваат стандардите и нормативите утврдени во Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање ("Службен весник на РМ", бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10).

11.2. Посебни услови за изградба

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 1

Класа на намена:

Д3 - спорт и рекреација

Градежни парцели: Се оформуваат нови градежни парцели.

Природа на зафат: Се планираат нови градежни зафати на градежна парцела 1.1.

За добивање на Услови за градба потребно е да се изработи Архитектонско урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05, бр. 137/07 и бр. 91/09).

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежната парцела. Процентот на озеленост во рамките на градежната парцела потребно е да изнесува минимум од 40 %.

Предвиденото заштитно зеленило (Д2) во согласност со ГУП Охрид 2002-2012 год. е во состав на јавните површини.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Сите урбанистички параметри за градежната парцела во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	макс.височина на градење изразена во м	макс.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 1													
1.1	ДЗ			7.0	П+1	3310	1340	2680	40	0.8		18	18
ВКУПНО						3310	1340	2680	40	0.8		18	18

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 2

Класа на намена:

Д3 - спорт и рекреација

Градежни парцели: Се оформува нова градежна парцела.

Природа на зафат: Се планираат нови градежни зафати на градежната парцела 2.1.

За добивање на Услови за градба потребно е да се изработи Архитектонско урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05, бр. 137/07 и бр. 91/09).

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежната парцела. Процентот на озеленост во рамките на градежната парцела потребно е да изнесува минимум од 5 - 10 %.

Предвиденото заштитно зеленило (Д2) во согласност со ГУП Охрид 2002-2012 год. е во состав на јавните површини.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Забелешка: на градежната парцела 2.1. се планира изградба на трафостаница. Инвеститорот на градежната парцела 2.1. се обврзува да обезбеди непречен пристап до трафостаницата од страна на ЕВН.

Сите урбанистички параметри за градежната парцела во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	мах.височина на градење изразена во м	мах.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 2													
2,1	ДЗ			7.0	П+1	7100	2850	5700	40	0.8		39	39
ВКУПНО						7100	2850	5700	40	0.8		39	39

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 3

Класа на намена:

- В1 - образование и наука со компатибилни класи на намени:
 - А3 – групно домување до 20 %,
 - Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %,
 - Б4 – деловни простори до 10 %,
 - В3 – култура до 20 %, односно вкупно 20 % од основната намена

Градежни парцели: Се оформува нова градежна парцела.

Природа на зафат: Се планираат нови градежни зафати на градежната парцела 3.1.

Површината за градење во рамките на градежната парцела предвидена е како комплексна градба која може да биде составена од повеќе градби и истата ќе се уредува со изготвување на Архитектонско урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05, бр. 137/07 и бр. 91.09).

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежната парцела. Процентот на озеленост во рамките на градежните парцели потребно е да изнесува минимум од 5 - 10 %.

Предвиденото заштитно зеленило (Д2) во согласност со ГУП Охрид 2002-2012 год. е во состав на јавните површини.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Забелешка: на градежната парцела 3.1. се планира изградба на трафостаница. Инвеститорот на градежната парцела 3.1. се обврзува да обезбеди непречен пристап до трафостаницата од страна на ЕВН.

Сите урбанистички параметри за градежната парцела во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	макс.височина на градење изразена во м	макс.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 3													
3,1	B1	A3,B1,B4,B3	20	10.4	П+2	9774	6623	19869	68	2.0		10	10
ВКУПНО						9774	6623	19869	68	2.0		10	10

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 4

Класа на намена:

- Б2 - големи трговски единици и компатибилни намени:
 А2 – домување во станбени згради до 20 % и
 А4 – времено сместувасње до 40 %, односно вкупно до 40 % од основната класа на намена

Градежни парцели: Се оформува нова градежна парцела.

Природа на зафат: Се планираат нови градежни зафати на градежната парцела 4.1.

За добивање на услови за градба на градежната парцела 4.1. потребно е да се изработи Архитектонско урбанистички проект согласно член 51 од Законот за посторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05, бр. 137/07 и бр. 91/09).

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежните парцели. Процентот на озеленост во рамките на градежните парцели потребно е да изнесува минимум од 5 - 10 %.

Предвиденото заштитно зеленило (Д2) во согласност со ГУП Охрид 2002-2012 год. е во состав на јавните површини.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Забелешка: на градежната парцела 4.1. се планира изградба на трафостаница. Инвеститорот на градежната парцела 4.1. се обврзува да обезбеди непречен пристап до трафостаницата од страна на ЕВН.

Сите урбанистички параметри за градежната парцела во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	макс.височина на градење изразена во м	макс.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 4													
4,1	Б2	А2,А4	40	10.4	П+2	16856	11799	35397	70	2.1		20	20
ВКУПНО						16856	11799	35397	70	2.1		20	20

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 5

Класа на намена:

A2 - домување во станбени згради и компатибилни намени:

Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %,

Б4 – деловни простори до 10 %, односно вкупно 20 % од основната намена

Б2 - големи трговски единици и компатибилни намени:

A2 - домување во станбени згради до 20 %,

A4 - времено сместување до 20 %, односно вкупно до 40 % од основната намена.

E2 - комунална супраструктура - топлана

E2 - комунална супраструктура - трафостаница

Градежни парцели: Се оформуваат нови градежни парцели.

Природа на зафат: Се планираат нови градежни зафати во рамките на просторите за градба на градежните парцели: 5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5. и 5.6.

При изградба на парцелата 5.3. со класа на намена E2 - комунална супраструктура – топлана задолжителна е изработка на еколошки елаборат за типот и начинот на заштита во согласност со (Сл. весник на СРМ бр. 13/76). Неопходно е да се утврди зоната на санитарната заштита и ширината на заштитното зеленило, типот на насадот, во зависност од загадувањето.

Во рамките на градежните парцели 5.1; 5.2. и 5.3. предвидени се комплексни градби и истите ќе се уредуваат со изготвување на Архитектонско урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05, бр. 137/07 и бр. 91/09).

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежните парцели. Процентот на озеленост во рамките на градежната парцела потребно е да изнесува минимум од 5 - 10 %.

Предвиденото заштитно зеленило (Д2) во согласност со ГУП Охрид 2002-2012 год. е во состав на јавните површини.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Забелешка: На градежните парцели 5.1. и 5.3. се планира изградба на трафостаница. Инвеститорот на градежните парцели 5.1. и 5.3. се обврзува да обезбеди непречен пристап до трафостаницата од страна на ЕВН.

На градежните парцели 5.3. и 12.2. се предвидува изградба на класа на намена Е2 – комунална супраструктура – топлана во согласност со намени на ГУП Охрид 2002.

Со оваа планска документација се предвидуваат две парцели со намена Е2-комунална супраструктура со што се дава можност за изградба на топлани кои би работеле на различни типови на горива.

Сите урбанистички параметри за градежните парцели во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	макс.височина на градење изразена во м	макс.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 5													
5,1	Б2	А2,А4	40	10.4	П+2	3584	2103	6309	59	1.8		219	219
5,2	Б2	А2,А4	40	10.4	П+2	2070	900	2700	43	1.3		94	94
5,3	Е2			10.4	П+2	6812	3880	11640	57	1.7		404	404
5,4	А2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	2528	900	6300	36	2.5	84		84
5,5	А2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	4113	1568	10976	38	2.7	146		146
5,6	Е2					28	15	15					
ВКУПНО						19135	9366	37940	49	2.0	230	716	946

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 6

Класа на намена:

- A1 - домување во станбени куќи и компатибилна класа на намена:
Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %, односно вкупно до 10 % од основната намена
- A2 - домување во станбени згради и компатибилни намени:
Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %, Б4 - деловни простори до 10 %, односно вкупно 20 % од основната намена
- E2 - комунална супраструктура- трафостаници

Градежни парцели: На дел се оформуваат нови градежни парцели, а за дел се задржува постојната парцелација со одредени корекции поради усогласување на сообраќајната мрежа со постојните стандарди и нормативи.

Природа на зафат: Се планираат нови градежни зафати во рамките на просторите за градба на градежните парцели: 6.1; 6.2; 6.3; 6.4; 6.5; 6.5.1; 6.6; 6.7; 6.8; 6.9; 6.10; 6.11; 6.12; 6.13; 6.14; 6.15; 6.16; 6.17; 6.18; 6.19; 6.20; 6.21; 6.22; 6.23; 6.24; 6.25; 6.26; 6.27; 6.28; 6.29; 6.30; 6.31; 6.31.1; 6.31.2; 6.32; 6.33; 6.34.

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежните парцели. Процентот на озеленост во рамките на градежната парцела потребно е да изнесува минимум од 5 - 10 %.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Сите урбанистички параметри за градежните парцели во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	макс.височина на градење изразена во м	макс.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 6													
6.1	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	810	332	2324	41	2.9	31		31
6.2	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	739	286	2002	39	2.7	27		27
6.3	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	628	298	2086	47	3.3	28		28
6.4	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	723	321	2247	44	3.1	30		30
6.5	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	821	308	2156	38	2.6	29		29
6.5,1	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	479	296	2072	62	4.3	28		28
6.6	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	598	277	1108	46	1.9	15		15
6.7	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	485	149	596	31	1.2	8		8
6.8	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	365	126	504	35	1.4	7		7
6.9	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	230	119	476	52	2.1	6		6
6.10	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	218	105	420	48	1.9	6		6
6.11	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	240	130	520	54	2.2	7		7
6.12	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	246	172	688	70	2.8	9		9
6.13	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	242	169	676	70	2.8	9		9
6.14	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	332	173	692	52	2.1	9		9
6.15	A2	Б1,Б4	20	14.4	П+3+Пк	724	442	2210	61	3.1	29		29
6.16	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	333	160	640	48	1.9	9		9
6.17	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	527	239	956	45	1.8	13		13
6.18	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	407	270	1080	66	2.7	14		14
6.19	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	478	210	840	44	1.8	11		11
6.20	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	554	244	976	44	1.8	13		13
6.21	E2					35	15	15					
6.22	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	371	178	712	48	1.9	9		9
6.23	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	292	102	408	35	1.4	5		5
6.24	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	304	132	528	43	1.7	7		7
6.25	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	366	186	744	51	2.0	10		10
6.26	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	218	108	506	50	2.3	7		7
6.27	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	164	90	360	55	2.2	5		5
6.28	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	147	45	180	31	1.2	2		2
6.29	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	177	71	284	40	1.6	4		4
6.30	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	271	132	528	49	1.9	7		7
6.31	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	198	139	556	70	2.8	7		7
6.31.1	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	114	58	232	51	2.0	3		3
6.31.2	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	227	103	412	45	1.8	5		5
6.32	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	132	93	372	70	2.8	5		5
6.33	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	141	92	368	65	2.6	5		5
6.34	E2					35	15	15					
вкупно						13371	6385	31489	48	2.4	419		419

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 7

Класа на намена:

- A1 - домување во станбени куќи и компатибилна класа на намена:
B1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %,
односно вкупно до 10 % од основната намена
- A2 - домување во станбени згради и компатибилни намени:
B1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %,
B4 – деловни простори до 10 %, односно вкупно 20 % од
основната намена
- B4 - деловни простори и компатабилни намени:
A4 – времено сместување до 40 %;
B1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %,
B2 - големи трговски единици до 40 %, односно вкупно 40 % од
основната намена
- G2 - лесна и незагадувачка индустрија и компатибилни намени:
B1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %,
B2 - големи трговски единици до 40 %,
Г3 - сервиси до 30 %,
Г4 - стоваришта до 30 % и
Д2 - заштитно зеленило до 30 %, односно вкупно 30 %
од основната намена
- E1 - комунална супраструктура - полигон за обука на возачи
- E2 - комунална супраструктура- трафостаници
- E2-БС- комунална супраструктура - бензинска станица

Градежни парцели: На дел се оформуваат нови градежни парцели, а за дел се задржува постојната парцелација со одредени корекции поради усогласување на сообраќајната мрежа со постојните стандарди и нормативи.

Природа на зафат: Се планираат нови градежни зафати на градежните парцели: 7.1; 7.2; 7.3; 7.4; 7.5; 7.6; 7.7; 7.8; 7.9; 7.10; 7.11; 7.12; 7.13; 7.14; 7.15; 7.16; 7.17; 7.18; 7.19; 7.20; 7.21; 7.22; 7.23; 7.24; 7.25; 7.26; 7.27; 7.28; 7.29; 7.30; 7.31; 7.32; 7.33; 7.34; 7.35; 7.36; 7.37; 7.37.1; 7.38; 7.39; 7.40; 7.40.1; 7.41; 7.42; 7.42.1; 7.44; 7.44.1; 7.45; 7.46; 7.47; 7.48; 7.49; 7.50; 7.51; 7.52; 7.53; 7.54; 7.55; 7.56; 7.57; 7.58; 7.59; 7.60; 7.61; 7.62; 7.63; 7.64; 7.65; 7.65.1; 7.66; 7.67; 7.68; 7.69; 7.70; 7.71; 7.72; 7.73; 7.74.

На градежната парцела 7.43. не се предвидува градба.

Во рамките на градежните парцели: 7.65; 7.65.1; 7.66; 7.68; 7.71; 7.72 и 7.73 предвидени се комплексни градби и истите ќе се уредуваат со изготвување на Архитектонско урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05; бр. 137/07 и бр. 91/09).

Планираната висина на градбите со намена Г2 – лесна и незагадувачка

индустрија е добина со 4 (четири) нивоа на деловен простор $4 \times 3,40 = 13,60$ м. и 0,20 м. подигнато од заштитниот тротоар. Во висина од 13,60 м. може да се оформат и две висини на произведен погон со висина до 6,80 м. Во зависност од функцијата на технолошкиот процес може да се надмине и висината од 13,60 м².

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежните парцели. Процентот на озеленетост во рамките на градежните парцели наменети за домување потребно е да изнесува минимум од 5 - 10 %. Предвиденото заштитно зеленило (Д2) во согласност со ГУП Охрид 2002-2012 год. е во состав на јавните површини.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Забелешка: На градежните парцели 7.66; 7.68; 7.69. и 7.71. се планира изградба на трафостаница. Инвеститорот на градежните парцели 7.66; 7.68; 7.69 и 7.71. се обврзува да обезбеди непречен пристап до трафостаницата од страна на ЕВН.

На градежната парцела 7.67 се предвидува изградба на бензинска пумпа. Истата е предвидена со ДУП за 11-та УЕ Охрид, измена и дополнувања на простор Градинар, 1995, односно во согласност со ГУП Охрид 2002-2012 год.

Сите урбанистички параметри за градежните парцели во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	мак. % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	мак. височина на градење изразена во м	мак. број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во документација	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 7													
7.1	A2	Б1,Б4	20	15.8	П+4	629	367	1835	58	2.9	24		24
7.2	A2	Б1,Б4	20	12.8	П+3	384	249	996	65	2.6	13		13
7.3	A2	Б1,Б4	20	12.8	П+3	234	153	612	65	2.6	8		8
7.4	A2	Б1,Б4	20	12.8	П+3	476	252	1008	53	2.1	13		13
7.5	A2	Б1,Б4	20	12.8	П+3	783	293	1172	37	1.5	16		16
7.6	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	176	74	296	42	1.7	4		4
7.7	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	354	204	816	58	2.3	11		11
7.8	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	242	190	760	79	3.1	10		10
7.9	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	301	209	836	69	2.8	11		11
7.10	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	225	105	420	47	1.9	6		6
7.11	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	183	74	296	40	1.6	4		4
7.12	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	200	99	396	50	2.0	5		5
7.13	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	182	117	468	64	2.6	6		6
7.14	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	259	124	496	48	1.9	7		7
7.15	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	260	161	644	62	2.5	9		9
7.16	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	291	125	500	43	1.7	7		7
7.17	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	694	310	2170	45	3.1	29		29
7.18	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	837	318	2226	38	2.7	30		30
7.19	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	471	138	552	29	1.2	7		7
7.20	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	103	47	188	46	1.8	3		3
7.21	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	139	84	336	60	2.4	4		4
7.22	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	291	129	516	44	1.8	7		7
7.23	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	136	65	260	48	1.9	3		3
7.24	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	456	187	748	41	1.6	10		10
7.25	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	170	91	364	54	2.1	5		5
7.26	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	306	86	344	28	1.1	5		5
7.27	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	229	77	308	34	1.3	4		4
7.28	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	220	115	460	52	2.1	6		6
7.29	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	438	232	928	53	2.1	12		12
7.30	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	206	103	412	50	2.0	5		5
7.31	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	244	130	520	53	2.1	7		7
7.32	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	330	217	868	66	2.6	12		12
7.33	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	104	66	264	63	2.5	4		4
7.34	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	372	192	768	52	2.1	10		10
7.35	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	348	120	480	34	1.4	6		6
7.36	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	293	105	420	36	1.4	6		6
7.37	A2	Б1,Б4	20	12.8	П+3	603	356	1424	59	2.4	19		19
7.37.1	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	298	158	632	53	2.1	8		8
7.38	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	401	120	480	30	1.2	6		6
7.39	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	258	116	464	45	1.8	6		6
7.40	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	374	172	688	46	1.8	9		9
7.40.1	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	305	121	484	40	1.6	6		6
7.41	A2	Б1,Б4	20	12.8	П+3	710	319	1276	45	1.8	17		17
7.42	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	170	72	288	42	1.7	4		4
7.42.1	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	154	72	288	47	1.9	4		4
7.43	A1	Б1	10		П+2+Пк	432	200	800	46	1.9	11		11
7.44	A2	Б1,Б4	20	14.4	П+3+Пк	536	165	825	31	1.5	11		11
7.44.1	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	593	177	708	30	1.2	9		9
7.45	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	292	119	476	41	1.6	6		6
7.46	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	299	171	684	57	2.3	9		9
7.47	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	322	135	540	42	1.7	7		7
7.48	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	195	111	444	57	2.3	6		6
7.49	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	164	109	436	66	2.7	6		6
7.50	A2	Б1,Б4	20	12.8	П+3	623	318	1272	51	2.0	17		17
7.51	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	96	42	168	44	1.8	2		2
7.52	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	181	70	280	39	1.5	4		4
7.53	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	431	159	674	37	1.6	9		9
7.54	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	452	195	832	43	1.8	11		11
7.55	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	458	177	708	39	1.5	9		9
7.56	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	396	145	580	37	1.5	8		8
7.57	A2	Б1,Б4	20	12.8	П+3	794	357	1428	45	1.8	19		19
7.58	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	246	91	364	37	1.5	5		5
7.59	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	183	85	340	46	1.9	5		5
7.60	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	309	103	412	33	1.3	5		5
7.61	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	357	129	516	36	1.4	7		7
7.62	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	198	97	388	49	2.0	5		5
7.63	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	318	148	592	47	1.9	8		8
7.64	A1	Б1	10	10.2	П+2+Пк	397	107	428	27	1.1	6		6
градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	мак. % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	мак. височина на градење изразена во м	мак. број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во документација	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
7.65	Б4	А4,Б1,Б2	40	13.8	П+3	488	191	764	39	1.6		19	19
7.65.1	Б4	А4,Б1,Б2	40	13.8	П+3	730	688	2752	94	3.8		69	69
7.66	Б4	А4,Б1,Б2	40	17.2	П+4	1498	928	4640	62	3.1		116	116
7.67	Е2-БС			7.0	П+1	2815	1670	3340	59	1.2		84	84
7.68	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	7.0	П+1	1043	517	1034	50	1.0		17	17
7.69	Б4	А4,Б1,Б2	40	13.8	П+3	2170	1475	5900	68	2.7		148	148
7.70	Е1					2605							
7.71	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	1530	990	3960	65	2.6		40	40
7.72	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	1548	1313	5252	85	3.4		53	53
7.73	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	614	307	1228	50	2.0		12	12
7.74	Е2					35	15	15					
вкупно						38187	18618	73487	49	1.9	595	557	1151

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	Мах. височина на градење изразена во м	мах. број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
7.65	Б4	А4,Б1,Б2	40	13.8	П+3	488	191	764	39	1.6		19	19
7.65,1	Б4	А4,Б1,Б2	40	13.8	П+3	730	688	2752	94	3.8		69	69
7.66	Б4	А4,Б1,Б2	40	17.2	П+4	1498	928	4640	62	3.1		116	116
7.67	Е2-БС			7.0	П+1	2815	1670	3340	59	1.2		84	84
7.68	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	7.0	П+1	1043	517	1034	50	1.0		17	17
7.69	Б4	А4,Б1,Б2	40	13.8	П+3	2170	1475	5900	68	2.7		148	148
7.70	Е1					2605							
7.71	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	1530	990	3960	65	2.6		40	40
7.72	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	1548	1313	5252	85	3.4		53	53
7.73	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	614	307	1228	50	2.0		12	12
7.74	Е2					35	15	15					
вкупно						38187	18618	73487	49	1.9	595	557	1151

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 8

Класа на намена:

- Г2 - лесна и загадувачка индустрија и компатибилни намени:
 - Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %,
 - Б2 - големи трговски единици до 40 %,
 - Г3 - сервиси до 30 %,
 - Г4 - стоваришта до 30 % и
 - Д2 - заштитно зеленило до 30 %, односно вкупно 30 %
- Д1 - парковско зеленило
- Е2 - комунална супраструктура- трафостаници

Градежни парцели: Се оформуваат нови градежни парцели.

Природа на зафат: Се планираат нови градежни зафати на градежните парцели: 8.1; 8.2; 8.3; 8.4; 8.5; 8.6; 8.7; 8.8; 8.9; 8.10; 8.11; 8.12; 8.14; 8.15; 8.16; 8.17; 8.18; 8.19. На градежната парцела 8.13. не се предвидува градба.

Во рамките на градежните парцели со класа на Г2 (лесна и загадувачка индустрија) предвидени се комплексни градби и истите ќе се уредуваат со изготвување на Архитектонско урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05, бр. 137/07 и бр. 91/09).

Планираната висина на градбите со намена Г2 – лесна и загадувачка индустрија е добина со 4 (четири) нивоа на деловен простор $4 \times 3,40 = 13,60$ м. и 0,20 м. подигнато од заштитниот тротоар. Во висина од 13,60 м. може да се оформат и две висини на произведен погон со висина до 6,80 м.

Во зависност од функцијата на технолошкиот процес може да се надмине и висината од 13,60 м².

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежните парцели. Процентот на озеленост во рамките на градежните парцели наменети за домување потребно е да изнесува минимум од 5 - 10 %.

Предвиденото заштитно зеленило (Д2) во согласност со ГУП Охрид 2002-2012 год. е во состав на јавните површини.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Сите урбанистички параметри за градежните парцели во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	макс.височина на градење изразена во м	макс.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 8													
8.1	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	1848	895	3580	48	1.9		36	36
8.2	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	637	206	824	32	1.3		14	14
8.3	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	553	360	1440	65	2.6		14	14
8.4	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	418	215	860	51	2.1		14	14
8.5	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	282	189	756	67	2.7		13	13
8.6	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	373	172	688	46	1.8		11	11
8.7	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	487	243	972	50	2.0		16	16
8.8	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	274	131	524	48	1.9		9	9
8.9	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	413	249	996	60	2.4		17	17
8.10	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	450	256	1024	57	2.3		17	17
8.11	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	1206	603	2412	50	2.0		24	24
8.12	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	1934	1163	4652	60	2.4		47	47
8.13	Д1					477							
8.14	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	820	417	1668	51	2.0		17	17
8.15	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	753	472	1888	63	2.5		19	19
8.16	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	795	486	1944	61	2.4		19	19
8.17	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	758	306	1224	40	1.6		12	12
8.18	Е2					28	15	15					
8.19	Е2					179	15	15					
вкупно						12685	6393	25482	50	2.0		299	299

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 9

Класа на намена:

- Г2 - лесна и загадувачка индустрија и компатибилни намени:
 - Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %,
 - Б2 - големи трговски единици до 40 %,
 - Г3 - сервиси до 30 %,
 - Г4 - стоваришта до 30 % и
 - Д2 - заштитно зеленило до 30 %, односно вкупно 30 %

- Е2 - комунална супраструктура- трафостаници

Градежни парцели: Се оформуваат нови градежни парцели.

Природа на зафат: Се планираат нови градежни зафати на градежните парцели: 9.1; 9.2; 9.3; 9.4; 9.5; 9.6; 9.7; 9.8; 9.9; 9.10; 9.11. и 9.12.

Во рамките на градежните парцели: 9.1; 9.2; 9.3; 9.4; 9.5; 9.6; 9.7; 9.8; 9.9; 9.10; 9.11. и 9.12. предвидени се комплексни градби и истите ќе се уредуваат со изготвување на Архитектонско урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05, бр. 137/07 и бр. 91/09).

Планираната висина на градбите со намена Г2 – лесна и загадувачка индустрија е добина со 4 (четири) нивоа на деловен простор $4 \times 3,40 = 13,60$ м. и 0,20 м. подигнато од заштитниот тротоар. Во висина од 13,60 м. може да се оформат и две висини на произведен погон со висина до 6,80 м. Во зависност од функцијата на технолошкиот процес може да се надмине и висината од 13,60 м².

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежните парцели. Процентот на озеленост во рамките на градежните парцели потребно е да изнесува минимум од 5 - 10 %.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Сите урбанистички параметри за градежните парцели во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	мак.височина на градење изразена во м	мак.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 9													
9.1	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	1245	603	2412	48	1.9		24	24
9.2	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	739	225	900	30	1.2		15	15
9.3	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	827	477	1908	58	2.3		19	19
9.4	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	911	434	1736	48	1.9		17	17
9.5	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	745	422	1688	57	2.3		17	17
9.6	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	784	437	1748	56	2.2		17	17
9.7	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	689	342	1368	50	2.0		14	14
9.8	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	787	367	1468	47	1.9		15	15
9.9	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	690	353	1412	51	2.0		14	14
9.10	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	609	387	1548	64	2.5		15	15
9.11	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	1233	540	2160	44	1.8		22	22
9.12	Е2					28	15	15					
вкупно						9287	4602	18363	50	2.0		189	189

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 10

Класа на намена:

- В2 - здравствени и социјални институции со компатибилни класи на намени:
А4 – времено сместување до 20 %;
Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %, односно вкупно 20 % од основната намена

Градежни парцели: Се оформуваат нова градежна парцела.

Природа на зафат: Во рамките на градежната парцела 10.1. со класа на намена В2 (здравствени и социјални институции), предвидени се комплексни градби и истите ќе се уредуваат со изготвување на Архитектонско урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05, бр. 137/07 и бр. 91/09).

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежната парцела. Процентот на озеленост во рамките на градежната парцела наменета за спорт и рекреација потребно е да изнесува минимум од 40 %.

Предвиденото заштитно зеленило (Д2) во согласност со ГУП Охрид 2002-2012 год. е во состав на јавните површини.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Забелешка: На градежната парцела 10.1. се планира изградба на трафостаница. Инвеститорот на градежната парцела 10.1. се обврзува да обезбеди непречен пристап до истата од страна на ЕВН.

Сите урбанистички параметри за градежната парцела во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	макс.височина на градење изразена во м	макс.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 10													
10.1	B2	A4,B1	20	10.4	П+2	5719	3278	9834	57	1.7		22	22
ВКУПНО						5719	3278	9834	57	1.7		22	22

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 11

Класа на намена:

- В2 - здравствени и социјални институции со компатибилни класи на намени:
А4 – времено сместување до 20 %;
Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %, односно вкупно 20 % од основната намена

Градежни парцели: Се оформува нова градежна парцела 11.1.

Природа на зафат: Во рамките на градежната парцела 11.1. со класа на намена В2 - (здравствени и социјални институции) предвидени се комплексни градби и истите ќе се уредуваат со изготвување на Архитектонско урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05, бр. 137/07 и бр. 91/09).

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежната парцела. Процентот на озеленост во рамките на градежните парцели потребно е да изнесува минимум од 5 - 10 %.

Предвиденото заштитно зеленило (Д2) во согласност со ГУП Охрид 2002-2012 год. е во состав на јавните површини.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Забелешка: На градежната парцела 11.1. се планира изградба на трафостаница. Инвеститорот на градежната парцела 11.1. се обврзува да обезбеди непречен пристап до истата од страна на ЕВН.

Сите урбанистички параметри за градежната парцела во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	макс.височина на градење изразена во м	макс.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 11													
11.1	B2	A4,B1	20	10.4	П+2	7379	4433	13299	60	1.8		28	28
ВКУПНО						7379	4433	13299	60	1.8		28	28

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 12

Класа на намена:

A2 - домување во станбени згради и компатибилни намени:

B1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %,

B4 – деловни простори до 10 %, односно вкупно 20 % од основната намена

B2 - големи трговски единици и компатибилни намени:

A2 - домување во станбени згради до 20 %,

A4 - времено сместување до 20 %, односно вкупно до 40 % од основната намена.

E2 - комунална супраструктура - топлана

E2 - комунална супраструктура - трафостаница

Градежни парцели: Се оформуваат нови градежни парцели.

Природа на зафат: Се планираат нови градежни зафати на градежните парцели: 12.1; 12.2; 12.3; 12.4; 12.5; 12.6; 12.7. и 12.8.

Во рамките на градежните парцели со класа на намена B2 (големи трговски единици) и E2 (комунална супраструктура - топлана) предвидени се комплексни градби и истите ќе се уредуваат со изготвување на Архитектонско урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05, бр. 137/07 и бр. 91/09).

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежните парцели. Процентот на озеленост во рамките на градежните парцели потребно е да изнесува минимум од 5 - 10 %.

Предвиденото заштитно зеленило (Д2) во согласност со ГУП Охрид 2002-2012 год. е во состав на јавните површини.

Задолжителна е изработка на еколошки елаборат за типот и начинот на заштита во согласност со (Сл. весник на СРМ б. 13/76). Неопходно е да се утврди зоната на санитарната заштита и ширината на заштитното зеленило, типот на насадот, во зависност од загадувањето на парцелата 12.2 со класа на намена E2 – комунална супраструктура – топлана.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Забелешка: На градежните парцели 12.1. и 12.2. се планира изградба на трафостаница. Инвеститорот на градежните парцели 12.1. и 12.2. се обврзува да обезбеди непречен пристап до трафостаницата од стана на ЕВН.

На градежните парцели 5.3. и 12.2. се предвидува изградба на класа на намена Е2 – комунална супраструктура – топлана во согласност со намени на ГУП Охрид 2002.

Со оваа планска документација се предвидуваат две парцели со намена Е2-комунална супраструктура со што се дава можност за изградба на топлани кои би работеле на различни типови на горива.

Сите урбанистички параметри за градежните парцели во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	мах.височина на градење изразена во м	мах.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 12													
12.1	Б2	А2,А4	40	10.4	П+2	5278	3460	10380	66	2.0		360	360
12.2	Е2			10.4	П+2	8484	4920	14760	58	1.7		369	369
12.3	А2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	2180	993	6951	46	3.2	93		93
12.4	А2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	774	290	2030	37	2.6	27		27
12.5	А2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	2206	951	6657	43	3.0	89		89
12.6	А2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	1301	391	2737	30	2.1	36		36
12.7	Е2					28	15	15					
12.8	Е2					28	15	15					
ВКУПНО						20279	11035	43545	54	2.1	245	729	974

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 13

Класа на намена:

A2 - домување во станбени згради и компатибилни намени:
Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %,
Б4 – деловни простори до 10 %, односно вкупно 20 % од основната намена

E2 - комунална супраструктура - трафостаници

Градежни парцели: Се оформуваат нови градежни парцели.

Природа на зафат: Се планираат нови градежни зафати на градежните парцели: 13.1; 13.2; 13.3; 13.4; 13.5; 13.6; 13.7; 13.8; 13.9; 13.10; 13.11; 13.12. и 13.13.

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежните парцели. Процентот на озеленост во рамките на градежните парцели наменети за домување потребно е да изнесува минимум од 5 - 10 %.

Предвиденото заштитно зеленило (Д2) во согласност со ГУП Охрид 2002-2012 год. е во состав на јавните површини.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Забелешка: На градежните парцели 13.1. и 13.2; 13.3. и 13.4; 13.5. и 13.6; 13.8 и 13.9. се предвидува изградба на пасажи во приземното ниво назначени со помошна градежна линија. Пасажите се пешачки премини во средишниот дел на Блокот, внатрешно двориште.

Висината на пасажите да биде не помалку од 4 м. а ширината 8 – 10 м.

Сите урбанистички параметри за градежните парцели во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	мак.височина на градење изразена во м	мак.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 13													
13.1	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	2570	1500	10500	58	4.1	140		140
13.2	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	2728	1560	10920	57	4.0	146		146
13.3	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	1005	323	2261	32	2.2	30		30
13.4	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	1041	329	2303	32	2.2	31		31
13.5	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	2449	1389	9723	57	4.0	130		130
13.6	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	2874	1318	9226	46	3.2	123		123
13.7	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	1538	581	4067	38	2.6	54		54
13.8	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	866	311	2177	36	2.5	29		29
13.9	A2	Б1,Б4	20	19.6	П+5+Пк	946	341	2387	36	2.5	32		32
13.10	E2					28	15	15					
13.11	E2					28	15	15					
13.12	E2					28	15	15					
13.13	E2					28	15	15					
вкупно						16129	7712	53624	48	3.3	714		714

ДЕЛ ОД УРБАН ОПФАТ 14

Класа на намена:

A2 - домување во станбени згради и компатибилни намени:
 Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %,
 Б4 – деловни простори до 10 %, односно вкупно 20 % од основната намена

Г2 - лесна и загадувачка индустрија и компатибилни намени:
 Б1 - мали комерцијални и деловни намени до 10 %,
 Б2 - големи трговски единици до 40 %,
 Г3 - сервиси до 30 %,
 Г4 - стоваришта до 30 % и
 Д2 - заштитно зеленило до 30 %, односно вкупно 30 %

Е2 - комунална супраструктура- трафостаници

Градежни парцели: Се оформуваат нови градежни парцели.

Природа на зафат: Се планираат нови градежни зафати на градежните парцели: 14.1; 14.2; 14.3; 14.4; 14.4.1; 14.5; 14.6. и 14.7.

Во рамките на градежните парцели со класа на намена Г2 (лесна и загадувачка индустрија) предвидени се комплексни градби и истите ќе се уредуваат со изготвување на Архитектонско урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 51/05, бр. 137/07 и бр. 91/09).

На градежната парцела 14.3. со намена Г2 – лесна и загадувачка индустрија задолжително е да се предвиди заштитно зеленило во ширина од 20 м. како заштита помеѓу намената А2 – домување во станбени згради и Г2 – лесна и загадувачка индустрија.

Планираната висина на градбите со намена Г2 – лесна и загадувачка индустрија е добина со 4 (четири) нивоа на деловен простор $4 \times 3,40 = 13,60$ м. и 0,20 м. подигнато од заштитниот тротоар. Во висина од 13,60 м. може да се оформат и две висини на производен погон со висина до 6,80 м. Во зависност од функцијата на технолошкиот процес може да се надмине и висината од 13,60 м’.

Зеленило: Зеленилото се предвидува во склоп на градежните парцели. Процентот на озеленост во рамките на градежните парцели потребно е да изнесува минимум од 5 - 10 %.

Паркирање: Потребата од паркинг простор се планира да се задоволува во рамките на сопствената парцела согласно член 57 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр. 78/06, 140/07, 12/09, 93/09, 52,10 и 62/10) и тоа е основниот услов за достигнување на максимално предвидената висина и максимално предвидената бруто развиена површина.

Сите урбанистички параметри за градежните парцели во овој дел од плански опфат се дадени во следната табела:

градежна парцела	класа на намена	компатибилна класа на намена	Мах % на учество на единична класа на намена во однос на основната класа на намена во планот	мах.височина на градење изразена во м	мах.број на спратови	површина на парцела м2	површина за градба м2	бруто развиена површина м2	процент на изграденост %	коэффициент на искористеност к	потребен број на паркинзи во домување	потребен број на паркинзи во други класи на намена	Вкупно број на паркинзи
ДЕЛ ОД ПЛАНСКИ ОПФАТ 14													
14.1	A2	Б1,Б4	20	15.8	П+4	1145	570	2850	50	2.5	38		38
14.2	A2	Б1,Б4	20	15.8	П+4	1113	570	2850	51	2.6	38		38
14.3	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	10063	7090	28360	70	2.8		227	227
14.4	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	792	554	2218	70	2.8		18	18
14.4.1	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	1106	774	3097	70	2.8		25	25
14.5	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	1448	1014	4054	70	2.8		32	32
14.6	Г2	Б1,Б2,Г3,Г4,Д2	30	13.8	П+1,П+3	2153	1507	6028	70	2.8		48	48
14.7	Е2					28	15	15					
ВКУПНО						17848	12094	49472	68	2.8	76	350	426

12. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА

12.1. Мерки и средства за заштита и санација на животната средина

Основни загадувачи на просторот претставуваат постоењето на моторен сообраќај и загадување предизвикано од начинот на загревање на објектите, односно загадување од класа на намена Е2 - комунална супраструктура (Топлана). Имајќи ја оваа состојба во предвид, може да се изврши поделба на три основни групи на загадувања со дадени основни смерници и мерки за заштита на истите:

- аерозагадување и мерки за заштита
- загадување на почва и подземни води и мерки за заштита
- извори на бучава и мерки за заштита

а. Аерозагадување и мерки за заштита

Во сегашната состојба како загадувачи на воздухот се јавуваат издувните гасови од возилата.

Се претпоставува дека загадувањето што ќе биде предизвикано од начинот на градењето, нема да претставува загрижувачка опасност по загадувањето на животната средина.

За подобрување на квалитетот на воздухот во локалитетот, на сите слободни површини предвидени се зелени површини.

б. Загадување на почва и подземни води и мерки за заштита

Со оглед дека сите објекти се приклучени на канализационен систем загадувањето на почвата е во дозволени граници.

За цврстиот отпад се предвидува собирање во контејнери за отпадоци и нивно редовно евакуирање до депонија. Со тоа ќе се спречи загадување и на почвите и на подземните води, а со тоа и на животната и работна средина воопшто.

в. Извори на бучава и мерки за заштита

На локалитетот не се предвидени содржини кои би можеле да бидат извори на штетна бучава.

12.1.1. Загадување од класа на намена Е2 - комунална супраструктура (топлана)

Според ГУП Охрид (2002-2012) во централниот дел на планскиот опфат предвидена е класа на намена Е2 - комунална супраструктура (топлана).

Топланата претставува објект кој што при производство на топлинска енергија може да предизвикува загадување на воздухот односно промени на квалитетот на амбиенталниот воздух.

Во ГУП Охрид (2002 - 2012) даден е и заштитен зелен појас кој што е почитуван во изработка на планот.

При издавање на услови за градба на топланата претходно треба да се изработи Елаборат за заштита на животна средина со Мерки за заштита на животната средина во зависност од избраниот тип на гориво кој ќе биде користен при производство на топлинска енергија.

Во согласност со (Сл. весник на СРМ бр. 13/76) неопходно е да се утврди зоната на санитарната заштита и ширината на заштитното зеленило, типот на насадот.

12.2. Мерки за заштита од пожар на објектите

Во објектите предвидени со планот во смисла на мерки за заштита од пожар, одреден број лица вршат некоја дејност редовно или времено и во кои можат да престојуваат подолго или пократко време и други лица како на пример посетители, гледачи, купувачи и други.

Сите објекти се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот не смее да биде помала од 8,0 м. со што се овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето. Ивичњаците на пристапниот пат мора да бидат закосени поради лесен пристап на пожарните возила до објектот.

Сообраќајниот систем во локалитетот се состои од улици кои овозможуваат лесен пристап на пожарните возила до објектите.

Ивичњаците на пристапниот пат треба да бидат со висина не поголема од 7,0 см. и закосени поради лесен пристап на пожарни возила до објектот.

Со планирањето на хидрантската мрежа задоволени се сите мерки на превентива и заштита во случај на пожар. Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со законот за заштита на пожар.

Надворешната хидрантска мрежа е збир на градежни објекти и уреди со кои водата од извор погоден за снабдување со вода, со цевоводи се доведува на хидрантските приклучоци кои непосредно се користат за гаснење на пожари или на нив се приклучуваат противпожарни возила.

За надворешната хидрантска мрежа е предвиден прстенест систем на цевоводи, со минимален пречник Φ 80 мм. На хидрантската водоводна мрежа со минимален профил од Φ 80 мм. се поставуваат противпожарни хидранти чии приклучни цевоводи имаат пречник најмалку 80 мм.

Хидрантите се поставени на меѓусебно растојание од 80 до 150 м.

Притисокот во хидрантската мрежа не смее да биде понизок од 2,5 бара.

На блиско растојание постои ПП дом.

Согласно Законот за заштита и спасување (Сл. весник на Р.М. бр. 36/04) член 78, инвеститорот во инвестиционо-техничката документација за изградба на објекти, како и за објекти на кои се врши реконструкција - пренамена е должен да изготви посебен Проект за заштита од пожари и да прибави согласност за застапеност на мерките за заштита од пожари.

Согласност за застапеност на мерките за заштита од пожари дава Дирекцијата.

Директорот на Дирекцијата ја утврдува содржината на Проектот за заштита од пожари.

Одредбата од овој член ги опфаќа инвестиционите објекти, освен станбените објекти со последно пристапно ниво во висина од 15 метра сметано од котата на терени и јавните објекти со капацитет за истовремен престој до 50 лица.

За одредбата на кои не се однесува одредбата од овој член се применуваат важечките мерки, нормативи и стандарди кои се однесуваат на заштита и спасување.

12.3. Мерки за заштита од воени разурнувања

Како посебен вид на заштита треба да се третира и засолништето кое треба да се предвиди во објектите како второстепена функција на некој простор доволно димензиониран по сите стандарди и лесно пристапен и адаптабилен за кус период.

- Законска регулатива што ја регулира оваа проблематика:

Согласно Законот за заштита и спасување (Сл. весник на Р.М. бр. 36/04) член 64 потребите за засолништа и други заштитни објекти, се планираат според прописите за просторно и урбанистичко планирање, а се предвидуваат во просторните и урбанистички планови.

Изградба на засолништа се утврдува според следните критериуми:

- во деловни објекти, на 20 м² корисна површина, едно засолнишно место;
- во производни објекти, на 60 м² корисна површина, едно засолнишно место;

Од обврска да гради засолниште се ослободува инвеститорот во случај:

- кога изградбата на засолништето не е можна поради геолошко-хидролошките карактеристики на земјиштето;
- кога капацитетот на веќе изградените засолништа ги задоволува потребите за засолнување;
- при изградба на објекти под заштита на Републиката и
- при изградба на помошни градежни објекти.

12.4. Заштита од природни непогоди

Со оглед дека територијата е изложена на сеизмичко дејство со интензитет од VIII степени МСЗ потребно е применување на принципите на асеизмичко градење на објектите.

Густината на објектите односно нивното растојание е планирано во доменот за сеизмичкото проектирање со помали висини на објектите и со поголеми попречни профили на сообраќајниците, со што во случај на сеизмичко рушење може да се обезбеди проток на луѓе и возила.

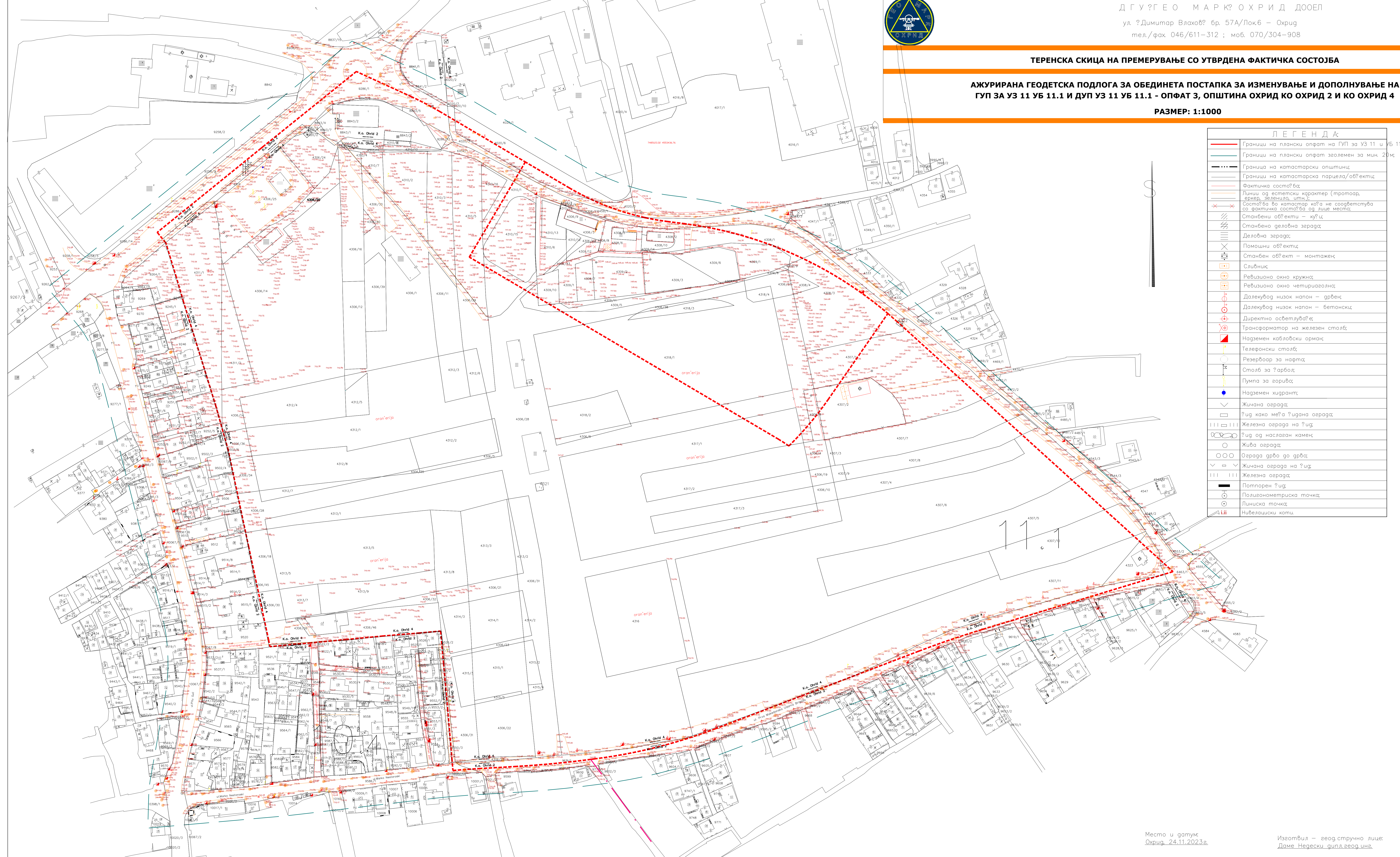
12.5. Мерки на заштита на културно наследство

Во согласност со Законската регулатива доколку постои културно наследство на овој опфат потребно е да се спроведат мерки за заштита на културно наследство и да се утврди режим на заштита и примена на заштитно-конзерваторски услови за интервенции во просторот.

ТЕРЕНСКА СКИЦА НА ПРЕМЕРУВАЊЕ СО УТВРДЕНА ФАКТИЧКА СОСТОЈБА

АЖУРИРАНА ГЕОДЕТСКА ПОДЛОГА ЗА ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА УЗ 11 УБ 11.1 И ДУП УЗ 11 УБ 11.1 - ОПФАТ 3, ОПШТИНА ОХРИД КО ОХРИД 2 И КО ОХРИД 4
РАЗМЕР: 1:1000

ЛЕГЕНДА:

	Граници на плански опфат на ГУП за Уз 11 и УБ 11.1;
	Граници на плански опфат зголемен за мин. 20м;
	Граница на катастарски општини;
	Граница на катастарска парцела/објект;
	Фактичка состојба;
	Линии од естетски карактер (тротоар, еркер, зеленило, шп.);
	Состојба во катастар која не соодветствува со фактичка состојба од лице место;
	Станбени објекти – куќи;
	Станбена деловна зграда;
	Деловна зграда;
	Помошни објекти;
	Станбен објект – монтажен;
	Сливник;
	Ревизионо окно кружно;
	Ревизионо окно четириаголно;
	Далекувод низок напон – грабец;
	Далекувод низок напон – бетонски;
	Директно осветлување;
	Трансформатор на железен столб;
	Надзем кабловски орман;
	Телефонски столб;
	Резервоар за нафта;
	Столб за ?арбол;
	Пумпа за гориво;
	Надземна хидранта;
	Жичана ограда;
	?уц како ме?а ?ижана ограда;
	Железна ограда на ?уц;
	?уц од наслонан камен;
	Жиба ограда;
	Ограда ррба до ррба;
	Жичана ограда на ?уц;
	Железна ограда;
	Потпорен ?уц;
	Полдионометриска точка;
	Личнска точка;
	Нивелациони жопи;

КООРДИНАТИ НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗМЕНА НА ГУП

area	23158.1117
perimeter	2092.6940
Y=7485031.3613	X=4553479.5091
Y=7485064.7794	X=4553459.7988
bulge	0.0791
Y=7485166.3847	X=4553632.0671
radius	200.0000
start angle	239.4675
end angle	257.5650
Y=7485123.3185	X=4553436.7589
bulge	0.0227
Y=7485166.3847	X=4553632.0671
radius	200.0000
start angle	257.5650
end angle	262.7729
Y=7485141.2242	X=4553433.6560
Y=7485153.4229	X=4553432.1091
bulge	-0.1456
Y=7485115.6821	X=4553134.4925
radius	300.0000
start angle	82.7729
end angle	49.6476
Y=7485309.9283	X=4553363.1154
bulge	-0.0080
Y=7485115.6821	X=4553134.4925
radius	300.0000
start angle	49.6476
end angle	47.8190
Y=7485317.1247	X=4553356.8006
Y=7485229.0006	X=4553164.8112
Y=7485382.7811	X=4553120.4658
bulge	0.0173
Y=7485603.1768	X=4552394.6729
radius	750.0000
start angle	106.8915
end angle	110.8543
Y=7485333.1495	X=4553103.4993
Y=7485177.5201	X=4553044.1344
bulge	-0.0601
Y=7485034.5336	X=4553419.2122
radius	401.4081
start angle	230.8678
end angle	277.1153
Y=7485084.2545	X=4553020.8954
bulge	-0.0008
Y=7484977.5032	X=4553813.7410
radius	800.0000
start angle	277.6684
end angle	277.4770
Y=7485081.6057	X=4553020.5432
bulge	-0.0183
Y=7484977.5032	X=4553813.7410
radius	800.0000
start angle	277.4770
end angle	273.2874
Y=7485023.3788	X=4553015.0574
Y=7484996.9292	X=4553013.5382
bulge	0.0070
Y=7485039.9376	X=4552264.7724
radius	750.0000
start angle	93.2874
end angle	94.9000
Y=7484975.8753	X=4553012.0314
bulge	0.0000
Y=7485035.2173	X=4552311.0000
radius	703.5385
start angle	94.8385
end angle	94.8479
Y=7484975.7608	X=4553012.0217
Y=7484975.0042	X=4553020.5631
Y=7484971.7165	X=4553038.8958
Y=7484968.5915	X=4553093.8563
Y=7484966.2739	X=4553119.1179
Y=7484949.8415	X=4553117.6188
Y=7484921.7165	X=4553115.3171
Y=7484893.5915	X=4553112.5888
Y=7484865.4665	X=4553110.0620
Y=7484835.1988	X=4553107.1601
Y=7484834.2165	X=4553111.7560
Y=7484818.5915	X=4553184.8558
Y=7484802.9665	X=4553258.5680
Y=7484793.5915	X=4553292.0231
Y=7484768.5915	X=4553372.5439
Y=7484762.8852	X=4553392.0196
Y=7484755.1848	X=4553417.2481
Y=7484748.5613	X=4553425.4228
Y=7484827.3052	X=4553489.2253
Y=7484825.8327	X=4553491.2640
Y=7484901.5496	X=4553548.9879
Y=7484943.0581	X=4553530.0169
bulge	-0.0261
Y=7484839.1376	X=4553302.6393
radius	250.0000
start angle	65.4377
end angle	59.4675
Y=7484966.1442	X=4553517.9747

ЛЕГЕНДА:

	У-1:1 ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ГУП П-23.52 км
	У-1:1 ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ДЕЛ ОД ДУП П-3.2 км

ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП УЗ 11, УБ 11.1 И ДУП УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, ОХРИД ОПШТИНА ОХРИД

АЖУРИРАНА ГЕОДЕТСКА ПОДЛОГА СО НАНЕСЕН ПЛАНСКИ ОПФАТ

М=1:1000

ИЗРАБОТЕНА:		ОПШТИНА ОХРИД		УПРАВИТЕЛ:	
ИЗРАБОТЕНА:		Снежана Јанковиќ - Дооел		Валентина Попоска, дана	
ИЗРАБОТЕНА:		ДУП ПОЛОПРОЕКТ ПРО ДОО Гостивар, лини бр.9103		РАЗМЕР:	
ИЗРАБОТЕНА:		ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП УЗ 11, УБ 11.1 И ДУП УЗ 11, УБ 11.1-опфат 3, ОХРИД		1:1000	
ИЗРАБОТЕНА:		АЖУРИРАНА ГЕОДЕТСКА ПОДЛОГА СО НАНЕСЕН ПЛАНСКИ ОПФАТ		ТЕХ. БР.:	
ИЗРАБОТЕНА:		Планска подлога, дан. од 19. 03.2018		1324	
ИЗРАБОТЕНА:		Снежана Јанковиќ, дан. од 19. 03.2018		ДАТА:	
ИЗРАБОТЕНА:		Валентина Попоска, дан. од 19. 03.2018		19.03.2024	
ИЗРАБОТЕНА:		Снежана Јанковиќ, дан. од 19. 03.2018		69. 1	